

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

JUVENEC

A nurobe: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — izhaja vsak dan znotraj razen ponedelika in dneva po prazniku

Uprava: Kopitar-
jeva ulica štey. 6

Drin.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma jasno, naraščanje toplote

Angleško-sovjetska pogajanja

(Nadaljevanje s 1. strani)

Še nekoliko posebnih vprašanj. Istotako bo potrebno določiti dokončno besedilo za sporazum s Poljsko in Romunijo ter Turčijo. Francosko-turški sporazum bo verjetno sklenjen v začetku prihodnjega tedna v torek ali sredo.

»Petit Parisien« piše, da bo sedanji sporazum imel mnogo večji pomen kakor sporazum sklenjen leta 1914. Takrat je obstajala francosko-ruska zveza, Anglija pa ni bila vezana. Zdaj bo obrambni sestav Anglije, Francije in Rusije pripravljen že za časa mira ter bo stopil v življenje brez oklevanja. Poleg tega bo četrti velika sila, to je Poljska, brez dvoma ponudila svojo pomoč državam, ki sklepajo ta sporazum. Dasi ni naravnost zvezana z Rusijo, je Poljska zaveznik Francije ter tesno zvezana z Anglijo na osnovi pakta o medsebojni pomoči. Romunija je s svoje strani zaveznik Poljske ter je tudi ona zvezana z Anglijo in Francijo potom jamstvo, ki jih je dobila od omenjenih dveh držav. Končno bo z nami tudi Turčija, ki je bila leta 1914 na strani osrednjih sil. To je zelo pomembno zaradi svobodnega prometa skozi Dardanele ter varnosti na vsem bližnjem Vzhodu.

»Excelsior« naglašajo čisto obrambni značaj angleško-francosko-sovjetskega sporazuma, kar jasno sledi iz dejstva, da bi te tri sile stopile v boj šele na poziv ene izmed držav, ki bi se uprli napadu na njeno ozemlje in njeno politično neodvisnost.

Japonci protestirajo in grozijo Angliji

London, 27. maja. b. Iz Tokija poročajo italijanski listi, da bo Japonska takoj razširila svoje vojno delovanje na Kitajskem, kakor hitro bo sklenjen britansko-francosko-sovjetski sporazum. Japonski uradni krogi so prepričani, da bo v

novem britansko-sovjetskem sporazumu na zahtevo Moskve vtešena tudi klavzula o vzajemnih jamstvih, ki se bodo nanašala na položaj na Daljnem vzhodu.

»United Press« poroča, da je japonska vlada uradno obvestila Anglijo, da odločno obsoja sklenitev vojaškega pakta med zapadnimi velesilami in Sovjetsko Rusijo tudi v primeru, če se ta sporazum nanaša samo na Evropo. Japonski veleposlanik v Londonu je opozoril lorda Halifaxa, da bo v tem primeru znatno okrepljen položaj Sovjetske Rusije na Daljnem vzhodu, ker bo lahko znaten del svojih evropskih čet vrgla na vzhodno mejo. Govorice, ki krožijo danes v tujakšnih političnih krogih, se strinjajo v tem, da bo britanski ministrski predsednik Chamberlain še enkrat poskušal pred podpisom pakta s Sovjetsko Rusijo doseči zblizanje z Nemčijo.

Pakt Francija-Turčija že ta teden

Pariz, 27. maja. b. Francosko-turški pakt bo bržkone sklenjen še v začetku prihodnjega tedna. Ta pakt se bo v glavnem držal predlogov angleško-turškega sporazuma in bo v posebnem delu obravnaval vprašanje Sandžaka-Aleksandrette, katero pokrajino bo Francija odstopila Turčiji.

Nemirne baltske države

Reval, 27. maja. AA. DNB: Estonski ministri za zunanje zadeve Seldter je odpotoval z letalom v Rigo, kjer se bo sestal z letonskim zunanjim ministrom Muntersom. Očitno gre za nadaljevanje pogajanj glede vprašanja nenapadalne pogodbe z Nemčijo, ki so se začela ob priliki obiska letonskega zunanjega ministra v Revalu. Seldter se bo vrnil popoldne v Reval.

Tenis: Jugoslavija : Italija 2:1

Milan, 27. maja. b. Današnja tekma med M. Punčec : Kucelj - Taroni se je končala s 6:2, 6:2, 6:0 v korist Jugoslavije. Jugoslavija torej vodi z 2:1.

Wimbledon, 27. maja. AA. Reuter. V tretjem kolu tekem za Davisov pokal je Velika Britanija dosegla nasproti Franciji razmerje 3:1. Hare (Anglija) je premagal Destremoya (Francija) s 6:3, 4:6, 6:4, 7:5.

Zaroka grške princezinje z italijanskim princem

Atene, 27. maja. AA. (Stefani.) Italijanski kralj in cesar je dal svoj pristanek za zaroko italijanskega vojvode Spoletskega z grško princezo Ireno.

Listi prinašajo vest o zaroki princeze Irene in vojvode Spoletskega. Ta vest, ki je že snovi bila objavljena preko radia, je povzročila veliko veselje v vsej državi. Listi komentirajo ta dogodek ter upajo, da bo našel ljubavi roman srečen zaključek. Listi izražajo zadovoljnost, ker se s to zaroko obnovljajo rodbinske zveze med grškim vladarskim domom in slavno savojsko dinastijo. Princeza Irena je druga hčerka kralja Konstantina ter sestra kralja Jurija. Princeza Irena se nahaja na čelu več človekoljubnih ustanov, katerih vodstvo je prevzela po smrti svoje matere Sofije. Princeza Irena pozna zelo dobro Italijo, ker je živel več let v Firenci in govori perfektno italijanski.

Anamski cesar v Franciji

Pariz, 27. maja. AA. Stefani: Anamski cesar se je danes odpeljal z letalom v Francijo. To letalo pripada družbi »Air France«. V Marseille bo anamski cesar prispel 1. junija. Potuje incognito, vendar so ga pri odhodu pozdravili in mu zaželeli srečno pot zastopniki francoskih vojaških in civilnih oblasti.

»Borba za mir«

Nova Chamberlainova knjiga

London, 27. maja. AA. Havas: Dne 1. junija bo izšla Chamberlainova knjiga »Borba za mir«, v kateri bodo objavljeni vsi napori angleškega predsednika vlade v mednarodnem polju. V predgovoru Chamberlain ponovno potrjuje voljo Vel. Britanije, da ne bo dovolila nobenega poizkusa s katerekoli strani doseči nadvlade s pomočjo sile. To ne pomeni, da se ne bi moglo razpravljati o željah drugih narodov v duhu razumevanja. Angleški predsednik vlade prizna, da so bile po vojni napravljene napake, katerim bi se bil svet lahko izognil, če bi bil pokazal večjo modrost. Toda lekcije preložit, pravi Chamberlain, bodo nauk za sedanjo svetlo in svetlo brez dvoma srečen, ako bi se zblizali, ker vsi narodi želijo mir ter zaradi tega odobravajo njegove osebne napore v korist miru.

Aalandski otoki

Zeneva, 27. maja. AA. (Reuter.) Sovjetski delegat Majski je prejel snovi iz Moskve navodilo, naj vztraja pri odločitvi razprave o vprašanju Aalandskih otokov. Poročevalec Burken bo zato na seji sveta Zveze narodov predložil, da se to vprašanje odloži za nekoliko dni, da bi Švedska in Francija imeli čas za medsebojno izmenjavo misli.

Zeneva, 27. maja. AA. DNB: Na današnji seji Sveta Zveze narodov so razpravljali o postopku glede vprašanja Aalandskih otokov. Predsednik Majski, ki je obenem tudi zastopnik Sovjetske Rusije, je sporočil, da je nastal nesporazum med zastopniki Švedske in Finske na eni ter zastopniki Sovjetske Rusije na drugi strani. Kot zastopnik Sovjetske Rusije je Majski predlagal, da se razprava o tem vprašanju odloži. Dosežen ni mogel biti noben kompromis. Majski je izjavil, da je od svoje vlade dobil nalog glasovati proti načrtu, ki sta ga predložili Finska in Švedska. Poročevalec prof. Burken je izjavil, da ni bilo mogoče priti do soglasja glede končnega sklepa. Zaradi tega je predlagal, da se Svetu Zveze narodov na javni seji predloži informativna spomenica, ki jo je zatej tudi prebral. Švedski ministri Sandler je naglasil, da sta se obe vladi obrnili na Svet Zveze narodov le v toliko, v kolikor je pristojen reševati to stvar. Sandler si je pridržal pravico, da na javni seji poda izjavo. Isto je izjavil tudi zastopnik Finske Holsti.

Resolucija kongresa gostinske obrti

Belgrad, 27. maja. m. Kongres gostinskega združenja, ki je bil v Nišu, je zaključen. Zastopniki Gostinskega združenja zahtevajo, da se sprejme predlogi centralne zveze Gostinskih združenj glede sprememb in dopolnil zakona o obrti, tako da se gostinska obrt prizna kot posebna panoga našega gospodarstva. Nadalje, da se čim prej izda že pripravljena uredba o sanaciji gostinske obrti. V uredbi o klasifikaciji gostinskih obrti naj se predvidijo tudi določila o minimiranju cen. Dalje zahtevajo zastopniki naslednje: za dobo pet let naj se ne izdajajo dovoljenja za odpiranje manjših gostinskih obrti; plačevanje trošarinske takse po Tarifu br. 62 zakona o takсах naj se ukine; vse na novo ustanovljene gostinske obrti naj to takso plačajo enkrat za vselej, pri podeljevanju dovoljenja za obratovanje; pri gostilničarjih, ki potrošijo letno do 50 hl alkohola, naj se uvede pavšalno plačevanje trošarine; za pobiranje kušmarstva naj se uvede čim prej posebno uredba; prepove naj se nadalje prodajanje vina in žganja lastnega pridelka na drobno; prodaja vina naj bo omejena ne izpod 50 l. žganja pa ne izpod 5 l; precizno naj se uvede uredba o veleblagovnicah, posebno kar se tiče izvajanja gostinske obrti.

Cim prej naj se tudi izvede davčna reforma in naj se uvede pravičnejši sistem; davki na poslovi promet naj se za gostinsko obrt sploh ukinejo, ker jih že plačajo pri nakupu blaga; davni dolgi naj se pretvorijo v dolgoročne obroke; zgradarinski davek naj se prav tako določi po kategoriziranih hotelskih sobah; ukinejo naj se takse, ki so uvedene po uredbi o sanitetnem fondu; banovinske in obšinske takse naj se znižajo za 50% ali pa naj se jih maksimira za 1 dinar na 1 liter; prav tako naj se višina avtorskega honorarja zniža za 50%; izda naj se tudi avtentično tolmačenje uredb o likvidaciji kmetskih dolgov, in sicer v tem smislu, da bi bili deležni koristi te uredbe tudi podeželski gostilničarji; izvede naj se tudi čimprej novelizacija zakona o zaščiti delavcev v pogledu delavnega časa v gostinskih obrtih; popravijo naj se uredbi o upravnih takсах za policijsko nadzorno službo; strogo naj se izvaja postopanje zoper vse hazardne igre in uvede naj se zastopstvo gostinskih obrti v cenzorskih odborih Narodne in Hipotekarne banke.

Končno zastopniki gostinskih obrti naprošajo trgovinsko ministrstvo, naj vzdrži in podpira gostinsko šolo, ki je potrebna za strokovno izobrazbo osebja.

Kolesarska dirka okrog Srbije

Kragujevac, 27. maja. m. Nirka okrog Srbije se približuje koncu. Danes so tekmovalci dirkali v predzadnji etapi Niš—Kragujevac na 140 km dolgi progi. Dirka je potekala v dežju in blatu. Proga je bila zelo naporna. Glavna borba se je spet vodila med Prosenikom, Grgecem, Lavrihom in Romunom Tudosom, ki je eden izmed najbolj nevarnih tekmovalcev. Tudosi je bil dvakrat na čelu, vendar je imel dve napaki na progi, in sicer eno 15 km, drugo pa tri kilometre pred Kragujevcem, kar je zelo poslabšalo njegov končni plasman. — V Kragujevcu je vladalo ogromno zanimanje za prihod tekmovalcev. Organizacija je bila v rokah vojaštva, ki je delalo špalir skozi vse mesto. — Okrog 20.000 gledalcev je bilo na ulicah, ki so navdušeno pozdravljali dirkače, ki so prihajali v

naslednjem redu: 1. Prosenik, 2. Grgec, 3. Lavrih, 4. Cristea, 5. Velković, 6. Erdeli, 7. Tudosi. Po današnji predzadnji etapi je plasman naslednji: 1. Prosenik, 2. Grgec, 3. Lavrih, 4. Tudosi. Tudosi zaostaja 22 minut za Prosenikom.

Jutri se prične zadnje tekmovalje, ki nosi naziv: »Dirka ministra Cvejovića.« Proga vodi od Kragujevca do Belgrada in je dolga 123 km. Tekmovalci se bodo odpeljali ob 6. jutraj. Ker ta dirka poteka od Topole do Belgrada, to je okrog 80 km daleč po asfaltirani cesti, katere so Romuni zelo vajeni, ti še vedno upajo, da bo zmagal Tudosi, čeprav je to malo verjetno, ker se Prosenik odlično počuti in bo tudi na zadnji dirki dal vse od sebe, da si pribori prvo mesto.

Nov odbor belgrajske JRZ

V petek 26. maja je bila seja mestnega odbora JRZ za Belgrad, Zemun in Pančevo. Tej seji je prisostvovala več ministrov s predsednikom vlade Cvetkovičem na čelu. Po govoru predsednika vlade je mestni odbor sklenil, da se vsi pododbori JRZ v Belgradu, Zemunu in Pančevu preuredijo. Nadalje se je sklenilo, da se namesto predsedništva, ki se nahaja v demisiji, izberejo: za predsednika narodni poslanec za Belgrad Mihajlo Stojadinović, za podpredsednika pa: apotekar Milivoje Jevremović in inž. Peter Stanković, za tajnika pa Ilija Maričić. Novo izbrano predsedstvo mora v najkrajšem času pozvati skupaj organizacije raznih mestnih čet, da se osnuje nov mestni odbor. V predsedništvu mestnega odbora bosta sedela tudi narodna poslanka Dragoljub Zekavica in Božidar Nedić.

Belgrad, 27. maja. m. Po reorganizaciji banovinskega odbora JRZ za Donavsko banovino in mestnega odbora za Belgrad, Pančevo in Zemun se bo jutri reorganiziral tudi banovinski odbor štrpanke v Vardarski banovini. Na jutrišnje zborovanje so nocoj odpotovali predsednik vlade in notranji minister Dragiša Cvetković, poštni minister Jovan Altiparmaković, gradbeni minister dr. Miha Krek, kmetijski minister ing. Beslić, minister za gozdove in rudnike Ljubomir Pantić in predsednik skupščine Milan Simonović.

Znižane vozne

Belgrad, 27. maja. AA. Prometni minister je odobril četrtinsko vozno zastopnikom organizacij Katoliške akcije radi sodelovanja na proslavi franciskanskega samostana v Zemunu 4. junija, ostalim udeležencem pa je odobrena polovična vozna. Ta olajšava velja za odhod od 1. do 4., za vrnitev pa od 4. do 8. junija.

Dva nova pomočnika ministrov

Belgrad 27. maja. AA. Novi pomočnik notranjega ministra Arsa Petrović, je prevzel danes svoje poase. Arsa Petrović se je rodil v Bioku v podgoriskem kraju 1890. leta. Ljudsko šolo je končal v rojstnem kraju gimnazijo v Kragujevcu, pravno fakulteto pa v Belgradu. V kraju Biokovo je sodeloval kot četnik v boju za narodno osvobodjenje in zedinjenje.

V imenu Nj. Vel. kralja in z ukazom kr. namestnikov je na predlog trgovinskega ministra postavljen za pomočnika ministra za trgovino in industrijo v 2-II dr. Sava Obradović, načelnik oddelka za zunanjo trgovino in trgovinske sporazume v tem ministristvu.

Osebnosti

Belgrad, 27. maja. AA. V imenu Nj. Vel. kralja in z ukazom kr. namestnikov sta vpokojena Fr. Megušar, višji kontrolor 6. skupine pri ljubljanskem ravateljstvu in France Traven, višji nadzornik 7. skupine tudi pri ljubljanskem železniškem ravateljstvu.

Belgrad, 27. maja. m. Za šolske nadzornike so postavljeni: Martin Tratinjek v Dolnji Lendavi; Karol Razdohar v Litiji; Franc Ločnikar v Ljubljani; za vršilca dolžnosti šolskega nadzornika je imenovan v Novem mestu Franc Zukavec.

Belgrad, 27. maja. m. Vpokojen je Janez Rus, oficijal pri žel. ravateljstvu v Ljubljani.

Belgrad, 27. maja. m. Trgovinski minister je predpisal navodila za zbiranje statističnih podatkov v industriji ter posebna navodila za zbiranje podatkov in izpolnjevanje formularjev za firme in tvornice, za leto 1938.

Belgrad, 27. maja. m. Minister za gozdove in rudnike je na podlagi § 12 ter § 165 pravil Bratovskih skladnic, izdal odlok, da morajo biti vsi slušatelji rudarske šole v Celju zavarovani pri Bratovskih skladnicah in to v bolnišnem in invalidskem oddelku. Vse to so stroški Javne bratovske skladnice v Ljubljani.

Belgrad, 27. maja. m. V župni cerkvi Cirila in Metoda na Cukarici sta se nocoj poročila gđ. Nata Bek, hčerka inspektorja gl. žel. ravateljstva v Belgradu in g. dr. Ivan Bizjak, sodni inspektor pravosodnega ministristva v Belgradu. Novoročenca sta bila oba člana tujakšnega prosvetnega društva. Zenin je bil večletni predsednik. Lep nagovor je imel župnik Tumpelj, ki ju je poročil. Najboljše čestitke jim je izrekel odbor Prosvetnega društva v imenu vseh članov.

Belgrajske novice

Belgrad, 27. maja. m. Jutri praznuje belgrajska »Jugoslavija« 25 letnico športnega delovanja. Pri tej priliki bo manjši nogometni turnir. Prvega dne bosta nastopila BSK proti Basku, Jugoslavija pa proti nemškemu klubu Hannover. Za binkoštni ponedeljek pa bo tekma med Hannoverom in BSK ter Baskom in Jugoslavijo.

Belgrad, 27. maja. m. V Belgradu se ustanavlja novo tiskarsko podjetje »Luč«, ki bo prevzelo tiskarske stroje, na katerih se je svojetasno tiskal dnevnik »Štampa«. Poleg glavnih činiteljev je tudi Saša Nikolačević, sorodnik Bogoljuba Jeftića in še več vplivnih članov JNS.

Belgrad, 27. maja. AA. Narodna banka je z okrožnico obvestila vse pooblaščenice zavode, da bo odobrenja za potrdila o zavarovanju valute za izvoz konoplje v inozemstvo izdajala da daljne odredbe Narodna banka brez ozira na to, ali se izvoz vrši v kirilinske ali nekiriilinske države. Istotako so pozvani vsi pooblaščenici zavodi, da takoj dostavijo Narodni banki spisek izdanih potrdil za izvoz konoplje v kirilinske in nekiriilinske države od 1. januarja 1939 s točno oznako domače firme, dneva in količine ter vrednosti izvršenega izvoza kakor tudi to, v katero državo se je konoplja izvozila.

JNS o pravoslavni cerkvi

»Jugoslavenske novine«, ki so glasilo »integralne« Jugoslovenov v avstrijski banovini, prinašajo zelo zanimiv in značilen članek o ideji in vlogi srbske pravoslavne cerkve, kakor si jo zamišljajo ti politiki. V tem članku je rečeno, da je srbska pravoslavna cerkev vseskozi nacionalna cerkev v razliki od rimsko-katoliške, ki je vesoljska cerkev. Kot nacionalna cerkev ima pravoslavna cerkev istovetne težnje in cilje s svojim narodom in njegovo državo in prav za prav predstavlja samo obliko nacionalne organizacije za versko-duhovne potrebe naroda in njegovo nraavstveno življenje na krščanski podlagi. Po tej vsekar zelo zanimivi opredelitvi pravi imenovano glasilo, da je srbska pravoslavna cerkev za časa, ko je srbski narod gojil dedno misel osvobodjenja in zedinjenja vseh Srbov, istotako bila istovetna s to mislijo, ki je srbski narod skozi veke duhovno krepila v vseh njegovih podvigih, kakor tudi v trpljenju. Ko pa se je srbska dedna misel osvobodjenja in zedinjenja srbskega rodu izpremenila v misel osvobodjenja in zedinjenja vsega jugoslovanskega naroda, je tudi srbska pravoslavna cerkev prišla do nove stopnje svojega razvoja, to je, da je za njo zdaj tudi misel zedinjenja v en jugoslovanski narod njena lastna misel in usmerjenost. List pravi, da je to predvsem zasloga pokojnega kralja Aleksandra, ki je navdihnil Srbe z idejo jugoslovanstva, katero je sprejela tudi pravoslavna cerkev. Morebiti bo pokojni kralj Aleksander razen naslova zedinitelj dobil tudi naslov svetitelj, za kar polovič temelje, da je svetosavska cerkev postala nosilec jugoslovanske nacionalne misli v pravoslavnem delu našega naroda.

Potem polemizirajo »Jugoslavenske novine« z »Obzorjem«, ki da hoče srbsko pravoslavno cerkev zožiti v okvir predvojne srbske pravoslavne državne cerkve, kakor da ne bi imela nobenega pomena za jugoslovanstvo. Iz tega pisanja je razvidno, da stara miselnost v nekem delu še živi, čeprav ni verjetno, da bi se merozdani činitelji pravoslavne cerkve istovetili s stališčem »Jugoslovanskih novine« in hoteli pripisovati pravoslavni cerkvi politično vlogo, kakor jo ima JNS v svojem tako imenovanem »integralnem« jugoslovenstvu.

Francoski zunanji minister Bonnet, sovjetski poslanik v Londonu Majski in angleški zunanji minister lord Halifax v Zenevi po načelnem sporazumu o angleško-ruski zvezi

Od nedelje – do nedelje

Zunanji pregled

Pretekli teden označujeta na zunanjepolitičnem polju dva velika dogodka. Prvi dogodek je podpis politične in vojaške zvezne pogodbe med Italijo in Nemčijo v Berlinu dne 22. majnika po zunanjih ministrih obeh držav, grofu Ciano in Ribbentropu za Nemčijo. Drugi dogodek je načelni pristaneek Anglije na politično in vojaško zvezo s Sovjetsko Rusijo, kar je istovetno z načelnim sprejetjem politične in vojaške trozveze med Anglijo, Francijo in Rusijo. Osnutek je bil poslan v Moskvo dne 28. majnika.

Vojaška zveza med Italijo in Nemčijo. Italija in Nemčija sta se v tej pogodbi zvezali na življenje in smrt, kakor pišejo njuni časopisi. Zvezna pogodba je silno stroga in nalaga obema državam velike obveznosti v miru in v vojni. Posebni stalni mešani odbori, politični, gospodarski in vojaški, bodo že v mirnem času upravljali v sklad življenje in delovanje obeh velesil. V času vojne se uvede enotno vrhovno poveljstvo obojnih oboroženih sil, in sicer nemško poveljstvo nad skupno kopno armado, italijansko poveljstvo pa nad skupnim vojnim brodom. Ako je ena zaveznica zapletena kakorkoli v vojno, mora obvezno takoj priti na pomoč druga. V vojni vztrajata obe zaveznici do kraja in so vsaka ločena pogajanja za mir nemogoča. V členu 6 pogodbe je zanimiva določba, ki se tiče tako imenovanih »prijateljskih držav« Italije in Nemčije. Obe zaveznici se v tem členu obvezujeta, da bosta te prijateljice spoštovali in z njimi gojile ekupne prijateljske zveze. Zveza je bila ustanovljena, tako sta izjavila oba zunanja ministra, zato, ker se Anglija in Francija trudita, da bi Nemčijo in Italijo obkolili. Berlinski pakt da je odgovor na te poskuse. Obe zaveznici se bosta sedaj brez dvoma trudili, da pridobita za vslop v svojo zvezo še Japonsko, Španijo, Madžarsko in nekatere južnovzhodno-evropske države, tako da bi štel zavezniški blok, ki ima sedaj 150 milijonov prebivalcev, vsega skupaj 300 milijonov duš.

Zveza Anglije in Francije s Rusijo. Francija ima z Rusijo že zavezniško pogodbo iz l. 1934. Anglija je še ni imela. Ko je Anglija izjavila, da jamči za meje Poljske in Romunije, bi bila rada videla, da bi bila isto storila tudi Sovjetska Rusija. Toda sovjetska vlada je odgovorila, da tega ne stori, ako Anglija z njo ne sklene prave politične in vojaške zveze, v kateri se bo obvezala, da bo Rusiji prišla na pomoč, ako bi bila kdaj zapletena v vojno. Pogajanja so trajala skoraj mesec dni in končno se je morala Anglija le odločiti, da je sprejela ruski pogoj, posebno še, ker je tudi Turčija izjavila, da njena zveza z Anglijo velja samo v primeru, ako Anglija sklene enako zvezo tudi s Sovjetsko Rusijo. Na pooredovanje Francije je bil sedaj izdelan osnutek zvezne pogodbe med Anglijo, Francijo in Rusijo. Osnutek je sedaj v Moskvi in je angleški ministriki predsednik izjavil, da upa, da bo sprejet in da bo zvezna pogodba gotova stvar že prihodnji teden. Tudi ta tabor se bo trudil, da bo krog svojih zaveznikov še razširil. Stvarno sme računati že s sodelovanjem Poljske, Romunije, Turčije in Grčije v Evropi, s sodelovanjem Zedinjenih držav pa v Ameriki. Glede ostalih držav na jugovzhodu Evrope pa bo odločila diplomatska borba, ki jo napovedujejo za prihodnje tedne.

Nastanek teh dveh vojaških zvez, ki predstavljata dva nasprotujoča si tabora v Evropi in v svetu, nas spominja na odlomek svetovne zgodovine pred svetovno vojno. Leta 1882 je bila stvorjena trozveza med Italijo, Avstro-Ogrsko in Nemčijo. L. 1904 je sledila zveza med Francijo in Rusijo. L. 1907 zveza med Anglijo in Rusijo in hkrati tudi zveza med Anglijo, Francijo in Rusijo. Položaj je danes le v toliko različen, da se je pred svetovno vojno Turčija nagibala k urednim velesilam, medtem ko je danes stopila v tabor Anglije.

Ko obujamo stare zgodovinske spomine, izražamo tudi željo da bi sklepanje zvez ne imelo istega konca, kot smo ga doživeli l. 1914, marveč, da bi vodilo do ravnotežja in do miru.

Domači pregled

Pogajanja za sporazum se bodo nadaljevala, oziroma vse prizadevanje vlade Dragiša Cvetkovića bo šlo slejkoprej za tem, da se Hrvti in Srbi spravijo in da bo srbski, hrvaški in slovenski narod živel v medsebojni trdni povezanosti v državni enoti, ki bo vsem trem delom države celote priznala enake pravice v popolni ljudski samovladi. To je najprej povedal dr. Korošec na obnem zboru Zadružne zveze v Ljubljani dne 8. maja, ko je izjavil, da je 90% najtežjih vprašanj naše države rešenih in da je največje upanje, da se bo rešilo tudi še zadnje vprašanje, namreč sporazum s Hrvatji. Isto je ponovil voditelj slovenskega naroda dne 14. maja na zborovanju slovenske mladine v Celju, ko je dejal, da razgovori med dr. Mačkom in predsednikom vlade Cvetkovičem še nikoli niso bili tako resni in usmerjeni v neizogibni končni uspeh, kakor sedaj. Poleg te izjave so važne besede pro-

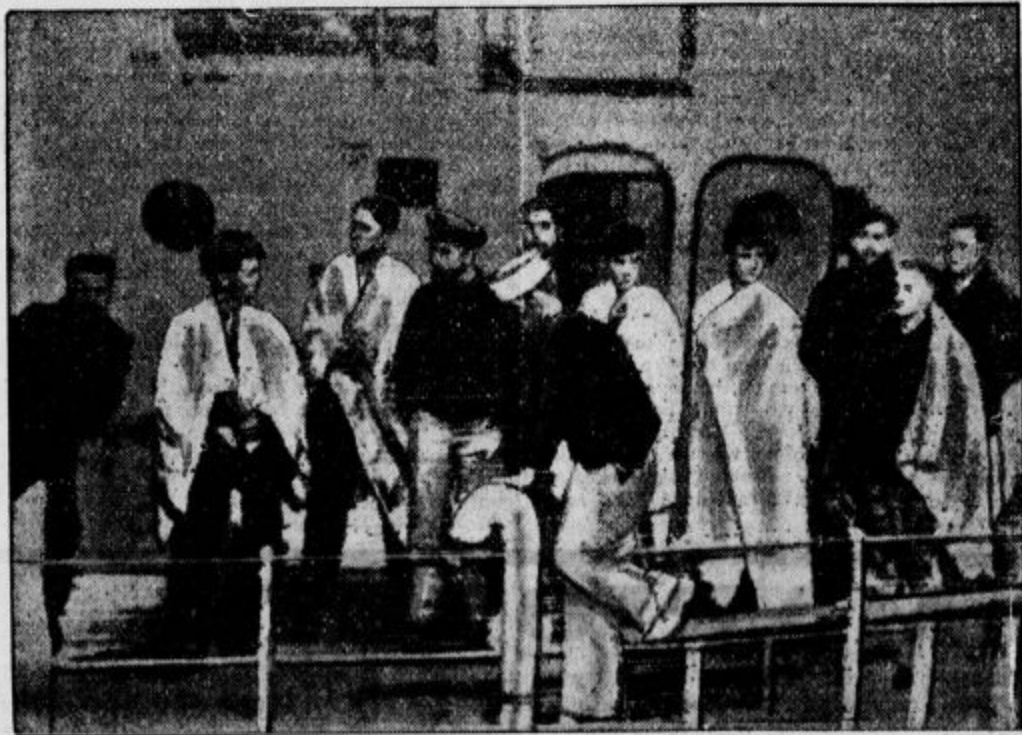
metnega ministra dr. Spaha ob začetku gradbe železniške zveze Slovenije z morjem v Črnomlju. Izjavil je, da bo vlada vprašanje sporazuma rešila, ker se ga je lotila z odprtim srcem in najboljšo voljo. Razgovori med Cvetkovičem in dr. Mačkom so samo nekoliko zastali, se pa bodo nadaljevali s trdnim namenom, da se dogovor končno javno sklene.

Pravi nasprotniki sporazuma so odkriti. Po teh izjavah, ki so jih izpolnili še nekateri drugi člani sedanje vlade, se sedaj javnost v naši državi sprašuje, kako so mogle v zadnjih dneh nastati črnogledne govornice po vseh raznih kotih in krajih, kakor da je sporazum propadel, na kar so različni krivi preroki navezali najbolj gorostasne posledice za državo. Izkazalo se je, da so tako malodušno razpoloženje širili krogi, ki so v tesni zvezi s tisto tako imenovano srbsko združenjo opozicijo Davidovića, starega Ace Stanojevića in zemljoradnika Jovanovića, s katero je dr. Maček imel štiri leta prijateljske stike in s katero je lanskega leta sklenil sporazum, na podlagi katerega je ta srbska združena opozicija slovesno obljubila, da bo podprla vsak predlog dr. Mačka, kako rešiti hrvaško vprašanje. Kakor znano, se je tej opoziciji pridružila tudi JNS, ki se je naenkrat spremenila čez noč v največjo prijateljico Hrvatov, potem ko je za časa Živkovićeve diktature, pa že prej pod rajnim Pribevičevićem, Hrvate tiščala k tlom in jih preganjala huje kakor svoj čas Turki. Ko pa je dr. Maček od srbske združene opozicije zahteval, da naj svojo slovesno obvezo izpolni in mu pride na pomoč, pa se je umaknila in se sedaj opravičuje pred srbsko javnostjo, češ, da je dr. Maček zahteval preveč. Tudi naša JNS je vrgla svojo hrvaško puško v koruzo in dr. Maček se je prepričal, da more pameten in pravičen sporazum, ki bo tudi držal, skleniti samo z večinsko stranko JRZ in sedanjo vlado, ki sporazum odkritostno misli in hoče.

Zakaj se je opozicija premislila? Sedaj je postalo tudi očito, zakaj je združena srbska opozicija skupaj z JNS Hrvatce pustila na cedilu. Voditelj združene opozicije in JNS so si namreč že lani, ko so začeli z dr. Mačkom ljubimkovati in ga prosili, naj jih sprejme v svoje okrilje, da mu bodo pomagali reševati vprašanje sporazuma, postavili za svoje geslo: »Če ni ministrskih fotelejev, ni sporazuma!« Računali so namreč, da bo v pogajanjih med dr. Mačkom in vlado postavljeno na prvo mesto vprašanje nove vlade, ki naj bi sporazum uresničila, oziroma začela njegove določbe postopoma izvajati, in so bili seveda prepričani, da bo dr. Maček v taki vladi preskrbel vsa najbolj važna mesta voditeljem opozicije, Davidoviću, Jovanoviću, Petru Živkoviću, Kramerju, Ivanu Puclju itd. Ker se pa to ni zgodilo, tako po zaslugi vlade, kakor po zaslugi dr. Mačka, ki je bil to igro izprevidel, je razumljivo, zakaj sedaj opozicijski krogi širijo sporazumu neprijazno razpoloženje. Seveda ne bodo imeli uspeha in vsi dobri in pošteni elementi v Jugoslaviji, ki gledajo na vprašanje sporazuma kot na vprašanje prvostvne važnosti za državo in za skupni blagor jugoslovanskih narodov, ne pa z ozkega strankarskega stališča, ali s stališča, kdo bo pri sporazumu več profitiral, mirno pričakujejo, kdaj bodo razčiščena vsa posamezna vprašanja takega važnega dogodka, po katerem bo ves svet vedel, da je Jugoslavija resnično trdna, močna ter notranje in zunanje urejena, da bo lahko igrala važno vlogo v sedanjem zgodovinskem času.

Železnica Črnomelj-Vrbovsko. Najvažnejši dogodek naše domače zgodovine je bil slovesen začetek gradbe železnice, ki bo vezala Slovenijo z Jadranskim morjem po progi iz Črnomlja v Vrbovsko. Ta železniška zveza je bila zamišljena že pod bivšo monarhijo in so bili izdelani razni načrti, zmagal je pa načrt g. ravnatelja inž. Klodiča. V novi državi se je to vprašanje opetovano našenalo in projektiralo. Resno se ga je pa po 20 letih lotil šele sedanji režim JRZ. Prvi je zasadi kramp in lopato prometni minister dr. Spaho, ki se je pripeljal v Črnomelj 21. maja tega leta in s tem zaznamoval slovesni začetek te za Slovenijo tako zelo važne gradbe. Minister Spaho je na tej slavnosti, pri kateri so bili navzoči mnogi odličnjaki z banom dr. Natlačenom na čelu, izjavil, da bo proga izdelana l. 1941., ako bo šlo vse po sreči.

Dve veliki in lepi prireditvi nas čakata prihodnje dni, in sicer bo 4. junija velik slovenski delavski tabor, ki ga sklicuje Zveza združenih delavcev, mlada krščanska delavska organizacija, ki si je postavila za cilj, da zbere slovensko delavstvo, ki je po precejšnjem delu bilo zapeljano v brezbožni marksizem, v imenu katoliške in narodne misli v boju za boljši obstanek in dostojni položaj v družbi po programu, ki so ga postavili papeži. Na taboru bodo govorili voditelj slovenskega naroda dr. Korošec, predsednik vlade Dragiša Cvetković, minister dr. Krek in drugi. — V Mariboru pa bodo od 29. junija do 2. julija mladinski dnevi, in sicer velik spredov, potem pa predavanja, tako da bo ta tabor obenem prava šola za slovensko krščansko mladino.

Prva skupina rešenih mornarjev iz potopljene ameriške podmornice »Squalus«, kjer je izgubilo življenje 26 mož posadke.

Beli in zdravi zobje
SARGOV KALODONT
proti zobnemu kamnu

Slovenci pri papežu

Poročilo v glasilu Sv. Stole »Osservatore Romano«

»Osservatore Romano« prinaša o sprejemu pri papežu Piju XII., čigar središče je bilo 500 Slovencev, v uvodnem delu na čelu lista sledeče poročilo:

Globoko sinovsko vdanost so v sredo 24. t. m. izpričali najvišjemu poglavarju Cerkve Piju XII. poleg 300 zakonskih parov, slovenski romarji, ki jih je v gosti trumi vodil prevzvišeni ljubljanski škof dr. Gregor Rožman. Odličnega vladiko so spremljali mnogi duhovniki, na čelu vsem preč. mons. Slavič, profesor ljubljanske univerze. Med romarji so bili predstavniki slovenske katoliške prosvetne zveze s predsednikom mon. dr. Lukmanom na čelu ter mladinska katoliška akcija, na čelu je predsednik dr. Žitko in predsednica gospodična Pogačnikova. Slovenski romarji, od katerih so mnogi bili v svojih peštrih narodnih nošah, so, zbrani okoli svojega apostolovane nadpatriarha na obeh straneh papeškega prestola, peli svoje prelepe pobožne pesmi, medtem ko so vsi navzoči čakala prihoda svetega očeta. Z njimi je bil tudi mons. Juraj Madžarec, ravnatelj sv. Jeronima, in mnogi člani jugoslovanske kolonije v Rimu.

Ko je sveti oče prispel v veliko dvorano della Benedizione, spremljan od svojega visokega dvora, so ga navzoči navdušeno pozdravljali, medtem ko je on z nosilnice množico blagoslovil. Nato je sveti oče, ko se je vsedel na prestol, navzoče prično pozdravil in nagovoril.

Potem ko navaja »Osservatore« ginjlive besede, ki jih je naslovil papež novoporočenim parom, nadaljuje:

Nagovor sv. očeta

Nato je sveti oče pozdravil slovenske romarje v njihovem jeziku in izrekel prav posebno prisrčno dobrodošlico svojemu častitemu in predragemu bratu, škofu ljubljanskemu; nadalje njegovim tu navzočim gorečim duhovnikom, predstavnikom slovenske prosvetne zveze ter katoliške mladinske akcije in vsem ostalim, ki jih je njihov nadpastir pripeljal v Rim k papežu. Sveti oče jih je pozval, naj

vsigdar branijo tisto svetinjo, ki je temelj vsake človeške, predvsem pa krščanske omike, svetinjo, čije razpadanje v nekatereh deželah hudo boli in skrbi očeta vseh kristjanov. ki pa je pri njegovih dragih sinovih Slovencih — in na to smejo biti ponosni — ostala skoro še nedotaknjena: to je: zdrava krščanska družina. Sveti oče je tudi omenil katoliško vzgojo v šoli, ki je dopolnilo družinske vzgoje in ki jo je isto tako treba skrbno varovati in vzdrževati. Papeža zelo veselili in globoko tolažili, da je versko življenje med Slovenci, ki jih toli ljubi, tako cvetoče in kako si prizadevajo, da bi se bolj in bolj poglobilo s pobožnostjo nasproti presvetemu srcu Jezusovemu, pa z Marijinimi kongregacijami ter s katoliško akcijo. Še bolj naj okrepijo to, kar smemo imenovati hrbišče verske omike: trdno zavest in jasno izpoved njihove katoliške vere in najtesnejšo zvezo z Apostolsko stolico, ki je vedno bila in bo ostala skrivnost njihove zvestobe in njihove resnične veličine. Tako bodo obenem dobri Slovenci in zvesti sinovi svoje drage jugoslovanske domovine, kateri najvišji poglavar Cerkve želi trajno srečo in blagostanje ter najbogatejši blagoslov od Boga.

Po teh besedah in blagoslovu so se ponovile navdušene manifestacije vdanosti in hvaležne ljubezni in sveti oče je bil najživahneje pozdravljen, ko se je večkrat ustavil pri tem in onem ter so mu premočni mogli poljubiti roko tako v dvorani blagoslovov kakor v kraljevski dvorani, ki je tudi bila polna vzklikajočega občinstva.

„Priključitev Gdanska samo še vprašanje časa“

Toda ta čas lahko še traja nekaj let

London, 27. maja. b. »Priključitev Gdanska k Nemčiji je le še vprašanje časa. Nemčija se ne bo spuščati v nobene kompromisne predloge.«

Tako je ugoden uradnik nemškega zunanjega ministarstva izjavil uredniku »Daily Telegrapha«. Poljski poslanik Lipski je obvestil nemško vlado, da bo poljska vlada smatrala proglastitev o priključitvi Gdanska k Nemčiji za napoved vojne. O kakšnih poljskih protipredlogih ne more biti niti govora ter je v tem smislu dal poljska vlada svojem veleposlaniku Lipskemu tudi navodila.

Odločitev o zasedbi Gdanska pa Nemčiji je torej več ali manj gotova stvar. Odprto je le še vprašanje, kdaj in kako namerava Nemčija to izvesti. Vprašanje lahko ostane odprto še več let, toda Nemčija vztraja, da se ji Gdanek vrne.

Berlin, 27. maja. b. Nemško-poljska napetost je stopila v eno izmed onih prehodnih stopenj, ki imajo namen držati javnost v stalni napetosti in

vznemirjenju, ne da bi se bila bati resnih zapletov. Nemčija neče stopiti v resen spor z Poljsko zaradi raznih incidentov iz več razlogov. Tudi nemški tisk sme samo v omejenem obsegu napadati Poljsko. Pri tem pada v oči, da hoče nemški tisk obrniti pozornost sveta le na napetost med Poljsko in Nemčijo zaradi Gdanska, medtem ko je potekajoč problem poljskega hodnika (Pomorje) v ozadje. Očitno smatra Nemčija, da je vprašanje Gdanskega dozorelo in hoče to zadevo najprej rešiti, toda brez kakšnih mednarodnih zapletov. Razne okoliščine kažejo, da Nemčija tega vprašanja ne namerava rešiti v naglici. Junija meseca se prične namreč košnja, julija in avgusta pa žetev. To je važno delo, pri katerem je potrebna veliko delavcev. Tudi trdnjavska dela še niso dogotovljena in je tam še vedno zaposlenih 300.000 ljudi. Vse to bo brez dvoma močno vplivala na politično razpoloženje

Trgovina Italije

»Vedno večje tržišče za jugoslovanske proizvode proti odgovarjajočemu odkupu italijanskega blaga«

Rim, 27. maja. AA. Stefani: Minister za težaje in devize Garnieri je imel na včerajšnji seji senata govor, v katerem je obrazložil trgovski promet in trgovske odnose Italije z drugimi državami.

Naglasil je dejstvo, da trgovski promet med Italijo in Nemčijo dosega blizu 5 milijard lir letno, kar dokazuje znatno okrepitev gospodarskih zvez med obeh državama.

Trgovina z Veliko Britanijo je bila zasnovana s sporazumom marca 1938 na široki osnovi. Trgovski promet s Francijo, ki sloni na sporazumu z aprila 1938, ovira pogostno razvrednotenje franka, razen tega pa vpliva na trgovske odnose tudi politično ozračje.

Trgovski odnosi s Švico so se zboljšali. S Španijo se vodijo pogajanja, da se najde osnova za tesno sodelovanje za materialno in gospodarsko obnovo Španije. Z Belgijo, Portugalsko, Nizozemsko, Poljski, Dansko, Švedsko, Norveško in baltičnimi državami so se trgovski odnosi znatno zboljšali. Tesni prijateljski odnosi z Madžarsko omogočajo tudi ugodne trgovske odnose.

Kar se tiče Jugoslavije, ona lahko računa na to, da bo v Italiji ponovno našla v vedno večji meri tržišče za svoje proizvode za odgovarjajoči izvoz italijanskega blaga v Jugoslavijo, kakor je to že v tradiciji.

Z Romunijo, Bolgarijo, Grčijo in Turčijo Italija že vodi ali pa bo vodila pogajanja za sklenitev sporazumov za okrepitev medsebojnih gospodarskih odnosov.

Obnovitev odnosajev med Vatikanom in Urugvajem

Genova, 27. maja. AA. DNB: Semkaj je prispel iz Montevidea kot izredni opolnomočeni minister s posebnim poslanstvom pri Vatikanu Sequo

Ilija. Njegova naloga je vzpostaviti diplomatske vezi med Urugvajem in Sveto stolico, ki so se prekinile 30. maja 1911. Kakor je znano, je minister Sequo Ilija imel kot voditelj katoliške stranke v Urugvaju 1934, tedaj, ko je državni tajnik kardinal Pacelli sedanji sveti oče, obiskal Južno Ameriko, razgovore glede tega vprašanja.

Delo Vatikana za mir

Službeno pojasnilo

Vatikan, 27. maja. AA. Havas: Vatikanski krogi, ki amatrajo vest, da bi sv. oče bil pripravljen eklicati konferenco za mir, neosnovano, so snoči dali tele podrobnosti, ki so s tem v zvezi:

Sveta stolica ni ukrenila v tej smeri doslej ničesar ter se je omejila na normalne diplomatske zveze, da pozove zainteresirane vlade, da v mirnem duhu razpravljajo o svetovnem položaju. Sveta stolica se ni na noben način udeležila razprave o mednarodnih vprašanjih samih, temveč je vztrajala edino na moralnih načelih, da je treba za vsako ceno in z vsemi sredstvi izogniti se vojni. Sveta stolica je pri tem naglasila, da se lahko glede vseh vprašanj doseže miroljubna rešitev, ali potem posvetov zainteresiranih sil ali pa z direktnimi pogajanjmi.

1800 indijanskih poglavarjev pri angleškem kralju v Kanadi

Ottawa, 27. maja. AA. Angleška kraljevska dvojica je sprejela v Allgariju v pokrajini Alberta poklonitev poglavarjev indijanskih plemen, ki so prispeli iz svojih rezervatov, da pozdravijo angleški kraljevski par. Poklonitve se je udeležilo 1800 poglavarjev indijanskih plemen v svojih narodnih nošah. Angleška vladarja sta nato s posebnim vlakom odpotovala v znano letovišče v Balfour, kamor sta prispela ob 12.30 in kjer ostajeta do nedelje dopoldne na odhodu.

Francoski
glasbeni
večfilm

Trije valčki

Čarobna, razkošna opereta Strauss-ovih melodij

TAJNI AGENT X-9

Danes ob 10.30 15., 17., 19. in 21. uri
I. del: **Moderni gusarji**
Veliki kriminalni film v dveh delih po istoimenskem strip romanu. — Izredno napeta vsebina.
Kino Sloga polna neustrašenih podvigov in senzacionalne režije. Telef. 27-30

Gospodarstvo

Vinarski kongres

Vinarski kongres, združen z rednim občinim zborom Vinarskega društva, bo letos v Smarju pri Jelšah, in sicer bo občini zbor, dne 3. junija 1939, ob 17. (ob 5 popoldne), kongres pa v nedeljo, dne 4. junija, ob pol 10 popoldne. Na kongresu bodo razpravljali vinogradniki o zelo važnih in danes posebno potrebnih vinarških vprašanjih: o pomenu namiznega grozdja, o kletarskih zadrukah in o kletarjenju brez dodajanja sladkorja. V nedeljo popoldne pa si bodo vinogradniki ogledali del vinskih gorov okoli Tinskega, kamor bodo napravili izlet z avtobusi. Kdor se ne bi hotel udeležiti izleta na Tinsko, si bo lahko ogledal ali zdravilišče v Rogaški Slatini ali kmetijsko šolo v St. Jurju ob južni železnici.

Slovenski vinogradniki se nahajajo danes v izredno težkem položaju. Visoki pridelovalni stroški, slabe prodajne možnosti in velika bremena, zraven tega še pogoste vremenske uime delajo vinogradništvu čim dalje bolj nerentabilno. Zaradi tega bo v korist našega vinarstva, ako se bo letošnjih prireditev v Smarju udeležilo čim več vinogradnikov. Pa tudi dolžnost je vsakega vinogradnika, da se udeleži vinarškega kongresa, da

bomo vinogradniki skupno manifestirali za svoje zahteve. Obenem bodo imeli vinogradniki tudi priliko spoznati lepi šmarni kraj in tamkajšnje vinogradniške razmere, ki jih še na splošno ne poznamo.

Isti dan bo v dvorani Kmečke hranilnice (Katoški dom) v Smarju pri Jelšah vinska razstava, združena z vinskim sejmom. Otvoritev razstave je dne 4. junija t. l. ob pol 9 popoldne.

Razstavo, ki traja en dan, priredijo vinarške podružnice šmarnskega okraja s sodelovanjem okr. kmetijskega odbora.

Razstavljene bodo vse vrste lahkih namiznih in sortiranih vin iz okrajev: Smarje pri Jelšah, Kozje in Rogatec. Predvsem pa bodo zastopana vina iz Virštanj, Tinskega, Roginske gorice in Kostivnice, ki so že znane po svoji dobri kakovosti.

Vabljeni so vsi zainteresirani, da posetijo pomembni vinarški kongres, na katerem se bodo razpravljala pereča vinogradniška vprašanja in da posetijo šmarnsko vinsko razstavo, kjer bodo spoznali kakovost vin iz posameznih okolišev.

Omenjene terjatve češke in Moravske so za nas najboljše garancije, da bo tečaj klirinskih čekov v resnici čvrst in stabilen vse do tlej, dokler se ne likvidira njihova terjatve, ki znaša okoli 200 milij. din, kar pomeni, da more stabilnost teh klirinskih čekov trajati vsaj 4—5 mesecev.

Izvoz lesa v aprilu. Po uradnih podatkih je znašal naš izvoz lesa v aprilu 113.587 (lani aprila 74.875) ton za 89.2 (62.2) milij. din. Skupno je dosegel naš izvoz lesa v prvih 4 mesecih letca 381.232 (lani 298.663) ton za 309.6 (257.5) milij. din. Po državah je znašal aprila letos naš izvoz lesa v milij. din (v oklepajih podatki za april 1938): Italija 23.1 (19.2), Nemčija 10.813.4 (10.4), Madžarska 10.2 (7.9), Anglija 9.6 (10.4), Belgija 5.8 (0.4), Grčija 5.2 (3.2), Egipt 3.2 (3.0), Argentina 2.7 (2.3), Českomoravska 2.1 (1.0), Francija 1.9 (1.5), Nizozemska 1.8 (2.9), Švica 1.7 (0.8), Maroko 1.5 (0.1) in Alžir 1.5 (0.4) milij. din.

Carinski oddelek na Ljubljanskem velesejmu, kot izpostava ljubljanske carinarnice, že posluje. Sejmšče je mesec dni pred začetkom in mesec dni po zaključku velesejma carine prosto skladišče za carinsko blago, namenjeno za razstavo. Delokrog tega carinskega oddelka je isti, kot delokrog carinarnice in opravlja vse ekspedicije inozemskega blaga za velesejem. Dan za dnem prihajajo iz inozemstva polni vagoni razstavnega blaga in carinski oddelek ima polne roke dela.

40.000 kv. m razstavišče Ljubljanskega velesejma. V razstavnih zgradbah ob letošnjem Ljubljanskem velesejmu, ki bo od 3. do 12. junija. Vsaka industrijska panoga bo sama za sebe urejena tako, da bo nudila, tudi sicer nevesčemu, takoj jasn pregled izdelkov dotične stroke. Tako je vsakemu omogočeno, da hitro najde tisto, kar si želi nabaviti in da med seboj primerja izdelke konkurenčnih tvrd. Deset in desetišči vedo, da se na Ljubljanskem velesejmu kupi dobro, zato prihajajo vsako leto, da tu izbirajo, kupujejo in naročajo. Naj tudi Vas ne manjka med razstavljalci. Izkoristite polovično vozno na železnici za potovanje v Ljubljano od 31. maja do 12. junija, pa imate potem brezplačen povratek od 3. do 17. junija. Na odtodni postaji kupite celo vozno karto, poleg tega pa še rumeno železniško izkaznico za 2 dni, ki si jo daste na velesejmski blagajni potrditi.

Trepča. Družba Trepča objavlja, da letos ne bo delila nobene interimne dividende za poslovno leto 1938-39, ki neha 30. septembra 1939. To je prvokrat po letu 1932, da je izostala interimna dividenda družbe. Za leto 1937-38 je znašala interimna dividenda 5%, kar je dalo s kasnejšo dividendo 5% skupno 10%.

Preklit likvidacije. D. d. za eksploatacijo gozdov v likvidaciji v Zagrebu sklicuje skupščino svojih delničarjev za 10. junij, na kateri bo sklenjena ustavitev likvidacije in vplačilo izgube, ki je do 31. 12. 1938 znašala 172.500 din do višine glavnice, ki znaša četrtil milij. din.

Izprememba imena. Banska uprava donavske banovine je odobrila Leviju Andreju Ivanu iz Belgrada izpremembo družinskega imena v Stefanovič.

Nova tvornica aluminijevega oksida. Dosedaj je bila v Mostah pri Ljubljani tvornica aluminijevega oksida, ki je dobavljala polsurovino za aluminijevo industrijo. Sedaj si je podobno tvornico zgradila tudi tvornica aluminija v Lozovcu pri Šibeniku. Tvornica je že gotova in bo te dni začela obratovati.

Naraščanje uvoza nemških avtomobilov

Uvoz nemških avtomobilov v Jugoslavijo zadnja leta stalno narašča. Naj dokažejo številke! L. 1935 smo uvozili 457 avtomobilov, l. 1936 1596, leta 1937 4636, leta 1938 6032. Če izrazimo uvoz nemških avtomobilov in motornih koles v l. 1938 v denarni vrednosti, pomeni ta uvoz vsoto približno 110 milijonov dinarjev. Kako je pa s plačilom? Za skupno vrednost nemškega uvoza vzame Nemčija v zameno naše poljske pridelke in živino. Najvažnejše pa je, da Nemčija kupuje naše pridelke po naprej določenih tržnih cenah, pri čemer je izključena vsaka spekulacija, kar je zelo pomembno za naše narodno gospodarstvo.

Naraščanje uvoza motoriziranih vozil pomeni seveda naraščanje razvoja motorizacije, ki je pri nas v primeri s sosednjimi državami še na zelo nizki stopnji. Če bi hoteli izenačiti razmerje prebivalstva in motornih vozil po zgledu naših sosed, bi morali sedanjo količino (16.000 avtomobilov) zvišati vsaj za približno 30.000, brez oziroma na to, da je polovica sedanjih avtov že potrebna obnove. Zahvala za to, da je naša motorizacija po l. 1935 prešla z mrtve točke, gre v prvi vrsti dejstvu, da se avto ne smatra več samo »luksus«, ampak že za naravno prometno sredstvo ter se temu primerno ne obremenjuje več s pretiranimi taksami.

Ker je nemška avtomobilska industrija največ vezana na izvoz, se je morala prilagoditi razmeram držav — svojih odjemalcev: stanju cest, ceni pogonskega kuriva itd. Pri tem pride v poštev zlasti mrtva teža, ki se mora kolikor mogoče zmanjšati, za možnost doseganja maksimalnih brzin, minimalne porabe kuriva in uspešne konkurence z izdelki zlasti ameriške znamke. Pri tovrstnih avtomobilih prevladuje danes v Nemčiji Diesel-motor, ker ravno pri teh opravi mnogo več kot pri motorji na bencin.

Tipizacija ali omejitve števila avtomobilov posameznih znamk, ki se je letos začela energično uvajati pri vseh nemških avtomobilskih tovarnah, daje zelo ugodne uspehe. Kajti čim manjše je število avtomobilskih tipov, tem manjši so stroški vzdrževanja in kar je posebno važno, tem učinkovitejša bo vojna zaščita.

Zaradi tipizacije pa bo spravljena tudi možnost zastaranja na minimum, ker odslej tovarne ne nameravajo več uvajati iz leta v leto diametralnih sprememb v oblikah karoserij ter zamamljati svet z raznimi čudovitimi vrstami in barvami.

Iz teh podatkov je razumljivo ogromno zanimanje, ki vlada za razstavo nemške avtoindustrije na velesejmu v Ljubljani od 3. do 11. junija.

Zunanja trgovina po državah

Objavljeni so podatki o naši zunanji trgovini po državah, iz katerih je razvidno, da je znašal aprila letos naš izvoz v klirinske države 276.7 milij. din (aprila 1938 205.3 milij. din) ali 63.88 (51.92) % vsega našega izvoza.

Uvoz iz klirinskih držav v aprilu je znašal 311.5 (310.3) milij. din ali 74.38 (71.84) % vsega našega uvoza.

Tako je bila trgovinska bilanca s klirinskimi državami za nas pasivna za 34.8 (lani za 105.0) milij. dinarjev.

Nadalje smo izvozili v neklirinske države 156.5 (lani 90.4) milij. din ali 36.12 (48.08) % vsega našega izvoza. Nasprotno pa je znašal uvoz iz neklirinskih držav 107.3 (122.0) milij. din ali 25.62 (28.16) % vsega uvoza.

Naša trgovinska bilanca z neklirinskimi državami je bila aktivna v aprilu letos za 49.2 milij. din, dočim je bila lani v aprilu pasivna za 31.6 milij. din.

Razvoj naše trgovine z glavnimi državami nam kaže naslednje številke (v milij. din):

Nemčija		Uvoz	Izvoz
april 1938		153.1	78.7
marec 1939		209.7	112.8
april 1939		194.4	109.5

Italija		Uvoz	Izvoz
april 1938		35.0	23.0
marec 1939		60.2	53.0
april 1939		48.8	54.9

Českoslovaška		Uvoz	Izvoz
april 1938		56.5	20.3
marec 1939		32.4	47.5
april 1939		26.9	63.9

Anglija		Uvoz	Izvoz
april 1938		26.6	117.0
marec 1939		31.5	38.7
april 1939		22.8	22.4

Belgija		Uvoz	Izvoz
april 1938		4.3	26.8
marec 1939		5.0	47.9
april 1939		6.0	54.2

PUCH PHÄNOMEN BIANCHI

Cene znižane!

Ugodna mesečna odplačila

IGN. VOK, LJUBLJANA

TAVČARJEVA ULICA 7.

KOLESA DOSPELA

Bilance

Jugoslovansko Shell, Zagreb. Glavnica 100.0, bilanca vsota 296.05 (321.4), dobiček 1.96, izguba 2.4 prejšnjih let 7.05 milij. din.

Hotelska delniška družba »Ko-op«, Belgrad. Glavnica 0.5, bilanca vsota 3.14, bruto donos 65.8, izguba za 1938 0.11, za 1937 0.14 milij. din.

Vilhar, d. d., Sušak. Glavnica 5.0, bilanca vsota 34.9 (33.5), bruto donos 2.24 (1.65), izguba 2.23 (0.13) milij. din.

Lanena industrija, Osijek. Glavnica 6.5, bilanca vsota 23.94 (18.4), čisti dobiček brez prenosa 1.1, s prenosom 1.2 (0.8) milij. din.

Izkazi emisij bank

Angleška banka. Od 17. do 24. maja se je obtok bankovcev zvišal za 0.94 na 494.56 milijonov funtov šterlingov.

Francoska banka izkazuje od 12. do 19. maja zmanjšanje obtoka bankovcev za 1.612 na 122.132 milijonov frankov.

Švicarska narodna banka sporoča, da se je od 15. do 23. maja zmanjšal njen obtok bankovcev za 16 na 1596.6 milij. frankov, dočim je istočasno njen zlati sklad ostal neizpremenjen.

Reichsbanka. Od 15. do 23. maja se je obtok bankovcev zmanjšal za 211 na 8174 milij. mark.

Narodna banka češko-moravskega protektorata je morala tudi od 15. do 23. maja oddati 12.16 milij. kron svojega zaklada za nakup surovin v inozemstvu (tako se je njen zlati sklad zmanjšal na 1857.75 milij. kron. Obtok bankovcev se je zmanjšal za 28.4 na 6140.7 milij. kron.

Posebni tečaji za devize naših izseljencev. Iz Belgrada poročajo, da je proučevanje boljšega tečaja za devize naših izseljencev dovedlo do tega, da bo v kratkem izdan tozadevni odlok finančnega ministrstva. Po tem odloku se bo lahko 25 odstotkov izseljenskih deviz prodalo za interne dinarje, 75 odstotkov pa po svobodnem tečaju Narodni banki odnosno na bazi 259 din za funt šterling in okoli 55 din za ameriški dolar.

Kakšen bo tečaj klirinskih čekov v českomoravskem kliringu. Agencija »Jugoslovanski kurir« iz Belgrada piše, da kaže, da bo stabilnost tečaja teh novih klirinskih čekov ostala dalj časa. Češka in Moravska imata terjati v naši državi še za okoli 200 milij. din za dobavljeno blago, kateri znesek še ni bil plačan v obtoječi klirir. Na drugi strani znašajo terjatve naših izvoznikov za izvoz njih blaga okoli 9 milij. kron.

Devizni trg

Funt šterling je ostal neizpremenjen na 238 odnosno 258, klirinska marka pa notira še vedno 13.80 din.

Grški boni imajo še vedno slabo tendenco, notirali so konec tedna v Zagrebu 31.25 blago, v Belgradu pa 30.65—31.25.

Vendar položaj na deviznem trgu ni tako miren in jasn kot bi mogoče kdo sklepal po stalnosti tečajev. Tečaji pri sedanjem stanju našega deviznega trga prav za prav ničesar ne pomenijo. Kajti blaga je na trgu le malo, kar ga je, ga daje na razpolago po večini Narodna banka, povpraševanje pa je nasprotno prav znatno in pride le mal del do kritja.

Na ljubljanski borzi je znašal ta teden devizni promet 8.339 milij. din v primeri s 6.525, 9.752, 7.02 in 10.392 milij. din v prejšnjih tednih.

Dočim je prejšnje tedne bilo le pomanjkajne v prostih devizah, je pretekli teden nastopilo tudi pomanjkanje klirinskih mark. V funt šterlingih je prišlo ta teden do kritja dnevno največ 10%, nekajkrat pa le 5% vsega povpraševanja. Nekriti saldo potrebe je zaradi tega zelo narasel, na ljubljanski borzi je dosegel že 25.000 f. šterlingov.

Še večje kot v prostih devizah pa je povpraševanje v klirinskih markah. Odkar je Narodna banka omejila oddajo klirinskih mark iz svojih zalog in je med uvozniki nastala bojazan, da bi utegnili tečaj marke narasti, se zbirajo pri bankah nalogi za plačila v Nemčijo, ki pa seveda ne pridejo do izvršitve. Na ljubljanski borzi prijavljena potreba po klirinskih markah je dosegla že skoraj vsoto 700.000 mark, povpraševanje pa še vedno narašča. Narodna banka je krila ta teden dnevno največ 20%, enkrat pa celo samo 5% vsega povpraševanja.

Zaradi tega načina poslovanja z klirinskimi markami so bili ljubljanski denarni zavodi prisiljeni, kot so to storile tudi zagrebške banke, obvestiti svoje klijente, da odklanjajo odgovornost, ako nalogov za plačila ne bo mogoče v celoti izvršiti po dosedanjem tečaju.

Zadržanje Narodne banke vzbuja med prizadetimi trgovskimi krogi mnogo kritike, ker pomanjkanje mark ni našemu aktivnemu klirinskemu saldu (naše terjatve v kliringu proti Nemčiji so po zadnjem izkazu znašale 15.9 milij. mark) ni razumljivo. Pričakujejo pa vsi, da bo Narodna banka najbrž v kratkem znižala tečaj marke, zaradi česar so mnenja, da zaradi tega čuva svoje zaloge.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

V nedeljo in ponedeljek predstave ob 10.30 po znižanih cenah; v nedeljo in ponedeljek ob 14.30, 16.30, 20.30

Čuvarji Indije

Film v slogu »Poročnik indijske brigade« z ljubko Shirley Temple

Mladina prepeva

(Wiensängerknaben)

Ta teden se je na denarnem trgu v privatnem kliringu pojavila češka krona. V Ljubljani je konec tedna notirala 1.47 blago.

Denarni zavodi v Ljubljani so plačevali sledeče cene:

	Šalterske devize	valute
funt šterling	256.—	255.12
dolar	54.68	54.49
franc. frank	144.85	144.96
švicarski frank	12.31	12.27
holandski gulden	20.37	20.27

Iz Julijske Krajine

Domov se je vrnil. Pred nekaj dnevi se je vrnil v Idrijo g. Srečko Kogoj, bivši tamošnji občinski tajnik, ki je preživel prilično 4 leta v konfinaciji na jugu države. Obojen je bil svoj čas na pet let in mu je tedaj eno leto bilo odpuščeno. Pred svojo obsodbo je živel nekaj let v Zürichu.

Oslavlje pri Gorici. Zadnji terek smo nesli k zadnjemu počitku tukajšnjo posestnico Francisko Klanjšček, ki je dočakala 66 let. Sama nekaj mesecev za svojim dragim možem je odšla za njim po svoje plačilo. Bila je dobra, skrbna mati, ki je pošteno vzgojila svojo številno družino; od trindesetih jih devet živi, pa so vsi na mestu. Kot pridna in vzorna slovenska gospodinja je uživala v vsej župnijski veliki ugled. Zato je imela tudi izredno svečan pogreb: zadnje spremetvo ji je dala izredno številna množica sorodnikov, prijateljev in znancev. Naj počiva v miru!

Nepošteno ravnanje. Iz Opjatjeve sela nam pišejo: S presenečenjem smo zvedeli, da se širi po deželi vest, da je naš župnik g. Ivan Rejc po dogovoru z goriškim nadškofom vpeljal pri nas med nedeljsko sv. mašo italijansko pridigo. Razen par oseb, ki so pri nas službeno zaposlene, nimamo v župniji nikakih doseženih vernikov, ki bi znali samo italijanski. Po cerkvenih predpisih zato ni potrebno, da bi bila povelj slovenske še italijanska pridiga in je tudi ni. Sirjenje zgoraj navedene neresnice ima tedaj samo namen škodovati ugledu našega spoštovanega g. župnika. G. župnik Ivan Rejc je eden najodličnejših, najposobnejših in najzaslužnejših duhovnikov v Julijski Krajini. Svojo nesebičnost in očetvsko plemenitost, svojo značajnost in odločnost je dokazal s svojim neumornim pastirskim delom in trpljenjem. Zato ga vsa naša župnija ljubi in spoštuje. Kdor ga blati, ravna res nepošteno. — Opajci.

Kolesarska dirka preko Italije. (»Giro d'Italia«). Največja in najpomembnejša italijanska kolesarska tekma je vsakoletna »Dirka preko Italije« (»Giro d'Italia«), ki traja nad dvajset dni in se je udeležuje vedno okrog sto najboljših italijanskih in inozemskih kolesarjev dirkačev. Dirka gre skoraj preko celokupne države. Izhodišče in cilj je Milan. Najprej vodi pot ob zapadni obali dalje proti jugu, potem krene čez Apeninsko pogorje na jadransko stran in teče proti severu do naših krajev v Julijski Krajini, odkoder se potem razplete v severno zapadni smeri ob robu Alp do Pijemonta in Lombardije nazaj v Milan. Letošnja tekma se je začela zadnje dni aprila. V četrtek 11. maja so tekmovalci dospeli iz Benetk v Trst. Ta dan je bil zmagovalce Tržačan Cottur, katerega so njegovi tržaški prijatelji navdušeno sprejeli. V petek je bil v Trstu dan počitka. V soboto 13. maja se je dirka nadaljevala. Ta dan je bil določen za kronometrično tekmo iz Trsta v Gorico, ki se je izvajala v prvih popoldanskih urah. Prilčno 40 km dolgo pot iz Trsta v Gorico je zmagovalce prevzelo v 56 minutah. V nedeljo 14. t. m. predpoldne se je med dežjem začela borba na 200 km dolgi črti iz Gorice do Cortina d'Ampezzo v Dolomiti.

Veliki Dol na Krasu. (V spomin na našega zlatomašnika). Poročali ste v vašem cenj. listu o smrti našega dolgoletnega župnika zlatomašnika g. Leopolda Stubelja, ki je umrl v Idriji ob Bači, kjer je nazadnje živel v pokoju. Naj v počastitev njegovega spomina povemo, da je delavni in požrtvovalni gospod ustanovil pri nas čipkarsko šolo. Se sedaj se nekatere družine pečajo s čipkarstvom in prodajajo domače čipke v Trst, seveda ne v taki količini kakor svoj čas. Naj bo blagemu dušnemu pastirju tudi za to njegovo prizadevanje ohranjen časten spomin!

Ljubini pri Tolminu. (Smrtna kosa). V ponedeljek 15. maja smo v velikem številu spremili k zadnjemu počitku tukajšnjega uglednega posestnika Franca Korena, starega 58 let, ki je izidilni po dolgem, težkem bolehanju. Ranjki je bil doma iz Zabč. Bil je dober in skrben družinski oče ter priden gospodar, ki zapušča trden, zaveden naš kmečki dom. Ohranili ga bomo v častnem spominu, naj mu sveti večna luč!

Češnje. Pred dnevi so prišle prve domače češnje na trg. Zaradi deževja in mrzote so drobne in vodene. Za izvoz so neprimerne in jih je Nemčija tudi odklonila. Kakor izvemo, tečejo dogovori, po katerih bo pa ta naša velika sosedka češnjam-cepjenkam, ki pridejo zdaj, uvoz dovolila.

Smrt uglednega furlanskega staroslovca. V Rimu je umrl znani furlanski arheolog senator prof. Anton Tananelli, ki se je rodil l. 1868. v Vidmu. Bil je sin slovitega furlanskega geologa prof. Torquata Tananellija, ki je v letih okrog 1866, ko je prišla Furlanija pod Italijo, vodil tehnični institut v Vidmu. Izdal je prvi geološki zemljepis Furlanije. Istre in Kvarnerskih otokov. Pisal je tudi o ledeni dobi v dolini Soče, Save in Drave.

Na velesejem v Ljubljano. Kakor smo svojčas poročali, je goriško turistično podjetje Appiani v Gorici prevzelo korake, da pripravi večji zlet na ljubljanski velesejem. Zamisel ee je posrečila. Prišlo je do okrog 200 udeležencev iz naše Krajine, ki bodo obiskali Ljubljano. Odpeljali se bodo 5. junija jutraj, vrnili pa 11. junija zvečer.

Svetovnoznani tenorist

Benjamin Gigli

poje izbrane najlepše arije iz glasbene literature v svojem najnovejšem filmu

MARIONETE

V gl. vlogi tega filma pokaže Gigli zopet ono čustveno igro, s katero si je poleg svojega petja, pridobil toliko simpatij. Za zdrav in pristrčen humor pa skrbijo najboljši komiki Theo Lingen, Paul Kemp, Lucie

Kino Union

Englešč, in Rihard Romanovsky

Telefon 22-21

Dr. Anton Korošec častni občan slovenskih občin

Tekom lanskega leta je velika večina slovenskih občin izvolila voditelja slovenskega naroda predsednika senata gosp. dr. Antona Korošca za častnega občana v dokaz trajne hvalečnosti, udanosti in globoke ljubezni, katero goji slovensko ljudstvo do svojega voditelja. Ob sodelovanju teh občin je dala napraviti Zupanska zveza skupno diplomu, v kateri je s podpisi županov in občinskimi pečati 322 slovenskih občin ta izvolitev za častnega občana uradno izpričana.

To skupno diplomu bodo slovesno izročili voditelju v nedeljo, dne 11. junija ob 10.15 dop. v veliki dvorani »Hotela Union« v Ljubljani.

Vabimo vse organizacije in posameznike — prijatelje dr. Korošca, da se te slovesnosti udeležijo. Pokažimo tudi z udeležbo pri slovesni izročitvi diplome globoko hvaležnost vsega slovenskega naroda, katero smo dolžni svojemu voditelju.

Zupanska zveza v Ljubljani.

Kitajski apostolski prefekt pride na kongres Kristusa Kralja v Ljubljani

Salezijanski inšpektor na Rakovniku g. Ivan Špan je prejel od misijonarja g. Jožka Kereca naslednje zanimivo pismo:

»Po naročilu apostolskega delegata moram še dalje ostati v Čao-tungu in nadomestovati apostolskega prefekta Čengüa, ki odhaja na odmor v Jugoslavijo. Gospod prefekt je moral v zadnjih letih prestati mnogo preganjanj in sploh veliko pretrpeti; zato mu je Sv. Stolica dovolila daljši dopust v Evropi. Deloma zaradi mene, deloma zato, ker ima v svojem misijonu slovenske sestre, si je želel prebiti ta dopust v naši ožji domovini. Zagotovil sem mu, da ga bodo salezijanci povsod lepo sprejeli. Zato Vas lepo prosim, da mu nudite gostoljuben sprejem v naših zavodih v Ljubljani, na Radni in v Murski Soboti, kamor hoče iti, da bi lažje obiskal starše naših sester in mojo mater.

To bo obenem lepa prilika, da se g. apostolski prefekt udeleži tudi *Vašega kongresa Kristusa Kralja*, kar bo gotovo zanimivo in v veselje udeležencem kongresa.

Nadalje poroča g. misijonar, da namerava odlični kitajski prelat v času svojega bivanja v Sloveniji obiskati gg. lazariste, šolske sestre v Slov. Bistrici, na Golniku in Marijin dvor v Radečah, da se tako osebnostno zahvali za pomoč, katere je od njih strani deležna njegova apostolska prefektura.

Ko bi mogel, bi seveda g. Kerec najrajši kar sam prišel z njim v domovino, a ker mora g. prefekta zastopati za časa njegove odsotnosti, mu je to kajpada nemogoče. Izraža upanje, da se bo mogel letos na jesen tudi on za nekaj časa vrniti v Slovenijo. Pismo zaključuje takole:

Socialna vprašanja našega mesta:

Kolodvorski misijon in njegovo delo

Zaščitna ustanova za naša dekleta, ki prihajajo v mesta

Ljubljana, v maju 1939.

Kdor je večkrat potoval po inozemstvu, je lahko kaj kmalu opazil po raznih večjih železniških postajah lepake ali pa velike znake v belorumeni barvi. Ta barva zastav papeške države je marsikoga zapeljala, da je pomislil, da tiči za to barvo ali oznako kaka druga ustanova ali pa pisarna; le malo jih je vedelo, da deluje pod to barvo pomembna mednarodna organizacija že skoraj v vseh evropskih državah. Ta zastava je mednarodni znak velike mednarodne organizacije, ki ima svoj sedež v Fribourgu v Švici, prav koristno pa delujejo njene zvezne organizacije posebej v Švici, Franciji, Belgiji, Italiji, Nemčiji — in od leta 1932 naprej tudi pri nas v Sloveniji. Kratko označuje ta barva »Kolodvorski misijon«, ki pa je le odsek »Društva za varstvo deklet«. Pri nas vodi to društvo požrtvovalne in plemenite članice našega krščanskega ženstva, na čelu odbora pa je ga. Goljeva, soproga predsednika apelacije.

Kako deluje kolodvorski misijon

Naš Kolodvorski misijon si je svoje delo organiziral takole: stalno ves dan od 7 jutraj do 11 večer poslujejo na kolodvoru kolodvorske pomočnice, v Slomškovi ulici pa ima misijon svoje zavetišče z 10 posteljami za tista dekleta, ki so prišla v Ljubljano in so potrebna tudi najnujnejše pomoči. Kolodvorsko službo opravljata sedaj dve pomočnici, ki se izmenjavata, zavetišče pa je sedaj že tako lepo in prijetno urejeno, da vpliva nad vse prijazno in vzpodbudno na vsakogar.

Namenjen je zaščiti deklet

Delo pa, ki ga opravlja kolodvorski misijon je ogromno in silno naporno. V načelu bi naj nudi misijon prvo pomoč posebno tistim dekletom, ki pridejo v Ljubljano prvič. Mesta še ne poznajo, še manj pa njegove nevarnosti in slepilne zahrbtnosti. Danes je hvala Bogu Kolodvorski misijon po naši deželi že tako znan, da se dekleta pri odhodu z vlaka prav rade obračajo na pomoč k obema pomočnicama. Po naših farah se že prav rado zgodi, da dobe dekleta na pot pouk, da naj se pri prihodu v Ljubljano zglase v Kolodvorskem misijonu.

Toda to še ni najtežje delo in tudi ne najbolj važno. Kolodvorske pomočnice skušajo s svojim delom raztegniti svoj misijon na vse, kar se tiče življenja po postajah in okoli njih. Namen tega dela je namreč tudi ta, da bi Kolodvorski misijon pomagal vsem tistim, ki hočejo ohraniti red in dostojnost okoli postaje, to je tam, kjer si vsakdo najprej nabere vse prve vtise o prestolnici in narodu, ki ga predstavlja. Zato bi naj Kolodvorski misijon gledal na vse, pomagal povsod in tako potrdil zaupanje in podporo, ki jo uživa pri oblasteh.

Tako je v letu 1938, to je v eni poslovni dobi Kolodvorski misijon na postaji posredoval ali pa pomagal 2487 ženskam in 601 moškemu.

Pomoč nudi vsem

Ta pomoč pa obsega najrazličnejše pojave. Kolodvorske pomočnice so pomagale dekletom in potrebnim pri usmerjanju v mesto in jim dajale pojasnila o službah, kamor so se podajale, ali pa primerno nasvetovale tam, kjer so bila dekleta napačno poučena. Pomoč je bila potrebna tudi po kolodvorskih čakalnicah, kjer je zlasti mladina čisto žrtev propalce, ki mislijo, da so na manjši opazovani ravno po železniških postajah. Često se obrača na Kolodvorski misijon tudi naša bolnišnica, ki prosi za pomoč pri odpravi težjih bolnikov s postaje ali pa v železniške voze. Pomagati je bilo treba pri najnujnejših primerih obvezovanja in pri porodih materam v vozovih ali pa na postaji. Za pomoč so se obračali na Kolodvorski misijon tudi tujci in ie bilo med njimi mnogo Nemcev, Francozov, Italijanov in Čehov. Pogosto se zgodi, da se na postaji izgube otroci ali pa starčki in starke. Otroke prevzame včasih kar za nekaj dni Kolodvorski misijon, dokler se ne javijo starši ali pa se policiji ne posreči najti takoi pogrešanih staršev. Prav številni so tudi primeri, da se na postaji izgube starejše

osebe, ki nato begajo okoli in so lahko še žrtev kakšne nesreče.

Zato je bilo že takoj v začetku potrebno, da si misijon preskrbi lastno zavetišče, ki je sedaj nameščeno v dveh zračnih in lepo urejenih sobah v Slomškovi ulici. Na zadnjem občnem zboru je bilo ugotovljeno, da je v 528 nočeh prenočilo 865 oseb. Med prenočevalkami je bilo 37 mater in 60 otrok. Najmlajši otrok je bil star 11 dni, najstarejša pa je imela 87 let

— in preprečuje nesreče

Da je delo Kolodvorskega misijona res zelo potrebno in blagoslovljeno, se vidi iz teh kratkih primerov. Nedavno je prišlo v Ljubljano iz okolice Zagreba deklet, ki je hotelo v službo, ki je bila pod zelo ugodnimi pogoji oglaševana v nekem listu. K sreči se je 18 letno deklet na postaji obrnilo na kolodvorsko pomočnico, ki je takoj razbralo, da je dekletu določena služba v enem najbednejših ljubljanskih »nočnih lokalov«. Dekle je namesto v to službo, odšlo v zavetišče in že čez nekaj dni našlo pošteno primerno službo.

Toda poštenih deklet ne lovi samo beda s svojim ponarejenim bleškom. Tam v predmestju nekeje stanuje bogat oduren samotar, ki tudi lovi po listih z oglasi zdrava dekleta. Sreča je preprečila, da bi mu nasedla ena takih žrtev in uglednež je bil še tako drzen, da je vprašal na misijonu, ali se ni neke »izgubilo« neko mlado deklet, ki je bilo zanj naročeno. Delo misijona je tako pomembno, da so mu hvaležne tudi naše oblasti in ga povsod rade podpirajo. Često so posebno kolodvorske pomočnice žrtev kakšne surovosti ali pa strahovanja s strani oseb, ki se čutijo prizadete... In teh ni malo in miso brez vpliva.

Binkoštno jutro,

Še nekaj dni

pa se bodo odprla vrata ljubljanskega velesejma. Ob njegovi otvoritvi v soboto, dne 3. junija, bo izšla posebna številka »Slovenca«, posvečena naši beli Ljubljani kot slovenskemu kulturnemu, gospodarskemu središču itd. S to številko »Slovenca« želimo predstaviti ne samo Ljubljano, ampak tudi vso Slovenijo ostali Jugoslaviji. Poleg drugih so bili zlasti gospodarski strokovnjaki in gospodarske ustanove povabljeni, da sodelujejo s članki v tej reprezentativni številki »Slovenca«. Zato vabimo tudi vse cenjene pridobitne kroge, da blagovolijo oglasiti v čim večji meri v tej številki »Slovenca«. Da bi omogočili naročila čim več in čim večjih oglasov, smo obdržali zanje običajne tedenske cene, kljub temu, da bo ljubljanska številka »Slovenca« izšla v izredno veliki nakladi. — Lepa reklama ob pravem času in na pravem mestu daje sloves vsakemu podjetju, zato naročite takoj oglas za ljubljansko številko »Slovenca«!

Slovenski delavski tabor

DNE 4. JUNIJA 1939.

priredi Zveza združenih delavcev in vabi nanj slovenski delavski stan, da manifestira za enoten nedeljen slovenski narod, za enotno narodno vodstvo, za združitev delavstva v borbo za zmago pravice in ljubezni v novem družabnem redu stanovsko urejene družbe ter se brez pridržka odklonilno izjavi proti razdiralnemu delu marksizma in vseh boljševističnih struj med našim narodom.

Na taboru govorijo:

predsednik vlade dr. Dragiša Cvetkovič, naš narodni voditelj in predsednik snata dr. Anton Korošec, gradbeni minister dr. Miha Krek in drugi odličniki.

Zveza združenih delavcev, glavni odbor Ljubljana.

Voda se umika iz Strug

Struge, 25. maja.

Včeraj je prišla voda polagoma upadati, prijazno sonce je zopet posijalo. Zemlja, obdelana in posejana, pa je pričela kazati pravo svoje lice. Povsod je vse umazano in polno blata. Vse kaže, da so popolnoma uničene vse setve, kajti voda se le počasi umika. Škoda je ogromna.

To naše jezero si je včeraj ogledal tudi poslanec g. Rigler, ki je moral priznati, da je Struge res zadelo huda nesreča. Obljubil je vse storiti, da se beda omili.

Čateške toplice

najbolj vroči (59° C) radio-aktivni vreli dravske banovine, pošta Brežice ob Savi, postaja Brežice in Dobova. Začetek sezone dne 1. maja. V predin posezoni znatni popusti.

Zdravijo se z neprekosljivim uspehom bolezn: visoki krvni pritisk (hipertonija), revmatizem sklepov in mišičevja, vnetje, protin, nevralgično trganje ter predvsem išias, nevrastenija, zastarele poškodbe kosti in sklepov, dalje ohromelost, kronični eksudati in vnetja, ženske bolezni in drugo.

Rekonvalescenti, slabotni in sletokrvni najdejo tu svoje izgubljeno zdravje.

Belokranjske kresnice

Zeleni Juraj je našel letos livado in goro zeleno. Rože cveto sedaj onstran Gorjancev in češnje zore na prisojnih pobočjih. Križi (vnebohodi) so za nami in pastirji, ki so imeli ta dan svoje »velike goste«, mislijo večkrat nanje, ker so tako redke, a zato tem boljše. Na Preloki se pripravljajo na prošenje, ki bo na »Trjake« in s hitrimi koraki se bo približalo »Ivanje« ali kresni dan.

Prvi mrak pada na zemljo. Med drevjem hušne nekaj oseb, ki se ustavijo pred hišnimi vrati. Počasi, v svečanem ritmu, kakor obredna pesem zadoni in kresno noč:

Bog daj, Bog daj dober večer,
za večerom dobro jutro!
Daj nam Bože dobro leto!
Tute jesu lepi dvori,
lepi dvori ograjeni,
ograjeni pometeni.
Pomela je devojčica,
devojičica lepa Ane.
Dajte, dajte darovajte!
Daj nam Bože dobro leto!

V malo hitrejšem ritmu in z nekakšno nevoljo nadaljujejo:

Mi nimamo kada stati
Me smo nocoj malo spale, malo spale,
rano vstale.

Tedaj se pojavi gospodinja na pragu hiše in jim da ali jajce ali denar.

Veselo zadoni zahvala:

Lepa hvala na tem daru,
ki ste ga nam darovali!
Mi se od Vas potočimo,
i Vas Bogu izročimo.
Bog Vas varuj i Marija,
z lepim zdravljem i veseljem.

Druga varianta začenja prav tako, samo končuje se z:

Daj Bog, Marija dobro leto.

Ta pesem se poje navadno v dvočetrtinskem taktu, dočim se pri prvem taktu menjava in je zelo težka.

Da otmemo te lepe belokranjske narodne običaje pozabi, priredijo naši beli rojaki dne 18. junija v Črnomlju festival, kjer bodo pele žene in dekleta najstarejše pesmi, ki še niso nikjer zapisane in se redko slišijo.

Droline novice

Koledar

Nedelja, 28. maja: Binkošti. Prihod sv. Duha.
Ponedeljek, 29. maja: Binkoštni ponedeljek.
Marija Magdalena.
Torek, 30. maja: Ivana Orleanska, devica;
Ferdinand, kralj.
Sreda, 31. maja: Kvatere. Angela, devica; Kan-
cijan, mučenec.

Novi grobovi

† Na Dunaju je umrl naš bivši poslaniški zdravnik g. med. svetnik dr. Ivan Milavec, rodom iz Planine pri Rakeku. Zapušča sina edince, odvetnika na Dunaju dr. inž. Ferdinanda Milavca, kateremu izrekamo svoje sožalje. Pokojniku naj sveti večna luč!
† Langus Jakob, nadmojster pri K.I.D., je v petek pred polnočjo mirno v Gospodu zaspal v starosti 69 let. Iskal je zdravja in pomoči v ljubljanski bolnišnici, pa je po kratkem in mučnem trpljenju umrl na domu Slovenski Javornik št. 14. Celih 49 let je bil vreden uslužbenec pri K. I. D. Zapušča ženo in 6 otrok, ki je vse dobro vzgojil in pripravil do kruha. Skrbnemu očetu naj sveti večna luč, sorodnikom naše iskreno sožalje.

ZUNDAPP GL. ZASTOPSTVO
KVALITETNI O. ŽUZEK
MOTOCIKLI LJUBLJANA
TAVČARJEVA 11

Osebnostne novice

— Na Dunaju je z odličnim uspehom absolvirala višjo hotelsko šolo gdč. Kržič Mimica iz Ljubljane. Iskreno čestitamo!
— Poroka. Na binkoštni ponedeljek se poročita v župni cerkvi na Dobrovi pri Ljubljani g. Jože Dvornjak, strojnik Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani, in gdč. Angela Suhadole, hčerka trgovca in posestnika iz Šujice pri Dobrovi. Novoporočencema obilo sreče in božjega blagoslova!
— Poroka. V petek sta se v Smartnem pri Litiji poročila g. Kvaternik Stanko, trgovski pomočnik Kmetijske zadruge, in gdč. Drčar Olga, hčerka uglednega pekarskega mojstra g. Ernesta Drčarja. Ženin je bil vseskozi duša vsega prosvetnega in političnega življenja v Smartnem, nevesta pa odlična pevka pri cerkvenem pevskem zboru. Bog ju živi mnogo let!
— Poročila sta se večer 27. t. m. v ljubljanski stolnici gospod Rudolf Fajš, politično-upravni pripravnik v Nišu in gdč. Martina Jelenič, hčerka g. Alberta Jeleniča, tajnika Ljudske pošljinice, bivšega načelnika Orlovške zveze. Novoporočencema, kakor tudi staršema, gospoj Minki in očetu, odličnemu in zaslužnemu delavcu v slovenskem katoliškem pokretu, naše iskrene čestitke in želje, da ju Bog blagoslovi!
— Poroka. V župni cerkvi v Svedini sta se 22. t. m. poročila g. Ivan Elšnik, veleposestnik v Slatinskem dolu z gdč. Marijo Breznar, hčerko vinogradnice in gostilničarke iz Ciringe. Poročal je duhovni svetnik č. g. Fr. Časl. Za priči sta bila ženinov brat g. Josip Elšnik, veleposestnik od Sv. Petra pri Mariboru in g. Franjo Zebot, narodni poslanec iz Maribora. Odličnima narodnima novoporočencema iskrene čestitke.

Za birmo

Ipo fotografijo, kot vedno
Foto Studio nasproti Uniona

Odprto oba dneva od 7 zjutraj do 7 zvečer

— Birmovanje v lavantinski školi. Od 14. do 24. maja t. l. se je vršilo birmovanje v laškem dekanatu. Ključ pretežno deževnemu vremenu so verniki povsod v izredno velikem številu pričakovali svojega nadpastirja ter ga slovesno in pristrčno pozdravljali. V Trbovljah se je škof mudil tri dneve ter obiskal vse razrede osnovnih šol. Leto je storil v Laškem. V soboto, 20. maja je blagoslovil novo, po Plečnikovih načrtih izgotovljeno cerkev v čast sv. Antonu puščavniku, patronu šola A. M. Slomška, v Rečici, župnija Sv. Jedert nad Laškim. Birmanih je bilo: v Trbovljah 1342, na Dolu 634, v Rečici 120, na Laškem 1088, pri Sv. Rupertu nad Laškem 220, v Jurkloštru 264, v Loki pri Zid. mostu 263; skupaj 3931.

ZA BIRMO

FOTO HOLYNSKI
ALEKSANDROVA CESTA 5

— Četrtnska vožnja za prvi slovenski delavski tabor dovoljena. Po odloku 5291/39 ministra za promet g. dr. Mehmeda Spaha je odobrena vsem članom ZZZ, ki bodo prisostvovali prvemu slovenskemu delavskemu taboru v Ljubljani, 75% popust za vse razrede in za vse vlake. Vsak udeleženec mora pri odhodu kupiti polovico karto in železniški obrazec K-14, in sicer na podlagi posebne legitimacije, ki jih bo centrala ZZZ za ta namen izdala. Polovična vozna karta velja za brezplačen povratek s potrdilom glavnega odbora ZZZ, da se je tabora udeležil. Popust velja pri odhodu od 2.—4. junija, pri povratku pa od 4. do 6. junija.

— Notranjski prosvetni tabor na Vrhniki, ki je bil prvotno določen na nedeljo 11. junija t. l., je zaradi nastalih tehničnih težav preložen na poznejši čas.

— Dekliškim krožkom! Blizajo se dnevi Mariborskega mladinskega tabora, ki bo od 29. junija do 2. julija t. l. Naša dolžnost je, da se ga udeležimo v čim večjem številu, da s svojo polnoštevilno udeležbo pokažemo in dokažemo svojo narodno zavest. Mislimo moramo namreč na to, da se bo ta tabor vršil v Mariboru, to je v mestu, čigar območje položaj nujno terja od nas, da damo iz sebe kar moremo in moramo dati, da pokažemo, da smo in da hočemo biti, in da greši vsak tisti, ki bi se hotel kakorkoli posmeovati biti naše narodnosti. Naša dolžnost je torej, da pride na ta tabor sleharna izmed nas, da se srečamo v mestu, ki nas pričakuje, da si tankaj sestrinsko

stisnemo roke in da s sestrinskimi pozdravi podpremo in okrepimo naš življenj, ki je samo naš in nam od Boga dan — Pri telovadnem nastopu pa bodo smeje nastopali samo članice, ki imajo kroj. Zato si ga tiste, ki ga še nimate, nanavite takoj, seveda, če vam je dana ta možnost. Program tabora in podrobnejša navodila boste pravočasno prejeli. Bog živi!

S Šmartnega na Pohorju

V idiličnem Smartnem na Pohorju sva prevzela prenovljeno znano „KORENOVO“ gostilno in se pripravljamo. Zelo priprava točka za šolske izlete. Tujske sobe. — Cene zmerno, postrežba točna. Bivša oskrbnika z Boča Pavla in Martin Jerman

— Blagoslovitev Prosvetnega doma v Prečni. V Prečni bo na binkoštni ponedeljek dopoldne ob 10 sv. maša, nato blagoslovitev Katoliškega prosvetnega doma in prosvetni tabor, na katerem govorita gg. senator dr. Fr. Kulovec in narodni poslanec dr. Veble. Popoldne po litanijah bo telovadni nastop pFO in DK.

— Današnji številki lista prilagame ljubljanskim naročnikom reklamo tovarna »Schicht« — pripravilo njenega izdelka »Radione«.

— Usmiljena srca naših posestnikov na deželi vabi Karitativna zveza v Ljubljani — da po možnosti sprejmejo v oskrbo čez počitnice kakšnega otroka potrebnih revnih ljubljanskih staršev. Število takih siromašnih dečkov in deklic je veliko, zato prosi Karitativna zveza, da se tej prošnji do-

ZUNDAPP GL. ZASTOPSTVO
KVALITETNI O. ŽUZEK
MOTOCIKLI LJUBLJANA
TAVČARJEVA 11

broholno odzove čim več naših gospodarjev in gospodinj. Ker se šolsko leto že bliža svojemu koncu, prosimo prigrase čimprej na domači župni urad ali pa naravnost na našo zvezo na Poljanski cesti št. 28.

— Sprememba reda birmovanja. Birmovanje v kočevski dekaniji se spremeni tako, da bo sedaj birmovanje v nedeljo, dne 18. junija, na Zdi-hovem, v petek, dne 23. junija pa v Mozlju.

Boljši oči
lažje delo in večja
spasobnost s pravilno
pomerjenimi očali
od

LJUBLJANA
PASAŽA
NEBOTIČNIKA

— Novomeški mladinski tabor, ki bo 16. junija, bo mimo mariborskega tabora letošnja naj-
večja prireditev Zveze fantovskih odsekov in Zveze dekliških krožkov, saj sodeluje na njem vsa novomeška podzveza in pretežni del ljubljanske podzveze. Zato naj se odseki nanj že sedaj pripravljajo.

— Sprejemanje v srednje trgovske šole (trgovske akademije in dvorazredne trgovske šole). Uredba o spremembah in dopolnitvah zakona o srednjih trgovskih šolah z dne 10. marca 1939 vsebuje glede sprejemanja učencev važno novost. Učenci, ki so dovršili završni izpit na meščanskih šolah, morajo namreč predhodno napraviti dopolnilni izpit po pravilniku, ki ga bo predpisal g. minister za trgovino in industrijo. Kolikor je zdaj znano, bo moral vsak absolvent in absolventinja meščanske šole, ki se hoče prijaviti za sprejem na trgovsko akademijo ali dvorazredno trgovsko šolo, najprej prositi za pripustitev k dopolnilnemu izpitu. Prošnjo bo treba kolkovati z 30 din, za izpitno takso pa plačati 160 din. Plačila bodo oproščeni tisti, ki sami in njihovi starši ne plačujejo do 800 din neposrednega davka. Kolikor se izve, bo treba polagati dopolnilni izpit iz slovenščine, enega tujega in matematike iz enovi, ki se predelava v prvih štirih razredih gimnazije. Natančni podatki bodo razvidni iz objav na razglasnih deskah posameznih šol, ko bo izšel pravilnik o polaganju dopolnilnega izpita.

— Dolga pravda zaradi perzijskih preprog. Že od septembra 1937 se vleče na ljubljanskem okroženem sodišču dolga pravda zaradi perzijskih preprog. Bogat inženjer je stopil v poslovne zveze s preprodajalci in razpečevalci perzijskih preprog. Trije muslimani, ki drugače vedno prodajajo po Ljubljani in drugod preproge, so obiskali inženjerja. Napravili so kupčijo. Zamenjali so staro preprogo in mu nudili drugo, takozvano — tekač. Inženjer je doplačal 8000 din. Pozneje se je izkazalo, da so prodajalci inženjerja prav grdo osleparili, kajti preproga ni bila prava perzijska, marveč navadna, cenjena od strokovnjaka na nekaj sto dinarjev. Vsi trije so bili ovađeni zaradi goljufije. Pred kazenskim sodnikom — poedinec se je večer 1. zadeva tako končala, da sta bila dva prodajalca, Rafib in Sahib obojena vsak na 1 mesec strogega zapore in 120 din denarne kazni, pogojno za 3 leta. Inženjerju pa imata plačati 3000 din odškodnine. Oba sta se proti sodbi pritožila, pa tudi državni tožilec ni bil zadovoljen s sodbo. Priporočujemo, da je bila svo čas napravljena tam nekje na Gorenjskem, če hujša sleparija s perzijskimi preprogami, ko je šlo za 5 milijonov. Reče se za take stvari malo zanima!

Radi izpraznitve prostora mo'e bivše
kamnoseške obrti prodam vse moje ostale

NAGROBNE KAMNE

iz črnega švedskega granita, karnarskega
mramorja itd za vsako količinkaj primerno ceno
J. F. PEYER, Maribor, Kersnikova ulica 7

— Maturiranje bivšega Mestnega dekliškega liceja iz leta 1918-19 bodo imele sestanke v Ljubljani v soboto 10. junija 1939 ob 19 v restavraciji »Slamič«. Tozadavne informacije dobite pri Kur-alt Danici, Zabnica 56, p. Šk. Loka.

— Reven dijak absolvent VIII. razreda rabi 1400 din za privatni izpit in maturo, ker nima nobenih sredstev, prosi dobra srca, da mu prisko-
čijo v tej eliki na pomoč. Vsem darovalcem se že vnaprej zahvaljuje. Naslov v uredništvu »Slovenec«.

— Uvedba brzojavne in telefonske službe pri pošti Selnica ob Dravi. Dne 21. maja t. l. je bila pri pošti Selnica ob Dravi uvedena brzojavna in telefonska služba. — Direkcija pošte, telegrafa in telefona v Ljubljani.

— Uvedba brzojavne in telefonske službe pri pošti Jarenina. Dne 22. maja t. l. je bila pri pošti Jarenina uvedena brzojavna in telefonska služba.

— Mladinski tabor novomeškega okrožja Zveze fantovskih odsekov in Zveze dekliških krožkov bo v Vavti vasi dne 18. junija.

— Mladinski tabor v Središču ob Dravi bo 18. junija t. l. Središče in vsa bližnja okolica se resno, vztrajno in dostojanstveno pripravljata na svoj velik dan, ki bo dokazal, da smo tu in da tu ostanemo. Točen spored tabora bomo objavili. Že sedaj pa vse, ki čutite z nami iz bližnjih in daljnih krajev iskreno vabimo na naš tabor.

— Semeni na lgu. Uprava občine Ig pri Ljubljani razglašala, da bo v četrtek po binkošti to je dne 1. junija 1939 na lgu redni letni živinski in kramarski sejem. Dogon živine pa je prepovedan iz sledečih občin: Medvode, Dev. Marija Polje, Dobrunje, Šmarje, Slivnica-Zalma, Dol in Doleka. Kupci vabljeni! — Uprava občine Ig

Vi fotografirate

mi Vam izdelamo slike
lepo in poceni

FOTO-HERMES
Ljubljana, Miklošičeva cesta 30

— Za sirotišnico v Šmihelu. Pri našem zadnjem poročanju o občnem zboru je pomotoma izostalo poročilo, da je občni zbor imenoval za svoje častne člane: predsednika senata kr. Jug. g. dr. Antona Karočca, bivšo predsednico gospo Marijo Turk iz Novega mesta, g. Johna Jeriča, urednika Ameriškega Slovenca v Chicagu (šmihelskega rojaka) in gospe Jeselino Šlosser iz Milwaukee z ozirom na njihove velike društvene zasluge, moralne in materialne. G. predsednik senata se je društvu za imenovanje zahvalil z laskavim pišmom. Za sirotišno blagajno priredi društvo v nedeljo, 25. junija ob pol 11 dopoldne na Glavnem trgu v Novem mestu veliko javno tombolo s prav lepimi in bogatimi dobroti, ki bodo razstavljeni v trgovini gospe Klemenčeve. Prosimo vse one, ki bodo v teh dneh prejeli naše prošnje za dobrote ali prispevke, za blaghoten odziv. V Ljubljani zbira prispevke predsednica ljubljanskega odbora gospa Irma Stupica, trgovka, Gospojevetska cesta in Justina Lovrenčičeva, v Celju naj se puste v lekarni »pri Orlu« pri gospej Miri Tončič, v Novem mestu pa pri gospej Klemenčič. Vsem darovalcem v naprej: iskrena hvala! Odbor.

— Celotna izdaja Krekovih samospevov se pripravljala. Predvidenih je za sedaj 25 sešitkov, od katerih bo vsak obsegal po en opus z 2 do 7 samospevi. Razen nekaj izjem ti samospevi doslej še niso bili objavljeni in so se na koncertih in v radiu izvajali iz rokopisov. Vnovič bodo izdani le nekateri v »Novih Akordih« ali drugod izšli samospevi, ki so se koncertnim pevcem in občinstvu posebno priljubili in ki jih v knjigotštrstvu že davno ni več dobili. Zbirka bo obsegala tudi uglasbitve srbohrvatskih besedil in pesmi, ki so jim tekstina podlaga nemški, ruski in francoski izvirniki. Slednjim bo dodan slovenski prevod. Zbirka bo izhajala v zelo majhni nakladi. Prvi trije sešitki izidejo še meseca maja

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vrši vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše ček. račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-63, Ned Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

— Za 4 dni v Italijo: na grob sv. Antona Padovanskega, romarski avtoizlet 11. do 14. junija, po Vipavski dolini v Gorico-Trst-Padovo-Benetke. Na sam god sv. Antona prisostvojuje romarji velikim svečanostim v padovanskih bazilikah. Cena 280 din; samo do Gorice-Trsta 150 din. Prijave do 3. junija. Brezplačna navodila pošilja uprava »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sv. Petra nap 17. (Tehnična izvedba Tujakoprometne zveze.)

— Denarni zavod malega človeka je hranilna posojilnica »Moje dom«, Ljubljana, Dvofakova ul. 3. Posojila, ugodni pogoji. Hranilne vloge. — Visoke obresti.

Pred nakupom pohištva, si oglejte

mojo zalogo vsakovrstnega pohištva od pre-
stih od najodbojnejših izdelav nedose-
gljivih v kvaliteti nudi le **strojno mizarstvo**

Kos Anton, Kranj - Klanc

Zaloga pohištva Jezerska cesta 16, nasproti hotela
»Kranjski dvor«

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvice, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in slično. Radenska vam obrani zdravje in mladostno svežost.

— Johann Strauss st. in ml. ter Oscar Strauss v filmu »Trije valčki«, ki ga ima danes in za praznike na sporedu kinu Matica, pomeni največji glasbeni užitek, kar smo jih do sedaj imeli v filmu. Trije komponisti, tri dobe v enem filmu so podane tako dovršeno, da se le čudimo, na kako visoki stopnji je francoska filmska produkcija. Dolgi vrsti lepih filmov v kinu Matici sledi prav za praznike to krasno, razkošno filmsko delo, da bo ustrezno tudi onemu p. n. občinstvu, ki ostane za praznike v Ljubljani. Najlepše razvedrilo vas čaka danes in za praznike v kinu Matici.

— Binkoštni izleti »Putnik«. Za binkošti pri-
reja »Putnik« tele izlete: 1. Avtobusni izlet iz Bel-
grada na Oplenac. Odhod v nedeljo, 28. maja, ob 5 zjutraj izpred kavarn Topole. Povratek zvečer.

Ogromno škodo

povzročajo vsako leto molji, ker so dosedanja sred-
stva proti njim premalo učinkovita. Moderna ke-
mija pa je iznašla novo zanesljivo sredstvo
MOLIN. Za domačo uporabo se prodaja to sred-
stvo v ličnih vrečkah. Vrečka z MOLIN-om se
obesi ali vtiakne med volnena oblačila, krzno, pre-
proge, nastlanjače i. t. d. Izhlapevanje MOLIN-a
zanesljivo pomori vse molje z zalego vred, še
preden morejo povzročiti kako škodo.

Nov avto

dobite za Din 4.— kot glavni dobitke na tomboli
samo še danes teden, dne 4. junija 1939 v Slovenj
Gradcu. Razven tega se dobi lahko šivalni stroj
dvokolesa; vsega skupaj 500 dobitkov

Cena tja in nazaj 50 din. — 2. Izlet skozi Djerdap,
27.—30. maja. Vožnja z ladjo velja: 1. razred 350
dinarjev, 2. razr. 255 din. Prijave do 26. maja. —
3. Izlet v Vrnjačko banjo, 28. in 29. maja. Odhod
s posebnim vlakom 28. maja ob 8 zjutraj. Vožnja:
3. razred 75 din, 2. razred 117 din; arangementi
45 in 60 din. Prijave do 27. maja. — 4. Izlet v
Banjaluko, Jajce, Sarajevo in Ilidžo od 27. maja
(odh. ob 14.23) do 31. maja (povr. v Belgrad ob
20.45). Skupna cena z vožnjo vred v 2. razredu
995 din, v 3. razredu 890 din.

— Ceneno potovanje v Italijo od 15. do 26. ju-
nija in z ladjo okoli Italije ter po Jadranu. Potuje
se s kolektivnim in osebnim potnim listom. Od-
hodne postaje: Belgrad, Ruma, Vinkovci in Zagreb.
Popolni arangement 2.640 din. Prijave do 7. junija
zaključno.

— Pri zaprtju, motnjah in prebavi vzemite
zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne
»Franz-Josef« grenčice.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Dva tisoč igralcev že zbranih za »Igro o bož-
jem kraljestvu«. Za Kuretovo »Igro o kraljestvu bož-
jem«, ki je na sporedu ob kongresu Kristusa Kralja
na ljubljanskem stadionu, je pridobil režiser zborov
za to igro, g. kaplan Petančič, na svoji poti po Slo-
veniji že dva tisoč igralcev. Z lahkoto jih bo pridobil
še tisoč. Nastopilo naj bi nad 3000 igralcev. 1. junija
se razpošljejo tekstne knjižice. Vsak sodelujoči dobi
celoten tekst v roke. V teku meseca junija bo opravil
prvo vajo po vseh večjih krajih g. kaplan Petančič,
nakaš se bodo zbori vadili pod vodstvom svojih do-
maćih režiserjev po navodilih osrednjega režijskega
vodstva. V teku meseca julija obišče g. Petančič vse
kraje še enkrat. Zanimanje za igro je po vseh krajih
velikansko. Prihajajo številne prijave, ki ponujajo po
50 in več, do 150 igralcev iz posameznih krajev. Mo-
rebitne prijave se še lahko pošiljajo na naslov g. ka-
plana Davorina Petančiča (p. Koprivnica pri Rajhen-
burgu). V poštev prihajajo predvsem večje skupine iz
posameznih krajev (fantje in dekleta, toda ne izpod
16 let). Poudarjamo, da ne bo mogoče auditi igralcem
nikakih posebnih ugodnosti

Po državi

* Kruh se je pocenil v Zagrebu. Ker je zadnje
čase padla cena moka, je zagrebško županstvo dolo-
čilo tudi nove minimalne cene, in sicer: Beli kruh, ki
se je sedaj prodajal na kose po eno kilo, bo posej za
isto ceno moral tehtati 1.04 kg. Polbeli in rženi kruh,
ki je bil doslej težak 1.08 kg, bo moral posej biti
težak 1.12 kg. Črni kruh, doslej težak 1.20 kg, bo po-
slej tehtal 1.24 kg. Teža mlečnega in finega kruha
ostane ista ter morajo rogljički imeti najmanj 3 dkg,
kajzerce 5 dkg, žemlje najmanj 7 dkg za enotno ceno
po 50 par. Te cene veljajo od binkoštnega pone-
deljka dalje.

* Strela vrgla 4 ljudi. V Jakincu pri Glini je te
dni razsajala velika nevihta. Strela je udarila naen-
krat v stebor, kjer je elektrovd v bližnjo hišo. Pri
steboru so stali trije moške, katere je strela vrgla po
tleh, vendar so si kmalu opomogli. Po žici je strela
šinila v hišo ter v električni stebec v kuhinji. Tedaj
pa je tam stal gospodar Naglič, katerega je strela
vrgla na tla, ga ošinila ter šla v zemljo. Takoj so
prihiteli domči in so z umetnim dihanjem hoteli rešiti
gospodarja, kar pa se jim ni posrečilo. Kmalu je bil
pri roki zdravnik, ki je nezavestnemu možu dal in-
jekcije, s katerim mu je oživil srce, nakar se je mo-
ž zavedel in okrevl.

Št. Vid pri Stični

Eden najbolj zanimivih in znamenitih krajev
od Ljubljane do Novega mesta je gotovo fara
Št. Vid pri Stični, tako po velikosti, po slavnih
možeh kot po svoji zgodovini. Je to med največ-
jimi farami na deželi s svojimi 5700 prebivalci.
Do zadnjega časa je imela 20 podružnic; sedaj je
pa podružnica sv. Lamberta na Pristavi prišla pod
Stično Od ene meje fare do druge je pet ur hoje.
Slavni možje so bili farani sv. Vida: zdravnik-
podjetnikom (akordantom, delo v akordu). S svojimi
znanstvenik svetovnega slovesa dr. Marko Gerbec
(† 1718), soustanovitelj moderne higijene; lavantins-
ki škof Franc Kutnar († 1846); duhovnik Jožef
Jerič († 1888), ki je položil temelje slov. katol.
tisku in s tem slov. kršč. prosveti; trikratna pro-
vincijala p. Evstahij Ozimek († 1898) in p. Donat
Zupančič († 1938), prof. bogoslovja dr. Ivan Ja-
nežič († 1922); direktorji Anton Črncvec, Ignaci-
ja Fajdiga in Ivan Markelj; etnograf in glas-
benik č. dr. Stanko Vurnik; pisatelj Ivan Zorec;
zadnjih sto let okoli 40 duhovnikov in še mnogo
drugih za narod zaslužnih mož.

Šentiviška okolica je znana po svoji živinoreji
in prašičereji; tudi sadjereja se je v zadnjih letih
zelo poživila, zlasti odkar pase tukaj duše g. dekan
J. Hladnik, ki je navdušen sadjerejec.

Prebivalstvo je popolnoma kmečko. V zadnjih
par letih se začelja v malem razvijati industrija
z nekaj desetinami delavcev. Sicer je pa to izraz-
ito kmečka fara s svojimi dobrimi in seveda tudi
slabimi stranimi. V bližnji dobnosti bo treba po-
magati prebivalstvu z razširjenjem električnega
omrežja, z zboljšanjem in ponekod s preložitvijo
cest, z napravami vsakih vodnjakov. Št. Vid sam
je silno veliko pridobil na vrednosti z napeljavo
vodovoda, ki je bil pred nekaj leti tedni dovršen.
Posebno velike zasluge za ta vodovod ima sedanj
gradbeni minister dr. Miha Krek, ki je ljubljani,
da bo obiskal Št. Vid o priliki tabora, ki bo v pri-
hodnjih dneh.

Pridite dne 11. junija 1939 v Št. Vid na tabor,
ki ga priredi tukaj škofsko okrožje Fantovskih od-
sekov in Dekliških krožkov. Objubili so svojo ude-
ležbo odseki in krožki od Šmarja do Mokronoga.
Prireditve bo celodnevna. Dopoldne ob 9.22 spre-
jem na kolodvoru, sprevod v Št. Vid; ob 10 sveta
maša v farni cerkvi, nato pa zborovanje pred Pro-
svetnim domom, ki praznuje 15 letnico svojega ob-
stoja. Govorili bodo priljubljeni ljudski govorniki:
g. Franc Kremžar, urednik; dr. Jože Lavrič, naš
poslanec. Popoldne ob 2 litanije, ob 3 pa telovadni
nastop. Narodne noše so zelo dobrodošle! Zelo
ugodne železniške zveze za prihod in odhod tako
od Ljubljane kot do Mokronoga. Na svidenje dne
11. junija!

Na tekmi „Velika nagrada mesta Belgrada“ 21. maja 1939 v
turni kategoriji do 1200 ccm

PUCH
800 ccm zopet
PRVI!

IGN. VOK
LJUBLJANA

Tavčarjeva ulica 7
Stalna izložba. Ogled brezobvezno.

LJUBLJANA

Zlat zaklad v raztrganem ciganskem šotoru

Ljubljana, 27. maja.

Skoraj na pravljico bi spominjal dogodek, ki ga je te dni odkrila ljubljanska policija. In ta dogodek je bil odkrit po pravem naključju. Neka družina, kateri so otroci že odrasli, je inserirala v časopisju, da proda otroški voziček. V Ljubljano pa se je tedaj priključila v običajnim vozom ciganska ali napolciganska družina, ki se pač preživlja z raznimi umetnostmi, vražarjenjem, z go-ljufljami, v glavnem pa s tatvinami. Mož in žena sta poročena seveda po ciganski navadi, imata pa otroka. Ženska je brala v časopisju, da tam in tam prodajo otroški voziček, kakršnega je potrebovala. Zraven pa je kovala svoje skrivne načrte. Zdi se sploh, da je ciganka zelo pridno prebirala male oglase v časopisju, ter tako izve-de-la za važne naslove.

Ciganka je torej šla na označeni naslov in pobrala za voziček, toda družina, ki je voziček prodajala, ni bila tako nujno potrebna denarja in je malo vsoto, katero je ciganka ponujala, seveda gladko odklonila. Kakor hitro pa je enkrat ciganka v hiši, se je je težko znebiti. Ciganka je odšla iz sobe, kjer se je pogajala, pa ni šla v vežo, temveč v klet, kjer je upala najti dober plen. Slučajno pa so prebivalci te hiše opazili, da ciganka ni odšla skozi vežo ter so pričeli za njo etikati. Zasačili so jo prav v trenutku, ko je z vetrihom odpirala vrata do kletnega stanovanja. Ciganka se je seveda strašno upirala in kričala, kar ji pa ni nič pomagalo, ker so jo stanovalci izročili policiji.

To je bilo pred dvema dnevnoma. Policija je napravila takoj preiskavo v šotornem vozcu ci-ganke in njenega prireznika. Detektiv in stražnik niti niti niso svojim očem, ko so v šotoru odkrili skoraj bajni zaklad zlata, diamanov in srebrnine. V Ljubljani je redko katera družina, ki bi v zasebni lasti imela toliko dragocenosti, kakor jo je policija odkrila v tem revnem šotoru umazane in strgane ciganke.

Policija je seveda takoj vedela, da to ni last ciganke, temveč da je morala ciganka vse to pokrašiti, saj so pri njej našli vse polno vetrihov

in vlomilekih priprav. Policija je pričela poizve-dovati ter je odkrila že pet strank, ki so spo-znale v najdeni zlatini svojo lastnino.

Najbolj ganjena pa je bila neka ugledna ljubljanska gospa. Ta je v začetku tedna kupila zlato zapestno urico za svojo birmanko, ki jo bo jutri povedla k birmi. Hotela je revni deklici napraviti lepo veselje. Gospa je od zlatarja prišla domov in nikomur ni povedala, kaj je kupila za svojo birmanko. Uro je spravila na varno mesto, toda prav tedaj je prišla beračica v hišo neka razir-gana ženska — to je bila ta ciganka. Odpravljena je bila z miloščino, toda zvečer, ko je gospa po-gledala v svoj skrivni predal, je s strahom opa-zila, da je zlata zapestna ura izginila. Včeraj je prišla na policijo in tu so ji pokazali naravnost fantastično zbirko zlatnine. Z velikim veseljem je gospa vzkliznila, ko je našla med to zbirko svojo uro, katere bo jutri deležna srečna bir-manka.

Zlatnina, ki jo je policija zaplenila v tem ciganskem vozcu, je vredna po približni cenitvi kakšnih 100.000 din. Najbolj dragocen je nedvom-no križec iz zlata, toda ves posut z diamanti. Križec predstavlja odlično zlatarsko delo in je ni gospe v Ljubljani, ki ga ne bi nosila s ponosom. Poli-cija je dalje zaplenila zlato uro Schaffhausen, na katero je neznan urar dal svojo označbo: Z. A. Policijski strokovnjaki so to uro ocenili na približno 6000 din. Prišel pa je poklicni urar in zlatar, ki je izjavil: »Rad dam še 2000 din zra-ven, če mi jo kdo prodal.« Zlata ura je v zlatar-jevih očeh torej vredna najmanj 8000 din.

Policija je v zadregi, kam s tem zakladom. Petim strankam je sicer izročila del pogrešane zlatnine, toda večji del pa ji je ostal v predalu. Morda bo kakšno sled pokazal za lastnikom za-plenjene zlatnine zlat pretan z monogramom »S. L. 30. I. 1905«. Je to poročni prstan, ki je bil ne-dvomno kje ukraden. Opisovati dragocene veri-žice, briljante, zlata zobala, ure, urice, zapestnice bi bilo kar odveč. Morda bo kdo od čitateljev, ki tole bere, zaslužil, da gre pri tem za njegovo lastnino in naj se zgłosi na policiji pri g. nad-zorniku Zajdeli ali pri g. Lovrečiču.

1 Usnje, kovčke, nahrbtnike nudi Erjavec, Stari trg.

1 Zivahen sobotni trg. Letošnja letina za če-šnje kaže povsod povsod dobro. Tudi domače če-šnje bodo v kratkem na trgu. Češnje iz Bosne prodajajo sedaj po 6 do 8 din kg. Ljubljanska le-pa, glavna solata, je že po 0,50 do 0,75 din gla-vice. Danes je bil trg naravnost s salato zatrpan. Novi krompir je že po 3 din kg. Stari krompir so prodajali po 0,60 do 0,75 kg. Lepo izbrana ja-bolka vseh kvaliteto s razmeroma draga od 7 do 12 din kg. Povpraševanje po jabolkih ni veliko. Lepo vreme je privabilo na trg mnogo prodajal-cev, zlasti pa še pred binkoštnimi prazniki. Za-nimivo pa je, da je včeraj neka prodajalka pro-dajala že jagode. Imela jih je le en lonček.

Botrice - botri!

Birmanska darila najceneje v veliki iz-biri pri stari trdnici

Jos. EBERLE

(švicarske ure, zlatnina, srebrnina itd.)
Ljubljana, Tyrševa 2 (palača hotela »Slon«)

1 Drugo skupino Slovencev za potovanje v Rim organizira Prosvetno društvo Trnovo v Ljubljani za svoje člane in prijatelje. Romanje bo v dneh od 13. do 20. avgusta 1939 z modernim avtobusom. Ne smemo pozabiti postanka v Firenzi, akoro en dan, v Rimu dva in pol dni, v Benetkah en dan. Medtem pa bomo iz Rima šli skozi Asisi, kjer se poklonimo sv. Frančišku Asiškemu, na drugi stran Apeninskega polotoka v Rimini in ob zahodni obali Jadranskega morja, do Padove. Vr-nitev iz Benetk bo skozi Videm (Udine), Trente in Trbiža. To potovanje z vožnjo in prenočitvami ter skupnim potnim listom stane din 900. — Pri-jave se sprejemajo v društvenem domu Karuno-va ulica št. 14 vsak ponedeljek in petek od 7 do 9 zvečer. — Vodstvo trga romanja je v rokah prof. g. A. Anžiča.

Prejeli smo novo pošiljko krasnih

amater albumov
po nizkih cenah.

Trgovina **IV. BONAČ, Šelenburgova ul. 5.**

1 Ornitološki observatorij se je preselil iz Majke Jugovića ul. 6, na Bleiweisova cesta št. 48, dvorišče.

1 Za mestne reveže je neimenovan dobrotnik daroval 400 din, a ga. Fani Skumovec in podruž-nica, Gallusovo nabrežje 25, je namesto venca na krsto ge. Mohorjeve darovala 100 din, mestna vr-tnarja je pa z znamenje tega darila položila na krsto preprost vене s travo v mestnih barvah. Mestno poglavarstvo izreka darovalcem iskreno zahvalo tudi v imenu podpiranih.

1 Kožice za rokavice, ševro, lak — Erjavec — Stari trg.

1 Na izlet! Za binkoštno praznike vsi v Župana Permeta jamo pri Gloguplju. Oba dneva jame na raznju. V ponedeljek veselica z godbo

kestra — Dunaj: 18.25 Prenos koncerta iz Graza — Pariz: 18.30 Prenos iz Grenobla.

Ponedeljek, 29. maja. Belgrad: 21.10 Narodna glasba — Zagreb: 20. Koncert zagrebškega kvar-teta — Bratislava: 20.40 Slovenske pesmi in plesi — Praga: 19. Smetana: »Liberace« — Sofija: 19.45 Simfonični koncert — Berlin: 20.15 Pomladne me-lodije — Bukarešt: 22.15 Prenos koncerta — Du-naj: 19.30 »Prodana nevesta«, opera (Smetana) prenos iz dunajske državne opere — Pariz: 21. Koncert komorne glasbe — Strassbourg: 21. Kon-cert operne glasbe.

Prireditve in zabave

Angleško društvo v Ljubljani vabi svoje člane in ljubljansko občinstvo na večer škotskih narod-nih pesmi, na katerem bo lektorica na ljubljanski univerzi, ga. Fanny S. Copeland, predvajala škot-ske narodne pesmi. Večer bo v četrtek v Hubadovi dvorani Glasbene Matice.

Celodnevni izlet v Komendo in Tunice priredi za svoje člane in njih prijatelje z družinami v ne-deljo, dne 4. junija, Moška in mladeniška Marijina družba v Križankah. Odhod iz Ljubljane s kamni-škim vlakom ob 5.25. Jutranja pobožnost v Ko-mendski župni cerkvi, popoldanska pa v Tunich. Priglase za skupno kosilo v Mejačevi restavraciji sprejema do četrta zvečer križanski vrtar, ozi-roma posamezni odborniki.

Sestanki

Društvo sodnikov kraljevine Jugoslavije - sek-cija Ljubljana bo imelo redni društveni občni zbor v nedeljo, dne 11. junija t. l. ob 10 popoldne v veliki razpravnici dvorani okrogne sodišča v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Člani vljudno vabljani.

specijalne urarske delavnice

za žepne in zapestne ure

z originalnimi deli

BOGDAN MIHELIČ - urar

LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠTEV. 17

Stalna zaloga prvovrstnih švicarskih ur in zlatnine

Znamke:

Doxa

Zenith

Longines

OTVORITEV

Popravila le z originalnimi deli

BOGDAN MIHELIČ - urar

LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠTEV. 17

Stalna zaloga prvovrstnih švicarskih ur in zlatnine

1 Jezike poučuje staroupokojenec z najboljšim uspehom, in sicer francosko in nemščino po dve uri enkrat na teden proti honorarju deset di-narjev, dvakrat na teden po dve uri pa po osem dinarjev. — Latinsko poučuje samo srednješolce nižjih razredov. Naslov pove tajništvo »Slovenec«. 1 Halo!! Halo!! Danes teden 4. junija 1939 vsi 1 Usnje, damske torbice nudi po ugodni ceni Erjavec, Stari trg.

V Ljubljano na pošto tombolo, katera je največja od dosedanjih, to bo popoldan ob treh na Kon-gresnem trgu, zato ne zamudite prilike. Lahko dobitte avto za 5 din!

Znamke:

Glasshütte

Schaffhauser

Omega

1 Dražba. Dne 31. maja 1939 se bo prodalo na javni dražbi na dvorišču gostilne »pri Levu«, Go-sposvetska cesta 16 ob 10 par kanj in ob 11 na sv. Petra nasipu 40 — 3 vozovi.

1 ŠVICARSKI URE, zlatnina in srebrnina za birmo, ČUDEN, Prešernova ulica 1.

1 Boks, krupone, vratove dobite pri Erjavcu Stari trg.

1 »Dobrota«, obemirno podporno društva poš-nih nameščencev v Ljubljani, bo imela svoj letni občni zbor dne 30. maja ob pol osmih zvečer v beli dvorani hotela Union v Ljubljani. — Odbor.

1 Usnje, pasove za dame in gospode pri trdnici Erjavec, Stari trg.

Moške srajce že od din 14-

spodnje hlače din 9-

Veliko izbiri boljših srajc, modernih kravat in drugega manufakturnega blaga vam nudi po zelo nizkih cenah

J. TOMŠIČ - Sv. Petra cesta 38

1 Nova založba Ljubljana, Kongresni trg 19, vam za vsako priliko priporoča svojo knjigarno, trgovino s pisarniški in šolskimi potrebščinami: darila za godove in razne prilikočnosti v ve-liki izbiri.

1 Pitlinge, krupone, vratove - Erjavec, Stari trg.

Ljubljana, 28. maja

Gledališče

Drama. Nedelja, 28. maja: »Velika skušnjava«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 29. maja: »Utopljenec«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Torek, 30. maja: »Velika skušnjava«. Red A. — Četrtek, 1. junija: »Velika skušnjava«. Red Četrtek. — Petek, 2. junija, ob 15: »Othello«. Dijaška predstava. Cene od 14 din na-vzdol.

Opera. Nedelja, 28. maja, ob 15: »Pod to goro zeleno«. Izven. Globoko znižane cene od 22 din na-vzdol; ob 20: »Evgenij Onegin«. Izven. Gostovanje A. Kolacia. Znižane cene od 30 din navzdol. — Po-nedeljek, 29. maja: »Vse za šalo«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Torek, 30. maja: Za-prijo. — Sreda, 31. maja: »La Bohème«. Red Sreda. Gostovanje tenorista Christy Solarija. — Četrtek, 1. junija: Zaprijo. — Petek, 2. junija: »Lohengrin«. Red A.

Radio Ljubljana

Nedelja, 28. maja: 8 Večve jutranji pozdrav (plošče) — 8.45 Napovedi, poročila — 9 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice — 9.45 Verski govor (g. dr. Ciril Potončnik) — 10 Zbor čeških učiteljev (plošče) — 10.30 Koncert ruske glasbe. Klavir solo: g. dr. Roman Klasine, ojačeni Rad. orkester. Dirigent D. M. Šijanec — 12 Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po želja) — 13 Napovedi, poročila — 13.20 Trio za flavto, violino in čelo (gg. S. Ko-rošec, A. Jermol. L. Comelli) — 14 Pesnice iz zvočnih filmov (plošče) — 17 Za birmance in bir-manske priporočila. Radijski orkester in plošče — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac ura: Binkoštni narodni običaji (R. Dostal, Ljublj.) — 19.50 Prenos šmarne iz trnovske cerkve — 20.30 Violinski kon-cert (gdč. Francka Ornikova) — 21.15 Plošče — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Kitara in klavir (gg. Prek Stanko, Eiletz Rafael).

Ponedeljek, 29. maja: 9 Napovedi, poročila — 9.15 Plošče — 9.45 Verski govor (g. p. dr. Gvido Rant) — 10 Prenos pontifikalne maše z Rakovnika — 11 Plošče — 11.30 Koncert vojaške godbe — 13 Napovedi, poročila — 13.20 Radij. orkester — 17 Kmet. ura: Zatiranje vraničnega in šumečega prisada pri živalstvu (g. dr. Zibert Šimen) — 17.30 Trboveljski pevski jazz-kvartet in duet harmonik (brata Goloba) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Domoljubje je osnova poezije in umet-nosti (V. Petrovič, Bgd) — 19.50 Operetni napevi: g. Ado Darjan, ga. Dragica Sokova in Rad. orke-ster — 21.30 Plošče — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Citraški dueti (gg. Mezgoš E., Hebein M.)

Drugi programi

Nedelja, 28. maja: Belgrad: 25 Prenos koncer-ta — Zagreb: 22.10 Plesna glasba — Bratislava: 21. Večerni koncert. Praga: 20. Zvočna igra — So-fija: 20. Dvočak: Trio za simfonični orkester — Varšava: 21.10 Koncert Radijskega orkestra — Ber-lin: 20.15 Operna glasba — Budimpešta: 23. Ci-ganski orkester — Bukarešt: 20. Koncert Rad. or-

Sestanek rezervnih podčastnikov. Banska uprava v Sloveniji je odobrila pravila za usta-novitve Zdrženja rezervnih podčastnikov. Snuje se organizacija za vso kraljevino. Ljubljanski pododbor je uvedel primerno akcijo, da se na sestanku 31. maja v gostilni pri »Mraku«, Cesta 29. oktobra, določijo nadaljnje smernice in bo obenem ta sestanek kot nekaj ustanovni občni zbor. Prijavljenih je že mnogo članov. Kot člani Zdrženja rezervnih podčastnikov bodo sprejeli vsi podčastniki od rez. kaplarja do rez. narednika-vodnika. Tudi dijaki, ki imajo čin rez-ervnih podčastnikov, so dobrodošli. Organizacija ima v prvi vrsti strokovno-naobrazbeni namen, da se člani upoznajo o vseh modernih orožjih itd. Slične organizacije bodo ustanovljene tudi po drugih krajih Slovenije.

Cerkveni vestnik

Sporod praznovanja Marije Pomočnice na Rakovniku. Danes: Ob 10 slovesna sv. maša, po-poldne ob pol štirih šmarnična pobožnost: govor, pete litanije in blagoslov. Zvečer ob 8 akademija pri lurski volitni, ob 9 lurska procesija od lurske votline po Rakovniški ulici na Dolensko cesto in ob igrišču nazaj v cerkev, kjer bo govor, posve-titev Mariji Pomočnici, pete litanije in blagoslov z Najsvetejšim. Ponoči ob 11 do 12 molitvena ura pred Najsvetejšim s pridigo. Jutri: Sv. obhajilo se prične deliti že ob 3. Ob pol 5 govor in sv. maša pred Najsvetejšim, ob 6 govor in sv. maša, nato svete maše nepretrgoma do pol desetih. Ob pol de-setih govor, nato pontifikalna sv. maša, med katero bo pel zbor salezijanskih gojencev in bogoslovcev s spremljevanjem orkestra. Po pontifikalni sveti maši bo pri lurski volitni shod salezijanskega so-trudništva. Ob pol 4 bo v cerkvi govor, nato slo-vesna procesija s kipom Marije Pomočnice. Po pro-cesiji darovanje in blagoslov z Najsvetejšim na dvorišču. Vse govore in petje v cerkvi bodo pre-našali zvočniki, da se bo slišalo tudi zunaj. Petje med pontifikalno sv. mašo bo oddajala tudi radijska postaja. Pontifikalno sv. mašo bo daroval in procesijo vodil predč. g. dr. Fr. Kimovec, stolni dekan ljubljanski, ker je apostolski nuncij dr. H. Felici, ki je bil svoj prihod obljubil, nujno služ-beno zadržan. Med pontifikalno sv. mašo bo pevski zbor izvajal Chlondowskega orkestralno Missa Sti. Stanislai. Danes in jutri zvečer bo svetišče bogato razsvetljeno.

M. DRENIK
LJUBLJANA Kongresni trg št. 7

Za aube in zavijačke

zlate niti, luskinice, rožnati trakovi i. t. d.

Slovesen shod ob priliki glavnega družbinega praznika ima danes popoldne ob šestih v Križan-kah ondotna moška kongregacija. Po govoru spre-jem novih članov in obnovitev posvečenja, po od-petih litanijah pa darovanje za namene družbe. Po shodu sestanek članov v dvorani ob pol 5.

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek, 1. junija, v uršulin-ski cerkvi. Jutraj ob 5 bo prva sv. maša, ob pol 6 pridiga in ob 6 sv. maša z blagoslovom za žive in rajne člane bratovščine. Vse častilce sv. Rešnjega Telesa vabimo, da se v četrtek udeleži evharisti-čne pobožnosti v uršulinski cerkvi.

Nočni častilci presv. Sreca Jezusovega opravijo celonočno češčenje v ljubljanski stolnici v noči od 1. na 2. junij (prvi petek). Iz knjige »Večna molit-ve« se opravijo molitve 27. ure: »Za sveti binko-šni praznik, nato pa 3. ura: »Počeščenje božjega Sreca Jezusovga«. Može in mladeniči, pridite, mo-limo!

Kino

Kino Vič predvaja na binkoštno nedeljo ob in na binkoštni ponedeljek ob 6 in 8 zgodovini-velefilm »Lord Nelson«. Dodatki običajni.

Lekarne

Nočnos lužbo imajo lekarne: v nedeljo: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43; mr. Trnkoczy, ded. Mestni trg 4, in mr. Ustar, Šelenburgova 7; v po-nedeljek: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; dr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Murnayer, Sv. Petra cesta 78; — v torek: mr. Sušnik, Ma-rijin trg 5; mr. Kural, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Poizvedovanja

Izgubljena je bila 1 plahta od St. Vida do Kranja, kdor jo je našel se prosi naj jo vrne in ako je kdo videl najditelja, se prosi, naj sporoči proti nagradi. — Skladišče, Stara pošta, Kranj.

Dr. Franc Derganc

šef-primarij v. p.

ne ordinira do preklica

1 Nagla smrt. Včeraj ob pol 1 ponoči je bila poklicana reševalna postaja v Ciglerjevo ulico 30. Reševalni avto je tam prevzel 51 letnega Antona Vidmarja, doma iz Rihemberga na Gorškem in po poklicu vratarja na pokopališču sv. Križa. Vidmar-ju se je utrčala v glavi žila ter je bruhnil kri. Med prevozom v bolnišnico pa je Vidmar umrl, tako, da so morali reševalci prepeljati truplo v Mestni dom, kamor je prišla policijska komisija zdravnika dr. Lužarja in dežurnega uradnika g. Ketteja. Na odredbo komisije je bilo truplo prepelano v mrt-vašnico splošne bolnišnice.

1 Za birmance in birmanke ročne torbice v veliki izbiri Erjavec, Stari trg.

1 Osebe knjigovodnice Jugoslovanske tiskarne ima sv. mašo s pridigo za pok. Francem Požar-jem v nedeljo 4. junija ob 9 na Rožniku. Znanci in prijatelji pokojnika vljudno vabljani!

Birmanska darila

po nizkih cenah pri

J. VILHAR, urar

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 36.

1 Trgovsko bolniško in podporno društvo — višje zavarovanje — obvešča svoje članstvo, da je tudi letos doseglo zanje in za njih svojce pri Ja-dranski in Dubrovniški paroplovni družbi znižane vozne cene, in to na ta način, da imajo društveni člani, kadar se vozijo na zdravljenje v obmorske kraje, pravico do vožnje v II. razredu za plačilo III. voznega razreda. Člani naj zaprosijo za to ugodnost potom društva vsaj teden dni pred od-hodom na morje. V prošnji, naslovljeni na TBPD, naj navedejo ime in poklic, čas in smer potovanja ter paroplovno družbo, katere parnikov se hočejo poslužiti. Za stroške dopisovanja je priložiti 3 din za ljubljanske člane, za ostale pa 4.50 din v znam-kah.

Specialist za ženske bolezni in porodništvo

dr. Vito Lavrič

je otvoril zdravniško prakso. — Ordinira od 1—3

Tavčarjeva ulica št. 11. — Telefon št. 25-45

MARIBOR

Maribor – središče napadov iz zraka Prihodnji teden bodo nenapovedane nočne in dnevne vaje

Maribor, 27. maja.

Kakor vsako leto bodo tudi letos v Mariboru vaje za obrambo mesta pred napadi iz zraka. Letošnje vaje pa bodo takega obsega kakor jih dosedaj še nismo imeli. Maribor bo od 1. do 10. junija v »vojnem stanju«. Vaje bodo sicer na področju vse naše dravske banovine, vendar bo posebej na prvi teden prvenstvena pozornost Mariboru, kar je tudi razumljivo. V navedenem razdobju bosta v Mariboru dve glavni vaji, ena podnevi, druga pa ponoči. Obe vaji pa ne bosta naprej napovedani ter se bosta izvršili nenadoma.

Pri dnevnih vajah bodo izvršila napad letala v enem dnevu večkrat zaporedoma. Mesto bo zaradi tega ves dan v alarmnem stanju. Prihod letal bodo sporočile v mesto obveščevalne postaje na deželi. V mestu bo poskrbljeno tudi za aktivno obrambo s topovi in strojnimi, posebno pozornost pa bo posvečena pasivni obrambi. Nešteto obrambnih ekip se že celo leto mariborski vadi ter bodo te vaje sedaj pokazale, da razpolaga Maribor z zelo številnimi, dobro izurjenimi in opremljenimi obrambnimi oddelki. Kakor pri dosedanjih, bo Maribor tudi pri teh vajah razdeljen na pet obrambnih odsekov. V vsakem bo samostojno vodstvo, ki bo razpolagalo z oddelki za ugotavljanje plinov, za prvo pomoč, z reševalnimi avtomobili ter zdravniškimi ambulanti. Seveda bodo imeli posebno važno nalogo pri tem tudi mariborski ga-

silci. Prvič bo nastopil reševalni oddelček gasilske čete, opremljen s svojimi iperitnimi oblekami, domačega mariborskega izdelka. Ta oddelček bo nastopil na mestih, ki bodo okužena s strupenimi plini ter bo tiste prostore očistil.

Istega dne bo tudi nočna vaja, ki se bo izvršila s popolno zatemnitvijo mesta. Sicer bo tisto noč vladala prava egipčanska tema nad vso Slovenijo, ker se bo izvršila zatemnitev na področju vse banovine. Predpisi za zatemnitev so mnogo strožji, kakor so bili ob lanskoletnih nočnih vajah. Lani so tekstilne tovarne lahko delale pri normalni svetlobi in pri nezastritih oknih, letos pa bodo morale imeti okna popolnoma zastrta, v obratnih prostorih pa samo pobarvane žarnice. Cestna razsvetljava bo vso noč ukinjena. Ugasnjene bodo tudi vse luči, tudi signalne, na železnici in vseh kolodvorih. Lansko leto so morali imeti avtomobili zastrte žaromete samo na področju mestne občine, izven mesta pa so lahko svietili, kolikor jih je bila volja. Sedaj pa bodo morali voziti avtomobili po vsej Sloveniji vso noč z zastrtimi svetilkami. Predpisi za žaromete so dosti strožji kot lani, ko so morali imeti avtomobilisti čez žaromet črn zaslon s tanko mrežo, skozi katero je padala svetloba. Letos bodo morali imeti na žarometih moder zaslon, poleg tega pa na vsakem žarometu še 50 cm dolg cev iz kartona ali pločevine, zadaj na rdeči signalni luči pa 20 cm dolgo cev.

m Sklep majniške pobožnosti v mariborski stolnici bo v sredo 31. maja. Ob 18.45 se bo močil rožni venec, ob 10 bo sklepni govor in nato pete litanije z zahvalno pesmijo. Pred blagoslovom bo darovanje okoli oltarja za cerkvene potrebe in se pobira v ta namen tudi po cerkvi. Prostovoljni prispevki za prenavljanje cerkve se hvaljezo sprejemajo tudi v župnijski pisarni. Ko bo cerkev po določenem načrtu obnovljena, bo gotovo vernikom v veliko veselje. Župnijska cerkev je skupna last župljanov. Z ljubeznijo in s potrpežljivostjo darujemo za lepoto hiše božje, saj je cerkvena umetnost najlepša in raste na žrtvah božjega ljudstva.

m Mariborskim športnikom za zgled, kako je treba odigrati lep nogomet in v dokaz, da niso le pravičniki in krivičniki, marveč tudi sami dobri nogometaši, bodo mariborski novinarji na praznik, dne 8. junija, na igrišču SK Železničarja odigrali nogometno tekmo proti članom mariborskega Narodnega gledališča. Mariborski športniki in vsi mariborski prijatelji nogometnega športa bodo imeli priliko videti res pravo in lepo nogometno tekmo, in jih bo zato v velikem številu privabila, zlasti še, ker bo funkcije nogometnega sodnika vršila prominentna osebnost iz mariborskega javnega življenja, ki je za novinarje zaenkrat neobjavljena, da bo presenečenje toliko večje. Tudi med nogometaši, ki bodo zastopali novinarske barve, pozornost vzbujajoči gospod. To prednaznanilo, upamo, da bo Mariborčane na praznik zadržalo v Mariboru, da si bodo mogli ogledati ta nad vse zanimiv dogodek v mariborskem športnem življenju.

m Tombola Rdečega križa bo prihodnje nedelje 4. junija na Trgu Svobode v Mariboru. Dobitki so zelo lepi: popolnoma nov avto, veliko koles, pohištvo in razne druge lepe reči. Tablice za tombolo se dobe že v predprodaji pri prodajalcih na cesti.

m Hrbenico si je zlomila. V Košakih se je pripetila huda nesreča. Posednica Marija Dajčman je peljala v Maribor na sejem prašice na vozu. Konji so se splašali pred avtomobilom, ki se je mimo pripeljal ter so zdrevli po cesti. Voz se je prevrnil in padel v jarek, pri čemer si je Marija Dajčman zlomila hrbenico ter je zadobila tudi poškodbe na glavi. Reševalci so jo zapeljali v mariborsko bolnišnico.

m Sprememba v zdravniški nedeljski službi OUZD. Namesto obolelega dr. Wankmüllera ima danes, v nedeljo, zdravniško dežurno službo za nujno zdravniško pomoč zavarovancem OUZD-a dr. Ivan Turin, Linhartova ulica 12.

m Iz sodne službe. Sodniški pripravnik Anton Stariha je premeščen od okrožnega sodišča v Mariboru k okrajnemu sodišču v Kostanjevici.

POZOR!

8.1. junijem prevzamem vsa tapetniska in dekoracijska dela po najnižjih cenah. Se priporočam in prosim za cenj. obisk. **SMAGERT JOŽEF**, tapetnik Trubarjeva ul. 2, stanovanje Aljasta 4.

Otvoritev

m 15 razprav po čl. 3 zakona o zaščiti države. V petek in včeraj je razpravljalo okrajno sodišče samo proti osumljencem, ki so prišli na zatožno klop zaradi čl. 3 zakona o zaščiti države. Vsega je bilo 15 takih razprav ter so bili vsi osumljenci obsojeni. Najvišja kazen znaša 1 leto. Večina osumljencev je iz Dravske doline ter iz Maribora.

m Tečaj pred napadi iz zraka. Po novi odredbi o obrambi pred napadi iz zraka bodo morale sodelovati pri pasivni obrambi vse osebe, ki so oproščene vojaške službe in tudi ženske. Na podlagi te uredbe se vrši sedaj v Mariboru tečaj za učitelje in profesorje, ki so stalno nesposobni za vojaško službo ter za učiteljice. Tečaja se udeležuje 100 oseb.

m Birmanska darila po nizkih cenah dobite pri grajskem urarju Ignac Janu.

m Nesreča na Aleksandrovi cesti. V petek se je pripetila na križišču Aleksandrove ceste in Sodne ulice razburljiva nesreča. V smeri od kolodvorja je predrvel v mesto avtoizvozeček, ki je skušal prehiteti osebni avtomobil, ki je peljal pred njim, po napačni levi strani. Pri tem je zapeljal skoraj za poldrugi meter na trotoar, tik električne ure pa je od zadaj treščil v upokojenega ravnatelja meščanske šole v Lipnici v Nemčiji Ledineka, ki se je peljal na kolesu, ter ga v velikem loku vrgel s kolesa na cesto. Ledenik je zadobil tako hude poškodbe, da so ga reševalci morali takoj odpeljati v bolnišnico, njegovo kolo pa je uničeno.

m Rekord na trgu. Mariborski trg je dosegel včeraj svoj vrhunec, ki ga do sedaj še nimajo zabeležena. Okoličani so namreč prinesli na trg nič manj kot 3166 piščancev – povrhu pa še 468 kokoši in precej druge perutnine. Trg še nikoli ni bil s perutnino tako bogato založen, kakor včeraj. Tudi domačih češenj je bilo včeraj že dovolj ter so se prodajale liter po 2,50–3,50, dalmatinke in hercegovske pa po 6–8 din. kg.

m Prosvetno društvo na Pobrežju uprizori drevi ob 7 v prenovljeni dvorani Slomškovega doma pretresljivo šestdejsko igrano »A njega nič. Vstopnina navadna. Vabimo vse Mariborčane.

nja vremenska katastrofa v Dravski dolini. Tako je poveljen popolnoma razdejala zasebno cesto Cinžat-Klopni vrh, ki jo je gradil mariborski industrialec Fišer. Tam, kjer je, poprej šla cesta, je sedaj struga poloka Rečica, ki si je svojo prejšnjo strugo čisto zasipal v gruščem in kamenjem. Ta cesta je postala zadnje čase važna turistična zveza za pot na Klopni vrh. — Škodo, ki jo je povzročil potok Trbojnjska reka, so preцениli na 437.600 din. Od 8 km dolge obšinske ceste je ostalo uporabne le še 3 km ter je sedaj ves promet z Trbojnjsko dolino onemogočen. Cela vrsta posestnikov v tej dolini je oškodovana. Odneslo jim je njive in vrtove ter sadonosnike, travnike pa zasulo z gramozem.

Največjo izbiro blaga po najnižjih

cenah dobite samo v manufakturi

Češki magazin

MARIBOR, pri glavni policiji

Gledališče

Nedelja, 28. maja ob 15: »Utopljenec«. Znižane cene. Ob 20: »Dijak prosjaka«. Znižane cene. Zadržni. Ponedeljek, 29. maja ob 15: »Potopljeni svet«. Znižane cene. Zadržni. Ob 20: »Pygmalion«. Znižane cene. Zadržni. V korist pok. sklada gled. igralcev. Torek, 30. maja: Zaprti. Sreda, 31. maja ob 20: »Utopljenec«. Red C.

Mladinski tabor v Križevcih pri Ljutomeru

v nedeljo, dne 4. junija 1939

Ob 8 zjutraj bo sprejem pred Slomškovo dvorano :: Ob 9 sprejem v cerkev :: Ob pol 10 sveta maša s cerkvenim govorom dravograjskega prošta mil. g. M. Munde Po sveti maši zborovanje pred Slomškovo dvorano, na katerem govorijo: g. minister Franc Snoj, tajnik ZFO inž. Albin Neržima in okrajni odbornik J. Babič. Popoldne ob pol 4 telovadni nastop na vrtu gospoda G. Ivanjšiča.

Prijatelji mladine vabljeni!

Ptuj

APZ. V petek 2. junija zvečer bo velik koncert Akademikega pevskega zbora iz Ljubljane pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije. — Program: »Pesem slovenskega preporoda«. Koncert vodi g. France Marolt.

Poljčane

Dijaško društvo hum. gimnazije priredi v prosvetnem domu na binkošti dne 28. maja 1939 ob 8 zvečer spevoigr »Kovačev študent«.

Prosvetno društvo naznanja, da priredi dne 11. junija, ali prihodnje nedeljo, doslej največjo ljudsko tombola v prosvetnih dvorani ob 4 popoldne. Glavnih dobitkov je dvanajst ter še nad 400 komadov desetorok, petorok, četvorok in trojk. Čisti dobiček je namenjen za preureditve dvorane. Vabljeni vsi od Slov. Kanje do Ptuja ter do Maribora.

Ruše

Občina in parcela Fantovskega odseka. Naša občina je Fantovskemu odseku v Rušah velikodušno podarila svojo vrtno parcelo za športni prostor ter za eventualno gradnjo doma. Delavska politika se je radi tega močno zaganjala v občinsko upravo, češ, da je bil sklep nepotreben in za občino škodljiv. Ob tej priliki bi radi tiste moč, ki so pred časom sedeli v občinski upravi, na težko pogodbo v breme občine in ki se je pozneje preselila na banovino ter v korist nekega društva. S to pogodbo je bila občina prizadeta za 300.000 dinarjev za dobo 15 let v korist nekega društva. Med možmi, ki so takrat sedeli v občinski upravi, so bili tudi ruski socialisti, ki se takrat niso nič razburjali, sedaj pa, ko gre za Fantovski odsek in za borih 10.000 dinarjev pa tako razburjanje. Socialisti naj bodo kar prepričani, da radi odstopa parcele Fantovskemu odseku občinski ubogi ne bodo nič prizadeli, ker bo občina že znala brez nasvetov s strani socialistov dovolj poskrbeti za nje. Sedanja občinska uprava brez dvoma dobro gospodari, kar potrjuje dejstvo, da je od prejšnje uprave prevzela dolg v višini okoli 3 milijonov dinarjev, ki pa sedaj po dveh in pol letih znaša le še nekaj nad 120.000 din.

Murska Sobot

APZ — Akademski pevski zbor iz Ljubljane priredi v soboto 3. junija zvečer koncert »Pesmi slovenskega preporoda«. Koncert bo pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije. Dirigiral bo g. France Marolt.

Kakšen bo Prekmurski tede

Murska Sobot, 21. maja.

Za Prekmurski teden, ki bo od 17.—24. junija v Murski Soboti v praznovanju 20-letnice priključitve Prekmurja k Jugoslaviji, je odbor že izdelal v glavnih obrisih program. V tem okvirju bodo za časa Prekmurskega tedna sledeče pomembnejše prireditve:

V soboto 17. junija bo ob 10 popoldne slovesna otvoritev kulturne in gospodarske razstave Prekmurja. Popoldne bo konferenca delegatov vseh slovenskih trgovskih združenj, zvečer pa družabni večer delegatov in gostov Trgovskega kongresa. Ta sestanek bo v ogromnem gostilniškem paviljonu na veseličnem prostoru razstavišča.

V nedeljo 18. junija ob pol 9 do 11 trgovski kongres trgovcev iz dravske banovine, ki bo v dvorani Grajskega kina. Ob 11 slovesna otvoritev novega »Trgovskega doma«.

V soboto 24. junija popoldne plavalne tekme na kopališču. Zvečer ob 20 manifestacijska prireditev meddruštvenega odbora s pevskimi nastopom. Ob 21 sestanek vseh bivših uradnikov, ki so nekoč službovali v Prekmurju. S tem v zvezi bo tudi poseben kulturni in zabavni program, ki ga bodo predvajali bivši uradniki sami.

V nedeljo 25. junija bo ob pol 8 zbor vseh gasilcev murskosoboške gasilske župe, nato pa službe božje v vseh cerkvah. Ob 9 otvoritev živnorske razstave, ob 11 velike gasilske vaje. Popoldne ob 15 velik letalski miting, pri katerem bodo sodelovala vojaška in civilna letala. V ponedeljek 26. junija bo zaključek Prekmurskega tedna.

V okvirju Prekmurskega tedna bodo tudi druge prireditve, zborovanja in manifestacije, kakor uprizaritev Zupančičeve »Veronike Deseniške« na grajskem dvorišču, gostovanje ljubljanske drame, zlet mariborske sokolske župe, odkritje spomenika prekmurskim književnikom, zborovanje županov s tečajem, ki ga priredi Zupanska zveza itd.

Razumljivo je, da vlada za to veliko kulturno in gospodarsko manifestacijo Prekmurja veliko zanimanje širom naše domovine, saj se bo s tem prvič nudila prilika, da ob 20-letnici življenja v skupni državi pobliže spoznamo deželo kneza Kocelja, ki živahno dela in napreduje v svobodni državi.

Trbovlje

Rudarska zaozljuba. Na binkoštni ponedeljek gredo rudarji iz Trbovelj kakor običajno vsako leto zaradi stare zaozljube na Sv. Planino, kjer bo sv. maša. S seboj nesejo svoja rudarska zastava sv. Barbare in jih seveda tudi spremlja rudarska godba. Ob lepem vremenu je vsakokrat cerkev in prostor okoli nje petkrat premajhen, da bi zajel vse množice, ki se niso pozabile obljube, katero so napravili njih očetje v hudihi časih.

Povečana oddaja premoaga državi. Po naši pogodbi med državo železnico in TPD bodo od 1. aprila dalje dajali slovenski rudniki 10.000 ton premoaga več železnici kot doslej.

Jutri, na binkoštni ponedeljek, bodo katoliški dijaki iz Ljubljane priredili v Društvenem domu v Trbovljah pretresljivo dramo Krvava Spanija. — Naj nihče ne zamudi redkega užitka! Predstava se začne točno ob 8 popoldne.

Celje

c V dijaški konvikti sv. Cirila in Metoda v Celju se sprejemajo dobri in nepokvarjeni dečki, ki so nadarjeni, telesno popolnoma zdravi, katerih starši so katoliškega prepričanja. Predvsem se bodo sprejemali prihodnje šolsko leto prvotolci, ki bodo obiskovali klasične paraleleke drž. realne gimnazije v Celju. Učencev meščanskih šol ne sprejemamo. Učencev, ki morajo razred ponavljati, nadalje slabotnih, bolehnih in manj nadarjenih učencev v zavod ne sprejemamo. Vodstvo konvikta sv. Cirila in Metoda se ne ozira na to, kateremu poklicu se namerava dijak pozneje posvetiti, ampak pazi predvsem na to, da se dijaki marljivo učijo in da poleg stanovskih izvršujejo tudi verske dolžnosti. Vzdrževalna, hrana, stanovanje in perilo je mesečno 400 din. Vsa druga potrebila dobite pri predstojništvu kapucinskega samostana ali pa pri vodstvu kapucinskega dijaškega konvikta sv. Cirila in Metoda v Celju. Sprejemni izpiti za prvi razred gimnazije bodo med 20. in 27. junijem, kar bo še objavljeno v časopisih. Prijave, kolkovane z 10 din, naj se pošljejo najkasneje do 18. junija na ravnateljstvo državne gimnazije v Celju. Priloži naj se rojstni ali krstni list in sprlevalo o dovršenju ljudski šoli. Starši, ki želijo svoje sinove obvarovati pred nevarnostmi mestnega življenja in hoče, da bi vaši otroci dobro študirali in vršili svoje verske dolžnosti, pripeljte svoje sinove v konvikt sv. Cirila in Metoda takoj po dobro opravljenem sprejemnem izpitu, najpozneje do 2. julija, da jih prilgastite in jim zagotovite sprejem v konvikt za prihodnje šolsko leto.

Zdravnik

dr. Lovšin Janez

je otvoril privatno zdravniško prakso

v Strah pri Celju

c Danes bo ob pol 9 v opatijski cerkvi žalna sv. maša za padle tovariše na Koroškem. Sv. maše se bodo udeležili člani Legije koroških in po Maistrovih borev iz Celja, po sv. maši pa ob odhodu z vojaško godbo na čelu k polkovni proslavi 39. p. p. Pred spomenikom padlih bo spominjska slavnost, pri kateri bodo pevi zapeli »Oj Doberdobe, častna četa pa bo oddala častno salvo. Celjski polk proslavlja danes 20-letnico osvobodilnih bojev zavzetja Črne. Ob tej priliki bodo zastopniki LKB iz Guštanja izročili celjskemu polku Malgajevo zastavo.

c Fantovski tabor, združen s telovadnim nastopom ob 18. junija v Vojniku pri Celju. Na tem taboru se bo zbrala mladina celjskega fan-

Na binkoštni ponedeljek 29. maja

velik kmečki tabor

v Sv. Jurju ob juž. žel.

Ob 8 slavnostni sprejem na taborišče izpred kolodvorja. — Ob 9 sv. maša na prostem — blagoslovitev prapora MKZ, ki mu kumujeta ga. banica dr. Natlačenova in podpred. narod. skup. Miheleč. Slavnosti prisostvuje tudi g. ban. — Tabor s stanovskimi govori. — Popoldne ob 2 pevski koncert (150 pevcev). Igra »Mlinarjev Janez« na prostem. Nastopi 80 oseb in konjenica.

Kmetje — ta naš je dan: na plan!

tovskega in dekljskega okrožja. Na zborovanju bosta govorila predsednik celjskega okrožja g. Vrabl Vančič in podpredsednik Zveze Fantovskih odsekov celjske podzveze g. dr. Benedičič. Tabora se bo najbrž udeležil voditelj dr. Anton Korošec.

c Gledališki dinar in kino vstopnice. Gostovanje ljubljanskega gledališča v Celju je bilo zaključeno v četrtek 11. maja. Z zaključkom gostovanja odpade tudi pobiranje gledališkega dinarja pri prodaji kino-vstopnic. Davčna uprava v Celju še do sedaj ni obvestila lastnikov kinov in še vedno pobira gledališki dinar pri oddaji davčnih vstopnic. Celjsko občinstvo se nad takim postopanjem pritožuje, saj morajo ljudje plačevati nezakonito gledališki dinar še po zaključku gostovanja. Prosimo, da stvar čim prej uredi.

— Pri neredni stolici, napetosti črev vsled zapeke prav odlično odvaja naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otroci.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

c Krstna predstava »Mlinarjevega Janeza«. Danes ob 8 zvečer in jutri ob 2 popoldne bo ob priliki velikega tabora Kmečke zveze na stadionu v Sv. Jurju pri Celju krstna predstava velike kmečke igre »Mlinarjev Janez«, ki bo v dramatičaciji g. Kokalja in kratkem izšla v Jugoslovanski tiskarni.

Weckovi kozarci za vkuhanje

eadja so najboljši. Cene so letos za 30% nižje. Zahtevajte cenike! — Zaloga JOSIP JAGODIČ, Celje, Gubčeva ulica 2.

c Ribarsko društvo Celje bo imelo v petek 16. junija ob tri četrti na 8 v gostilniških prostorih g. Bergerja Ferda, na Dekovem trgu v Celju, svoj redni letni občni zbor po v pravilih predpisanem vrnem redu.

c Na Brezjah sta se poročila ugledna hčerka posestnika iz Teharja pri Celju gđ. Pavlina Rezar roj. Kondolova, z naslavljenecem v tovarni v Št. rah. Seiberlorn Ignacem. Pavlina Rezar je bila 22 let cerkvena pevka in vneta ter delavna članica vseh naših organizacij. Iskreno čestitamo!

Se vedno samo din 50— kompletna trajna

Barvanje las! Priznana lepo strokovno delo.

R. GROBELNIK, Celje

c Številna cestna dela v celjskem okraju. Okrajni cestni odbor v Celju nadaljuje številna dela na svojih cestah. Cesta Trnovlje-Arclin bo v kratkem dokončana. Delavci zaključujejo tudi dela v prvem odseku ceste Sv. Jurij-Sv. Jakob. Skoraj 100 delavcev je zaposlenih pri delu ceste Ljubecna-Dramlje. V teku so tudi dela na cesti Vransko-Prapreče, Vrbje-Gotovlje-Podlog-Sv. Peter.

c Črešnjak Ivan podlegel poškodbam. Pred dnevi smo poročali o usodnem prepiru, ki je povzročil pretep v Breznem v gostilni pri Božiču. V prepiru je dobil 12 letni delavec Črešnjak Ivan iz Prestovca pri Rogasški Slatini z nožem dva vbojdlja v hrbet. Včeraj je v celjski bolnišnici podlegel poškodbam. Popoldne je bila obdukcija telesa, kateri je prisostvoval sodnik g. Turk.

c Tovarni avtomobil treščil v voz. Ko se je peljal 49 letni delavec Roseg Anton z vozom iz Podgorja iz Celja proti Sentjurju, je za njim privozil tovorni avtomobil, naložen s slatino. Tovorni avtomobil je treščil v voz s tako silo, da je vrglo Antona pod voz in mu zlomilo levo nogo v stopalu in v kolenu. Pri padcu je dobil tudi težke poškodbe po rokah in po vsem telesu. Nezvest-nega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

c Razvitje zastave dijaške čete Mrkonjičevega stega bo danes ob 10 popoldne v Levcu pri Celju.

c Salezijanski mladinski dom v Gaberju obhaja na binkoštno nedeljo praznik Marije Pomočnice. Ob pol 6 in 8 bosta peti sv. maši, popoldne ob pol 5 bodo izvajali mladinec pretresljivo igrano »Legenda o udarjeni Mariji«. Na sporedu so še drugi pestri prizori.

Ljudska posojilnica v Celju, r. z. z. n. z.

ne bo poslovala v torek po binkošti, dne 30. maja 1939, zaradi slikanja in enačenja uradnih prostorov.

c Prijateljska nogometna tekma med SK Jugoslavijo in SK Amaterjem iz Trbovelj bo jutri na binkoštni ponedeljek ob 5 popoldne na igrišču pri Skalni kleti.

c Tombola Katoliškega prosvetnega društva na Polzeli bo danes ob 3 popoldne pri Društvenem domu. Krasi dobitki (nad 800) so razstavljeni v Društvenem domu.

c Zile črna premoga v Lipi in Dolu. Ze pred 100 leti so ob priliki iskanja železe rude odkrili večje plasti premoga v Lipi nad Frankolovem. Te plasti so ostale do zadnjega neizrabljene. Sedaj so začeli rudarski inženirji iz Celja meriti zemljišče za morebitno upravo rudokopov. S socialnega stališča bi Frankolovo mnogo pridobilo.

Najboljše za utešenje žeje

je Rogaska mineralna voda. »Tempele«

BINKOŠTNO Vedeljsko branje

Binkoštni cvetovi

Na bojišču...

Ležimo v blatu, ki ga nam je podarila pomlad, ki ni nobena pomlad, marveč je le notri v maj podaljšana, mrzla in mokra zima.

Pred nami je navrtana zemlja. Sto petdeset korakov dalje je na preži sovražnik. V svojih mokrih jarkih mu je prav tako malo na smeh kot nam, in mi si na vso moč prizadevamo, da ga ohranimo pri slabi volji. Seveda se nam za to krepko zahvaljuje.

A sicer — ista pusta žalost za nas ko za sovražnika — tu sredi opustošene pokrajine, v razstreljenih poslopjih, na preriti nepregledni s trohno nobo nasičeni bojni poljani.

Če zagledaš kje kako travico ali celo kak regratov cvet, tedaj nekam zaslutiš pomlad. Tedaj moraš zbrati vse svoje moči, da se na ves glas ne razjokaš.

In vendar je tu nekaj, kar nas vse osrečuje. Tako na pol poti med nami in sovražniki je grmič — vprav nad robom strelne gomile topov. Ze več mesecev ga poznamo.

Videli smo, kako se je konec marca odel z nežnim, srebrnkastim dihom.

Potem v aprilu so začele brsteti konice, neskončno nežno zelenje se je polagoma poganjalo kvišku, na sto in sto lističev je prikukalo na dan.

Ze zdavnaj vedo tisti, ki se razumejo na to, da je to španski bezeg, da je to grm majnic. — Moj sluga, ki je mestna srajca z dušo vrtnarja, kakršna more iziti samo iz neutešene lakote po zemlji, nam hoče celo dopovedati, da je prepričan, da se bo grm razcvetel. A nihče mu ne verjame.

»Po čem pa to spoznaš, Izidor?«

»To se kar vidi,« pravi zviška.

»Prav tako, kakor se tudi pozimi pozna na drevesu, katere so sladke češnje in katere višnje, in kakor že po obrazu razsodiš, ali je kako dekle plavih ali črnih las.«

»Beži, beži, sanja se ti!«

»No, saj boste videli!«

Pridejo dnevi dežja, dnevi megla. Časih celo opoldne ne vidiš dalj ko za petdeset korakov daleč. Ko se je prvokrat zjasnilo, je Izidor pristoboncal in pripljuskal skozi blato in mlakuže, rekoč:

»Gospod, ali vidite?«

»Kaj pa?«

»Da so to bele majnice?«

Vzamem kukalo

»Kje neki, Izidor! Sanja se ti.«

»Bi dali meni kukalo?«

»Na ga!«

Pogleda — gleda več minut. Obraz se mu bolj in bolj jasni. A še nekaj drugega je na obličju: je hrepenenje, žeja, je spajanje s to podobo, ki jo fant vidi. Moj Bog, temu fantu bi bilo treba dati nekaj oraloval zemlje, ali bi bil to pesek, barje, puščava — vse eno... On bi jo prenaradil v zrcalo božje duše. Pričaral bi iz nje svet samih cvetov, dreves; iz kopnenja svoje zaprašene mesne duše, iz dediščine hrepenenja rodov in rodov bi ustvaril raj. On bi...

Pa kaj! Vojna je! Prideloval bi krompir in paradižnike in buče in fižol...

Izidor tišči oči na steklo, da se mu okvir kar zasadi v kožo in obrvi. Ustnice mu trepečejo. Nozdrvi podhrtevajo, ko da bi vsrkavale prelesten vonj.

»Pa so le bele majnice!« izreče skozi zobe.

»To je videti po rasti, po belih, svetlih listih, po svetlih vejicah. Modre majnice imajo vse temnejše. A tudi po popkih se to pozna. Čez osem do deset dni se bodo odprli.«

»Čez deset dni bodo binkošti.«

Izidor se nasmehlja.

Binkošti pa majnice! To je pa kakor — kakor v mirnih časih! Saj si človek to kar težko misli. Binkošti in majnice — bele, dehteče majnice...«

»Če grm dotlej že ne bo sestreljen!«

Izidor povesi roko s kukalom in me pogleda. Nekaj posebnega je njegov pogled.

»Ne bodo ga razstrelili. O binkoštih stopim ven in si utrgam cvet, en sam cvet, če bi jih več, bi bil greh. In ga bom poslal očetu, da naj ga nese materi na grob. Mogoče jo bo razveselilo še v nebesih...«

»Prav, Izidor.«

Kaj bi sploh dejal na to? Tako mi je, ko da bi mi kdo položil nežno roko na srce.

Izidor strmi v grmič.

»Pa si vzemite kukalo v jarek!«

»Prisrčno zahvaljeni — vrnem ga vam čim prej!«

Prihodnji dnevi so prinesli pomlad. Počasi se je ogrelo. Tudi noči na prostem so znosne.

A tudi bojevanje se pomnoži. Pri nas smo dobili ranjence in tudi mrliča. Kdor je preveč radoveden, mora to poplačati s svojim zdravjem. Sovražnik ima na puškinih cevah pripravo, da ti zadene v puščico nasprotnikovega očesa. Ze zdavnaj se nobena glava ne upa več iz jarka. Ze

BINKOŠTI

so žarišče vseh praznikov majnika, rožnika in nemara vsega poletja sploh. Sv. Jurij (23. aprila), šmarnice, križev teden, vnebohod, Kres, sv. Janez, sv. Rešnje Telo: žarki vseh teh in še mnogih praznikov so zbrani v enem gorišču: v binkošti. Binkošti so svatba leta — so prazniki najvišjega razvoja letnih krasot, prazniki prihoda sv. Duha.

Skoraj nikoli v letu ne občutimo in ne doživimo tako mogočno moč sonca, silo zemlje, blagoslov stvarstva, čudež življenja in rodovitnosti, milost zdravja kakor v binkošti.

zdavnaj sem pozabil na grm majnic. Pogled nanj bi bil drago poplačan...

In tako so prišle binkošti.

Ne mislimo dosti nanje, saj nam je od tega samo v duši hudo.

Zjutraj okrog štirih se začne streljanje. Binkoštna godba... Marsikoga tako presune, da pozabi na vse drugo, celo na življenje, ki mu ga je vojna doslej milostno pustila.

Tedajci se Izidor nenadoma pojavi pred menoj.

»Gospod, ali bi smel...«

»Kaj pa?«

»Danes so vendar binkošti!«

»Zelim, da bi že minile. Sovražnik jih prav čudno obhaja. Kaj bi pa rad?«

»Saj vendar veste...«

Gleda me, ko da bi bil z drugega sveta.

»Majnice! Bele so!«

»No — in potem?«

»Rad bi šel ponje!«

»Ali si znorel?«

Stoji pred menoj kot osramočen solarček.

Dajte, da grem ponje! Ne morem drugače.

Vem, da se mi ne bo nič zgodilo. Prosim, dovolite mi...«

Ze ga hočem nahruliti, mu povedati, da bi bil to samomor, pa ne morem besede črtniti.

Stoji in čaka.

»Stori, kar hočeš!« slednjič zarjovem. Mogoče tudi nisem nič rekel; že zdavnaj je odtlejl Bilo mi je pa, ko da se bom zadušil.

Tedaj stiene pete in odide.

Vse je še v megli nastajajočega dne. Sonce je že na nebu, a je skrito za oblaki in nima nobene moči. Nekaj metrov morem z očmi slediti Izidorjevo postavo, potem ko se je povzpел iz jarka. Nato izgine v sivini.

Stojim, čakam — in štejem sekunde. Srce mi ne utripa več.

Sovražnik bešno strelja.

Računam: zdaj je tam, zdaj tam — zdaj pri gomili — zdaj...

Tedajci burja pretrga oblake in zatrga širok pas luči v megleno steno.

Na kilometre daleč je vidna planjava.

Srce mi toče ko s kijem.

Izidor stoji pokonci pri grmu majnic, seže z roko vanj, odlomi velik, bel, blesteč cvet.

Veseli birmanci

Prvo botrovanje

Gospod župnik je oznanil, da bo v fari birma. To je bilo veselje za otroke, ki so zgnetli sv. birmo in škofa, botre in orglice, štruco in strdenje, vse v eno sliko in radost, ki jih je nepopisno osrečevala.

Za starše je bila sv. birma potreben zakrament, veselje in skrb. Oni, ki so imeli otroke za prejem sv. birmo, so začeli izbirati in naprošati botre in botre in se začeli pripravljati na ta veliki župnijski praznik.

Pomenki o bližnji sv. birmi so zajeli tudi malo, živahno, komaj petletno Cetnikovo Metko, ki se je prav živo zanimala za sv. birmo in za vse tozadevne priprave. Oče in mati Cetnikova sta bila naprošena za botre, pa si je mislila mala Metka, zakaj ne bi tudi ona postala botra? Ponudila se je prijateljici Zefki Šmidarjevi, da bo botrica njenima punčkama in se dogovorila z njo, da bo Zefka botra Metkine punčke Mojce.

Tiste čase je še bilo v navadi, da so hodili krojači in čevljarji v štiros, to se pravi, da so prišli delat na dom, kamor so bili naprošeni.

Tudi Cetnikovi so naprosili obojstrano: čevljarja Fronca iz Murove in krojača Jaka iz Dobrave. Ko so kupili usnja za čevlje in blago za obleke, je najprej začel z delom čevljar Fronc. Njemu mala Metka ni delala nadloge, kajti mojster kopitar je imel smolo in šilo in knefro, ki je mnogokrat, ne baš rahlo, oplazila vajenca Lukca, ki je bil mojstru v pomoč in jezo. Mojster Fronc je urezaval in šival in zbijal tri dni, nato je Lukec pospravil šila in kopita, na klopi ob peči pa je stalo pet parov novih čevljev za birmance.

Za njim je prišel krojač, mojster Jaka. S seboj je prinesel kroje in šivalni stroj na ročni pogon, ki je bil Metki zelo všeč. Sploh se je Metka vedno sukala okoli mojstra Jaka, ki je Metki rekel, da smejo biti njeni vsi odrezki in vse krpice blaga, ki leže pod mizo. Presrečna jih je Metka pobirala, nato je stekla k Zefki, da bi sešili oblecke za svoje birmanke. Krpic je sicer bilo na izbiro, oblecke pa mali botrici le nista znali prav sešiti.

Ko je v mraku mojster Jaka nehal šivati, se je Metka spet vrgla na pobiranje krpice, med katerimi je ležala tudi že sešita podloga za rokav. Tudi to je Metka pomašila med svoje krpice. Prihodnje dopoldne je radostna tekla k Zefki, ji izročila krpice in rekla: »Poglej, to bo pa za krilce. Zefka po škarje in škrt, škrt, pa sta ležali na mizi dve krilci. Pomerili sta jih punčkama in kar prav sta jima bili, ko sta jih ob pasu privezali s pisanim trakom.

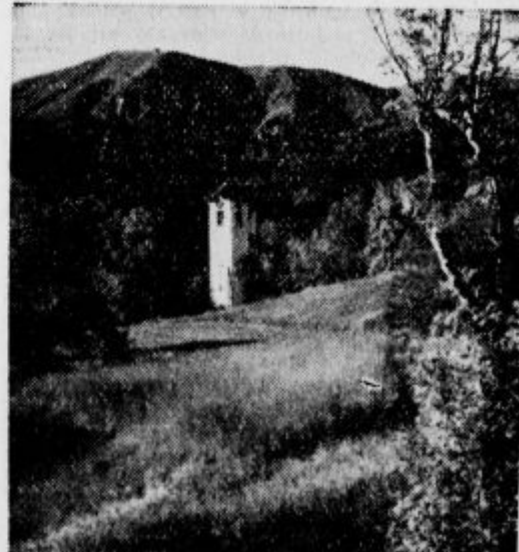
Med odsotnostjo Metke je mojster Jaka vse prebrskal, toda podloge za rokav ni bilo nikjer. Na Metko ni pomislil in ker je na srečo bilo še nekaj ostankov blaga, je sešil novo podlogo. Ko je krojač dovršil svoje delo, je pospravil in se poslovil.

Dan sv. birmo se je približal. Cetnikova mama so pekli police in štruco za birmance. Mala Metka, ki je vselej hotela delati vse ono, kar so delali mama, si je izprošila kepico testa in kakor mama, je tudi ona začela delati štručki. Pa so jo vprašali mama, čemu ji bosta dve štručki. »Ker imam dve birmanki,« se je odrezala Metka, »in oblecki sem že dala,« se je še pohvalila. Mama so postali radovedni, kakšni sta pač oblecki in Metka, ki je mami vselej rada ustregla, je tekla po svoji birmanki.

»Ja, za božjo voljo, kje si pa to blago dobila?« so jo prijelji mama. »Pod mizo, kjer je bilo me moje, saj mi je mojster Jaka tako rekel.« Z ozirom na to »neomejeno dovoljenje« mojstra Jaka glede pobiranja krpice, ni Metke zadela druga kazen. kot romanje v kot, kjer pa je bilo treba opraviti pokoro kleče in sicer zato, ker Metka ni pokazala pobranih krpice mami niti mojstru Jaci.

Prvo botrovanje male Metke se je končalo žalostno, toda ko je dorasla, je postala prava birmanska botra. Vsakokratna birma v domači župniji pa jo živo spominja njenega prvega botrovanja.

(Aug. Golobič.)

Planina — Sv. Križ nad Jesenicami (1000 m nad morjem). Gorsko zdravilišče zlasti za basedove, nevrastenike, slabokrvne in diabetike; leži sredi smrekovih gozdov in prisojnih narejskih poljan pod Golico (1832 m)

Anekdote

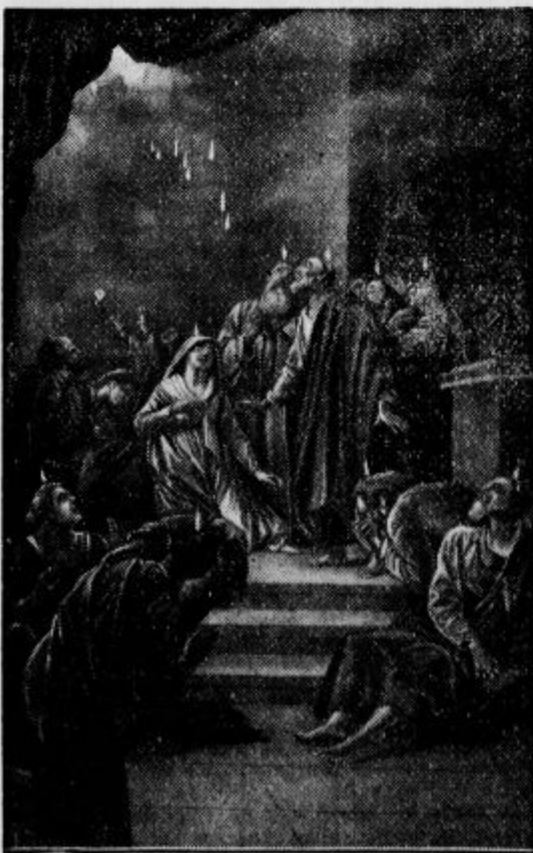
Vladar čuva

Ko je sultan Soliman zavzel Beograd in se je hotel vrniti v Carigrad, je neka ženska jokaje padla predenj na kolena in vzkliknila: »Medtem ko sem spala, so mi trije vojaki pokradli vse, kar sem imela!« Soliman je smehljivo odgovoril: »Pa si jako trdno spala, da nisi niti opazila, da ti ropajo hišo!« — »Res je,« je dejala ženska. »Prav trdno in mirno sem spala, ker sem mislila, da ti čuvaš mojo

lastnino, o cesar!« — Soliman je žensko bogato obdaril.

Oblast in umetnost

Tizian je bil najbolj čislani slikar portretov svoje dobe. Vse visoke osebe tistih dni so si želele, da jih je on naslikal. Samo cesarja Karla V. je trikrat naslikal. Nekoč je cesar dejal: »Moja dela bodo izginila ko pleve v vetru, a iz Tizianovih rok sem trikrat prejel nesmrtnost!«

Prihod Tolažnika, sv. Duha

KO SVETI DUH PO SVETU GRE...

Slovenska

Dar-sveti Duh po svetu gre,
gre tud Marija z Jezusom,
s svojim možem Jožefom,
na to nedeljo binkoštno,
pa tud nedelje kvaterno,
tudi nedelje druge vse.

H ta prvi hiši pridejo,
duri so že zapahnjene,
polkna so že zataknjene.
O, ti nesrečni hišni gospodar,
kako boš ti težko rajtengo dajal
od tvoje družinice,
pa tud od svoje dušice!

Dar-sveti Duh pa mimo gre,
Tud Marija z Jezusom,
s svojim možem Jožefom.

H ta drugi hiši pridejo,
v hiši pa bela luč gori,
v hiši kvartajo in špilajo,
Jezusu ime zaničujejo.
O, ti nesrečni hišni gospodar,
kako boš ti težko rajtengo dajal
od tvoje družinice,
pa tudi od svoje dušice!

Golob - simbol Sv. Duha

Znano je, da svetega Duha čisto prikazujejo v podobi goloba. V Novem zakonu dobimo dokaz o pojavu svetega Duha v obliki goloba pri raznih evangelistih, tako pri sv. Mateju, Marku in Luku.

Sv. Matej pravi: »Po krstu je Jezus takoj stopil iz vode; in glej, odprla se je nebesa in je videl božjega Duha, ki se je kakor golob spuščal navzdol in prihajal nadenj.« (Sv. M. 3, 16.)

Sv. Luka: »Ko je vse ljudstvo prejelo krst in je bil tudi Jezus krščen ter je molil, se je odprlo nebo: in prišel je nadenj sveti Duh v telesni podobi kakor golob.« (Sv. Luka 3, 20—23.)

Sv. Marko: »Jezus se je dal Janezu krstiti v Jordanu. In ko je stopal iz vode, je videl odpirajoča se nebesa, in Duha, ki je kakor golob prihajal nadenj ter ostal na njem.« (Sv. Marko, 1, 10—11.)

Golob z razprostrtimi krili se odslej pojavlja na priznicah kot simbol svetega Duha, prav tako nad oltarji, nad klečalniki, nad našimi kmetskimi mizami itd. Vedno je to bela golobica, znak neomadeževanosti in čistosti. S podobnimi slikami so krasili grobove že v rimskih katakombah, v srednjeveških cerkvah stene, ter v raznih knjigah strani. Večkrat pa je težko spoznati, da je predstavljen golob ali kaj drugega. V nekaterih knjigah so naslikani tudi golobje s človeškimi glavami. Tako se na raznih bakrotiskih dviga nad Jezusom v Jordanu golob s človeškim obličjem in glorio. Če bi ne imel razpetih kril, bi ga nihče ne imel za ptico. Drugod se zopet dviga nad angelskimi kori golob s človeškimi očmi in z visokim čelom.

Golobe so že od davnih časov smatrali za svete ptice. Imeli so svoja gnezda v jamah in skalnatih stenah, kjer so bili tudi poganski bogovi. Če se je izmed njih rodila kakšna bela žival, torej tudi bel golob, je bil že sam po sebi posvečen in svet, ker je bila redkost. Od pradavna je spadal golob med domače živali in med ljubljene ljudi. V svetem Pismu se čisto govori o njem. Povsod velja za simbol velikih stvari in čednosti. V Starem zakonu je bil pri poganih najboljša žrtev za daritve bogovom. Tudi Marija je darovala v svetišču božjem par golobov. Še sedaj velja pri mnogih narodih za simbol svetosti. Tako so bili golobje pri starih Egipčanih, Grkih in Rimljanih simbol svetosti, to je verskih idej in posvečenih bogovom. »Semiramis« pomeni — golob. V Orlentu je še danes sveta žival, tako zlasti pri mohamedanih. Judje so sovražili poganske Samatirane predvsem zato, ker so na gori Garizim častili goloba kot boga.

Perje goloba je vzor čistote in zato so bele, čiste golobe darovali Gospodu. V Jeruzalemskem svetišču so prodajali za žrtve bele golobe in zato jih je tudi Jezus izgnal iz templja. »In tem, ki so prodajali golobe, je rekel: Odnosite jih že od tod, ne delajte iz hiše mojega Očeta prekupčalnic!«

Pri kristjanah se je začelo spoštovanje goloba glavno zaradi tega, ker se je prikazal kot sveti Duh in so ga tako že od vsega začetka upodabljali. Iz posebnega spoštovanja zaradi tega pravoslavni Rusi niso hoteli jesti golobjega mesa, dasi golobe zelo ljubijo ter jih goje v velikem številu. V pesmih in slovanskih pripovedkah se govori o golobu kot o podobi zvestobe in nežnosti ter ljubezni. Takoj po pokristjanjenju so Slovani prevzeli podobo goloba za simbol človeške duše. V pripovedkah se v podobi goloba kaže predvsem duša nedolžnega človeka, ali pa takega, ki se je očistil v pokori vseh grehov.

Nežni značaj golobov in njihovo nežno krmiljenje ni moglo ostati brez vpiva tudi na človeka, ki je zaradi teh lastnosti na te mile živali kazal kot na simbol vseh čednosti. Čudovita belina golobov, s katero se ni mogla meriti nobena druga žival, znana v tistih časih, je kmalu postala vzor čistega življenja, telesnega in duševnega. Sveto Pismo je tako lepo izrazilo značaj goloba z besedami: »Bodite previdni kakor gadje in preprosti kakor golobje!« O mirnem in pokornem značaju golobov se je mnogo govorilo in pesnilo že od nekdaj, neprijetne lastnosti so pozabljali ter so tako postali človeku najlepši primer krotkosti in ljubezni.

Ni se tedaj čuditi, da je golob postal tudi simbol samega svetega Duha, ter da se na slikah, ki opisujejo epohetne brzmadežne Device, slika tudi golob kot simbol čistosti in nedolžnosti. Tako so slikali golobe vsi največji slikarji sveta, ki so golobe podajali po svojih zmognitih in razumevanju včasih v popolni naravnosti, včasih s človeškimi obličji, včasih pa samo z golobjim telesom ter človeškimi očmi in čelom. Zdi se, da so tudi krila angelov vzeta po krilih goloba: verjetno so čisto angelov hoteli izraziti z golobjimi lastnostmi. Tako ima golob velik pomen v likovni krščanski umetnosti ter zasluži, da se zanj take mimogrede vsaj malo pozanimamo.

Adolf Dürer

Jaroslav Durych:

Pesem k Sv. Duhu

V imenu Očeta,
v imenu Sina,
o Duh Presveti,
nalij nam vina,
v žile in srca!
Gospod na višini,
daj jih razvnetil
O Bog Troedinil!

Krah tega sveta
jemó, krotki sužnji,
v sovraštvo se kri nam
izgublja v mlakuži,
v medlobi in gladu
si duši dal rasti,
zdaj volja medli nam —
ne daj ji pastil!

V nas več krvi ni —
kdo vina nam vlije?
Naj s Tvojo uteho
v nas vera zaklije,
kri ubogo razmnoži
v vsej neizmernosti,
da ne umremo pod streho
malovernosti!

V temé globočini
kdo terjajoče,
koprneče takó
krvi naše hoče?
O, saj pripravljen
kri to preliti
za Tebe, Gospod, smo —
samo — daj nam pitil!

Tine Debeljak

Sv. Duh in naša doba

V srednjem veku, malo pred prihodom svetega Franciška, se je širila iz Italije verska zmota, ki se je tikala svetega Duha. To je bila zmota Joahima de Flore, ki je naznanjal tretji prihod tako zavanega Tretjega kraljestva svetega Duha. On pravi, da je v Starem zakonu vladal Bog Oče, v Novem Bog Sin, v tretjem kraljestvu, ki šele pride, pa bo to kraljevanje svetega Duha, ko nastane raj na zemlji.

Cerkev je to zmoto zavrgla, toda zmota se povrača v zgodovini v raznih podobah. Mnogi so pričakovali tretjega kraljestva, mnogi pa mislijo, da je nastal v naših dneh. Toda to ni kraljestvo Duha, temveč je to kraljestvo novopoganstva in njegovi voditelji se javno priglašajo k Antikristu. Današnji čas se ne ravna po razumu, ki je dar svetega Duha, temveč po krvi, pa tudi po sovraštvo do vsega, kar je iz Duha. Liberalizem in racionalizem sta razum precejnevala, danes pa ga mnogi ne cenijo dovolj. V manifestu najmodernejših literarnih snobov v Franciji smo brali besede o »razumnem blazenju«, kar naj bo geslo najmodernejših ljudi. Cerkev pa uči, da Boga spoznamo z razumom, toda z razumom, optim na avtoriteto, kajti, če je prepuščen sam sebi, nima nobenega drugega opravka, kakor tajiti samega sebe.

Razum je dar svetega Duha. Toda pogledimo tudi druge darove! Če naj bo razum resnično dar svetega Duha, ga spremlja dar modrosti, nasveta in sile. Koliko je danes ljudi z izobraženim razumom, tako imenovanih izobražencev, ki niso modri, si ne znajo pomagati in nimajo moči, da bi uveljavili svoje misli. To ni samo kletva modernega izobraženca, temveč kletva modernega človeštva sploh. Današnja kriza ni samo gmohtna kriza. Premoženja je dosti, toda mnogokje se premoženje namenoma uničuje, da bi ne padla njegova cena. Kar manjka, je misel, kako naj se imetje razdeli. Manjka zaupanje, ki je edino možno, da bi se premaknila kolesa gospodarskega življenja. Toda zaupanje ni samo gmohtno premoženje, temveč tudi pravno. In drugi darovi svetega Duha? Dar umetnosti: Ni dovolj samo znati, treba je tudi umeti in obvladati svet ter ustvarjati iz brezične snovi. Tega pa ni mogoče brez trdne točke in brez trdne zasedranosti: zato je treba daru pobožnosti in strahu božjega, o katerem je pisano, da je začetek vse modrosti. Ko bo človeštvo zopet molilo za darove svetega Duha, ne bodo nastajala po svetu zmotna tretja kraljestva, bodisi novopoganska ali v znamenju pete-rozobnih zvezd — podnožja nogi, ki je v srednjem veku veljala za znamenje Satanovo.

Daleč je današnje človeštvo od Duha Binkošti. Od Duha, ki daje dar jezikov, da bi se razumeli vsi narodi. Vse bolj se povračamo v

čas Babilonskega stolpa, v čas jezikovnih in narodnih zmed. Često govorimo tudi vsi isto besedo, pa se ne razumemo. Tehnika, promet in radio večje eicer ves svet, toda vsaka država se strahoma zapira v svoje meje. Kako, da bi se dala izgubila svoj smisel. Ne razumejo se med seboj narodi, ne razumejo se med seboj rodovi, ne razumejo očete in sinovi, ne razumejo se niti tisti, ki se pošteno trudijo, da bi se razumeli. O, mnogo je treba moliti za dar jezikov in za dar prosvetljenja s svetlim Duhom!

Velik praznik bi morali biti dnevi, posvečeni Duhu Ustvarjalcu, zlasti v današnjem času! Treba je obnoviti avtoriteto duha, toda duha, odgovornega in izobraženega. Treba bo premagati množično mišljenje, ki je nesreča naše dobe! Prav tako pa bo treba premagati duha enostranske specializacije, v kateri se gubi smisel za celoto. Zelo malo duhov je, ki znajo misliti in misel tudi udeležiti. Bodisi, da imamo ljudi ostrih komolcev, sovražnikov duha, bodisi, da so to duhovno tako razneženi, da ne pridejo do moči.

Da je mogoče spojit duha z razumom dejanja, zato je zgled predvsem sveti oče. Med največje nasprotnike duha spada polizobraženstvo — cenena brošurna plitkost in razna splošna gesla, ki ogrožajo mladino. Toda tudi inteligenti morejo izpraševati svojo vest in se vprašati, če se stvari duha samo ne igrata, če se ne pečajo s praznimi duhovitosnimi namesto s potrebnimi zadevami duha. Po tej strani ima inteligenca veliko krivdo in ona predvsem bi morala moliti in delati za to, da bi k nam prišlo kraljestvo Duha, pa zavladati čisti Duh, Tolažnik, o katerem pravi cerkveni himen, da je »Živi studeneč, ogenj, žar ljubezni in duhovno maziljenje«.

(Po dr. A. Fuchs.)

Katoličanstvo na Danskem

Severne države so bile ob času Lutrove reformacije popolnoma odtrgane od katoliške Cerkve ter se šele v sedanjem času dovoljuje katoliški Cerkvi svoboda, dočim so jo prej z raznimi zakoni zelo omejevale. Na Danskem, kjer je 3 milijone ljudi, je samo kakih 26.000 katoličanov, za katere skrbi kakih 100 duhovnikov, med njimi 17 danskega rodu. Sedaj je katoliška Cerkve že skoraj v vsakem večjem mestu. Katoliško škof, msgr. Brems, ki je Danes, ima sedež v glavnem mestu Kodanju. V 14 letih svojega škofovanja je postavil 17 cerkva, kapel in nekoliko šol ter dve bolnišnici. Sedaj bodo tri severne države — Danska, Švedska in Norveška — postavile skupno semenišče za vzgojo duhovnikov v Ordrupu. Vseh katoličanov v teh treh državah je približno že 100 tisoč.

narodna

Dar-sveti Duh pa mimo gre,
tudi Marija z Jezusom
in svojim možem Jožefom.

H ta tretji hiši pridejo:
duri so že odpahnjene,
polkna pa odtaknjene,
v hiši pa bela luč gori.
Veža, hiša pometena,
v vežo frišna voda prinešena.
Hišen gospodar pri mizi kleči,
pa tudi druga družina vsa,
molijo sveti roženvec.

Dar-sveti Duh pa noter gre,
tudi Marija z Jezusom,
s svojim možem Jožefom.
O, ti srečni hišni gospodar,
kako boš ti lahko rajtengo dajal
od svoje družinice,
pa tud od svoje dušice!

Dar-sveti Duh mu svet žegen da:
požegna njegovo dušico,
pa tudi njegovo družinico!

Judje in knjiga

Če danes govorimo o Judu, nam ta beseda največkrat pomeni trgovca, ki zna izbrati svoj posel in ga voditi z velikim uspehom. Vemo, da so Judje dobri zdravniki in advokati, da se najraje udeležujejo v svobodnih poklicih. Brali smo tudi, da je zadnje čase bilo upokojenih veliko Judov, ki so bili slavni vseučiliški profesorji. Toda med vsemi omenjenimi in neomenjenimi poklici je trgovec pač na prvem mestu. Judje pa tudi niso šli molče mimo velike zgodovine knjige, ki je tesno zvezana s splošno svetovno kulturo. Kakor so njih pokopališča po vsem svetu s posebnimi zidovi obdajana, tako so si Judje po vsem svetu ustvarili tudi knjižne zbirke svojega jezika in duha.

Najstarejši judovski rokopisi, ki jih poznamo, so nastali v 10. stoletju v Egiptu, v Palestini, v Španiji in na Portugalskem. Nekateri med njimi so tudi ornamentalno okrašeni. Posebno znamenje te ornamentike je arhitektonski posnetek njihovega templja in tempeljske opravke. Podobni rokopisi, ki so navadno rokopisne biblije, so v naslednjih stoletjih nastajali po vsej Evropi. Ob že omenjeno starejšo ilustracijo so prišle še podobe iz živalskega življenja in biblijske scene. Stilstično in mnogokrat tudi snovno, se ta umetnost naslanja na umetnost krščanskih knjig. Hitrejši razvoj judovske, kakor seveda tudi vsake druge knjige, se je začel sredi 15. stoletja, ko so iznašli tisk.

V kakšnem razmerju so po vsem svetu raztreseni Judje do knjige danes, naj pokaže tale kratek pregled njihovih knjižnic. Pri tem pregledu moramo vzeti v ožir seveda tudi dejstvo, da vsak Jud, ki živi v tej ali oni državi sveta, bera in kupuje poleg svojih tudi knjige, s katerimi pride v svojem psanem življenju vsak dan skupaj — in te knjige so v tolkih jezikih, kolikor je kulturnih jezikov sveta. Največjo judovsko knjižnico na svetu ima Judovski teološki seminar v New Yorku. Zbirka šteje 100.000 zvezkov, 7000 rokopisov in 82 hebrejskih ter 100 drugih inkunabul, t. j. knjig, ki so bile tiskane pred l. 1500. Tudi drugo največjo knjižnico ima Amerika. To je zbirka judovskega kolegijskega v Cincinnati, ki šteje 88.000 zvezkov in preko 2000 rokopisov. Najpomembnejša in največja zbirka judovskih knjig na Francoskem je zbirka Judovske zveze v Parizu, ki šteje 40.000 zvezkov. Zelo dragocena je knjižnica Judovskega kolegijskega v Londonu s 35.000 zvezki. Po pomembnosti blizu nje je knjižnica teološkega seminarja v Amsterdamu. Nemčija ima več večjih judovskih knjižnih zbirk, ki so večinoma mlajšega postanka. Najpomembnejša je v Vratislavi, kjer se nahaja najstarejši knjižni sklad nemških Judov. Zbirka šteje 35.000 zvezkov, 53 inkunabul in 428 rokopisov. Večja a mlajša je knjižnica Visoke šole za znanost judovstva v Berlinu s 48.000 zvezki in 40 rokopisi. Večjo judovsko knjižnico ima tudi judovski teološki seminar na Ogrskem.

Tale pregled večjih judovskih knjižnic ni zanimiv le za ljubitelja knjige, ampak tudi za vse številne ljudi, ki slede danes težkim dnem zgodovine raztresenega judovskega naroda. Dobro namreč kaže, kje so Judje najbolj zasedrani. To je Amerika. Od tam se danes čuje tudi najmočnejši glas vsega sveta proti dejanjem, ki so se v Evropi zgodila proti Judom. To dejstvo je zelo zanimivo in pomembno.

Zgoraj našete knjižnice so zbirke izključno judovskih knjig. Skoraj vse svetovno znane knjižnice drugih narodov pa imajo tudi posebne oddelke za judovsko literaturo. Nekaj naj jih omenim: Bodleiana v Oksfordu, Britanski muzej v Londonu, Univerzitetna biblioteka v Cambridgeu, Pariška nacionalna biblioteka, Vatikanska v Rimu, Palatina v Parmi, Državna biblioteka v Leningradu, Institut Ossolinskoga v Lembergu, Javna knjižnica in univerza Columbia v New Yorku, Univerzitetna biblioteka v Amsterdamu, mestna knjižnica v Frankfurtu a. M., Pruska drž. biblioteka, Državna biblioteka v Hamburgu. Primerjava, kot je prejšnja ob popolnoma judovskih knjižnicah, bi tudi pri temle odstavku rodila zaključek, ki bi bil zelo sličen prvemu. Anglija! Zgornje knjižnice namreč niso namenoma našete v takem vrstnem redu, ampak jim je vrsto določila njih pomembnost za judovsko knjigo.

Kot trgovec se je Jud baval seveda tudi s knjigotrstvom in to že v času rokopisov. Seveda se je judovsko knjigotrstvo kot tudi vsako drugo iz majhnih začetkov v velika podjetja razvilo šele po iznajdbi tiska. V 17. stoletju je zavzemala v tem oziru prvo mesto Holandska. Važno vlogo je igrala tudi Praga. Z 18. stoletjem je Holandsko zamenjala Poljska, odkoder se je judovska knjiga širila posebno v Rusijo. Knjigotrsti so velikokrat potovali s svojimi knjigami iz kraja v kraj, kot potujejo danes krošnjarji s svojo robo. Po l. 1800 so Judje ustanovili veliko knjigotrstških podjetij posebno v Nemčiji. Ta podjetja so se do najnovejšega časa zelo razvijala, toda v zadnjem času se je njihova delavnost preselila drugam.

C. Kr.

Tudi tukaj sonce gre okrog

Kakšna je Tirana - glavno mesto Albanije

Cesta v Tirani

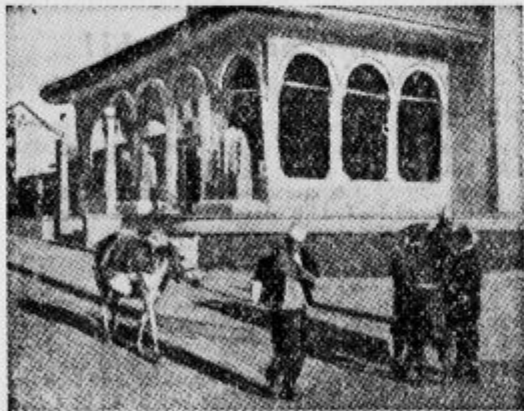
Pust je večer v pristanišču Bariju. Dež mežlja na kamnitne z mlakami preprežene pomole, na vožve, sode in barake, na kupe premoča in ekladanice drv. Medel sij laterne le po malem prodira skozi temino. Črnkasta, tintasta voda pljuska in pogrgrava ob obodu ladje, ki je pripravljena za odhod iz Barija v Drač. Verige na sidru žvenketajo, in počasi se naš parnik izmota-va iz luke ven na odprto morje.

V prvih jutranjih urah je italijanski parnik pred Dračem. Noč je bila viharna, zdaj pa je morje gladko in oljnato; na nebesu visijo še črni, težki, deževni oblaki. Iz jutranjega svitanja se izvijajo oblike pokrajine. Na visokih pečinah vidiš nazobčane obrise razvalin bizantinsko-turške trdnjave, ki se odraža proti sivemu nebu. V vlažnem hladu ranega jutra ti nudi obala Albanije, če jo gledaš z morja, mrko sliko, ki je vsa eiva in blede, rumenkastorjava, polna težkih barv, liki bregovom nardjiskih dežela.

Golota in ubožstvo cest v sedanjem Draču močno nasprotujeta ponosnim zgodovinskim spomenikom. Grki so ga ustanovili; pod cesarjem Avgustom je postal grška kolonija: Dyrachium. Kraj je bil kot poglavitna točka prometa med Italijo in Balkanom veliko tržišče. Tu se je začela Via Egnatia, ki je vodila skozi Mecedonijo v Bizanc. Še v srednjem veku je imel Drač, kot jako utrjena luka, važno vlogo, in je bil pomemben člen v vrsti jadranskih mest.

Hitimo k avtu, ki nas bo odpeljal v sedanje glavno mesto Albanije, v Tirano, ki leži kakih štirideset kilometrov dalje v deželi. Vozimo se proti vzhodu najprej skozi spodnjo okolico Drača, ki je zloglasna pokrajina malarije. Tu je malo naselbin in zaradi močvirnatih tal so le na višje ležečih mestih. Hriboviti obronki padajo proti Tirani in tu se ti odpirajo pogledi na veličastni gorski sklad Kruja, ki je večidel leta pokrit s snegom.

Prav do današnjih časov je kruta usoda vladala Albanijo, kakršna zadene le malokatero de-

Pred glavno mošejo v Tirani

žela. Njena mrka zgodovina nam priča, kako so si bila posamezna plemena v hudem sovraštvu, kako so si tuja ljudstva osvajala državo in jo podjarmljala. Edino največji osebnosti v albanski zgodovini, narodnemu junaku Skenderbegu, se je posrečilo v petnajstem stoletju, da je z močno roko zbral najboljše sile dežele in je za kratka doba ustvaril iz Albanije neodvisno državo, ki je posegla celo v evropsko zgodovino. A po njegovi smrti se je začela 400 letna doba turškega vladanja. Ta doba je Albanijo odrezala od sicerne zahodne civilizacije in je tvorila za neodvisno deželo prelom v sliernem razvoju, tako da je bila izbrisana iz kroga evropskih držav.

Sele v preteklem stoletju je bila Albanija iznova odkrita. Bivše avstrijske, arbske, francoske ekspedicije so odkrile divji sever; italijanska geološka raziskavanja so se ukvarjala največ s srednjo in južno Albanijo. V najnovejšem času je Italija zasedla Albanijo in nov list zgodovine je odprl za njeno bodočnost. V prvi vrsti se bo izboljšalo poljedelstvo, temelj albanskega življenja,

dalje se bodo razkrili bogati zakladi rudnin in izrabile vodne sile.

Bližamo se dolini krog Tirane. Pojavijo se koruzna in riževa polja, celo nekaj bombaževih nasadov je videti. Topoli, oljke, vrbe in hrastje oživljajo prirodno sliko. Neskončno različne so pokrajine Albanije. Okolica Tirane je najbolj napredna, najbolj odprta in tudi najlaže dostopna.

V Tirano se pripeljemo po široki cesti, ki nam s svojimi ličnimi, s pestrimi ornamentami bogato poslikanimi mošejami vitkih minaretov, s svojimi bazarnimi ulicami, žuborečimi potoki, z vrtovi in širnimi trgi nudi prijazen vtis. Že od

nekdaj je bila Tirana trdo islamsko mesto, kjer so bivali vplivni plemiški rodovi. Velik del rodovitne tiranske ravnine pripada stari družini Top-tani, ki ima za zgodovino mesta slavno preteklost in je tu in v Kruji lastnica lepih hiš.

Mesto ima okoli sedemnajst tisoč prebivalcev; večinoma so mohamedanci, in sicer iz reda bektashijske. Malo preveč po evropsko vpliva nova Tirana z modernimi vladnimi poslopji kraj kričeče širokih, bulvarjem podobnih cest in z vilami poslanistev. Toda v starem delu mesta se ulice križajo sem in tja in se vijejo vse zveržene mimo samih bazarjev, kar je za oko pestro in vpliva povsem orientsko. Mohamedanski deli mesta so bolj v okolici. Tu se za visokimi obzidji sanjaje skrivajo bohotni vrtovi krog vil. Po kruščem se zidovju pa plezajo nežno sinje glicinije in bujne ovijalke.

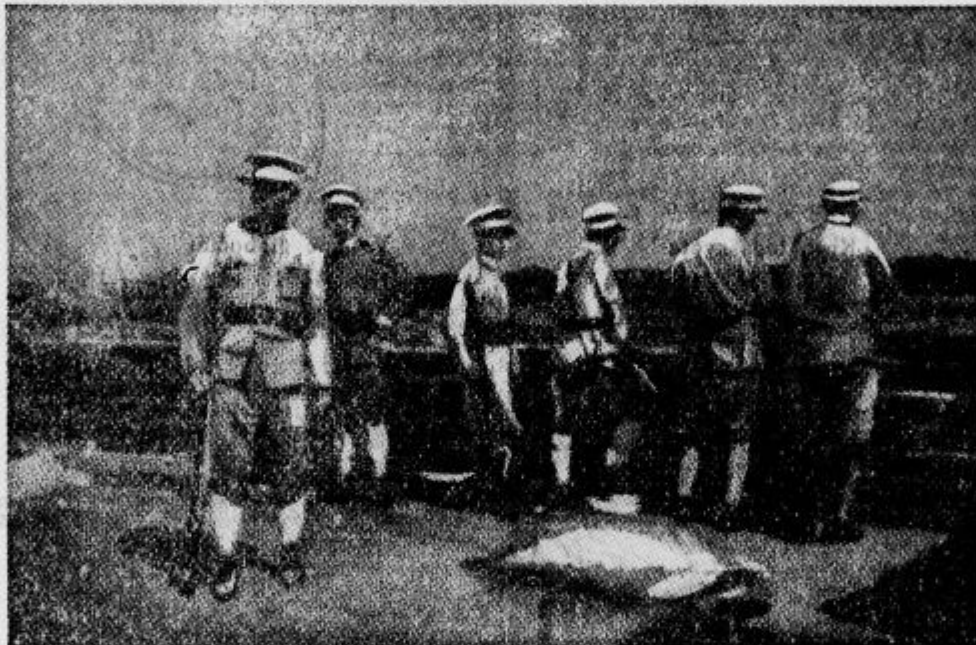
Ker je tržni dan, so na lepem, razsežnem trgu pri Essnafovi mošaji okoličani kar po tleh razpoložili svoje pridelke, kakor: jajca, zelenjavo, orehe, začimbe vseh vrst, sadje, posušene sadeže, najrazličnejše vrste kozjega sira; dalje meso in perutnino; kar zraven pa oblačila starih noš, ki so vsa bogato posuta z zlatimi progami ali so v njih uvezeni čudoviti ornamentni z raznim čarodajnim pomenom in vražastimi znaki. Vse to je tako zagonetno in tuje in skrivnostno. Vidiš krasne čipke in preproge in svilene rute iz starih tkanin. Zastrte in nezastrte ženske sedijo zraven na spodnjih nogah.

Sonce stoji kakor žareča točka vprav nad navpično črto minerata in sipa belo, bohotno luč na pisani, zmedeni vrvež, na skupine, živahno barantajočih možkih, ki so vsi, ne glede na vero, pokriti z belim fesom; na ženske iz hribov v njih čudnih nošah, ki so v alikovitih raznovrstnosti v vsakem kraju drugačne; na vse to pestro ozadje ličnih, razcapanih fantičev temne polti, in na množico opaljenih otrok. Vsakovrstno blago, posodje, tkanine, odeje in sadeži so kakor kričeče barvne lise v tej sliki. Vse je v nekakšnem gibangu in v barvi, prav tako kot na gledališkem odru.

Potem sedimo v kavarni nasproti Essnafovi mošaji, ki more njeno razpadajočo zidovje komaj še držati kupolo. Na tlaku čepijo čistili čevljev; majhne deklice v širokih, pisanih mahedravih dimijah cokatajo v lesenih cokolah mimo nas, urni paglavci krasnih, črnih oči prodajajo pečena koruzna zrna v umazanih škarnicljih. Vmes pa se spet in spet pojavljajo tihe prikazni zastrtihi mohamedank. Zvečer zažari nebo nad vzhodnimi gorskimi grebeni. Koj nato, kar mahoma, pa se znoči. Minareti lezejo bolj in bolj v globoko nebo, in v nizkih grobnicah Turkov gorijo sveče. Njih nemirna plapolajoča luč plahuta preko krst.

Peking pod Japonci

(Negotovost novih gospodarjev)

Japonski vojaki na mestnem obzidju v Pekingu

Petnajst tisoč Japoncev — tako pravijo »Pekingtani« — se je v poslednjem času priselilo v Peking. Japonci jih priznajo le 7000; resnica bo pač v sredini, posebno še, ker se je — prav v nasprotju s prejšnjimi časi — pojavilo pomanjkanje stanovanj. Celó vedno jako dragi tujski hoteli in gostišča so prenapolnjena z Japonci, dasi so ti tako varčni. K tem, recimo 10.000, priseljenih civilnih Japoncem, pa pristojno še japonsko garnizijo, ki je njeno število neznano, vendar pa ni v nikakem razmerju z dejansko potrebo in veličansko razsežnostjo starega cesarskega mesta. Saj so Japonci na frontah prepotrebni sliernega vojaka in konja. V Evropi namreč zmeraj pozabljamo, da je nova pokrajina, ki so jo Japonci zasedli, tolikšna kot Nemčija in Francija skupaj. Zatorej ni lahko v tem neizmernem zaletu, ki v njem kar mrgoli nešteatih čet, vzdrževati mir in red in hkrati še nastopati na pravih frontah s potrebnimi četami!

Zato v Pekingu ni videti dosti vojakov. In če jih vidiš pohajkovati po cestah, tedaj so le v majhnih skupinah in le za spremstvo kakega častnika. Sploh pa: kdor je v letih velike svetovne vojne videl kako zasedeno mesto v zaledju tuje države, in če danes vidi »Peking pod Japonci«, ta bo nehote primerjal prejšnji in sedanji čas in bo tako prišel do čudnega spoznanja, da ni vojna umetnost in vse, kar zraven spada — izvzemši nekaj novih tehničnih iznajdb — prav nič tako »spremenljivega«, kakor smo navajeni misliti!

Dežela tajnih zvez

To je videti že, ko prideš na kolodvor: medtem ko smejo Evropejci nemoteno skozi kordon, pa se morajo kitajski potniki postaviti na peronu v vrsto, kjer jih japonsko-kitajski policija, ali v službi te policije nahajajoči se Belorusi, temeljito preišče. Zakaj, Kitajska je bila zmeraj »dežela tajnih zvez«, in če je kdaj na Kitajskem kaj odlično uspevalo, tedaj je bila to pošta in podtalna poročevalska služba, ki delujeta s tako hitrijo in natančnostjo, o kakršni se Evropejcu še sanjati ne more.

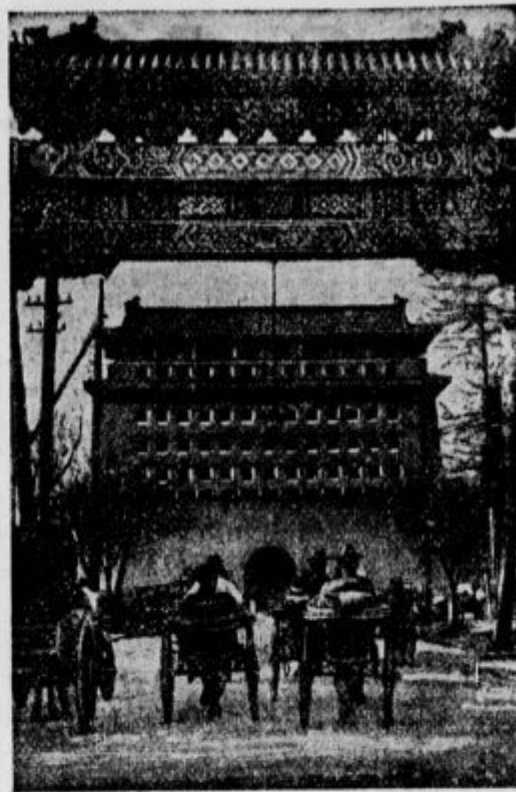
Tudi zategadelj zapirajo Japonci že ob sedmih zvečer velika mestna vrata ob Ninivskem obzidju, in to vlemesto je vso noč tako rekoč neprodušno zaprto. Pa navzlic temu se zveza z raznimi bojnimi in roparskimi tolpani zunaj mesta ne pretrga, in maloštevilna japonska posadka je zmeraj iznova prisiljena, da mora stikati za njimi.

Toda o tem trajnem vojevanju v okolici mesta ni v Pekingu samem skoraj nič opaziti, razen da zdaj pa zdaj zagrmí top, ali zabrni letalo nad mestom, ki odhaja na raziskovanje, in da zdaj in zdaj odhrumi tovorni avto z vojakji v hudi naglici liki gasilec iz mesta... To je prav za prav vse, kar v Pekingu spominja na vojno.

Peking — nevidno zaseden

Zakaj, mesto samo na sebi je nevidno zasedeno, ker japonsko vodstvo — prav tako kot v Mandžuriji — noče, da bi bilo civilno prebivalstvo kaj bolj v stikih z vojaštvom. Saj se slednji vsaka, dalj časa trajajoča zasedba (česar ni dokazala le svetovna vojna, marveč kar priča tudi vojna zgodovina) — izemši v nevarnost za disciplino in vojno zmoglost bojnih čet.

Če se je japonski vojak zagledal v kako dekle tega mesta, potem ni več daleč do drugega koraka, da se bo namreč polajl in ga ne bo več volja »nositi svojih kostic na bojišče«. In prav glede na to je vlemesto Peking hudo nevarno japonskemu, iz tesnih razmer prišedemu vojakju. Kdor je te japonske vojaše videl kaj po zasedbi, in kdor opazuje njih ponašanje danes, ta se bo ta se bo glede na marsikaj moral zamisliti. Prvotno spoštovanje »pričo zmagovalca je nemara že splahnelo, in kdor je videl, kako se zdaj (v nasprotju od prejšnjih dni) rikšjevi kuliji, ki so sicer tako ponižni, kot enaki z enakimi pogajajo z japonskimi vojakji za vozno ceno, temu ne bo jasno, kdo da je v tem mestu gospodar in kdo elužabnik.

Velika vrata v Pekingu

V milijonskem mestu, kakor je Peking, pač izgine število 10.000 Japoncev. Vendar nastopajo v središču mesta precej javno. Največ Japoncev je kramarjev, ki se s svojo »drobno kupčijo« tako naglo vgnezdijo prav povsod.

Vseposod videvaš te marljive možičke z vzorčnimi kovčgi in aktovkami, ki so vprav za zgled kupčijske nesebičnosti in marljivosti in ki kupčujejo z vsem, čeprav je le pol pare dobička, ker se pač Japonci tudi s parami nasiti in polaga kamenček na kamenček ondi, kjer Evropejec misli, da mora kar skale zlagati. Najemnine za prodajalnice so jako nizke, in nekateri podjetni meščani so dali sezidati hipermoderna pročelja iz cementa, ki se prav nič ne ujemajo z lesenimi in papirnatimi prodajalnicami Kitajcev, in s splošno podobo mesta.

En sam maj v življenju...

Še nekaj je, kar moti prejšnjo pristržno skladnost podobe mesta. V Pekingu se namreč vse drugo z drugim ujema: hiše ljudi, prah, tempo in predvsem ropot. Zakaj, ta pekingški ropot s cest je prav poseben, svojski ropot, je simonija ropotov, ki tvorijo njeni posamezni glasovi skupaj nekakšno krasno, uspravajočo melodijo. Telo drsajoče tekanje tisočev kulijev z rikšami; tisti natančno porazdeljeni glasovni znaki različnih kategorij krošnjarjev; dalje žvenketanje vozíčkov z vodo; drdranje brusarjev škarij, rjovenje klicarjev: vse to je uglaseno drugo k drugemu, nobenega napačnega tona ni vmes —, toda mahoma ti zatuli v vso to skladnost japonski zvočnik in zahroščí — pa še v nemščini! — da je »en sam maj v življenju...« ali kak sličen kič. Tudi to je nekaj svojkega; ta posebna ljubezen Japoncev za nemške šlagerje, a tudi za glasbo nemških narodnih pesni...

21 veljavnosti denarja

A navzlic pritoku 10.000 trgovcev se »prava kupčija« le še ni razvila, in splošna negotovost je velika. Deloma je temu vzrok zmeden položaj denarnega trga... saj krošnjari dandanes v Pekingu in v Severni Kitajski nič več in nič manj ko 21 različnih valut! Poleg japonskih, mandžurskih in korejskih bankovcev, so v obloku bankovci kitajske centralne vlade in pa zasebnih kitajskih in tujih emisijskih bank, in nihče ne ve, ali bo mogoč prekrasni bankovci, ki ga ima danes v žepu, jutri spraviti v denar. Da bi bili kos tej valutni zmedbi, so Japonci ustanovili Federalno zvezno banko, a vprav te bankovce, ki bi naj v letu dni postali edini pravomočni denar, pa odločno odklanja kitajski kmet, ki je tozadevno edina odločujoča osebnost.

Tudi veliki japonski gospodarski načrti, ki je zanje potrebnih več milijard investicije, so še povsem le na papirju, vendar se bodo uresničili, čim se bo v doglednem času vsa zmeda izčistila in bodo se tuje oblasti s svojim kapitalom priskočile na pomoč.

Pa — to so skrbi vodilnih osebnosti! Poedini Japonci pridno išče svoj kos kruha in svojo kupčijo v Pekingu, kjer pač kaj dobi. Bodi, da ima plesišča, bare, beznice ali čajnice; teh povsod kar mrgoli. In na poti s kolodvorov so posebne table, kakor kje druge markacije na hriboh, ki kažejo s posebnimi barvami, kam vodi pot do hiš gejš, katerih seveda v novem Pekingu prav tako ne sme manjkati, kakor tudi drugih japonskih »specialitet« ne manjka.

In vendar so Japonci še zmeraj v Pekingu prav tako tuji, kot so bili nekoč Nemci v Bruslju ali Varšavi. Če se kdaj ob uri čaja napotiš v preleste cesarske vrtove, kjer cveto potočnike in začne lokvati delati popke, tedaj vidiš najbolj jasno, kakšen svet loči zmagovalce od premaganih.

Vzvišeno in nedotakljivo stopajo visokorasle, elegantne Kitajke in zamišljeno zroči modrijani, in niti pogleda ne privoščijo Japoncem. V skupinah, oboroženi s fotografskimi aparati in v družbi plašno za njimi stopicajočih kimono-žensk hodijo tudi Japonci, vendar po tihi in skromno skoraj nekam v zadregi in ko da se bojijo, po širnih vrtovih cesarskih palač. Zakaj, negotovost je tisto, kar je v vsakem oziru gospodar ur, in ki ustvarja tisto neprijetno ozračje, ki dandanes poznavalca starega Pekinga tako mučno davi...

RADENSKO KOPALISCE

po naravni ogljikovi kislini najmočnejše kopališče v Jugoslaviji

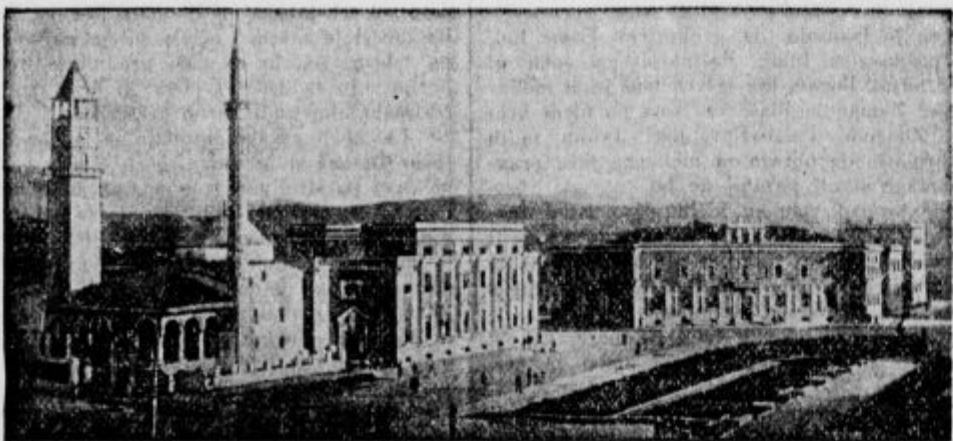
zdravi z uspehom boleznj srca ledvic, živcev, želodca, notranjih žlez

Cenena pavšalna zdravljena! — Maj, junij 10 dni 750 — dinarjev. Vse vračunano (pension, zdravnik, kopeli in zdraviliške takse).

Obširne prospekte dobite na zahtevu pri Putniku ali naravnost od uprave kopališča

SLATINA RADENCI

Darovi za kongres Kristusa Kralja

Moderna Tirana

MLADI SLOVENEČ

Materine solze

Mati je noč in dan jokala za umrlim sinčkom. Neke noči je imela čudne sanje. Sanjalo se ji je, da so se odprla nebesa. Iz nebes so kot beli metuljčki prileteli drobni angeleci.

Eden izmed angelecev ni mogel leteti. Ves žalosten je obsedel na pragu rajskih vrat.

»Zakaj pa ne letiš?« so ga vprašali drugi angeleci.

»Ne morem!« je s tožečim glasom odgovoril.

»Zakaj ne moreš?« so ga vprašali.

»Mokre peroti imam, nočejo me nositi po zraku.« je povedal.

»Od česa pa so ti peroti mokre?« so bili angeleci radovedni.

»Od materinih solz!« je vzdihnil ubogi angeleček.

Matero, ne prelivajte solz za svojimi otročki, ki so postali angeleci v nebesih!

Materi za god

»Jutri je materin god!«

Micki in Jerici so svetlo zažarele oči.

Ta dan bi ji morali podariti nekaj posebnega lepega,« je zamišljeno rekla Micka.

»Le kako, ko pa nič nimava!« jo je nejevoljno zavrnila Jerica.

Globoko sta se sklonili mladi glavici in nekaj grenkega jima je kanilo v dušo. Očka tako malo zasluži, da komaj životarijo. V zadnjih dveh letih jima niti drobne dinarčka ni mogel podariti za hranilnik. Brez denarja pa se danes ničesar ne dobi. Se prijazne besede ne, je očka nekoč rekel.

»Jaz sem se pa nekaj izmislila!« je nenadoma zaklicala Jerica in veselo ploskala z rokami.

»Kaj pa? Hitro povej!« je silila vanjo Micka.

»Takole bova naredili,« je rekla Jerica in ji začela s pridruženim glasom nekaj razlagati.

Drugo jutro, ko je komaj sonce pokukalo izza daljne gore, se je Jerica po prstih splazila v sobo, kjer sta ležala oče in mati. Vzela je budilko z mize, in jo skrla v kuhinjo, da ne bi s svojim ropotom ob določen uri prebudila matere. Potem sta si obe, Micka in Jerica, zavihali rokave ter se navdušeno lotile dela. Najprej sta zanetili ogenj v štedilniku, položili nanj lonec z vodo in zmleli kavo.

Lahko si mislite, kako presenečena je bila mati, ko se je zbudila in stopila v kuhinjo. Na mizi so stale štiri skodelice, iz njih pa se je prijetno kadilo in zapeljivo dišalo. Sladka mlečna kava je bila kuhana.

Tako sta deklici razveselili mater za god. A to še ni bilo vse. Jerica, ki je bila dve leti starejša od Micke, je ponosno povedala, da sta tudi za kosilo že vse pripravili. Vsaj en dan v letu sta hoteli materi prihraniti vse delo.

»Mamica, ti kar lepo za mizo sedi in počivaj! Danes bova midve namesto tebe opravili vse. Misli si, da si imenitna gospa in da imaš kar dve služkinji!« je ljubeče rekla Micka.

Mati se je veselo nasmehnila in sedla za mizo. In je sedela tam, celo dopoldne in dobrohotno opazovala, kako sta se deklici resno in marljivo sukali v kuhinji.

Ko se je popoldne vrnil oče iz službe domov in izvedel, da sta tudi kosilo skuhali Micka in Jerica, je kar zazijal. Na vso moč je pohvalil mali kuharici, čeprav kosila ni bilo najboljša: juba je bila preslana, krompir prismojen, v solati je bilo olja preveč in jesiha premalo, soli pa nič...

Po kosilu sta deklici pregovorili mater, da si je privoščila pol urice popoldanskega spanja. Medtem sta lepo pospravili po kuhinji in pomili posodo. Ves dan sta se deklici sukali po stanovanju. Roke jima niso mirovale niti za kratko minuto. Ko je večerna zarja pozlatila vrhove gor, jima je bilo pri srcu tako toplo in lepo, kakor da bi bili materi podarili za god najdragocenejši darilo, ki ga premore ta svet.

Kaj pravite, deklice, ki tole zgodbo berete — ali ne bi bilo lepo, če bi tudi ve svoje matere tako razveselile za god? Nad vse toplo vam to priporočam — Kotičkov strček.

Spanje

Če je človek lačen, ne more spati. Glad neprijetno vpliva na živce, a tudi na krvni obtok in na srce. A tudi presit človek ne more spati. Če za nekaj časa zatlene oči, ga mučijo hude sanje.

Kakor vidite, je žolodce zelo pravičen. Tudi bogatini, ki si lahko privoščijo najslajše dobrote tega sveta, se upa postaviti po robu, ne samo siromakul!

Verica in njena botra

Verica je imela dobro mater. Vse matere so dobre svojim otrokom, najbolj pa tiste, ki jim morajo nadomeščati tudi očeta. In takšna mati je bila Veričina mati. Lepo sta živeli in ničesar jima ni primanjkovalo. Skromna koča na obronku gozda jima je dajala streho, vsakdanji kruh pa je mati zaslužila v tovarni. Imeli sta tudi njičico in belo ovčico, ki je Verici delala družbo in dajala sladko mleko.

Vprav tisto leto, ko se je Verica pripravljala na zakrament sv. birme, pa se je zgodila strašna nesreča. Sredi črne noči, ko sta obe trdno spali, se je koča užgala. Komaj sta se rešili. Mati je skočila v goreči hlev po ovco, ki je pretresljivo meketala. Ovca je bila rešena, materi pa so se užgali lasje in obleka. Sirota bi bila gotovo zgorela, če je ne bi rešil iz plamenov dobri sosed.

Z žalostnim srcem sta mati in Verica zapustili pogorišče in se naselili pri sosedu. Stanovanje pa je bilo bolj podobno hlevu kot človeške mu bivališču. Mati je imela hude opekline po telesu. Morala je v posteljo. Boda se je naselila v mrzlem prostoru. Verica je prisluzila nekaj dinarčkov s prodajo cvetic, jagod in gob, a to je zadostovalo komaj za močnik in kruh.

V dneh pred najlepšim otroškim praznikom, binkoštni, je Verica prav posebno marljivo nabirala šmarnice po gozdu. Prodajala jih je po hišah in res spravila skupaj toliko denarja, da si je kupila skromno oblečko in čevlje. Samo eno hudo krlj je še imela: kje bo dobila birmansko botro. Prosila je marsikje, a povsod so jo neprijazno zavrnili. V tej hudi stiski se je mati spomnila sestre, ki je živela nekeje daleč v tujem mestu. Že dolgo ji ni pisala. Poslala je Verico po znamko in papir ter ji začela narekovati. Verica je z velikim zaupanjem pisala dobri teti. Bila je prepričana, da ji ne bo odrekla iskrene prošnje.

Vse dni je hrepenela čakala odgovora. Dobrodušnemu stricu pismo niti ni bilo že kar nerodno, ker ji je moral vsak dan znova odgovoriti, da nima zanjo nobenega pisma.

Tako se je približal predzadnji dan birme. Zadnji up v Veričinem srcu je splahnel. Žalostno

se je odpravila k počitku. Mati jo je sočutno pobožala po objokanem obrazu in začela moliti. Sredi molitve je nekdo narahlo potrkal na vrata. Verica je dvignila glavo izza odeje in napeto prisluznila.

»Mama, ali slišiš?« je šepnula materi.

Mati ni slišala ničesar. Odgovorila je:

»Saj ni nič! Vetr buta ob vrata. Pomiri se in lepo zaspi.«

Tedaj je potrkalo znova, tokrat močneje. In znan ženski glas je jeknil v nočno tišino.

Verica je planila pokonci, poljubila križek nad posteljo in vsa srečna dahnila:

»Hvala ti, dobri Bogec!«

Stekla je k vratom in jih odklenila. Zena, ki je stala na pragu, je bila res teta. Dva velika kovčega je držala v rokah in prijazno se je smejala. Pa se ji je hitro zresnil obraz, ko je videla vso revščino okoli sebe.

»Joj, teta, kako sem vesela, da si prišla!« je vzkliknila Verica in ji hvaležno stiskala roko.

Teti se je zjasknil obraz. Dobrotno je pobožala Verico po laseh, potem pa je stopila k sestri in ji podala roko. Sočutno ji je rekla:

»Sestra, ne bodi žalostna! Pridno hčerko imaš. To je več vredno kot vse bogastvo, ki ga imajo drugi. Verici grem prav rada za botro. Prazna, kakor vidiš, tudi nisem prišla!«

Odprla je kovčeg. Prelepa bela obleka je ležala na vrhu. Skrbno jo je obesila v omaro, potem pa začela vleči še druge reči iz kovčega: še eno obleko za Verico, več parov čevljev in nogavic. Pa tudi svoje sestre. Veričine matere, se je spomnila z lepimi darovi. Iz drugega kovčega pa so se Verici zasmajale nasproti dobrote, o kakršnih si niti sanjati ne bi upala.

Tisto noč Verica ni mogla spati. Mati in teta sta se pogovarjali, kako si bodo uredili bodoče življenje. Dobra botra je povedala, da namerava na obronku gozda postaviti novo, še lepšo kočo, kot je bila prejšnja. Dnevi, polni sonca in sreče, so iz črne noči zablisteli v mlade sanje...

Slikanica za mlade risarje

Danes objavljamo spet srčkan vzorec za mlade risarje. Izrežite sliko, ki predstavlja mladega ptička na veji, in balonček, ki leti mimo njega nekam pod sinje nebo. Gotovo se je nerodnemu dečku zmuznil iz rok.

Vzemite barvice in čopiči ali barvne svinčnike in pobarvajte oba — ptička in balonček — kolikor mogoče lepo. Balonček naj bo rdeč, moder ali zlat, ptičku pa pobarvajte posebej kljun, glavo, perotnice, telo, noge in kremplje. Izberite si barve po svojem okusu. Videli boste, kako imenitna silka bo iz tega nastala.

Za tri najboljše slikanice pa razpisujemo tri prav lepe nagrade. Poslajte jih na naslov: Kotičkov strček, uredništvo »Slovenec« v Ljubljani.

Da vam ne bo treba šteti dinarčka in pol za znamko, napravite takole: Poslikano risbo vteknite v prazen ovitek in napišite na naslovno stran v levi kot: Tiskovina. Na drugo stran ovitka odgoraj napišite svoj naslov. Na takšno pismo vam je treba prilepiti samo znamko za 25 par. Pomnite pa: v ovitku razen slikanice ne sme biti nobene pisane črke. In kar je glavno: ovitek ne sme biti zalepljen. Tako si prihranite dinarček in 25 par.

Kdo si pa ti?

Nos in oko

Človek je v temi butnil z nosom ob zid. Nos je od bolečine zastokal in rekel čelu:

»Zakaj moram biti ravno jaz tako nesrečen?«

Človeški obraz se mi ne zdi dobro narejen. Oko je lepo zavarovano v globokih votlinah in še v eni trepalnici ima povzru. Jaz pa štrlim tja v svet dan in nimam nobenega zaklona. Zdaj se za taknem ob kakšno reč, zdaj se spet udarim.«

Celo je malo pomišljalo in odgovorilo:

»Res je, a pozabiti ne smeš, da je oko najnežnejše in najobčutljivejši del obraza. Če bi oko tako štrlelo iz obraza kakor ti, bi kmalu izgubilo vid in ti bi se še večkrat zadel ob razne ovire. Gotovo bi potlej drugače mislil o očesu in mu ne bi bil več nevoščljiv, ker je tako dobro zavarovano. To je vendar v tvojo korist!«

Nos je obmolknil, ker je spoznal, kako resnične so besede modrega čela.

Mlada njiva

Majniški kraljici

Ave Marija!
V pozdrav ji bronasti zvonček zapel je.
Ave Marija!
V pobožni molitvi popotnik vzdrltel je.

Zdravje bolnikov!
Otožni obraz se bolniku zjasnil je.
Mati najdražja!
Otrok razigrani se v smehu zresnil je.

Ti naša kraljica!
Se moje srce je prav tiho zapelo,
v ljubezni iskreni
kot luč pred oltarjem je toplo vžarel.

Olga Kurétova, Zagorje ob Savi.

Moje gosli

Te gosli rjave so vse, kar imam.
Za vse na svetu jih ne prodam!
V urah samotnih nánje igram,
se strunam pojočim ljubeče smehljam.

Če daljna bolest mi razjeda srce
in bedno trepetajo moje roke,
iz gosli se pesem mehko oglasi,
ob zvokih otožnih srce zadrhti.

Te gosli rjave so vse, kar imam.
Če vse ste mi vzeli — tega vam ne dam!
Saj v strunah je skrita prva bridkost,
ki kane kot pelin v brezskrbno mladost.
Olga Kurétova, Zagorje ob Savi.

Kačo je ugnal

To se je zgodilo nekeje v Indiji. Skozi predmestje Bombaja je vozil omnibus, v katerem je bilo več potnikov. Med njimi je bil tudi desetletni deček. Sredi vožnje je z drevesa na streho omnibusa padla kača, ki se je počasi splazila v najbližji vozi. Tam se je bliskovito ovila dečku okoli vratu. Potniki so v smrtnem strahu divje zakričali in drli iz voza. Dečko pa je bil tako prioben in pogumen, da je zgrabil kačo za vrat in jo tako trdno držal, da ga ni mogla piti. Kačo so ubili, dečko pa je postal junak dneva. Vsi so ga hvalili in povzdigovali njegov pogum do neba.

Kako cigani štejejo

Cigani so prišli iz Indije, zato pa je njihov jezik tudi podoben indijskemu. Ima pa tudi vse polno besedi, ki so jih sprejeli od drugih narodov. Od ene do deset štejejo cigani v svojem jeziku takole: jek, duj, trn, šar, pauš, šof, eflo, ohto, enja, deš. — Naučite se šteti v ciganskem jeziku, samo glejte, da si ne polomite jezikov.

Kdor ima prav, izgubi!

(Igrica z vžgalicami)

Kadar vas je več zbranih okoli mize in ne veste drugega početi, se lotite zabavne igrice z vžgalicami.

Eden izmed vas naj glasno reče: »Kdor ima prav, ta izgubi!« Potem naj začne deliti vžgalice med zbrane, in sicer vsakemu po tri. Tudi to mora glasno naštevati: »Ti dobiš tri vžgalice, ti tudi tri, ti tri in ti tri...«

Pred enega izmed igralcev pa naj položi samo dve vžgalici in ta bo hitro zakričal: »Meni si dal samo dve!« Dečko ima seveda prav — a kdor ima prav, je igro izgubil!

Gospodična sreča na izprehodu malega dečka: »No, fantek, kaka pa ti je ime in že hodiš v šolo?« Deček: »Ime mi je Miheč, v šolo pa ne hodim. Kaj čem tam, saj ne znam ne brati, ne pisati.«

Mirko Kunčič

Pravljice in pripovedke izpod Triglava

Z Voričevim Froncem

v Blaščevi jami

(Dalje.)

Zajetnemu Paštbarjevemu Joku je kar črno zamigotalo pred očmi, ko je zagledal ozko odprtino pred seboj. Saj bi komaj jegulja skozenjo zlezla, po domače rečeno! si je na tistem mislil, rekel pa ni nič.

Blaščeva jama ima v sebi čarovno moč. Klepetavi jezički pred njo ohromijo, molčeči jezički pa zaslušijo svojo uru in — oživijo. Tako je bilo tudi tokrat. Jamarji, ki spričo zgovornih otresancev, Voričevega Fronca, Paštbarjevega Joka, Petrovega Janeza in Potokarjeve Anke prej še do besede niso prišli, so ta hip stopili v ospredje in prevzeli vodilno vlogo. Zgovorni otresanci pa so bili potisnjeni v ozadje in so prebridko občutili na svoji koži, kako resničen je pregovor: Z jezikom se nihče ni gore prevrtal!

Prvi se je vrغل na trebuh Skrabljev Janez. Gibko kot miška je smuknil skozi odprtino. Maks

iz Mlince in Kajžnikov Andrej sta se ročno splazila za njim. Blaščeva jama jih je požrla kot drobne mušice.

Kajžnikovo Minko ni tolikanj zanimala jama, kolikor jo je zanimala zakleta grajska deklica — in že se je vrgla v hladni objem podzemeljske jame tudi ona. Hotela se je prepričati na svoje oči, kakšna je zakleta deklica na pogled. Tako zala in brhka kot sem jaz, prav gotovo ni ji je v sru nekaj reklo... Komaj je bila v jami, že se je ob svitu žepne svetilke kradoma pogledala v ogledale. Kar čedna sem! je sama sebi gizdavo začebnjala in vzdihnila: »Ježeš, ježeš, le kako morejo reči, da je zakleta deklica lepša od mene!«

Paštbarjev Joki je nekaj časa zamišljeno pred jama stal in bogve kakšne misli se so podile po njegovi glavi. Kar na lepem se je začel sumljivo motoviliti in se ohajati za ušesom. Potlej si je začel zaokrbnjeno otipavati žepa in se opravičevati:

»Mehur s tobakom sem izgubil, po domače rečeno! Koj ga poiščem in se vrnem!«

In se je spustil po strmini navzdol, da se je kar pokadilo.

»Ta že ne bo videl Blaščeve jame od znotraj!« se je Fronc porogljivo zarežal za njim. In je še pikro pristavil: »Čudak, da mu ga ni para! Če ga grajaš, mu ni prav, če ga hvališ, še manj.«

»Eja?« se je začudil pravljčar Brskač. »Potem takem mi bo še v slabo štel, če v javnost vržem, kar sem dognal in si tule zapisal: da ima mile oči, dobrodušen obraz in mehko srce?«

»Za božjo voljo, nikarte tega napisati!« se je prestrašil Fronc. »Kar ko, bo mislil, da iz njega norce brijete. Do smrti vam te hvale ne bo odpuštile!«

»Kar sem napisal, sem napisal. Po toži je prepozno zvonitile je odločno rekel pravljčar Brskač in si zatanknil svinčnik nazaj za uho.

In se je izkazalo, da je Voričev Fronc tudi dober poznavalec ljudi. Paštbarjevega Joka ni bilo več nazaj. Bogve, kje je vrli mož iskal mehur za tobak? Zaman je Blaščeva jama po njem hrepenela. Zbogom, Paštbarjev Joki! Tvojih milih oči, dobrodušnega obraza in mehkega srca pravljčar Brskač nikoli pozabil ne bo.

Kdor je nad vhom v Blaščevo jama razočaran, je podoben človeku, ki zagleda na čisti umazan listnico. Ne ljubi se mu upogniti hrbta in pogledati, kaj je v njej. Zaničljivo jo dregne s konico čevlja. V listnici pa je šop tisočakov...

Voričev Fronc takšnih ljudi ne mara. Takole je Blaščevi jami na čast in v obrambo zastavil besedo:

»Zadnjič so se tod okoli podili nekakšni mestni škriči. So najbrž mislili, da je pot do jame z zlatom tlakovana in da stoji pred njo vratar v

pisani livreji. Namrdnili so se, ko so zagledali tole ozko odprtino in se posmehevali: Ali je to kakšna jama? Pa sem jim jo zarobil!« Če bi še dandanes Turki po deželi rogovili, kot so svoje dni, ali bi vam prav prišla!« Mestnim škricem je zgodovina španeka vas. Malo jim je mar, koliko trpljenja in strahu, tožb in vzdihov, prelilih kapelj krvi in solz je v tej jami pokopano.

Leden dihi preteklosti je zavel iz jame. Pravljčar Brskač je prisluznil njegovi skrivnostni govorici in že je bil ves v davne čase zatoplen. Stoletja so romala mimo njega. — Glej, ali ni to truma ljudi, ki hiti po strmih pobočjih navgor? Širokoplet možak v rašasti obleki, hodnični srjaci in nažbeljenih kokljah jim kaže pot. Naravnost proti skalnatemu skrivališču jih vodi. Zene tarnajo, otroci jokajo, možje pa kolnenjo. Pravljčar Brskač si je zasenčil oči in mrzlo ga je sprletelo po telesu. Da, to so naši predniki! Pred Turki bežijo v goré. Blaščeva jama, ki jo je mati narava izklesala, jim nudi varno skrivališče.

Čas se je zasukal, stoletje se je obrnilo. pravljčar Brskač si je znova zasenčil oči. — Glej, ali ne drvi po strminah trop mladih fantov? In tam globoko spodaj za njimi — ali se ne bleščijo v soncu ostro nabrušeni bajoneti? Da, boriči so to in fantje pred njimi — begunci. Dvajset let vojaške službe, grenko je to, trdo je to. V tvojih jami jih ne bo izvolal noben borič. Vse dolge dneve in noči se bodo kot preganjana živad skrivali po njej.

In spet se je zasukal čas. Divji lovci, rokovnjači — vse, vse je Blaščeva jama gostoljubno sprejela v svoje varstvo.

(Dalje prihodnje nedeljo.)

V ZAVETJU VEČNIH ROK

KLIC PO SREČI

Trrr, drda žolna. Za zabavo? Prežeba in strada pozimi. Ko ji pojemajo moči, leta neutrudno, dokler ne omahne. Če pomisli na takšno usodo, kajti od ledenih evač se ne da živeti, bomo spomlad, ko kliče samico, razumeli njen klic po sreči.

NAS PREVZAME

Dih nastopajoče dobe mehča otrpla tla. Z močjo in viro podira trhe borovce. Zajedavci so pili njih sok. Do stržena osušen, si niso mogli preskrbeti sokov.

Pod viro se pripogiba tudi vitkejša drevo, a se brž zravna, kakor da se je igralo. Vendar se prelomi tudi takšno. Obsežnejše deblo ga je med padanjem zadelo čez sredo ter ga potegnulo za seboj. Kdor se ukvarja s to mislijo, ki zanj prav gotovo ne ostane brez haska, naj se je oklepa v samotnem gozdu in tili izbi. Odrpse se mu bodo oči za uganke, ki nam jih zastavlja narava vsepovedi, kamor se ozremo.

IN POMIRJA

Sonce se niža ter prižiga rumenkasto luč na robovih. Bilke mirujejo. Drevo, cvetlica, slehera mušica nas nemo ogovori, ko se na široko odpre srce za vse, kar živi.

ČUDOVITI SVET

Kdo se je že pogledal v žitje rastlin? Da vlada velik križem kraž, se nam zazdi na prvi pogled; kmalu pa opazimo, da je ta križem kražem čudovito urejen.

SEME

Nam se zdi, da je mrtvo. A učenemu botaniku? ... kipe in se pretakajo v njem skrivnostni tokovi po istih postavah, kot krožijo zvezde v vesolstvu. Na to dogajanje, ki povzroči, da iz vijolice nastane zopet vijolice, zre človek zmeraj znova zavzet... (Bettex).

PO MODREM NAČRTU

Boj na boj, celo v pohlevni naravi. In vendar je ta boj potreben. Sovražno ravnanje nekaterih rastlin je v službi splošnega reda, da se obdrže zase in za ljudi. Tudi strupene rastline, ki jih tako preziramo, so bile vpotevete v modrem načrtu, ko je bil ustvarjen svet.

CVETOČA URA

Z vzhajajočim soncem. Kje so rože, vzklikne tisti, ki še nikoli ni bil na travniku. Pač ne ve, da tudi rože spe; vsaka se odpre ob določenem času.

Ob štirih jutraj se začne. Boječe se odpre šipek v rošno jutro. Med peto in šesto mandrončica,

za njo se budi cvet za cvetom. Med šesto in sedmo se odpre vrbovec, med sedmo in osmo veliki slaki, med osmo in deveto jetičnik, ob devetih kurjačevica, med deveto in deseto tulipani, med deseto in enajsto tavžentroža; podnevi je zadnji petoprstnik. Od poldne do šeste se ne razvele nobena, dokler kozji parkeljčki ne pogrnejo medene mize za večje. Zadnja je neka kakteja, ki se razcvete ob desetih ponoči.

Prav tako se cvetovi zapirajo ob določenem času. Prvi se odpravi spat mak, ob devetih dopoldne. Za njim cvet za cvetom, dokler ne zaide sonce.

NEVESTE

Zakaj dehte cvetlice in so barvite? Na to vprašanje niso odgovorili prejšnja desetletja. Pozneje so dognali, da so barvite samo tiste, ki jih obiskujejo žuželke, nikoli tiste, ki jih s cvetnim prahom oploja veter.

Ponižne vijolice ne bi našla nobena žuželka, če ne bi z vonjem opozarjala nase. Prav tako rezeda, timijan in cvet vinske trte. Tulipan in regrat, ki sta velika in barvita, ne dišita. Pač pa je oboje dal Stvarnik vrtnicam in nageljem.

Divji kovačnik, ki raste med grmovjem, podnevi ne diši, ko pa zaide sonce, zadisi ter dehti skoraj do polnoči, da ga obiščejo večje.

BINKOŠTNO JUTRO

Ko duša, ki ji sleherni dan prižge tisoč neslutnih luči, kakor človek, ki ima še dom ter ga pokliče mati.

Za nas pa, ki smo stisnjeni v obrtno enoličnost, kakor kolo v mehanizmu ure, že zdavnaj ne več.

Stisnjeni... >Ti-ra-ta-ti, č'k, č'k, č'k! Kaj si doživel ptiček?

Mar ne vidimo, da ožarja naša prebivališča luč iz večne svetilke, v kateri olje ne izgori? Zemlja pa diha, dviga se in pada, kakor prsi spečega velikan; z njo, ki je privoščena človeškim očem, se razglasa Bog.

NEKAJ LET ŠE

Še živi barje ter brani svoje otroke, ki jih ne varuje človeška ljubezen. Nekaj let še in od nas se poslovijo. Že zija rane — zadaj jih je človek, iz katerih barje krvavi. Z vodo izhlapeva svojevtrstno življenje iz ranjenega telesa; njegovi kvakajoči prebivalci, ki ne bodo mogli živeti med krompirjem, utihnejo z njim.

NASADI

Človeško domišljija jih ureja. Drevje oblikuje v krogle in kocke, iz zelenja dela stene in vdolbine, ki jih dopolnjuje z melodijo vode v fontanah. Iz rož sestavlja sinjino daljav ter rumenilo zarje. A v to veselje postavlja resnobo šelestečih jagned.

ČLOVEK POSNEMA

Leta 1851 so v Londonu razstavili slovito kristalno palačo. Zanj je naredil osnutek vrtnar Paxton. Posnel je razvrstitev okroglih listov lovkvanja ter dodal steklene šipe. Preprost vrtnar je čez noč postal slaven stavbenik.

ZA BLAGOR ČLOVEŠTVA

>Mah pokrije gola tla, zavije mrzle ekale, obuje drevje. Kakor soba, ki smo jo oropali tapet, bi bil pozimi naš gozd, če bi mu vzeli mah. Ro-

Spodnja koča SPD na Golici z narcisnim poljem. V ozadju Triglav s Cmirom in Rjavino. Obe koči SPD na Golici sta že spomladu otvorjeni. Vsa svetokriška gorska kotlina je eno samo narcisno polje, ki sega do vrha Golice (1832 m)

mantično pobarva stara poslopja; na razvaline piše znago narave nad človeškim delom, ki se pozablja in zapuščeno vrača v naročje naravnih sil. (Killermann.)

>Kot uspeva mahovje poleg lišajev na najvišjih gorah, je na tečajih kot zadnji zastopnik rastlinstva zares obleka zemlje. Zalostna puščava bi bile tiste planjave brez mahovja. (Müller.)

A kaj naj ima mahovje z blagom človeštva? Gozdu jemlje živčje ter je za počitek ko nalažil. Čim bolj posega znanost v skrivnost narave, toliko bolj razumemo, kaj pomeni mah v gospodarstvu narave.

Mahovje je, ki ohranja vlago v naših gozdovih. Vase zbere vodo, ki kaplja z drevja, da ne izhlapi. Prišli jo, da se polagoma odteče v zemljo in se tam zbere. In kaj bi bil človek brez studentev!

BILKA — LIST — CVET

Vsaka rastlina je vendar bitje zase, ki nastane ter mine, vstane in se uveljavlja med tisočeri, ki so ji enake. Trava. List. Cvet. Šele ko spoznamo, da to, kar nas obdaja, živi, raste,

Še o skalnakih

Posebno nekatere planinske cvetice so silno občutljive za senčno ali sončno lego.

Poglavje zase pa je zalivanje planinskega griča. Skalnak zalivamo, ampak res zalivamo, ne samo poškrbimo, v suši vsak drug dan. Zalivanje pa se mora vršiti od vseh strani, tako da ne ostane za skalo suha rastlina. Zalivamo previdno, da ne splavljamo zemlje z griča. Ob hudi vročini poškrbimo skalnak v popoldanskih urah. To rastlinam zelo ugaia.

Kot druge gredice, moramo tudi planinski grič stalno pletiti. Plevel, ki se je razbohotil in zako-

se plodi in bori, prepeva in mrje, bomo razumeli ljubezen, ki nas veže z vsem, kar godi našim čutom: lepota, vonjava in oblika; kakor pesem, ki nam je uspela, kakor spoznanje, ki se za blika ter nas razsvetli.

SLABI SOSEDI

Avstralska roža smejavkač ter avstralska trobentica se sovražita. Smejavkač globoko in na široko požene korenine, ki se oklenejo korenin trobentice. Če ima trobentica dovolj prostora, vbrzga v zemljo strup iz svojih korenin. Iz tega sledi, da se avstralska roža posuši. Pa tudi naša šmarnica ne trpi tovarišja.

ZASUKAL JE ZGODOVINO

Bombaževce je dragocen dar za človeštvo. Že Kolumb je našel ljudi, ki so nosili bombaževino. Zdanj prej, preden smo ga poznali, so se oblačili vanj v Indiji in na Kitajskem.

Bombažna industrija je zasukala zgodovino. Po kartah, ki so kazale, kje se da gojiti bombaževce, so razdelili svet.

reninil med ekale, le težko odstranimo in zatremo. Zato moramo čim pogostejše pleti. Tudi je pravilno, da tedensko prerahljamo skorjo, ki se napravi na zemlji, da postane prst propustna za zrak in da voda ne izhlapeva preveč.

Pozimi imajo planinske cvetice v naravi za odejo debelo plast snega, tako da jim mraz in burja ne moreta škodovati. V dolini pa tega ni. Pri nas so dostikrat zime z malo snega, pa še ta kmalu skopni. Zato pokrivamo skalnak s smrečevino, da tako rastline ščitimo vsaj nekoliko pred hudimi elanami ter hitro se menjajočo temperaturo.

Kakor vidimo, je postavitev skalnaka stvar, ki jo moramo prej dobro premisliti. Pametno je, da se pomenimo s strokovnjakom, ki nam bo znal svetovati, kje in kako si ga naj zgradimo.

V ljubljanski okolici in tudi v mestu samem imamo po vrstovih dosti prilike videti planinske griče, ki so pravilno sestavljeni in vsestransko ustrezajoči; žal pa imamo še več spačkov, ki so bolj smešni kot okusni. Vsak, ki si želi imeti res lep skalnak, pa bo stopil v res nekoliko oddaljeni botanični vrt in si bo tam ogledal vzorne planinske griče.

★

Vsem tistim, ki sprašujejo za nasvet, kako se odpravijo listne uši in pa trips.

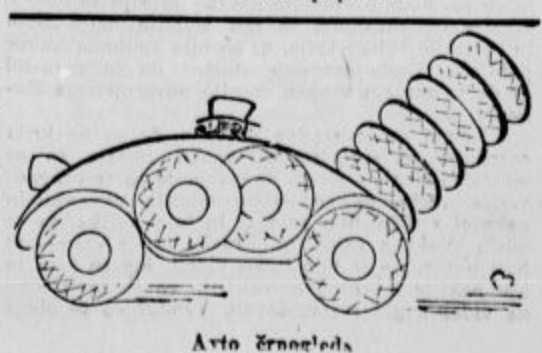
Zeleni ali listne uši ustavijo, če se naglo namnože, popolnoma rast rastline, zato jih moramo že v prvih početkih skrbno zatirati z umivanjem rastlin z mlačno vodo in gobo ali krpico. V vodo damo malo mazavega mila, da bolj učinkuje. Umivanje je najboljše in najsigurnejše sredstvo v obrambi zoper listne uši. Seveda moramo pri umivanju biti previdni, da ne polomimo in pomečkamo listov.

Močno napadene rastline enostavno pomočimo v posodo s sledečo raztopino: 100 gramov tobakovega izvlečka, 105 g mazavega mila in 10 l vode. Lahko pa tudi uporabljamo na ta način tudi druga sredstva, ki jih dobimo za nekaj dinarjev v trgovinah s semeni. Rastlino moramo nato skrbno s čisto vodo politi.

Prav tako nevaren zajedavec, ki živi skoraj na vseh kulturnih rastlinah in tudi na sobnih lončnicah, posebno na palmah, azelejah, dracenah itd., je trips.

Trips srka iz rastline sok in pušča za seboj belkaste pike in proge, ki sčasoma pokrijejo vso površino lista. Tudi tega zajedavca preganjamo največ z umivanjem z milnično vodo. Po umitju skrbno splaknemo rastlino s čisto vodo in potresemo z žveplenim cvetom.

Pri mirtah, azelejah in drugih, kjer se voda ne prime listov, vtaknemo rastlino v 40° R toplo vodo za 20 sekund. Toplota ne škoduje popolnoma nič ne listom in ne cvetnim popkom.

Arto žrnogleda

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16			17			18			19			20		
21				22				23						
24	25			26			27		28	29		30		
31			32			33		34	35		36	37		
38		39			40			41	42		43		44	
45				46				47		48	49			
50			51				52				53	54		
55		56				57		58	59			60		
61	62				63			64	65			66		
67				68				69	70	71			72	
73				74			75			76	77			
78				79				80		81				
82				83				84					85	

V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede se začnejo pri številkah, nehalo pri debelejših črtah ter pomenijo:

Vodoravno: 1. cerkven praznik, 2. prebivalec severnega dela Finske, 16. žensko krstno ime, 17. turški naslov, 18. levi pritok reke Verhnaja Tun-guska v Sibiriji, 19. sodobno vojaško srelna oro-žje, 20. kraj v Vojvodini, 21. tuja beseda za go-rečneža, 22. tuja beseda za rečenico, 23. pomla-danska cvetlica, 24. pristaniški kraj pri izlivu reke Marice v Egejsko morje, 26. priprava za merjenje časa, 27. mesto ob Donavi v nekdanji Avstriji, 29. kraj jugovzhodno od Vipave na Pri-morskem, 31. naslov Papinijeve filozofske pesni-tve, 32. tuja beseda za časovno razdobje, 33. ko-ristna bodeča žival, 35. trgovski izraz za predpla-čilo, 37. skrajšana beseda za vojskovodjo, 38. vrsta živali, 40. tuja beseda za vladavino, 42. del žen-ske oblike, 43. vrsta živil, 46. tuja beseda za žilo privodno, 47. otok v Irskem morju, 49. druga beseda za zemljo, 50. ženski glas, 51. del poslopja, 52. Bakhov spremljevalec iz antičnega bajeslovja, 54. ženska oseba iz svetopisemskih zgodb, 55. starinska bojna ladja na vesla, 57. umrli češki skladatelj, 59. sodobni ruski pisatelj

romanov, 61. tuja beseda za pozitivni električni pol, 63. tuja beseda za ognjišče, 65. mesto v Ne-braski v Združenih državah Severne Amerike, 67. del noge, 68. važna kulturna ustanova, 69. pri-jatelj tuje lastnine, 71. tuja beseda za zagon, 73. važen del glave, 74. planina v zahodnem delu Bol-garije, 75. vrsta posodja, 77. strupena žuželka, 78. jezero v Abeiniji, 79. kraj na Sorškem polju, 80. kraj na Korškem, 81. prebivalec evropske države, 82. stara votla mera in vaga, 83. vrsta plazilec, 84. kraj ob Soči na Goriškem, 85. tuja beseda za uradni spis.

Navpično: 1. vrsta zdravilnega grmovja, 2. del naslova, 3. druga beseda za zapoved, 4. tuja beseda za zmedo, 5. levi pritok Donave v Romu-niji, 6. tuja beseda za značko, 7. tuja beseda za gorski izlet, 8. gora v zahodnem delu Male Azije, 9. železniška postaja med Ljubljano in Zidanim mostom, 10. naslov Chateaubriandove romantične povesti, 11. prometni pripomoček, 12. nemška to-varniška znamka avtomobilov, 13. druga beseda za ploho, 14. skrajšano moško ime, 15. moška oseba iz svetopisemskih zgodb, 25. tuja beseda za dodatek kakemu zakonu, 26. pokrajina v Švici, 27. desni pritok Drave na Štajerskem, 28. otok v Ja-

dranskem morju, 30. kos lesa, 32. naslovna moška oseba iz Gotovčeve opere, 33. nekdanje znamenito vseučiliško mesto v Nemčiji, 34. četatarska potreb-ščina, 36. manjši kraj na Francoskem, 38. druga beseda za dobljeno bitko, 39. prebivalec evrop-ske države, 40. druga beseda za razpoko, 41. naslov Meškove drame, 43. druga beseda za vrbo žalujko, 44. vrsta živinske krme, 46. božja čed-nost, 48. tuja beseda za vršino, 51. druga beseda za znanost, 52. tuja beseda za vsoto, 53. del te-le-sa, 56. slovenska beseda za seklo, 57. ženska oseba iz svetopisemskih zgodb, 58. vrsta glasbe-nega orodja, 60. obvezno šolsko opravilo, 62. bliž-nji sorodnik, 63. vrsta peciva, 64. prirojena last-nost, 66. druga beseda za korist, 67. tuja beseda za vodilo, 68. planina jugovzhodno od Ljubelja, 70. lastnost vsake snovi, 72. spodnji del noge, 74. vodna žival, 75. vrsta loščila, 76. domača vprezna žival.

Rešitev križanke z dne 14. ma'a

Vodoravno: 1. bit, 4. skok, 8. Erik, 12. Amur, 16. orel, 17. osat, 18. Emin, 19. ara, 20. Kanal, 21. apis, 22. elizij, 23. ekonom, 25. akut, 27. Atena, 29. Maribor, 32. Amos, 34. Apel, 36. ide, 38. katar, 40. Eger, 42. ave, 43. Rute, 45. robot, 47. Oliban, 49. Otele, 51. rapir, 53. Alena, 55. baraka, 58. Tatar, 60. Olib, 62. Eda, 64. nota, 66. Radek, 68. Ana, 69. Dora, 71. para, 73. Novačan, 75. anoda, 77. meja, 79. Vipava, 81. bisaga, 82. nada, 83. Jakin, 84. osa, 85. mana, 86. Sana, 87. raka.

Navpično: 1. bok, 2. Irak, 3. tenor, 4. elanik, 5. kolobar, 6. Osa, 7. kapa, 8. etika, 9. resume, 10. ime, 11. kila, 12. Anita, 13. Mazepa, 14. Uri, 15. raja, 23. emir, 24. meter, 26. Togó, 28. Neva, 30. adut, 31. rabet, 33. Sela, 35. Lena, 37. eter, 39. popar, 41. Rilo, 44. elan, 46. titan, 48. Bela, 49. obed, 50. okop, 52. Radovan, 54. Nina, 56. Adonis, 57. ataman, 59. revija, 61. banana, 63. Arosa, 65. arena, 67. kapar, 70. Adam, 72. Ajas, 74. čaka, 75. Abo, 76. aga, 78. Ada, 80. vik.

Rešitev vremenske zlogovnice

1. Svetolok, 2. Tirana, 3. urgenca, 4. bandero, 5. Jagode, 6. senlenca, 7. jegulja, 8. sezona, 9. ni-halo, 10. Havana, 11. sentiment. — Sveti Urban jasen, jeseni hasen.

Rešitev leposlovne besednice

Čaša opojnosti, V zarje Vidove, Mlada pota.

Vremenska za binkošti

Iz naslednjih 33 zlogov: al — an — ba — be — bor — cit — l — je — ko — ko — la — li — lo — na — ne — ni — o — o — o — o — pe — po — rit — rog — sep — so — sto — skrob — ta — tra — vo — vo — zo — sestavi dvanajst besed s sledečim pomenom:

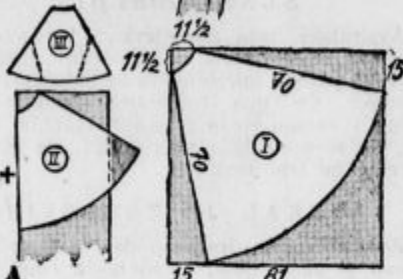
1. južnoazijski otok, 2. strupena kemična snov, 3. Tantalova hči iz grškega bajeslovja, 4. planin-ska žival, 5. dalmatinsko vino, 6. kemična snov, 7. srbski kraj, 8. del utrdbe, 9. koroški kraj, 10. babilonsko božanstvo, 11. otok v Jadranskem mor-ju, 12. kemična snov.

Ce si sestavil pravilne besede, ti njihove prve črke, brane od zgoraj navzdol, in zadnje, brane od spodaj navzgor, povedo vremenski pregovor za binkošti.

Kako si sešiješ moderno krilo

Preden urežeš blago, si napraviš kroj iz papirja, pri tem se oziraš na vzorec s slike. — Krilo sestoji samo iz 4 pol, ki je vsaka taka kot skica I. Risba II. ti pokaže, kako je treba vzorec položiti, pri čemer je $\pm$ srednja guba blaga. Črtkani deli,

ki segajo preko blaga, so posebej prirezani in ob strani dodani, kar je razvidno s skice III. Sprednji in zadnji deli se sešijejo in nato oba stranska šiva, šive dodatnih delov pa na narobni strani močno polikša. Rob krila je ozek; krilo se zapenja na strani s kovinsko zadrgo.

Pokrivalo za igre na soncu

Zlasti za tenis je takšno pokrivalo potrebno. Treba je, da je pokrita glava in so zasenčene oči, sicer trpi zdravje, pa tudi igra zaradi prehude svetlobe. Pričujoče pokrivalo sestoji iz rute na tri vogale, ki ima spredaj prav širok senčnik. Prav tako ima ruto na zatilniku.

Jabolčno pecivo

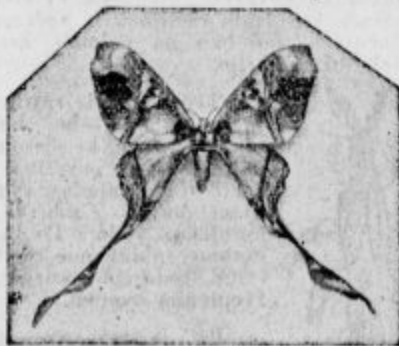
Potrebuješ $\frac{1}{2}$ kg moke, 320 g presnega masla, 160 g sladkorja, 2 jajci in nekaj jabolk. Za okras 1 jajce in vtepeno smetano.

Presno maslo porazdeliš v majhnih kosih po moki. Sladkor in vtepeni jajci zmešaš z žlico.

Nato pustiš testo, da počiva pol ure, nakar ga razvaljaš in izrežeš okrogle krpe. Vrh krpe deneš surova, na tanke rezine razrezana jabolka, to pa okrašaš s testenimi progami. — Vse daš na pekač, poliješ z jajcem in smetano in pečeš pol ure v pečici. Čim je pečeno, malo ohladiš in daš na pol toplo na mizo.

Neumni metuljček

Metuljček je zaživel, ko je bilo sonce zlata kroga na vzhodu. Po vlažnih majavih nogah se je izkobilal iz zapredka na vejo. Obstal je tu in lahno omahoval, sonce in veter pa sta ga medtem sušila. Preko morja sem so ga gredli sončni žarki, ki so se mednje vpletale hladne jutrnje sapice. Z lahni ljubkovanjem so mu zleščile dolgi živi in sprostile velika krila, ki so bila zgubana kakor pahljača. Toplo sonce je storilo, da je narastel in da je zaplaval v njem veselje novorojenega življenja.

Komaj se je rojstvo dovršilo, že so se krila razganila in sprostrila po zraku. Skrajša so se omotično zibala s strani na stran, da so se uravnovešila, potlej pa so ljubko udarila navzven in navzdol v držo. Bila so zala in tako velika, da so odela in okrla ves život. Krasila jih je vsepovedni tudi barva, da je bilo težko videti, kje so bela in kje pokrila s črnimi obročki, ki so se pred očmi na videz naglo razmnoževali. Vendar so se oboja

Moški gre v kuhinjo

a) Če je lačen

Kakor lev, ki renči in se mu sline cedijo iz gobca, ko se plazi za čredo ceber, tako se plazil lačen mož z vsemi grdimi nagoni divje zverine v kuhinjo. Podnevi, če ondi njegova žena prijazno varuje svoje hranilne ovčice, pride hinavsko in cukreno, rekoč:

»No, kaj pa kuha danes moja sladka ženica?« začne žgoleti, dvigne nos in vohlja okoli. Pridrsa se do loncev, dvigne pokrovke, pogleda, brž seže v lonec, si opali prste, vendar uлови korenček in ga požre. Potem seže v skledo z močnato jedjo, pokusi jo in pravi: »Ahale!«

Zdaj pa zavisi vse od tega, ali eta zakonca malo ali dalj časa poročena. Če je primer številke prve, je mlada gospodinja v skrbeh, hkrati pa je počesčena, zakaj v svojem kraljestvu še ni na trdnih tleh in ee ji tudi niti ne sanja o požrešnosti in hinavščini možkih. Zatorej brez moči stoji in gleda, kako ji mož že kar med kubo kosi pogoltno.

Gospodinja številka dva pa dobro pozna svojega nergača. Nezaupno motri nadležneža, nato pa mu reče: »Zdaj pa kar ven!« in mu vrže kost z mozgom na krožnik.

Toda ponoči, ko sije blede mesečina, ko vsa kršna nedolžnost mirno sniva in spi, tedaj se sovražnik po prethitih približa. Prihaja s seje in ima čevlje v rokah. Če se mu posreči, da vdere v kuhinjo, tedaj gospodari ondi s tisto hladno okrutnostjo, ki se debor zaradi nie studi kokošim. On, mož, plane na vse, karkoli more doseči, prodre v najskrivnejše kotičke in pogoltno jajca in rozine, slanino in čokolado, smetano in kisle kumarice, mezgo in meso, sladkor in grah v konzervi in eploh vse, kar mu pride pod kremplje. Ko pride nesrečna gospodinja drugo jutro v kuhinjo, tedaj vsa osupla obstane spričo — praznino.

b) Če se dolgočasi

Začne se navadno s tem, da stopa, držeč roke v žepih, po stanovanju okoli, da malce pogleda skozi okno, nato zazdeha, pogladi kak okvir in si nato ogleda prst, če je prah na njem. Nato krene v kuhinjo. Obstane na pragu, čuti, da bo

Binkoštni cvet — potonika

tu nekaj zanj, in se začne ozirati. Potegne predal, pokuša v omaru in odpre pečico. Takoj začne pokušati in hrustati (glej kakor pod a!) ali pa počenja drugačne neumnosti.

Modra gospodinja pa si v tem primeru zna pomagati. Prežene ga z zvijačo, tako da ga pošlje v kavarno, ali mu pa da na mizo kak katalog. Čim ga mož zagleda, ga brž pograbi, pozabi na vse drugo okrog sebe in gre z njim k svoji pisalni mizi. Če se ga pa hoče žena iznebiti za dalj časa, tedaj mu da kako staro budilko v popravilo, in mož ne bo prej nehal, dokler ne bo ura do poslednjega svojega delca razdejana. (R. Urban.)

Vojna

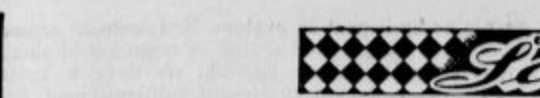
Oče, kako pa nastane vojna?

»Misli si, da se je Francija eprla z Anglijo...«
»Kaj kvasiš?« se vmeša mati v pogovor. »Francija se vendar ni sprla z Anglijo!«
»Saj mislim to samo za primer!«
»A s tem zavajaš otroka na napačne misli!«
»Prav nič ne!«
»Kako, da ne?«
»Hvala, očka,« pravi sinček, »zdaj pa že vem, kako nastane vojna!«

krila zdela nekako čudno bela. Metuljček je žepel na veji razprostrtih kril, lepo rojen in dorastel. In z nobenim glasom, ne z veseljem ne z žalostnim ni motil tihe lepote svojega skrivnostnega ustvarjenja. Prelepa božja stvarca!

Brez truda se je dvignil z veje in ljubko krenil po nevidni zračni opori — tiho, brez najmanjšega glasu. Noben zvok, noben šelest kril ni preušil neizrečne tišine njegovega žitja. Krila so se mu razgrnila po sapici, nešteto krat mično zamahnila gori in doli, se zdaj zaletela zdaj odgnala, kakor da bi poigravala na nekem glasbilo, prešerno skakljaje od glasilke do glasilke. Kakor da je veter zaplesal z njim, se je zvrtnil visoko v zrak, potlej pa minil v globino.

Globina je bila okrogla dolinica, ki se je odpirala na prodnato obalo in morje. Ob straneh so bile samo nizke skale, katerih vesine je pokrivala trava, grmovje, bodičevje in praprojce. Povod tu so rastle drobne cvetice. Ptici so frfotali sem pa tja, majhni med grmovjem, veliki galebi pa so plavalji po praznem sinjem nebu. V travi so se potikala različna neštevilna bitja in se vse vprek oglašala. Da žive. Njihovi glasovi so se stopljali v zaspano brenčanje. In vsepovedno naokoli je metuljček uzrl tisoče drugih sebi podobnih metuljkov, ki je vsak frfotal, krožil in se pogajal gori in doli. Vsak je bil drugačne barve in velikosti, toda eden lepši od drugega, ko se je tiho in neugnanu spreletaval. Naš metuljček se je pridružil tej trumi metuljkov, ki so hiteli od cveta do cveta in pili iz njih med. Kdaj pa kdaj si je počil na bleščečem tplem soncu. Poigraval se je z drugimi metuljčki. Toda čez vse rad je letal in frfotal po lepem praznem zraku; kar naprej je utrpel s svojimi lesketajočimi se krili, s hipnim zaletom kvišku, kvišku v veter, nato križem navzdol k tlom in spet zdaj v to zdaj v ono

Turnir za prvenstvo Rusije je imel do konca zelo napet potek. Botvinik in nova nada ruskega šaha Kotov sta imela po predzadnjem kolu enako število točk in šele v zadnjem kolu je Botvinik z zmago proti Kotovu dosegel prvo mesto in s tem prvenstvo Rusije. Rezultat turnirja je bil: Botvinik 12 in pol, Kotov 11 in pol, Bjelavenec 11, Cehover in Makagonov 10 in pol, Bonderevskij 10 in pol, Lisic in Rabinovič 8, Judovič in Ragozin 8 in pol, Panov in Rabinovič 8, Judovič in Kan 7 in pol, Pogrebiskij in Foluš 6 in pol, Cistjakov 5 in Romanovsky 3 in pol. Preseneča predvsem izvrsten uspeh prof. matematike Kotova in neuspeh nekaterih znanih mojstrov kot so Löwenfisch, Ragozin in Romanovsky.

Mednarodni turnir na Holandskem je končal z interesantnim rezultatom. Velemojstri dr. Euwe, Flohr in Szabo si dele prva tri mesta s $3\frac{1}{2}$ točke, ostala mesta pa so z 1 in pol točke zasedli mojstri Cortlever, Fonteni in Landan. V zadnjem kolu je dr. Euwe premagal Flohra v lepi partiji. Iz turnirja je današnja partija.

S. Flohr : S. Landan

1. dm2—d4, d7—d5; 2. e2—c4, e7—e6; 3. Sb1—c3, Sg8—f6; 4. Lc1—g5, Lf8—e7; 5. e2—e3, 0—0; 6. Sg1—f3, Sf6—e4 (črni si je izbral Laskejev razbremenilni sistem, ki po tesniji daje črnemu izenačeno igro. Najbrž je močnejše igrati najprej h7—h6 razadi možnega napara na h kmeta v poznejšem razvoju); 7. Lg7×e7, Dd8×e7; 8. Dd1—c2 (druga varianta je c4×d5, Lf1×c4, Sb8—c6 in prednost belega je le malenkostna), e7—c6 (najbrž je na tem mestu izglednejše Se4×c3, Dc2×c3 e7—c6, Ta1—c1 Sb8—d7, Lf1—d3 d5×c4, Ld3×c4 b7—b6 z nadaljnjim Lc8—b7 in po pri-

TEHNIKA

Zaščita pred zračnimi napadi

Dnevi negotovosti, ki so zadnje mesece pretresali Evropo, so v marsikateri državi postavili na dnevni red vprašanje, kako zaščititi prebivalstvo za fronto pred letalskimi napadi sovražnika. Vojna nevarnost je bila tako blizu, da so Francozi in Angličani po vrtovih in parkih Londona in Pariza zgradili vse polno zavetišča za zaščito svojega prebivalstva pred sovražnim bombardiranjem. Pri tej priliki se je pokazalo, da se dajo že v nekaj dneh zgraditi zanesljiva zatočišča za dovolj veliko število prebivalstva.

Pri gradnji protiletalskih zatočišč so se že z uspehom uporabljale izkušnje, ki so jih nabrali med državljansko vojno v Španiji. Najbolj preprosta in hitra zgradba za obrambo pred letalskimi bombami je v zemljo izkopan širok jarek. Jarek mora biti vsaj 2.10 m globok in 60 cm širok. Ob stenah pa so v vdolbini pripravljeni sedeži. Strop jarka se prekrije s tramovi ali pa z valovito pločevino, nato pa se nanj nameče izkopana zemlja vsaj 75 cm na visoko. Priporočljivo pa je, da na ta strop naložimo še kakih 25 cm kamenja ali opeke. Stene jarka so obložene s prepojenimi deskami ali z valovito pločevino, ki se opira na lesene opornike prereza 10x5 cm in ki so po 45 cm oddaljeni drug od drugega. Samo ob sebi je razumljivo, da mora biti v jarku preekrbjeno za odtok vode. Tam kjer je dovolj prostora, lahko izdelamo po več takih jarkov, vendar mora biti vmes vsaj 6 m prostora. Zahteva se tudi, da se na vsakih 5 metrov spremeni smer jarka. Dno jarka naj bo obloženo s kamni in naj bo vsaj 20 cm nad talno vodo. Ni treba posebej omeniti, da je ob vhodu in izhodu poskrbljeno za to, da ne vdere zastrupljeno ozračje za prihajajočimi. Za to je določen kratek prostor, ki je na obeh straneh pregrajen z nepropustnimi zagrijali. Poskrbljeno naj bo tudi za primerno osvetlitev in za zvezo s soslednim zakopom.

Zanimivo je vedeti, kako globoko pod zemljo se moramo zakopati, če hočemo biti varni pred pogubnim učinkom obmeteljevanja. Globina tal je predvsem odvisna od kakovosti tal. Francoski predpisi navajajo globino 8 m za zaščito pred 100 kg težkimi bombami, 12 m za zaščito pred 300 kg težkimi in 20 m za zaščito pred 1000 kg težkimi razstrelilnimi bombami. Slične predpise kot Francozi imajo za gradnjo bombnih zatočišč tudi Švicarji, Nemci, Italijani itd. Na podlagi izkušenj in na podlagi lastnih poskusov so Angličani v Londonu gradili velika zatočišča 15 m globoko. Angleška zatočišča so tako izdelana, da so določene za vsake 500 ljudi po ene stopnice, ki morajo biti vsaj 1.6 m široke in po sredi pregrajene. Da se prepreči neprimlik, ki bi nastale, če bi bile stopnice naenkrat popolnoma porušene, so stopnišča v

merni pripravi c6—c5); 9. Lc3×e4, d5×e4; 10. Dc2×e4 (slabše je Sf3—d2 zaradi f7—f5 in črni po izvedbi poteze e6—e5 stoji zadovoljivo) Dc7—b4+; 11. Sf3—d2, Db4×b2; 12. De4—b6 (nesolidno je Ta1—b1, ker ima črni proti napadu na točko b7 odgovor f7—f5) Db2—c3 (po D×b1, T×b1 bi bel stloj takoj zasedel prosto linijo); 13. Lf1—d3! (beli izkoristi slabost točke h7 za razvoj) h7—h6; 14. Kf1—e2, Dc3—a5 (po tej potezi črni ne pride več do dobre igre. Potrebno je bilo e6—e5); 15. e4—e5!, Sb8—d7; 16. f2—f4 (črni damski lovec je sedaj zaprt) Sd7—f6; 17. Db1—c3, Da5—c7; 18. Sd2—c4, Lc8—d7; 19. a2—a4, Ta8—b8; 20. a4—a5!, Sf6—d5; 21. Th1—b1 (Flohr izvrstno izkoristi svojo prednost na damskem krilu) Tf8—d8; 22. g2—g3 (črni je grozil žrtev figure na f4 z dobrimi izgledi, ker bi dobil tri kmete) Rg8—f8; 23. Ld3—c2, Rf8—e7; 24. Db3—a3!, Td8—g8 (črni se pripravlja na napad na kraljevem krilu); 25. e3—e4, Sd5×f6; 26. a5—a6!, b7×a6; 27. Da3×a6, Tb8×b1; 28. Lc2×b1, Tg8—b8 (črni mora opustiti misel na napad na kraljevem krilu, ker je pritisk belega na damskem krilu presilen); 29. Lb1—d3, Tb8—b7; 30. Da6—a3 (grozi Se4—d6 z osvojitvijo a kmeta) Dc7—b8; 31. Ta1—a2, Sf6—e8 (prepreči Se4—d6, toda pade v drugo neprijetnost); 32. d4—d5!, e6×d5; 33. e4×d5, Rg8f8; 34. Se4—e5, Db8—c7; 35. Da3a6!, Ld7—c8; 36. Da6×c6, Df7—b8; 37. Dc6—a4, Se8—f6; 38. d5—d6, Lc8—e6; 39. c5—c6 (boljše bi bilo Ta2—d2 in bela vezana kmeta morata odločiti) Le6×a2; 40. e6×b7, Db8×b7 (brani lovca a2 zaradi Dg2+); 41. d6—d7!, Db7—g2+; 42. Ke2—e1, Dg2—g1+; 43. Re1—d2, Sf6×d7 (črni mora dati figuro); 44. Da4×d7 (hitreje bi dobilo Se5×d7+ Rf8—e7, Sd7—e5! z grožnjami D×a2 in D×a7+) g7—g6; 45. Dd7—d6+ in bel je zmagal v 57. potezi.

globino tako speljana, da spremenijo trikrat svojo smer za 90° preden dosežejo zavetišče. Da je bivanje pod zemljo ljudem čim bolj olajšano in da so posamezne skupine čim bolj neodvisne druga od druge, je za vsake 150 ljudi prostor pred plinom posebej zavarovan. Tudi stranišča so tako postavljena, da ni nobeden od stranišča oddaljen več kakor 50 m. Stopnišča so na zemeljski površini zavarovana z oklopnimi neprodušnimi vrati. Naprava za prezračevanje leži v sredi zavetišča in žene porabljeni zrak skozi stranišča v odtočne kanale in na prosto. Vsako tako zavetišče v Londonu sprejme lahko vase 2000 ljudi.

»Da se le ne bi vrv pretrgala!«
»Prava reč, Alenka; saj imava doma še eno!«

stran, postrani proč, zdaj navznoter zdaj navzven, kakor da bi se podil po neskončnih zapletenih križpotih neba.

Kmalu po poldnevu je metuljček krenil h kraju obale, kjer je rastel šop škrlatnordečih cvetic. Nekaj časa se je nosil med cveti in si potem med njimi počil. Sonce je pripekalo. Vročina je pritiskala na prod in na širno morje, ki se je belo svetlilo pod sončnimi žarki. Zdajci je s kopnega sem potegnil nov veter. Lahno in osvežujoče je vel v počasnih dolgih sunkih. Nizko je pripognil škrlatne cvete, ki je na enem izmed njih počival metuljček. Bilo je, kakor bi se otroci vsi hkrati globoko priklonili. Metuljček se je vznemiril. S tremi dolgimi skoki se je križem pognal navzgor, visoko pod nebo in se potlej dal, da ga je nosil veter. Veselilo ga je, da je veter tako prijetno pritiskal ob život in krila. Suho zemljo za seboj, je plaval zunaj nad morjem. Dolgo je frfotal, s krili lahno udarjal in polzel z dolgimi krepkimi sunki vetra, ki je nenehoma vel. Drsel je dalje, ves dremav od ugodja, ker je tako z lahkoto in hitro letel. Potlej pa se je na lepem z naglimi in zapletenimi kretnjami kril povlekel navzdol, iz obsejja vetra k tlom, kakor je menil.

Toda pod njim ni bilo nobenih tal. Namesto teh je uzrl prečudno ravno planjavo, ki se je neprestano zibala. Po njej so bili neštevilni, ob kraje temnomodri valčki, ki jim je sončna luč posrebrila grebene. Tu in tam so bile tudi rne in svetlozelene pege, druge spet iskreče se lise pen. Metuljček se sodil, da so svetle stvari cvetice in zletel k eni od njih. A ko se je približal blizu, mu ni zadišalo po cvetnem medu. Vanj je udaril oster duh, ki ga ni poznal in ki se mu je gajal. Tedaj sta trčila dva valčka, in kvišku je brizgnila kapljica, ki je zadela v život, da je prestrašen urno vzletel. Vzpel se je visoko nad morje in letel

spet z vetrom, ki ga je naglo odnašal od neznanega nevičnega kraja. V vetru, vročini in soncu spet vesel, je pozabil na svoj strah.

Nikjer že ni bilo niti sledi zemlje. Na vseh straneh je obkrožalo morje nebo. Morje je bilo modra planota, nebo pa poslikana, namo poveznjena čaša. In bel metuljček, samoten ujetnik pod to neizmerno čašo, se je vozil dalje z vetrom in čvrsto frfotal s svojimi gizdavimi krili.

Kakor da je od navdušenja otopel, je letel vse dotle, dokler se ni veter na lepem polegel in dokler se ni velika tišina zgrnila nad hrbotom morja in praznim zrakom nad njim. Metuljčku so krila opesala in hipoma je odfrfotal navzdol, da si poišče počivališče in osvežujoči cvetni med in se okrepča.

Toda planjava, ki se je neprenehoma zibala in mrmrala, je s svojim zoprnim duhom metuljčka znova odgnala. Preplašen je spet vzletel. Toda to pot se ni dvignil visoko. Njegove moči so pojemale. Znova ga je zaneslo navzdol z zapognjenim koncem života je oplazil morje. Še enkrat se je dvignil. Ne da bi si dal miru, se je nor zaganjal in odpravil po vročem zraku in z besnim udarjanjem svojih lepih belih kril izčrpaval svoje zadnje moči. A kakor je tudi tepel s krili, je le začel počasi padati. Krila so se mu povešala in omahovala kakor ob rojstvu, ko so se bila izmotala iz zapredka. Život mu je oplazilo morje. Potopil se je v vodo. Krila so samo še enkrat zafrfotala, potlej pa vpila morskno vodo kakor pivnik črnilo.

Okrogla glavica se je še nekakrat rahlo zganila, nato pa je metuljček obležal na miru.

(Angleško: Liam O'Flaherty.)

Darujte za kongres Kristusa Kralja!

Marijini čeveljčki

Godec Boštjan je ležal na majhnem, sončnem griču. Zraven sebe v travi je imel gosli in zadovoljno je gledal ven v svet, čigar lep in prijazen kos je bil pred njim. Njive so bile rjasto rjave, med njim so potekali svetlozeleni travniki, kraj njih so stali mogočni gozdovi. Samo cesta, ki se je skozi to svetlobo predurno plazila zdaj navkreber, zdaj navzdol, je bila prašna, siva in pusta. Zatorej ni Boštjan, ko je stopil iz gozda, krenil nanjo, ki je padala proti mestecu, čigar stolpi in strehe so bili vidni onkraj griča, marveč je bil zavil v stran na pisane travnike. Tu je trava dehtela in se svetila, čmrli so brenčali, čebele letale in mali grič je kakor trdnjava molal iz temine gozdov.

Ko je godec nekaj časa dremal, ker ga je sonce tako lepo grela v hrbet in je tako menil prelepiti tudi lakoto, se je usedel in vzel gosli v roke.

Nekaj časa so se pozibavali najsvečanejši glasovi in akordi preko travnikov, njiv in hlmov, dokler se ni začela glasiti lepa cerkvena pesem, ki jo je še nekajkrat ponovil, da bi jo znal gladko igrati. Medtem je postalo poldne. Ker je Boštjana lakota pekla v želodcu, na glavi pa sonce, in ker je vedel, da se v mestu za jutrišnje žegnanje že danes zbirajo ljudje in si brez dvoma želijo godca, je vendarle stopil na prašno cesto in šel po njej proti mestu.

Kjer zavije s ceste ozka steza proti griču vislice, je stala majhna, odprta kapelica z lesenim kipom Matere božje. Pred njo so molili popotniki in vozniki in tudi ubogi grešnik, ki so jih tod mimogledali na vislice, so dovolili, da so zmoliли svoj poslednji očenasek, preden so jih obesili na vislice, ki so kot črn oder kukale izza cvetočih dreves. Ker je bil godec pobožen človek in se mu je tudi zdela, da ne bo odroč, če pred svojim prihodom v mesto poprosi nebesko Kraljico pomoči, je hotel pravkar poklekniti v kapelico, pa se je spomnil, da bi se Mati božja nemara razveselila njegove nove cerkvene pesmi. Zaigral jo je in nato pokleknil na leseno pručico. Zalostno je začel tožiti Madoni svoje gorje, kako da, čeprav se toliko igra, vendarle ne zasluži dosti in je zmeraj isti beraček, kar bo tudi svoj živ dan ostal. Marija pa je stala kot lep, preprost lesen kip pri glavi prosočnega in ni imela drugega na sebi ko preprosto kronico in moder plašč vrh raševinaste obleke. Samo njeni čeveljčki so bili iz čistega zlata. Te čeveljčke, tako so pravili, je Mariji podaril nekdo, ki je bil že pod vislicami, pa je po srečnem naključju živ in zdrav prišel izpod njih.

Ko je Boštjan pobožno molil za dober uspeh svoje glasbene umetnosti in je pri tem tudi pograbil priliko, da se je nebeski Kraljici predstavil kot uboga para in ji razodel vse bridkosti svojega srca, se je zazdelo, ko da se je vsa kapela zablesčala v mili luči in da se Marija sklanja h godcu. Ker si je njegovo revščino vzela k srcu, je Marija, medtem ko se je Boštjan zmeraj nje sklanjal nad svoje eklenjene roke, malo, malo dvignila svojo desno nogo in jo je nenadoma z nežnim zamahom potisnila naprej, tako da je zdrknil zlati čeveljček z noge in je padel v godčev klobuk, ki je ležal na pručici zraven njega.

Ta je oseplo pogledal navzgor, ko se je tako zlato zasvetlikalo poleg njega, in je vprav še videl, kako mu je Marija prijazno pa malce hudomušno pokimala, in ves iz sebe je obstal sredi molitve in je za hip pozabil celo usta zapreti. Ko je pa spoznal, da se je tu očitno zgodil čudež, in je tudi vedel, da je za zdaj rešen vseh svojih skrbi, in je koj pomislil na najboljšo — da se bo vendarle do čiste najedel — je zašepetal prisrčni »Bog plačaj!« Čeveljček je vstal in v žep, vzel gosli pad pazduho in klobuk v roke in se je odpravil dalje proti mestu nizdol. Nič prav še ni verjel, ali mu ni peklenšček kako zagodel. Zatorej je nato, ko se je malo usedel kraj ceste, da bi si oddahnil, vzel čeveljček iz žepa, da bi se prepričal, ali se ni že spremenil v kamen ali krastačo, kar se je pri takih čudežih, ki jih je peklenšček naslepomislil, že večkrat zgodilo.

Ker se je pa čeveljček še zmeraj lesketal v soncu in ni bilo nič peklenškega na njem, je godec začel krepko korakati dalje in je vstopil skozi mestna vrata kakor človek, ki ima nekaj pod palcem. Koj na desni ga je zvalila krčma, kjer so se že ljudje gnetli krog miz, in kjer je tem lepše dehtelo po kuhanih in pečenih jedeh, ko Boštjan že toliko dni ni imel ničesar pametnega v želodcu. Zatorej je poln pričakovanja, z goslimi pod pazduho, mogočno stopal v sredo hrumeče in smejoče se množice, in se je usedel za mizo, kjer je opazil še malo prostoračka. To pa je bila miza, kjer so sedeli občinski očetje, župnik in še nekaj mestnih odličnikov. Zato je krčmar, ki je že od daleč zagledal novega gosta, koj v lastni osebi prisopihal k njemu in ga vprašal po njegovih željah. Kakor

drugi gostje za mizo, je tudi on malo s strani poškilil na zaprašenega priselca, vendar ni pokazal nobene sumnje. Celo roke si je začel meti in se zadovoljno priklanjati, ko je Boštjan naročil kar kopicu jedil. Ker si je pa medtem utegnil pobliže ogledati gosta in se mu njegova obleka ni zazdela v pravem razmerju z naročenimi jedčami, in si je priselc celo naročil najboljših vin, in je krčmar slednjič tudi sam sebi dolžan, da se ne sme dati naplahtati, je veselo pomežiknil z očesci in vprašal: »Ali pa bo gospod mogel vse to tudi plačati?«

Na to vprašanje ga je Boštjan prav pomilovalno pogledal, nato pa vzel iz žepa zlati čeveljček in ga tako naglo pomolil krčmarju pod nos, da se je ta komaj izognil, da ni dobil sunka v nos. Nekaj časa so on in njegovi gostje bolščali v zlato stvar. Potem pa je župnik prvi in ves iz sebe planil kvišku in je zavpil: »Marijin čeveljček!« Drugi pa so začeli kričati: »O, ti satansko semel! Ti peklenška svoja! Ukradel ga je!«

Takoj so številne roke pograbile godca za ovratnik, in zvelikli so ga, dasi je obupno mahal z gosli krog sebe, ven iz krčme in naprej skozi ulice in uličice in na mestno sodišče. Vsi drugi gostje pa so, da ne bi ničesar zamudili, etekli za njimi in krčma je bila kmalu kakor razdejano bojišče, kjer pa krčmar seveda ni ostal kot zmagovalac. Zakaj, plačal ni nobeden nič. Ker je bila brez dvoma takoj na vrsti usmritev godca, saj so tedaj tatove še obešali, in so ljudje imeli navado, da so se po usmrtni zbiral pri drugem krčmarju, ki je bil smrti sovražnik krčmarja pri mestnih vratih, se je krčmar obupno udaril po ustih, čes, zakaj ni rajši molčal!

Boštjana, ki ekoraj ni prišel do sape, so suvali in pehali do mestnega sodišča. Nič ni zaleglo, da je venomer zatrjeval, da Marijinega čeveljčka ni ukradel, ampak da mu ga je ona sama vrгла v klobuk. Ljudje, ki sicer radi verjamejo v čudeže, so se mu grohotali, ko se je zgodil resničen čudež. Sodniki so planili nanj kakor jastrebi, zlasti še, ker je godec tako drzno tajil vsakršno krivdo. Medtem se je že množica ljudi zbrala pri kapeli

BINKOŠTNO JUTRO

Binkoštno jutranjico
zvonovi pojo:
tingel, ting, tong!
Srebrne rosice
so napojile rožam glavice.
Svetega Duha resnice
so napolnile bolne dušice.
Kakor zdravilo
se je prelilo
v naše srce,
ko binkoštno jutro
zvonovi zvone:
tingel, ting, tong!

pa duma žene kunflisceraja. Pr špil mam pa jest že od nekdaj sreča, če prou prauja lde, de maja pr špil sam ta naumen sreča. Seveda, tu pa na drži, ke jest vender nisem naumen. Jest mam še use knofe na suken, pa na hlačah tud. Še u varžeteh mam tulh enih knofu, de me res že skrbi, kam b gnar spravu, keder b ga kej mou.

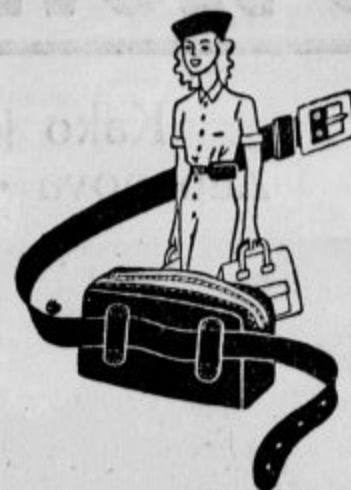
No, zdej sma, hvala Bugu, že usi penzjunisti, ta star, koker tud ta mlad, znušil soje puvršenke u zastaulaunca. Sam še eden ga prnese usak dan kar tku čez roka, koker jih nosja gigerli, gor pud Tibuli. Ke sma ga zadenč prašal, zakua uluč puvršenk s saba, ke je že tku uroče, de urane kar zjaja, je biu pa kar tih. Ke sma mu nasvetval, denej ga nese čez puletje raj u zastaulaunca, de mu ga molli na boja pužri. Nam je pa tkula udguvuru: »Sej sem ga že zadenč not nesu, pa ga nisa tli uzet. Rekel sa, de je tak, de b gvishen usi molli not pukrepal, če b na mel bulšek puvršenku u zastaulaunca za žrt. Glih tku sa m rekel. No, zdej m je pa prsou glih prou, de ga lohka s saba nosem, keder grem kam. Lde saj na boja misel, de sma penzjunisti res že tku na konc, de morma žiut u zastaulaunca u večnem prjatelevru.«

Mi sma seveda tu u zaduolstvam na znajne uzel in prec enoglasen sklenil, da boma tud mi čez puletje kašne stare cujne čez roka nusil, keder boma šli pud Tibuli. S tem boma kulkertul na ugled prdubel. Sej zdej sma že tku deleč prli, de če že usak u nam pumetati. Zader čas je, de ratama mal bi previden. Zadenč je že eden štenku ubičnska uprava, zakua pesti ceste z brezuvm metlam pumetati. Ni izklučen, de jim zna nazadne še u glava past, pa boja zadel iblanske ulce kar s penzjunistem pumetati.

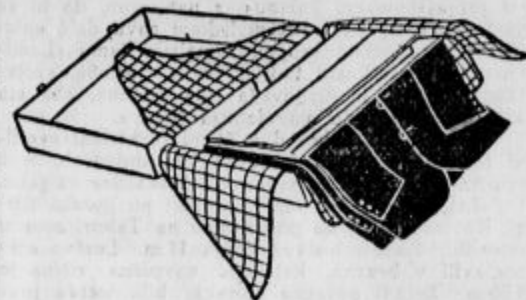
Ke sma mi tala reč preresetaval, se začneta pa kar naenkat dva penzjunista na use kripel drt: »Bratei, veseli usi. tralala, tralala.« Mi sma jih začel kar debel gledat, ke sma misel, de sta srumaka znurela.

»Kua sta se pa začela tleta drt?« sma jih prašal. »Al sma puslat pu rešilen vuz, de vaj bo na Stedenc pelu?«

Če greš na potovanje...

Glede na zlaganje raznih potrebščin v kovčge, so nam za zgled Američani, ki so nam dali ploščati kovčeg, ki je izpodrinil oni nerodni, zaboju podobni kovčeg. Poslali so k nam kovčeg, ki velja kot omara (glej sliko!). Vse naše po-

trebščine so postale v poslednjih letih bolj lahke, priročne in preproste. Nobene zgaunilvece priljage nimamo več, kjer bi bili uvezeni kaki stavki, kot na primer, »Srečno pot« in podobno. Ob slovesu se zdaj ljudje malokdaj jokajo, vsi smo po-

stali nekam bolj »potujočci«. Težki les smo nadomestili z lažjimi snovmi, tako da so zdaj kovčegi, z vsebino vred, jako lahki. Na pričujočih skicah vidiš razne potrebščine za na pot, ki jih damo v lično in lahko priljago.

Postelja za goste

Na sliki jo vidiš: v njej sta dva predala, kamor more dati gost perilo. Na ovisi platnici je majhna omarica za čevlje in druge potrebščine.

Kumare

ee delj časa odbržijo, da so sveže in trde, če jih zaviješ v vlažen papir. Celo kumare, ki so že uvele, se bodo v mokrem papirju osvežile.

Frtaučku Gustl ma beseda

Tku lepe pumlad, koker je bla letas, pa mende res še ta narstarejši lde na pouneja. Sonce je že ud zgudenga jutra pa du pozenga večera kar zmeri naprej in naprej biu nad nam, koker de b biu prvezan. Kmeti ukul pu dežel sa bli že čist scagan, ke sa se bal, de se jim bo zemla pusešila, de še kuprive na boja tle na ne rast. Tu se pa tku samu ud sebe zastop, de dauke boja mogi pa useglih tku plačat, koker u ta narbulšek letnah. Tu je za kmete res hedu, nej reče eden kar de. Seveda, ublast tku na more pumagat, če je suša pu svet. Usak pa tud ve, de ublast na more brez gnarja žiut, pa če gre tud use ta drug cugrunt. Zavile tega tud ublastem na bo mogu nubeden naprej metat, če boja začel kmeti pučas konc jemat. Ublast vender na more še za tu puskrbet, de b sou kar na nona kumanda glih tekat dež, keder b ga kmečk pusestenci putrebval, ke ma drugeh bi nujnesh skrbi zadost. Sej sami dober veste, de je res tku, in de tud drgnč bit na more. Kene, ublast se more ja tud na nas mestne purgarje uzirat in gledat, de na scagama, ke mi morma glih tku pušten dauke udrajtvat, koker kmeti. Sej nam se kmeti smilja in pa tud tist, ke marele delaja in predajaja, ke že tud tešku čakaja dežungla uremena. Suša u varžeteh glih tku ni ldem prlublana, koker suša na pul. Mi purgari, poseben pa še penzjunisti, mama pa velik rajš lep ureme, de nam ni treba duma čepet in dougčes predajati.

Noja, pa kua vam bom tu tlela prpoudvou, ke sami dober veste, de na more bit nekol prou za use. Usak ma kej drugza rad. Kene, še Buh, če tistem ustreže, ke maja lep ureme rad, pa spet tistem ni prou, ke maja rad dež. Če narobe naredijo pa glih tku. Prou useh ldi na more nubeden zaduvalit, nej naredi že tku al pa tku. Lde sma že tku prštilnam, de se morma nad usaka rečjo znuřvat, pa če je še tku dobra. Kene, kar je pametneh ldi, b mel rad autunumija, drug sa pa spet bi unet za centralizem, ke jim več zaleže. Tle se na da prou ne pumagat, pa če s gspudi še tku glave belja, kuku b se dal tku naredit, de b blu usem ustrežen.

Pugljet! Jest sem že en tak člouk, de sa m lubši sončen dnevi, koker pa de b se z neba cedil name. Pa na emete misel, de zatu, ke nimam marele. Ampak sam zatu, de sem letas, ke sma mel tku topla pumlad, že pred enmu dobrem mescam lohka nesu soj puvršenk u zastaulaunca na uddih. Vite, zdej pa lohka hodem kar plonk ukul, koker pulet, ke je uroče. Al ni tu prpraut, ke m ni treba puvršenka u garderob uddajati in ud nega plačvat, keder grem u kino? Zdej me je že pouosd dost za videt. Kene, dupodne hodem u Zvezda tiste kapelce, ke ureme kažaja, ugledu v štederat. Tam prideva punavad s tistm gspudam skur, ke ureme u radio napuveduje, pa se kej pumenva. Učaseh, keder ma glih čas, m puve kar za ceu mesc naprej radioprogram, pa ureme glih tku. No, pupodne ja pa mahnem kar naraumast gor pud Tibuli škrjančke puslušat pa levarace futrat. Škerjančki že tku lepu žvrguleja, koker de b priletel s kašenga konservatorija u iblana. Levarace sa pa tud tku prjazne, de m z roke urehvee jederce zobleja.

Pud Tibuli se nas pa usak dan skp zbere tulk penzjunistu, de lohka začnema kar prec za knofe hacardarat. Gnar nosma pa raj u kašna banka spraut, de ga na zašpilama, Nahterem ga

»Ze tolikrat so hoteli določiti težo lune, pa so zmeraj dognali drugačne številke.«
»Ni čudno! Saj vendar en čas raste, en čas pa pojema!«

PO SLOVENSKI ZEMLJI

Kako je bila odkrita Županova - Permetova jama

Sentjurski Tabor pri Grosupljem

Dne 26. maja 1926 sem se napotil s svojim 16 letnim sinom Josipom v tako imenovano brezno pri »Opolek kamnu« z namenom, da bi se mogoče po kakem podzemskem rovu dalo splezati v tako imenovano podzemsko jama »Ledenica«. Naprosil sem tudi g. Ivana Ogrinca, krojaškega mojstra in njegovega sina Antona, oba sta naju spremljala do omenjenega brezna.

Imel sem s seboj dve žepni električni svetilki ter nekaj baterij in dve, merilni trak, več svinčnikov, nekoliko papirja in 3 škatlice vžigalic. Tako opremljeni smo korakali po gozdnih tistih. Ko smo prišli do podružnice na Tabor, smo si posodili leseno lestvo, dolga 11 m. Lestvo smo postavili v brezno, katerega navpična višina je 9,30 m. Zaradi poševne stoe je bila lestva prekratka, to je pa povzročalo še strašnejši pogled na brezno.

Padali smo se po lestvi v globino brezna, opazili smo precej nagromadenih skal, veliko zemlje, vej in drugih od zunaj v jamo vnesenih predmetov. Spremljevalcema sem naročil, da naj nagromadeni material nekoliko, vsaj zasilno odstraniti, jaz pa sem šel na najnižjo točko ter sem poskušal najti podzemski rova, po katerem bi se dalo priti v »Ledenico«, ki je 114 m oddaljena v smeri nižje lege zemljišča. Tako sem pričel plezati po zemljskem rovu v smeri proti »Ledenici«.

Župana Permeta jama pri Grosupljem: Kapniki v veliki dvorani

Rov se je čim bolj zoževal ter se tako polagoma zožil, da nisem mogel proti navedeni smeri več naprej. Razsvetljeval sem z žepno električno baterijo, katere svetloba je bila slaba. Ko sem se prepračil, da ne morem več naprej, sem se vrnil zopet po rovu nazaj na najnižjo točko brezna. Prišel sem zopet znova raziskovati, našim sem drugi podzemski rova tudi v smeri proti »Ledenici«, ta rova je bil sličen prvemu, le polovico krajši. Tudi tukaj kot pri prvem sem, žal, ugotovil, da ne morem dalje, povrnil sem se zopet nazaj. Prišel sem zopet znova. Opazil sem novo ozko votlino, katere pa ni bila speljana tako točno v smeri Ledenice, vendar sem si domneval, da pridem po kakih ovinkih na zaželjeni kraj. Plezal sem dalje v vodoravni smeri višine po raznih ovinkih in po porabi večurnega časa sem prišel med skalavjem nazaj na zgornji del brezna in to na najvišji točki.

Bil sem že ves zmučen, od plezanja so me bolele noge. V tiem hipu sem zagledal odev svetilke skozi neko skalo ob strani brezna in ob skali malo votlinico. Votlina je bila ravno v nasprotni strani Ledenice. Takoj se zopet odločil, da bom še nadalje raziskoval, naročil spremljevalcem, naj ostaneta v prvotnem breznu, jaz pa sem se splazil po najdeni votlini.

Votlina, po kateri sem se plazil, je bila v začetku zelo ozka, ko sem se preplazil v dolžini 2 m po rovu, se je isti razširil in zvišal. Šel sem polagoma dalje, in sicer tako, da je rova dobival čim nižjo točko. Tako pridem 15 m po rovu, vidim, da je nekoliko zaprt s skalami, med katerimi se je videlo po razpokah, da se votlina nadaljuje. Razmisliam od kod te skale, osetim obok in vidim približno 1 m široko zaseko v oboku, od koder se je skalovje gotovo utrgalo ter je sedaj v rovu nagromadeno. Usedom se na skalo, razmisliam kako bi se mogle skale brez kakih večjih posledic podreti ter bi si na ta način omogočil pohod po rovu. Končno se odločil, da bi moglo biti to smrtonosno, ker bi s sunkom strelal tudi druge skale in bi se lahko porušilo name. Preden sem se pa vrnil ven, kakor sem se odločil, sem še enkrat med skalami, katere so bile sesedene, poevtil, in ko opazim, da je naprej še rova, sem

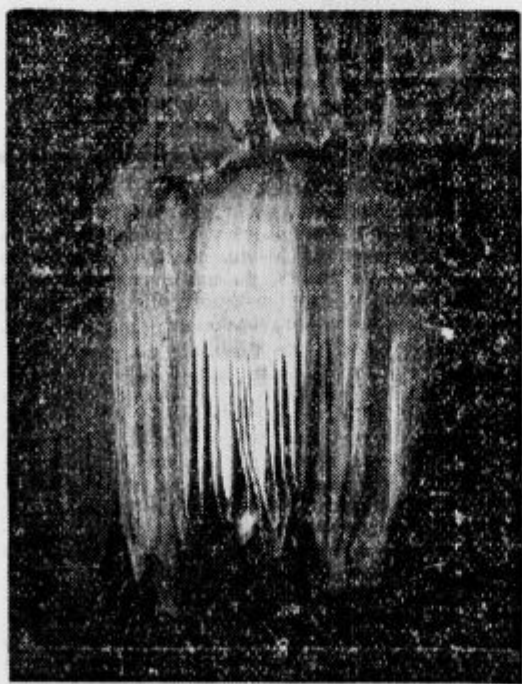
popolnoma nehoti pograbil kamen, kateri je tvoril nekako steno čez rova, skušal sem ga polagoma odstraniti, pa se ni zganil. Pomagam se z drugo roko, čeprav sem imel v roki svetilko, sem toliko pripomogel, da je izginil v globino. Od padca je precej odmevalo. Nato nekoliko osvetlim zaseko na oboku, ko se prepračim, da se ne ruši naprej, poderem še 4 kamne, nakar grem polagoma po rovu dalje. Tako sem prišel na rob skale, od koder mi ni bilo mogoče priti na najnižjo točko, vendar sem posvetilil in ugotovil, da se votlina še nadaljuje, in sicer v desno smer.

Odločil sem se, da grem zopet nazaj v prvotno brezno, kjer sta me čakala spremljevalca razložim jima, kako sem bil daleč in kako sem podiral po rovu skale, da sem si napravil pot.

Ko smo zopet dospeli na že prej označeni rob rova, sem tudi Ogrincu pokazal v desno stran navzdol padajoči rova, kakor že prej mojemu sinu. Ogrinc ga je ogledoval z začudenjem, a nižje v rova ni bilo mogoče Spomnil sem se, da bi bilo dobro izmeriti, kolikoli padca ima rova pri isti skali. Vzajem merilni trak, ga spustim naravnost, in začuden opazim, da je samo 2 m globoko, to se pa nikakor ni ujemalo z mojo prvotno, na oči merjeno globino 6 m. Zaradi tega zopet razsvetlim, kolikor mogoče natančno, prepračim se, da je merilni trak obstal na veliki skali, navzle temu je pa rova ostal na desno stran ter se je pogrezal še bolj v globino. Takrat mi pride na misel, če bi imeli lestvo, bi jo postavil na skalo, kjer je ostal merilni trak, tako bi se dalo priti v nižino rova.

Takoj nato naročim mojima spremljevalcema, naj greta k podružnici na Tabor in naj si sposodita še eno lestvo 2-3 m dolgo, katero naj čim prej prinesejo v brezno. Po naročilu takoj odide, sam pa ostanem v rovu ter preiskujem stranske dele. Pridem do nekega stranskega rova, lezem po njem dalje, rova se znižuje, ob isti priliki mi pade svinčnik iz žepa v globino, odmev me opozori, da se tudi meni lahko pripeti isto, ker stojim pred žrelom brezna. Pričnem se polagoma pomikati nazaj, kmalu nato se skušam obrniti, a rova je bil preozek, moral sem se nekoliko časa s hrblom naprej. Končno se mi je vendar posrečilo, da sem prišel v toliko široko rova, da sem se mogel obrniti. Zaslišim klic. Takoj spoznam, da sta to moja spremljevalca, hitim iz stranskega rova, vprašam, ali sta dobila lestvo, odgovor je bil »da«. Zakaj se toliko časa ne oglasi, ker sva tako klicala. Kratko jima odgovorim, da nisem lišal. Bil sem v stranskem rovu. »Nesita lestvo dalje po glavnem rovu.« Ko pridemo na rob skale, primem lestvo, jo spustim v globino ter postavim na skalo, k lestvi privežem vrv, in ker ni bilo mogoče privezati, sem spremljevalcema naročil, naj držita varno. Primem se za skalo, poskušam stopiti na lestvo, ker je pa lestva stala navpično proti desni, nisem mogel upogniti noge toliko, da bi stopil na lestvo, poskušam toliko časa, da mi roke že otrpnejo, ker sem se držal za skalo. Zlezel sem nazaj, ko se toliko odpočijem, poskusim z drugo, a sedaj se mi je potrečilo nogo toliko upogniti v stran, da sem stopil na lestvo ter sem prišel srečno do dna. Takoj nato lestvo popravim, nekoliko podložim ter jo trdno primem, nato povabim tudi oba spremljevalca. Sedaj zopet razsvetlim ter se prepračim, da obstoja rova bolj desno, vzajem v roko lestvo, splezam z njo po skalah za 1 meter nižje, potem jo pa postavim še 3 metre v globino. Po lestvi grem zopet v globino, seveda tudi moja spremljevalca. Šli smo nekaj metrov po globini, tako smo prišli da prepada, kateri pa je bil nekako z naravnimi skalami zavarovan. Opazil sem ga le po ozki razpoki. Dobil sem kamen, katerega sem vrغل skozi razpoko v prepada. Po času, katerega je rabil kamen, preden je došel do dna, sem računl, da je prepada globok kakih 15 m. Opazil nisem kake posebnosti, razen nekaj sige ob stranskem rovu, zato sem se odločil, da grem zopet nazaj in domov.

Pričnem se plaziti po rovu, pridemo do lestvice, grem po njej ven iz vzporednega rova, takoj nato primem lestvo, jo vzdignem ter jo

Župana Permeta jama pri Grosupljem. Kapniki v veliki dvorani

neem na isti prostor, kjer je bila prvotno postavljena.

Spomnim se, da bi bilo potrebno pogledati še na levo stran. Takoj se odločim, posvetim z električno svetilko proti skalam leve strani, opazim malo votlino, napravim od lestve 4 korake proti votlini, opazil sem dva krasna kapnika, približno 4 m visoka, močna 20 cm. Bela sta kakor marmor, ravna kakor sveča. Pokličem spremljevalca, jima povem, da sem zapazil dva krasna kapnika. Plezam proti njima, razume se, da gresta za menoj tudi spremljevalca. V obližju kapnikov se je votlina primerno razširila. Od blizu se nismo mogli načuditi krasoti teh kapnikov. Navzle temu sem se odločil, da sem šel v ravni smeri ob stranskem rovu naprej. Votlina je bila podobna 1 m široki in 5 m visoki razpoki v dolžini pribli-

no 30 m ter se tam končuje. V tej navedeni razpoki ni bilo nič posebnega opaziti, navzle temu sem nazaj grede zmeril z merilnim trakom, napravil približno skico do kapnikov, ki so že prej omenjeni, in pri katerih smo se zopet ustavili. Ogledali smo si jih še bolj natančno in jih občudovali. Vsakokrat se nam zdeli lepši. V trenutku, ko sem nameraval dati ukaz, da se podamo iz votline, zagledam v višini v obližju kapnikov še eno votlino, v kateri sem opazil krasne kapnike. Splezam v višino po skali, spremljevalca za menoj in pridem v krasno, sedaj imenovano »Glavno dvorano«. Tu se blešči na tisoče krasnih kapnikov, stalagmitov in stalaktitov. Polagoma gremo nekoliko v breg, tako da pridemo do velikega kapnika, sedaj imenovanega »Spomenik neznanemu junaku«. Bili smo ve presenečeni, stali smo nepremično in gledali podzemsko krasoto. Moja spremljevalca sta začela peti in vrisati. Prišli smo zopet z merjenjem, napravil sem skico, zaznamoval sem tudi nekaj glavnih kapnikov. Svetloba žepne svetilke začne pojemati. Ogrinc prične ves preplašen kričati: »Pojdimo ven, ako nam baterijo ugasnejo, ostanemo vsi v jami!« Začeti je bilo treba misliti, kako pridemo e to slabo razsvetljavo v prvotno brezno. Takoj se napotimo po rovu, obe svetilki sta le malo brelile. Ko pri-

demo v uredino rova, to je do najnižje točke, nam pa popolnoma ugasneta. Drugo polovico rova pa smo razsvetljevali le z brlečo svetilco, ki je bila le približno 3 cm dolga. Hiteli smo, da bi hitreje zagledali prvotno brezno, kajti bati se je bilo, da nam ugasne še svetilca in v temi bi ne mogli nikamor iz se nepoznanega rova. Svečka je brela do skrajne točke — do brezna.

V popolni temi smo počasi lezli po 11 m dolgi lestvi, katere se je pod težo udajala; prikobacali smo do vrha na prosto, a tudi zunaj je bila tema, ker je bilo že pozno v noč. (J. Perme.)

*

Do Županove jame (Ivana Permeta jame) vodijo slabe 2 uri lepe poti, ki se kasneje združijo z banovinsko cesto, ki vodi na Turjak mimo znamenitega Tabora. Tu je edinstvena cerkev te vrste, ki je obdana s popolnoma ohranjenim obzidjem s stolpi na vseh štirih vogalih. Krog in krog je lep bukov in smrekov gozd. — Županova jama je lepo električno razsvetljena. Dolga je 700 m in se odlikuje s čudovito jasnimi kapniki in prostornimi dvoranami. Zda, ko nimamo Po-tonjske in Skočjanske jame (Pri Divači), je Permetova jama naša edina največja jama, prirejena za obisk turistov.

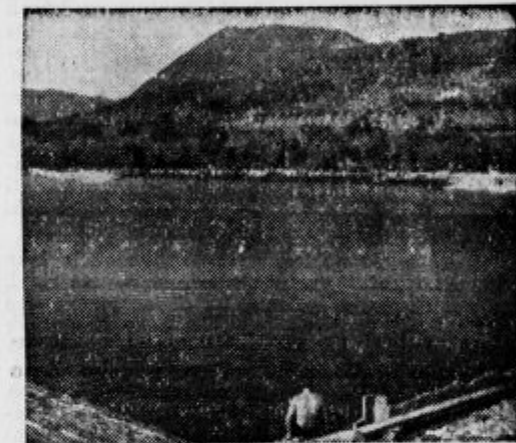
Pomladanska plav v Gornji Savinji

Za prebivalce ob Gornji Savinji pomeni plav, zlasti pomladanska, pa tudi jesenska, že od starih časov sem veliki dogodek, težko pričakovani za-služek in doživljaj v teku štirih letnih časov. Iz-kušeni, zarjaveli drvarji, ki so mesece in mesece drvarili v visoko ležečih gozdovih na Raduhi, na Rogatu, pod Olševo, pod Ojstrico, na Konjekem vrhu, prihajajo s svojega sončnega torišča globoko doli k plavni cesti drveče Savinje, čim veled ta-ja snega njene vode primerno narastejo za plav; čudne, v dolini, v gostilnah v Solčavi, v Lu-čah in na Ljubnem sicer dobro poznane postave, opremljene s trdnimi cepini in dolgi plavniimi drogi, z derezami, nahrbtniki in stariimi kožuh. K njim se pridružujejo fantje, mladeniči in mo-že iz vasi in raztresenih zaseolkov ob Gornji Savinji, včasih tudi že osiveli starčki, kak šepasti čevljar-ček ali kak suh, sključen krojaček, ki vsi skupno z onimi drvarji dajejo vsako leto že znano, stalno plavno moštvo, prave, priznane plavce za pomla-dansko ali jesensko plav v Gornji Savinji; peštre, živahne skupine starih in mladih ljudi, suhih, slo-kih, bomo oblečenih; vse v dolgih hlačah, obuti z »rančeki« (mestvami), ki na njih žvenketajo stari krampeži, proti dežju in morebitnemu sne-žnemu metezu zavarovani s ovčjimi ali kozjimi ko-žami, ki jim, bele, črne ali umazane, pokrivajo hr-bet in pleče, da so videti od zadaj kakor na zad-njih nogah stopajoči medvedje, z zakrpanimi na-hrbtniki in bisagami, ki v njih nosijo s seboj na težko delo pičlo hrano za ves dan, kos kruha, kosček slanine ali dvoje v trda kuhanih jajc. Tako težko, tako težavno, naporno, moreče in nevarno je njihovo delo, delo plavcev pri plavi, da jim mo-rajo dati trikrat dnevno merico zdravega bizelj-skega vina, ako naj od jutra do večera zdrže, ne da bi temu ali onemu izmed njih odpovedati živci in mišice.

Pozimi so spravili na saneh, po naravnih vla-kih in drčah, po suhih in vodnih plovnih s str-mih, visokih posekališč obsekane, štiri metre dol-ge, debele hlode ali »platenice« neposredno k stru-gi Savinje, na mesta, kjer je pred pričetkom plavi plavni les nakopičen v velikanske sklade, čakajoč na ugodno plavno vodo. Veaka platenica je zazna-movana, »zacahnanas«, e posebnim, po lastniku do-loženim in pri srezkem načelstvu v Gornjem gra-du uradno zapisanim znakom, da se v slučaju po-mešanja plovnega lesa različnih lastnikov pri plavi in v plavni vodi more takoj določiti pripadnost vsake posamezne platenice. Večina platenic ima vsekano črko »H«, ki pomeni po stari navadi »Herrschaft« (graščino) Gornji grad, koje lastnica je ljubljanska škofija s vojnim, v dobo njene usta-novitve l. 1463. nazaj segajočim veleposvetvom. Do 30 km daleč je glavna žaga tega gozdnega vlaste-linstva, žaga v Nazarjah pri gradu Vrbovcu, do katere bodo pravili desetstiči in desetstiči pla-tenic, oddaljena od onih mest ob Gornji Savinji in v njenem povirju, kjer bodo začeli metati in spu-ščati hlode v deroče Savinjo. V onih časih, ko je segala cesta sprva samo do trga Ljubnega, potem do Luč, od leta 1894. tudi do Solčave, je bila plav v Gornji Savinji edina možnost spravljanja lesa iz obvodja Gornje Savinje, tako polnega sa-mih jarkov in jarug, sotesk in tesnic, doli do žag med Ljubnim in Mozirjem. Sedaj, ko vodi avto-cesta v sredino Logarske doline in že v bližini prvega izvirka Savinje, je plav še vedno daleko cenejša, nego je vožnja na tovornih vozovih in avtomobilih.

Nič izumetničena, naravna in divja, romantična in groteskna, kakor je struga in obrežje Gornje Savinje in razposajena gorska reka sama, je tudi plav v njej, kadar Savinja ob toplih pomladanskih dneh naraste od silnih snežnic, s silnim bobne-njem drvi skozi ozke skalnate tenice ter se podi v šumnih brzicah čez izprane čeri in peči. Ne le kamenje, čeri in peči, celi, velikanski skalnati otoki leže v strugi Savinje, štrle iz vode ter zapirajo pot prosto plovčim hodom. Med Iglo in med Rogovilem, mičnim hotelom ob vhodu v Rabanov kot, leže v plavni vodi blizu kmeta Bel-ška Beleke Klešče in Kladivo, velikanske skale, ki jih je tu morebiti nekoč odložil ledenik, sedaj najnevarnejše mesto za plavce. Spretno in lahko, prav kakor gamzi na Ojstrici, skačejo hladnokrvni plavci v svojih, s krampeži oboroženih »račekih« po onih ogromnih, hišicam podobnih, gladkih ska-lah, ter skušajo s cepini in dolgiimi drogi prepre-čiti, da se ne bi hlodi med Kleščami in Kladivom, v divjem gnetenju in suvanju podeč se skozi pe-nee še vodno žrelo, sprijeli in zagvozili. Ako se plavcem to ne posreči, so si na mah hlodi sami pot skozi bobneče žrelo med Kleščami in Kladi-vom zaprli; »plav se je zabil« in v naglici je zbra-nih in naplavljenih tisoč in tisoč hloodov, ki vodo-ravno ležeč, pa tudi navpično ali poševno štrleč kakor topovske lafete, daleč navzgor v tesnem aklepu pokrivajo Savinjo; vedno bolj raste pritisk vode in hloodov; voda raste in dviga hloodovje. Te-daj morajo plavci, ki so zaposleni ob vodi navzgor in spravljajo hlode v plavno vodo in plavno smer, avoje delo ustaviti, da se ne nagrmati pred »za-bit« plavijo še večje število hloodov. Za tuja je »zabila plav« pravi gordijski voz; ne vidi mož-nosti, kako ga razrešiti. Mirno, tiho, ne da bi kaj govorili, brez vsakih navodil in ukazov se drzno-ameli plavci, ki ob Kleščah in ob Kladivu niso mogli preprečiti zagozdenja plavi, hladnokrvno lo-tijo dela, ki jih čaka. Plav je treba »ofnati«, od-preti, da bodo hlodi, posamezni ali v skupinah, mogli zopet neovirano ploviti po deroči vodi. Po zibajočem se »mostu«, ki ga tvorijo okrogli, vse-vprek nakopičeni hlodi nad votlo hrumečo divjo vodo, se poganjajo plavci od brega do brega; se-daj stoje visoko gori na Kladivu in na Kleščah,

potem zopet do pasu v ledeno mrzli deroči vodi ter skušajo s cepini in plavnimi drogi, posamezne hlode, ki so zaprli spredaj celo plav, odvijajoč in odmetavajoč v plovno vodo, strašni sklop in vo-zel razvozljati in »plav odpreti« (ofnati). Delo, ki bi ga nepoznavalec smatral za nemogoče, je kmalu izvršeno. Prednji, zagozdeni in razčeenjeni hlodi, ki so zapirali celo plav, so kmalu odtrgani iz objema ostalega sklopa ter plavajo prosto po vodi dalje. Od zadaj pritiskajoči most hloodovja se redči. Plav-ci ekačejo kakor vervece od hloda do hloda, nik-dar e celo svojo težo stoječ na enem samem hlo-du, ter skušajo preprečiti novo kopičenje plavnega lesa. S strahovitimi volim hruščem, podobnim gr-menju topov v daljavi, drve, se pode in potiskajo kakor nori in brez glave, kot da bi hotel vsak biti prvi, hlodi skozi divji vrtinec med Kleščami in Kladivom. Toda to delo ne poteče vedno tako ugodno in erečno. Kdor kot tuje prvič opazuje drznosti in smelosti gornjesavinjskih plavcev, ta bo občudoval njihovo pogumnost, bo se pa tudi bal za življenje plavcev samih, ki očitno mirno in hladno gledajo preteči smrti v oči, a proti ve-čerju ne morejo prikriti neke utrujenosti in neke nesigurnosti. Spomin na one, ki so v ledenomrzlih

Savinja, v ozadju Oljka

valovih deroče Savinje med hlodi in skalami našli zgodnji grob, živi vedno svež kot zimelen med gornjesavinjskimi plavci in je dal po ponesrečen-cih marsikateremu vodnemu mestu in marsikateri obali posebno ime.

Le neznatno število onih hloodov, ki so jih zmetali ali spustili v Savinjo, da jih voda odnese, plove neovirano po vodi dalje, ker je v njej palno kleti, čeri in peči, kjer se ujamejo, obteče in dru-gim zapirajo pot, da se delajo celi sklopi. Drugo oviro tvorijo množestevilni jezovi, ki ob njih ob-više velike množine plavnega lesa. Strmo, skal-na-to obrežje zahteva od plavcev veliko poguma, ko morajo včasih, stoječ ob strmi steni, s cepini in drogi loviti in po vodi spravljati dalje hlode, ki so se pod njo nabrali in začeli. Kadar nastane proti pričakovanju čez noč zelo visoka voda, kar se prav čisto pripeti, tedaj preti nevarnost, da narasla voda odnese vso plav, ali pa vsaj velik del, ne da bi ja mogli ustaviti, mimo žage v Na-zarjah Savi nasproti. Tedaj je treba pravočasno umetno »plav zabiti«. Najlažje se to izvrši ob Kle-ščah in Kladivom; tudi ob takozvanih Zavrčkih Kleščah, ki leže tik pred Iglo v Savinji. V tako-zvanih Tešnicah, v najbolj skaloviti in najbolj šumni strugi Savinje med Jezersko brvjo in med Strugami so zgradili umeten, močan, štirioglat stolp v strugi Savinje, da ob njem plav lahko »za-bijajo« Nekaj, pravilno preko deroče vode ob stolp in naravne skale naloženih hloodov zadoštuje, da zajezi, zagozdi, ustavi in »zabije« celo plav, ki jo potem, ko je voda upadla, zopet »odpro«. Ne le več dni, več tednov mine, predno dosepe prednji del plavi pred grablje v Nazarje, kjer spravljajo hlode po umetnem plavnem kanalu na skladišče tik ob žagi. Tu spravijo hlode na suho, merijo sproti njih debelost, jih štejejo, po debe-losti razvrščajo in skladajo v velikanskih skladih, kjer čakajo, da pridejo pod ostre zobe pojoeče žage. Med tem že doni reka pesem, ki velja tudi vsem na novo dohajajočim hloodom, kojih plavna pesem se ubrano zliva e skrivnim šumenjem Sa-vinje in njenih pomladanskih voda v pomladansko pesem vrlih plavcev Gornje Savinjske doline.

Dr. F. Mišič.

»Tate klanec je bil pa hudič vzdihuje mož.
»Pa sem jaz še ves čas zavoro tlačala, da bi nazaj ne zdrčala, e ga tolaži žena.

Grobnice in spomenike
kamnoseško stavbna, cerkvena
dela izvršuje po nizkih cenah
kamnoseško kiparsko podjetje
FRANJO KUNOVAR
pokopališče Sv. Križ-Ljubljana
telefon 49-09

Učinki Svetega Duha

Sveti Duh je oseba, in sicer božja oseba, ni nekaj, ampak nekdo, in je različen takó od našega duha ali duhovnosti, kakor od tako zvanega duha sveta ali od duha zgodovine. Naš duh, naj smo še tako duhovni, nas ne obvaruje napuha in padca, če se ne trudimo za očiščujočo in odrešujočo milost božjega Duha. Tega Duha prav tako ni mogoče vsega dojeti in objeti, kakor ni mogoče izčrpati neskončnega in nedopovedljivega Boga. Sin božji, Jezus Kristus, ko je svojim učencem pri zadnji večerji povedal, da jim bo poslal Duha od Očeta, ga je imenoval Tolažnika in sveta Cerkev ga imenuje v svojem himnu Consolator optime, Dulcis hospes animae, Dulce refrigerium — najboljšega tolažnika, sladkega gosta duše, najslajšo uteho. Če pa pregledamo cerkvene očete, bomo našli, da ta Duh Tolažnik krščanski duši podeljuje veselje, mir in ljubezen. To so najbolj vidni sadovi pobožnega življenja, ki ga vzbujajo, neti in dovrši v duši sveti Duh, katerega je poslal Oče.

Pobožnost in srčno veselje sta, kakor poje tudi naš Anton Martin Slomšek, med seboj bistveno povezana, tako da ne more biti prave pobožnosti brez veselja, ne pravega veselja brez pobožnosti. Resnično in polno radost, ki ne mine, ki duši neprestano sveti in nikoli ne ugasne, naj tudi včasih plamti bolj, včasih manj, doživlja samo duša, ki živi v nadprirodnem svetu krščanske vere, ki nas dviga nad ustvarjeno bitje, nad nas same, v nespremenljivo resnico, v neustvarjeno lepoto, v neskončno in večno dobro. To veselje krščanskega človeka, v katerem prebiva sveti Duh, temelji v dejstvu, da ga je Bog ustvaril, ko bi bil lahko ustvaril namesto njega drugega, da pa je prav njega izbral in da ga ni izbral zato, ker bi bil Bogu količnik potreben, ampak iz same brezmejnne ljubezni, da bi svobodno na zemlji uresničeval največje vrednote, katerih je zmožen, da bi potegnil za seboj vse v čim večji napredek in popolnost in da bi samega sebe upodobil po najvišjem božjem vzoru — dejstvo, zaradi katerega je sv. Terezija vzkliknila: Zahvalim te, Bog, ker si me ustvaril! To veselje krščanskega človeka pa je tem popolnejše, ker blagor, ki ga človek po zaslugi Kristusa odreja in po posvečenju svetega Duha uživa, ni že doseženi ideal, ki ne bo več prekoračen, ni konec čudovite simfonije človekovega življenja, marveč je šele začetek, šele ouvertura, šele neskončno majhni uvodni del, ki mu sledi popolnost in polnost večnega življenja, v katerem bodo po besedah nekega pesnika vsi brsti z Bogom združenih src razcveteli v svojo pravo in neminljivo podobo. Zato za kristjana ne velja tista slovitá opredelitev, kaj je življenje, ki jo je izrekel sodobni modroslovec Martin Heidegger: bistvo bitja je skrb, največja skrb in strah pa je, da bo človekovega bitja enkrat konec. Zakaj le krščanski, to je odrešeni človek zatrdno ve, da njegovega bitja ne bo konec, da bo njegovo teženje, ki hrepeni za uresničenjem najidealnejšega in neugasljivega bitja v polni resnici, neskaljeni dobroti in neprekosljivi lepoti, dejansko in popolnoma izpolnjeno v Bogu, ki je najvišje dobro, vrednota vseh vrednot, najvišja vrednota; samo krščanski človek, samo človek, h kateremu je prišel Tolažnik, je resnično srečen in zato vesel in to veselje mu nihče in ničesar ne vzame. Kakor ptica in lilija na polju — pravi Sören Kierkegaard v enem svojih »Pobožnih nagovorov«, v katerem tolmači znano Kristusovo pričo — ne uči veselega življenja, ampak ga sam živi, in sicer vsak trenutek; tako bodi tudi ti samo veselje, in sicer brezpogojno. Kakor sta ptica in lilija sami to, kar učita, oziroma, česar se od njiju učimo, tako bodi ti sam samo veselje. Ne sprašuj se, zakaj naj se veselim in česa naj se veselim; ali je vredno veseliti se enostavno le svojega bitja? Da, vredno je, tudi ptica in lilija se enostavno veselita tega, da sta, in sicer brezpogojno in brez vprašanja. Praviš: tudi ptica in lilija imata skrb, toda ti se prav zaradi tega uči od njiju, ker sta namreč kljub temu vesela, brezpogojno vesela: zakaj njiju skrbi in usodo nosi Bog. Vrzi vse svoje skrbi na Boga, popolnoma, le tako boš popolnoma vesel. To pa ni lahkomisljena brezskrbnost, ampak veselje krščanskega človeka, je priznavanje in zahvala ter spoštovanje, da vsemogočni Bog tako lahko nosi vse svoje skrbi, kakor da niso nič. To je vera, da Bog res zate skrbi, da je tvoja usoda v Njegovih rokah, in sicer v najboljših rokah, naj se zgodi s teboj kar hoče — da se tistim, ki Boga ljubijo, vse srečno izteče, vse prav konča, da tudi najhujše zlo le tvojemu poveljanju služi. Če nisi tako vesel kot ptica in lilija, je tvoja krivda, ker se od njiju nisi naučil, da si v brezpogojni pokorščini, vdanosti in veri brezpogojno vesel Boga, da, vesel Boga, to je tista beseda, ki vse pove! In vesela sta ptica in lilija povsod: če sta sami ali v družbi. Ti pa se moraš zavedati, da si lahko neizmerno veselejši od njiju, zakaj ti nisi samo danes, jutri pa boš vržen v peč kakor lilija, ampak tvoj danes ne bo nikoli prenehal, ti boš večno. Še danes boš z menoj v raju, ti kliče Kristus s križa; če si v Bogu, si vedno v raju. Naj živiš ali umrješ, naj se ti godi dobro ali slabo, naj končaš na dnu morja ali naj te razstreli granata na tisoč kosov, nikoli nisi ločen od Boga in boš živel z njim večno. Amen.

Sveti Duh daruje potem pobožni dušni mir, tisti mir, o katerem je Kristus rekel, da ni od tega sveta; mir, ki ga voščijo apostoli vernikom v vseh svojih pismih: »Milost vam in mir od Boga, našega Očeta, in od Gospoda Jezusa Kristusa« — mir, za katerega Tomaž Kempčan v 15. poglavju 3. knjige svoje Hoje za Kristusa prosi Boga z besedami: »Daj mi počivati nad vse zaželeni stvari samo v Tebi in umiri moje srce. Zakaj le Ti si resnični mir srca, brez Tebe je vse nadloga in nemir. Naj se v tem miru, to je v Tebi samem, edinem in najvišjem večnem Dobru, pomirim in v njem počivam.« Religija, pravi nek sodobni modroslovec, je psihološko gledano, nad vsem svetom vzvišeni mir. Toda ta mir ni nemarnost, brezbriznost, strahopetnost, lenoba ali preziranje sveta, marveč mir krščanske duše je sveta dejavna moč, ki v boju zoper zle sile sveta ne omaga, ampak se junaško bori z orožjem duha. Ta sila je podobna globokemu, mirnemu in bogatemu izviru vode, iz katerega črpajo mogočne sile, ki teko, valove in se bore, izvir sam pa je nemoteno miren in se nikoli ne raz-

čisto drugače kakor zgolj le s človeškega, pa naj ga potem gledamo s stališča, kaj koristi skupnosti ali meni samemu, ali pa s stališča neke prirodne plemenitosti: krščansko gledanje je daleko višje tudi od tega prirodnoplemenitega stališča. Spomnimo se samo prestežnice, ki so jo Judje vlekli h Kristusu, da naj pove, kaj misli o Mojzesovi postavi, katera pravi tako žensko ubiti. Jezus pa je dejal: Kdor izmed vas je brez greha, naj prvi vrže kamen vanjo. In ko so vsi osramočeni odšli, ker se nihče ni čutil v svojem srcu brez krivde, se je Jezus, ki je ves čas pisal s prstom po tleh, vzravnil in rekel: Zena, kje so? Te ni nobeden obsodil? Ona je rekla: Nobeden, Gospod. In Jezus je rekel: Tudi jaz te ne bom obsodil. Pojdi in ne greši več! To je najvišji zgled ljubezni, ki gleda vsako dušo z božjimi očmi; ki so jo ustvarile, in nikoli več ne bo večje ljubezni na svetu.

Krščanska ljubezn nas veže z našimi so-ljudmi z nezlomljivo verigo; ona je neizmerno več ko največja medsebojna socialna pravičnost, ki strahuje, dočim ljubezen preko vsega moranja pridobiva po svobodnem žrtvovanju samega sebe. To ljubezen je šele krščanska vera prinesla na svet, in ona je tako nujna, da ne smem upati, da bi me Bog uslišal, če ni v

Binkoštna pokrajina

burka. Zakaj pobožen človek je v soglasju z Neskončnim, njegova vest je mirna, on se ne prepira s svojo usodo in je sam s seboj v skladu, ni pa s seboj zadovoljen, kakor da mu ni ničesar več treba. On se neprestano bliža Bogu, k njemu valove vse njegove težnje, v njem polje »nemir k Bogu«, toda to stremljenje ga le osrečuje, ker ga usmerja k harmonični samoozpolnitvi.

Najpopolnejši in najljubši sad pa obenem oživljajoče počelo pobožnega življenja po milosti svetega Duha, pa je ljubezen. Po tej ljubezni, ki se je v našem Gospodu razodela v vsej svoji brezdanji globini, spoznamo krščansko vero kot najvišjo, kot pravo vero v polnem pomenu, kot vero, ki je ni več moči preseči. Kdo se ne spominja iz evangelija, kako je judovski pismouk stopil k Jezusu in ga vprašal: »Učenik, katera je največja zapoved naše postave?« Jezus pa mu ni imenoval nobene od desetih zapovedi Mojzesovih, niti neštetih drugih, ki jih je zapovedovala judovska zakonodaja, marveč eno samo: »Ljubi Gospoda, svojega Boga in svojega bližnjega, kakor samega sebe. Na teh dveh zapovedih stoji vsa postava in preroki.« Ta krščanska ljubezen pomeni biti od Boga kot njegov otrok ljubljen, samo Boga nadvse ljubiti in ljubiti svoje brate. Ta ljubezen pomeni čisto novo vrednotenje človeka, vrednotenje z božjega stališča; ljubiti v krščanskem smislu, pomeni človeka gledati z božjimi očmi. To je nekaj čisto novega, novo pojmovanje človeka in stvarstva. Z božjega vidika vidimo človeka kot njegovo stvar

meni ljubezni do sobrata. Zakaj so primeri — se sprašuje Lippert v svoji najgloblji knjigi »Človek Job govori z Bogom« — ko navidez Bog ne usliši največje reve, ki obupno vije roki pred njim, in na ta strašni misterij takole odgovarja: Zato, ker mi sami premalo ali nič ne storimo za trpečega sobrata... To se pravi, da ne smemo na Boga nakladati, česar sami v pomanjkanju ljubezni nočemo storiti, dasi smo to dolžni, če smo vredni biti otroci božji; to se pravi, da smo, oziroma da moramo biti, kakor pravi pesnik Rainer Maria Rilke, božji roki, po katerih Bog deli svojo milost in ljubezen. In ta krščanska ljubezen, Agape, kakor se glasi po grško, ali caritas, kakor so ji rekali Rimljani, je dejavna. Ko bomo stali pred božjim stolom, bomo vprašani: Lačen sem bil, ali ste mi dali jesti? Zejen sem bil, ali ste mi dali piti? Popotnik sem bil, ali ste me sprejeli? Nag sem bil, ali ste me oblekli? Bolan sem bil, ali ste me obiskali? V ječi sem bil, ali ste prišli k meni? — Ne bomo vprašani, kakšen položaj smo zavzemali, kam smo se prištevati, zakaj so nas imeli in zakaj smo se smatrali sami, pa kakšne zasluge, časti in kulturna dela so ostala za nami. Le po delih bratovske ljubezni najmanjšim izmed bratov bomo vprašani.

Ta ljubezen je najzlahtnejši sad vere po svetem Duhu prerajene duše.

Po Hessenu (Licht, Liebe, Leben, 1935), Newmanu (Sermons, 1881) in Rossiniju (Opere, 1837).

Anekdota

Pokušanje

Neki danski polkovnik je bil v službi jako strog, pazil je natančno na red in se je o vsem osebno prepiral. Tako se je brigal tudi za hrano moštva in je pazil na to, da je vsak vojak dobil dobro in zadostno hrano. Včasih je opoldne hodil z žlico okoli in je kot prvi pokusil juho.

Na takem pregledu je nekoč opoldne srečal dva vojaka, ki sta nesla poln kotel.

Takoj je polkovnik ukazal, naj se ustavita, vzeli žlico iz žepa, zajeli v kotel, nesli v usta in požrl. Tedajci je zarohnel: »Ali naj bo to juha?« To je vendar slabše kot voda! Odgovorila mu, vražja mazača! Kaj je to?«

Tedaj je eden od njiju zajecjal, tresoč se po vsem telesu: »Pomije, gospod polkovnik!«

Izreki

Koliko prijetnejši je pesimizem mladine, kakor optimizem starine!

Največ ljudi proda svojo dušo in se z mirno vestjo preživlja z rento.

Vsi mislimo, če bi bili mi bogati, bi živeli drugače, kot živijo drugi bogatini. A to je prav tako, kakor da bi mislili, da bomo trezni ostali, če bomo ves dan pili konjak.

Kako je bedasto, če mislimo, da bi morali filozofi živeti po svojih naukih! Ali more kdo živeti od samih besed?

Pravni nasveti

Vajenec. J. A. D. M. v P. — Vajenec mora biti star najmanj 14 let, dovršiti mora najmanj osnovno šolo in biti mora telesno sposoben za tišjo obrt.

Nujni delež. A. A. D. — Pravico do nujnega deleža imajo otroci od svojih staršev šele po njih smrti. Dokler oče živi, ne morete od očeta ničesar zahtevati. Hčerke pa lahko zahtevajo od svojih staršev doto, ko se poročijo. Če ele se poročijo proti očetovi volji, vam oče ni dolžan dati doto, če spozna sodišče, da je vzrok neodobravanja utemeljen.

Obnovev plot. L. P. — Če sosed noče skupno z vami obnoviti skupnega plotu, niste dolžni, da ga sami obnovite. Pravico imate, da na svojem svetu, tik za plotom, potegnate bodočo žico. Pri tem morate paziti le toliko, da ne bi kaka bodoča žica segala v sosedov zračni prostor.

Gozdna pot. I. P. S. S. — Po izvršenem sodnem zamejčenju v gozdu se je ugotovilo, da teče sporna pot deloma po sosedovem, deloma po vašem svetu. Sosed uporablja to pot le iz nagajivosti. Ker bi lahko uporabljal še druge poti po lastnem svetu, zato mu hočete vašo pot prepovedati. Pri tem se sklicujete na gozdni patent iz leta 1853, po katerem se služnostna pravica na gozdnih poteh ne da priposestvovati. S tožbo boste uspeli, vendar premislite, če bo gospodarski uspeh tak, da vam kaže pri ostrih nasprotstvih v sosedstvu!

Najemnica njive. T. M. M. — Če so na vaši njivi šoloobvezni otroci v starosti izpod 14 let napravili škodo s tem, da so kradli motovilec in ga nosili domov, imate pravico zahtevati povračilo škode od njihovih staršev. Višina škode bo po navedbah prič, ki so videli odnešeni motovilec, precej izvedenec. Preudarite, če vam kaže za par dinarjev škode naprtili si pota in skrbi, ki so v zvezi z vsako pravdo.

Obrtniški račun. I. K. B. — Obrtniški račun zaetara v 3 letih. Zastaranje pa prekine priznanje. Če vam obrtnik noče predložiti računa, mu povejte, da terjatve ne priznate in da bo v 3 letih račun zaetara. To bo menda pomagalo.

Hudobna žena. B. G. L. — Če žena moža toži na ločitev zakona in povračilo raznih večjih denarnih zneskov, potem ni druge pomoči, kakor da se ali z ženo poravna in ji nekaj plača, ali pa, da se z njo do konca pravda in sodišče končno izreče, kdo ima prav. Seveda, če žena nič nima in pravico revnih toži, potem bo končno svoje pravde stroške kljub dobjeni pravdi mož sam moral trpeti, ker ženi ničesar ne bi mogel vzeti. Sredstva proti takemu neutemeljenemu pravičanju, ki dela le škodo drugemu, nimamo.

Neizpoljena obljuba zakona. J. M. D. — Radi dveletnega intimnega življenja s fantom lahko zahtevate od fanta odškodnino le tedaj, če morete dokazati, da ste bili od fanta zapeljani k telesni združitvi z obljubo zakona, ki je brez razloga noče izpolniti. Višina odškodnine zavisi od raznih okoliščin: če ste med tem zamudili drugo resno ponudbo, da ste izgubili leta itd. Morda bi bil znesek 5000 din primerna odškodnina. Čim večji znesek zahtevate, tem večji so pravdni stroški, ki jih boste tudi sami trpeli, če ne boste s celim zneskom uspeli v tožbi.

Razvajen mož. M. K. L. — S tem, da ste sami bili v službi in z lastnim denarjem oblačili in preživljali sebe, ste pač moža razvabili, da je svoji denar porabili le zase. Ker zdaj nimate več službe in ste navezani le na moža, mož vam pa noče dati potrebnih sredstev, boste pač prisiljeni, da tožite moža, da vam da stanu in svojim dohodkom primerno oskrbo. Kajti mož je dolžan, ne glede na lastne dohodke žene, da daje svoji ženi dostojno oskrbo.

Nepravilno preračunavanje. R. Š. G. B. — Čim je dolžnik plačal dolg v roke odvetniku kot zastopniku svojega upnika, je s tem dolžnik pravilno poravnal svoj dolg in ne more upnik od njega več zahtevati plačila. Upnik ima pravico, da zahteva izročitev denarja od odvetnika — svojo ga pooblaščenca, ki je dolžan za upnika sprejeti denar letemu izročiti. Odvetnik ni bil opravičen z izterjanim zneskom poplačati drugega upnika. Zaupajte v nepristranost sodnika, sicer pa imate možnost priziva na okrožno sodišče.

Obracun cerkovnika in organista. L. P. R. — Predno tožite pri sodišču bivšega delodajalca na plačilo vaših prištobil, vam svetujemo, da zaprosite z vlogo za posredovanje pri ordinarijatu. Vendar pazite, da ne pretečejo 3 leta, ker bo tedaj vaša terjatev iz službenega razmerja že zastarana.

Prekopana pot. I. K. P. K. — Dokler je bilo posestvo v rokah enega lastnika, je ta lahko vozil, koder je hotel. Pri prodaji na dražbi po parcelah so pač pomotoma izostale določbe glede potov, ki jih bodo novi lastniki smeli uporabljati. Kupili ste parcelo brez pota, zato morate pri sodišču predlagati, da se vsi parceli določi zasilna pot.

Denar nedoletnih otrok. K. M. Šl. — Varstveno sodišče je imelo dolžnost skrbeti za pravilno nalozbo denarja nedoletnikov. Ko sta otroka postala polnoletna, imata pravico zahtevati izplačilo te vloge od sodišča. Če pravijo na sodišču, da episa ne morejo najti, prosite za poepšitev zadeve sodnega predstojnika. Če to ne bi zaleglo, se pritožite na predsednika okrožnega sodišča, da stvar razčisti. Če se je res episa izgubila, bo moralo sodišče obnoviti episo, saj mora biti vloga nedoletnih otrok razvidna iz vpisov v sodnih knjigah.

Ubijanje psov v lovišču. F. L. — Lovski čuvaj je ustrelil psa - čuvaja v bližini posestva lastnika psa. Zabil ga je s seboj ž žvižganjem. Vprašate, ali je tako ravnanje lovškega čuvaja dopustno? — Po predpisih lovškega zakona smejo lovski lastniki, zakupniki in lovsko osebe v svojem lovišču ubijati pse, ki pohajajo po lovišču. Če je lovski čuvaj sam zabil psa v lovišču, se nikakor ne more smatrati, da se je pes poeljal po lovišču. Po našem mnenju bi v tem primeru lahko upravičeno zahtevali od čuvaja plačilo odškodnine za psa.

Vodovodna doklada. P. J. — Ker je vodovodna doklada sklenjena s pravilnim sklepom občinskega odbora, veže vse davkoplačevalce v občini. Ne boste se ji mogli odtegniti z izgovorom, da imate svoj vodnjak. Če bi pri javnih napravah bile dopustne takšne izjeme, bi se sploh nobena javna naprava ne dala napraviti, ker bi se vedno našli ljudje, ki bi trdili, da ne rabijo in bi ne bili pripravljeni za njo prispevati.

Dovršena ženska obrtna šola. P. V. — Dovršili ste štiri razrede meščanske šole in žensko obrtno šolo v Ljubljani. Vprašate, ali in v koliko se šteje imenovana šolska izobrazba kot učna doba v trgovini. — Navedena izobrazba se šteje kot predpisana dovršena učna doba in poleg tega se znižuje pomočniška zaposlitev za 1 leto in to v smislu pravilnika ministrstva za trgovino in industrijo z dne 21. aprila 1934.

Nadaljevanje pravnih nasvetov na str. 18.

Naš domači zdravnik

A. K. S. Menim, da je vaša duševnost toliko prizadeta po dogodku, ki ga omenjate, od tod nadloge, ki vas mučijo. Nemirno spanje z blodnjami sanjami, utrujenost, ko se zbudite; nerazpoloženje čez dan. Pa ne bodite črnogledi! Mladi ste še, svet pa je velik in širok. Prav gotovo boste tudi vi našli kakega srečnega in pozabili na vse, kar je bilo grenkega. Z močno voljo boste vse preboleli. Delajte prav kakor do zdaj. Priporočam vam tudi zračne kopeli. Če pa bi se to ponavljalo, bo potrebno, da stopite do zdravnika.

M. J. D. L. Vsa vaša družina ima že od jeseni garje. Bolezen vam postaja neznanost. Iz ne vem kakšne sramečljivosti si pa ne upate k zdravniku in raje prenašate nadlogo še naprej. Bodite vendar pametni! Saj ste mož in ne kakšna nežna gospodična. To vendar ni nič hudega. Tudi gospoda lahko dobi garje. Koža, ki je vsa razpokana in razorana je zelo malo odporna in sprejemljiva še za druge, včasih prav težke bolezni. Stopite takoj k zdravniku, ki vam bo napisal zdravilo in dal navodila. Napravili pa morate prav temeljito zdravljenje. Nadloga se je razpasla in če ne boste temeljito, se vam bo rada ponovila.

F. V. Lj. Naslovov ne morem objavljati. Lahko bi namreč kdo smatral, da propagiram enega ali drugega strokovnjaka. Kot uslužbenka v bolnišnici imate najlepšo priliko in najkrajšo pot do zdravljenja. Obrnite se na kožni oddelek.

M. F. Z. Insulinom zdravimo od duševnih bolezni shizofrenijo in sicer z zelo dobrimi uspehi. Tudi naše umobolnike imajo zelo lepe uspehe.

F. A. S. Imate sicer zdrave, lepo oblikovane roke, pa vedno bolj poraščene z dlavicami. To vas moti, da ne morete nositi kratkih rokavov. Ker imate zdrave, lepe roke, naj vas tistih par dlavic ne moti. Vaša lepota zaradi tega ni nič trpi. Menim, da razen vas ni nihče pozoren na to. Če pa so res taki pragodi, poskusite z elektroizol ali z obsevanjem z rentgenovimi žarki.

Ista. S čim bi popravili že dolgo časa pokvarjeni želodec? — Najprej bi moral vedeti, kaj je z želodcem, šele potem bi vam mogel povedati, kako in s čim ga ozdravite. Brez preiskave ne gre.

Praktikant. Od 14. leta vam nagaja nos. Skozi levo nosnico sploh ne morete dihati, skozi desno pa prav težko. Ponoči dihaate samo skozi usta. Izločujete veliko izcedkov v obliki izpljunka. Grlo imate neprestano vneto. Pokašljujete vse leto, posebno zjutraj in pa če kaj težkega delate. Svetujem vam, da se obrnete na strokovnjaka za nos in grlo. Menim, da vam dela nos ne priliče zaradi zavitega nosnega pretna, oziroma polipov. Vse to se da lepo pozdraviti. Mislim tudi, da imate drgalke povečane in vnete. Tudi žrelce ne smemo prezreti, ki tudi rada dela nepravilno. Pljuče si morate dati prav tako preiskati. Morda je to v zvezi z vašim poklicnim delom. Lahko je to samo vnetje bronhiov, lahko pa tiči za tem kaj bolj resnega. Če se boste odločili za operacijo, morate v bolnišnico, ki ima oddelek za bolezni ušes, nosu in grla. V vašem primeru je to bolnišnica v Mariboru.

K. F. Lj. Nočni izlivi vas vznemirjajo. Pojavljajo se včasih v daljših, včasih v krajših presledkih in številne. Brali ste knjigo, kjer pravi, da povzročajo take pojave sušenje hrbtnega mozga in celo jetika. Dokler ne želite, da pešate in slabite, se ne menite za to. To je naravno. Šele če bi opazili, da pešate, potem morate k zdravniku. Bavi se z resnim delom, na s športom in telovadbo. Večerja naj bodo skromne in ne obilne. Postelja trda in ne topila.

Starost. Zanima vas razlika v starosti. Vaš izvoljenec je za lepo število let mlajši od vas. Temelj takemu zakonu mora biti res iskrena ljubezen in medsebojno spoštovanje, če ne, je vse zidano na pesek. Vsak najmanjši vihar lahko poruši stavbo, ki sta si jo sicer tako lepo zakonec ustvarila za polomstvo vam ostane le še nekaj let. Potem pa pride mena z vsemi njenimi spremembami. Mladi možje imajo za te pojave malo smisla. Sicer se ostane, vendar ne bi bilo pametno, če bi gradili na tem. Dobro se premislite!

G. F. K. Ne manjka vam ničesar drugega kakor samo malo dobre volje, pa boste spivali na suho. Vse nadloge bodo potem prešle. Posvetite se resnemu delu, pa ne boste imeli časa, da bi vedno mislili na to. Kaj hočete povedati z izrazom »organska napaka« ne razumem. Da bi bila to siphilis, ne verjamem. Spirohe, ki so povzročiteljice siphilisa, ne plavajo kar po zraku. Skrbite za snag!

K. V. Ob božiču ste šli po mojem nasvetu k strokovnjaku za ušesa. Povedal vam je, kakšno nadlogo imate, dal zdravlila in vam priporočal injekcije. Vendar pa ne vidite dosti zboljšanja. Ludi drugo uho je postalo občutljivo. Injekcij se niste dobili. Pomislite, če bi jih sploh jemali ali ne. Če tudi vas ušesa ne bolijo, vendar vas razne senzacije, ki jih povzročajo spremembe v ušesu, spravljajo v obup. Študirali bi še radi,

prosili za drugo mesto, pa si tega ne upate, dokler ne ozdravite. — Nadloga je trdovratna. Zato ne obupavajte, če ni takoj otipljivega uspeha. Sprizniti se pa morate pač s tem, da zdravljenje dolgo traja. Ker vzroka ne poznamo, zato tudi zdravljenje ni tako uspešno kot bi želeli. Zdravila, ki ste jih dobili, so za splošno okrepitev. Pri tej bolezni je namreč to zelo važno. Kakšne injekcije vam je zdravnik omenil, ne vem. Menim pa, da prav storite, če poskusite tudi to. Ne bi vam svetoval, da menjate mesto. Prosite pač lahko za višje ležeči kraj. Višina namreč bolj vpliva, kakor nižina. Vse se bo lepo popravilo, samo ne vrzite takoj puške v koruzo.

M. S. Kaj mislite s podkožnimi bradavicami, si ne morem prav razložiti. Mislim pa, da so to navadne bradavice in svetujem, da jih daste z električno požgati.

A. F. V. p. C. Vaša 17letna hčerka, ki je sicer zdrava in tehta 72 kg, se je lani ob času čišče prehladila. Pozimi je namreč hodila ves dan v mokrih čevljih. Od takrat jo noge vedno

Pravni nasveti

Prostor za čebelnjak. J. P. S. V. Plačali ste 250 din za prostor, kjer bi smel vaš čebelnjak stati do vaše smrti. Ker je sosed kot lastnik sveta zahteval od vas odstranitev čebelnjaka in ste na to pristali, imate pravico zahtevati povračilo sorazmernega dela plačane najemnine za prostor.

Zadolženo posestvo. F. P. M. Po lastnih razmerah morate preseliti, če vam kaže mesečne prihranke vložiti za odplačilo dolga očetovega zadolženega posestva. Če se za to odločite, potem morate z očetom napraviti točen dogovor, da ne boste imeli sitnosti z ostalimi sodedi, ki ne morejo nič dati na odplačilo dolga.

Obiljubljena nagrada za posredovanje. K. M. S. Od prodajalca, ki vam je obljubil 2% provizijo za prodajo posestva, imate pravico zahtevati obiljubljeno nagrado, čim bo kupna pogodba s priplanim kupcem veljavno sklenjena. Če se je kupčija iz kateregakoli razloga razšla, ne morete zahtevati še nobene provizije.

Neposten vinar. L. L. S. Če je vinar po vašem nalogu vino prodal, denar pa zapravil, je s tem zagrešil pomeverbo in ga bo sodišče obsodilo, če ga boste pravočasno, to je tekom 3 mesecev prijavili sodišču ali oročnikom. V kazenskem postopku zahtevajte tudi odškodnino ter si potem prihranite civilno tožbo. Ovadba zaradi prekršitve trošarskih predpisov pri opisanem položaju vam ne more škodovati, kvečjemu vinarju samemu, ker mu vi niste naročili kršitev istih.

Odpravljalna hiba hiše. L. L. S. Če so stanovanja v kupljeni hiši vlažna, prodajalec pa je trdil, da so suha, in so bila res navidezno suha ob prodaji, potem imate tekom 3 let zahtevati primerno znižanje kupnine, ne pa razveljavljanje pogodbe, ker se pač stanovanja dajo zboljšati in osušiti.

Prehitra izknjižba. Z. T. K. Zanesli ste se na obljubo kupca bratovega posestva, da bo vaš, na tem posestvu vknjižen dolg, takoj plačal, če dovolite bremen prosi odpis in ste res v to privolili. Medtem je odprodal gozd, denar pa porabil v druge svrhe, vam pa nič plačal. Na vaš opomin je sicer podpisal zadolžnico, medtem pa je po drugem notarju dosegel vknjižbo matere in sestre na prvem mestu. V kolikor vaša terjatev na drugem mestu ne bo krita, boste lahko spodbijali vknjižbo kupčeve matere in sestre. Če tudi s tem ne bi dosegli popolnega plačila svojega dolga, boste smeli odškodnino zahtevati od tiste osebe, ki je zaradi svoje nepazljivosti zamudila pravočasno izknjižbo vaše terjatve.

Invalidnina staršev za padle sinove. Pri domačem župnem uradu boste verjetno dobili podatke, kdaj in kje sta vaša sinova med vojno umrla. Nato napravite prijavo za invalidnino na okrožno sodišče v Celju. V kolikor bodo vaši podatki pomanjkljivi, bo manjkajoče podatke sodišče samo uradoma preiskalo.

Vknjižba brez dovoljenja. K. A. — Z možem ste lastnika posestva. Možev odvetnik se je vknjižil za stroške brez vašega dovoljenja na posetvo. Vprašate, ali je to dopustno? In ali za moža ne velja zaščita. — Odvetnik se je najbrž vknjižil no možev solastninski del posestva, kar je vsakakor dopustno. Na vaš del pa se brez vašega dovoljenja, odnosno brez sodne razsode ni mogel vknjižiti. Zaščita velja za one kmetijske dolžnike, ki so se zadolžili pred 20. aprilom 1932.

Pridobitev našega državljanstva. I. K. K. — Vprašate, kakšne priloge mora inozemec priložiti prošnji za pridobitev našega državljanstva. — Prošnja za pridobitev našega državljanstva, ki jo je vložiti pri upravnem oblastu prve stopnje, v čigar območju je občina, ki je prosilcu zago-

bolj boljšo. Ima zelo debele in težke. Bolečine so zlasti hude, kadar ima čišče. Po opisu bi sodil, da bo nadloga v zvezi s prehladom, vendar pa je to premalo. Potrebna je preiskava. Bolečine imajo lahko svoj izvor tudi v hrbtenici, ledvicah, sladkorni itd. Če je to samo prehlad, potem bi priporočal toplote. Odloči pa naj o tem zdravnik, ki jo bo preiskal.

Na Koroškem. Kronično vnetje desnih obmernih vezi in desnega jajčnika imate. Noseči ste 8 mesecev. Na nekaterih mestih desno od popka čutite bolečine. Bojite se, da se vam pri porodu ne bi vnela trebušna mrena ali pa vnetje prešlo tudi na levo stran. Ugotovili so vam že pred porodom, da imate razširjeno srce. Vprašujete za svet, kaj bi napravili, ker se poroda hudo bojite. Tako mislim: Ker je pričakovati komplikacij zaradi omenjenega vnetja, na drugi strani pa imate bolj slabotno srce, bi vam svetoval, da greste v porodnišnico. Če pa se odločite za to, da ostanete doma, pa brezpogojno kličite zdravnika, ko bo prišla vaša ura. Vendar pa ne obupajte. Tako hudo zopet ni, da bi morali napisati že oporoko, kakor mislite. So še hujše nadloge, ki jih žene srečno premagajo.

»Kožna bolezen?«. Mislim, da bo to ekcem. Poskusi naj z žveplenim mazilom.

toliva sprejem v domovinsko zvezo, mora biti opremljena z dokumenti, iz katerih se vidi, da prosilec izpolnjuje pogoje za pridobitev državljanstva. Naše državljanstvo more dobiti tuji državljani, če izpolni te pogoje: da zaprosi za državljanstvo, da ima v trenutku, ko vloži prošnjo, najmanj polnih 21 let, da je do trenutka, ko vloži prošnjo, najmanj 10 let nepretrgoma stanoval na ozemlju naše države, da ima odpust iz dosedanjega državljanstva, odnosno verodostojno zagotovilo, da ga dobi, da je dobrega vedenja, da more vzdrževati sebe in svojo rodbino, da mu je domača občina zagotovila sprejem v domovinsko zvezo. Osebe srbske, hrvatske in slovenske narodnosti morejo pridobiti državljanstvo po redni poti, če so 21 let stare, če so dobrega vedenja in če dokažejo, da morejo vzdrževati sebe in svojo rodbino. Če so te osebe rojene, ali stanujejo vsaj tri leta v občini na ozemlju kraljevine, jim ni treba dobiti zagotovila domače občine, da jih

Uslužbeni davek. Vse spore med delodajalci in njih nameščenci glede odtegotovanja uslužbenega davka rešuje po določbah člena 103. zakona o neposrednih davkih pristojna davčna uprava. Pritožbe zoper te rešitve rešuje finančna direkcija. Pritožbeni rok znaša le 15 dni. Davčna uprava mora spor rešiti še istega dne, ko se ji je spor priobčil.

Ja — Za tekoče davčno leto se bo zgradarina pobirala s istimi davčnimi stopnjami kakor doslej. Povišala se bo le zaradi novega prispevka v »narodni obrambni sklad«, ki je v smislu § 19. finančnega zakona za leto 1939/1940 pobira izza dne 1. julija t. l. V »Službenem listu« je pravkar navedeni finančni zakon objavljen v št. 34/181 z dne 29. aprila t. l. Za osnovo odmeri novega prispevka služni skupni predpis neposrednih davkov, ki se vknjižujejo sumarno v glavni davčni knjigi ene občine. Prispevek za narodni obrambni sklad je progresiven in je tem višji, čim višji je predpis zgoraj označenih davkov. Davčne tabele ne moremo objaviti, ker je preobširna. Sicer jo pa vsebuje zgoraj navedeni službeni list.

Invalidnina. Po § 63. uredbi o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah z dne 1. decembra 1938, M. s. št. 1131 (Službeni list z dne 24.12. 1938, št. 103/629) se na invalidnino in doklade ne more dovoliti izvršba v zavarovanje ali v izterjavo. Izjemoma se lahko dovoli izvršba v izterjavo ali v zavarovanje:

- a) tretjine invalidnine za terjatve državnih in samoupravnih teles, invalidskih kreditnih zavodov in invalidskega društva, in
- b) do polovice vseh invalidskih prejemkov za zakonito vzdrževanje.

Transferacije v davčni izvršbi predvideva člen 61. uredbi o zavarovanju, prisilnem izterjavanju in

Kmetijski nasveti

Premalo slivovke iz sliv. P. O. S. K. — Zrele, toda razpokane in črvice slive ste jeseni tekom 3 tednov devali v trihektoliterski sod, dokler ni bil do dve tretjini poln. Nato ga je kmet odpeljal na svoj dom, ekulhal tam žganje ter vam ga prinesel le 6 1/2 litra in še to je bilo kalno. Zdi se vam to malo in sosedje vam pravijo, da ste bili opeharjeni. — To je edaj težko ugotoviti, kajti množina žganja, ki se ga pridobi iz sliv, je odvisna od raznih okolištin. Za množino žganja je merodajen način kuhanja, dalje sladkoba sadja, spravljane istega v posodo, v kateri naj pokopi, in hranjenje napravljene brozge. Če se hranijo zmečkane slive v posodi, v kateri ima dostop zrak, izhlapeva alkohol in brozga se skiea, kar je kvarno za kakovost žganja. V obeh primerih dobimo manj žganja in slabšega. Če se brozga kuha pri močnem ognju, izpuhteva iz nje več vode z alkoholom in žganje postane bolj vodeno in kalno. Posoda z brozgo mora biti dobro zamašena in najmanj šest tednov hranjena na toplem prostoru, da se ves sladkor pretvori v alkohol. To je v kratkem par navodil, ki vam pojasnijo postopek pri pripravi brozge za žganje. Pri dobro pripravljeni brozgi iz sladkih sliv računamo navadno okrog 5 litrov slivovke iz 100 litrov brozge. Morda je bilo postopanje s slivami nepravilno, zato tako malo žganja.

Rja na melonah. — P. O. S. K. — Lani ste imeli lepo sorto melon »Charentais«, ki je bila zelo okusna, toda vsak plod je imel zunaj večje ali manjše rjave lise, znotraj pa je bil gnij. Listi so se sušili. Radi bi jih letos obvarovali te bolezni morda s krompirjem, če to ne bi škodovalo sadju. — Melone zahtevajo mnogo toplote in vlage v zemlji. Če so lani postale rjave, je temu bilo največ krivo hladno in deževno avgustovo vreme, ki se septembra ni bilo dovolj toplo. Če se na listih pojavi rja, je koristno krospljenje z galičeno-apne brozgo. Ob suhem vremenu se ta bolezen le malokdaj pojavi. To škropivo, če ni premočno (1 do 1 1/2%) ne škoduje niti listom, niti sadežu, ker ni preveč ostro. Če so sadeži pokrospljeni s to brozgo, ne more škodovati tistemu, ki jih uživa, ker se zunanja koža melone itak ne uživa.

Topinambura za pitje prašičev. J. R. V. — Od sosedja ste dobili par kg krompirja, ki pa ne izgleda kot pravi krompir, ampak ima gomolje podobno rožam reginam. Stebla in listi so enaki senčnici, koncem septembra naredi na vrhu rumen cvet, podoben arnikovem. Želite vedeti, če bi se izplačalo ta krompir, ki ni užiten, zasaditi v več-

Pozor!
Darmol, sredstvo za odvajanje se čisto potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezavo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

bo sprejela v domovinsko zvezo. S pridobitvijo državljanstva pridobite domovinstvo v občini, kjer so rojene ali kjer stanujejo. Zakon pozna tudi pridobitev državljanstva po izredni poti pred 10-letnim rokom in brez odpusta iz tujeja državljanstva. Po izredni poti morejo pridobiti naše državljanstvo tuji državljani, ki dobe javno profesojsko službo na univerzi naše države, osebe, katerih sprejem v državljanstvo zahtevajo državne koristi, osebe, ki imajo zasluge za našo državo.

Dedna pravica posvojenega otroka. B. V. — Posvojen (adoptiran) otrok ima enako dedno pravico v primeru zakonitega dedovanja, kakor zakoniti otrok. Sploh dobi posvojeni otrok napram posvojiteljem pravice zakonskega otroka.

Gonja živine po tujem zemljišču. M. N. K. — Če ste s svojimi predniki gonili živino na potok po tujem zemljišču vsaj 30 let, ste s tem priposedvovali služnostno pravico poti. Če pa še niste tako gonili po tujem svetu, vam vsak lastnik lahko uporabo pota po svojem zemljišču zabrani.

Dedovanje po sinu. S. L. — Sin, ki je bil državni uradnik, je zapustil ženo in dva otroke ter starše. Vprašate, kdo bo po njem dedoval? — Zakoniti dediči so otroci do treh četrtin zapuščine, žena pa do ene četrtine. Starši v tem primeru nimajo pravice dedovanja po sinu.

Sodne takse. J. Z. — Radi bi zvedeli, koliko znaša taksa na tožbo za izterjanje 1000 din dolga. — Če bo tožba napisana samo na eni polji, jo bo treba kolkovati s takso z 21 din. To pa še ni vsa taksa. V pravi je predpisana tudi taksa za zapisnik o razpravi, za sodne odločbe, kakor tudi za pravne leke. Če se hočete natančneje poučiti o sodnih taksah, bo najbolje, da si ogledate zakon o sodnih taksah in pravilnik za izvrševanje tega zakona. Po finančnem zakonu za 1938-39 so bile vse takse po zakonu o sodnih taksah povišane za 50 odstotkov.

Davčni nasveti

neizterljivosti davkov z dne 19. nov. 1928, št. 148.000 (Uradni list št. 8 iz leta 1929), ki določa: Zarubljeni predmeti (terjatve) se prodajajo v kraju, odnosno na kraju, kjer so, če ne odredi izvršilno oblastvo bodisi samo, bodisi na dolžnikov predlog, da jih je poslati zaradi boljše vnovčitve in prodaje drugam.

Z ozirom na to določbo dvomimo, da bi uspeli s protestom, razen ako dokažete, da se bodo transferirani predmeti v kraju, kamor so se transferirali, le težko in slabše prodali kot na prvotnem mestu.

S. I. v Ljubljani. Vaš najemnik je odklonil podpis v zgradarinski davčni prijavi, ker ste v njej navedli čisto najemnino po odbitku gostiščine, vodarine in kanalščine. Ako tega še niste storili, pojdite na davčna upravo in prosite referenta, da predmetno pojasnilo naknadno priložite k davčni prijavi. Ako se zgradarinska prijava vložila brez podpisa najemnika, mora davčna uprava izvršiti odmero davka potom parifikacije.

Gozdni proizvodi. Po členu 45. zakona o neposrednih davkih je prodajanje lastnih živalskih ali gozdnih proizvodov oproščeno od plačevanja pridobnine. Če se pa pravkar navedeni predmeti prodajajo obrtno na drobno v stalno odprti prodajalnici v drugem kraju, ne pa tam, kjer je sedež poljskega in gozdnega gospodarstva, je pa ta prodaja zavezana k plačilu pridobnine. Za sedež poljskega in gozdnega gospodarstva se smatra kraj, kjer leži del posestva, pa tudi stanovišče davčnega zavarovanca, kolikor neposredno iz njega obdeluje dotično posetstvo. Ako želite zvedeti za razloge, ki so bili davčni upravi merodajni, da vas je od prodaje lesa iz vašega gozda obdavčila s pridobnino, se obrnite na davčna upravo in jo prosite za pojasnila.

jem obsegu za krmljenje prašičev. — Ta krompir je topinambura, imenovan tudi divji krompir ali svinjska repa. Ima pomen za prasičjo revo in se njegove gomolje kuha prašičem ali poklada srove. Takega žro tudi konji in ovce. Skrbna vrednost, to je približna krmlilna vrednost znaša 16, pri krompirju 19, torej je le malo slabša od krompirja. Gomolje topinambure je rogljato in ima na rogljih oči. Raste na vsaki zemlji in je proti zimskemu mrazu zelo trdna, zato gomolje navadno pustimo čez zimo v zemlji ter ga izkopljemo šele spomladi, ko začnemo z njim krmiti prašiče. Je to trpežna rastlina, ki jo ni treba vsako leto saditi, ker ostane pri izkopavanju še toliko drobnega gomolja v zemlji, da se njiva z njim zopet zaraste. Posadimo jo na tak prostor, kjer nam ni na poti, kajti če hočemo kdaj to zemljo spet spremeniti v drugo kulturo, moramo leto dni čistiti in izkopavati rastline, ki neprestano poginjajo iz zemlje. Pač pa ji moramo vsako vsako tretjo leto gnojiti, če hočemo imeti bogat pridelek.

Vrtnarski nasveti

A. S. Z. Imate 5 let staro alojo, ki ste jo dobili iz Dalmacije. Do sedaj vam je dobro uspevala. To zimo pa vam je pričela gniti. Sedaj bi radi vedeli, zakaj gnije in kako temu odpraviti. — Mislim, da je vaša roža najbrž agava, ki raste v veliki množini na nekaterih krajih v Dalmaciji. Ker cvete pri nas na vsakih 60—70 let, jo imenujemo stoletno rožo. Agava ljubi težko zemljo. Posebno pa moramo paziti, da se voda dobro odteka. Pozimi jo prenesemo v suho klet s 4—5°C toplote. Prevelika toplota ji škoduje. Zalivamo agavo pozimi vsake 3—4 tedne le toliko, da se koreninice ne posuše. Tudi moramo vedno čistiti agavine liste druge nesnage. Vaša agava je pričela najbrž gniti zaradi slabega odтока vode, prepozostega zalivanja, nesnage med listi ali prevelike toplote. Odločno luknjico, ki jo rade zamaže koreninice, predremo s priostrenim klinčkom. — Agavo presadite, očistite vse koreninice gnilobe in zemeljsko kepo potresite z ogljem. Zalivajte jo bolj poredko. Ako je prenesete na vrt, morate paziti, da ne dobi agave sončne opekline.

Ista. — Radi bi še vedeli, kam s tulipani čez poletje in kdaj se jih naj vzame iz grede. — Ko tulipani odcedijo in prične listi bledeti, jih pobemo iz zemlje. Posušimo žebulice v senci in hranimo čez poletje na suhem prostoru.

ODREZITE

„SLOVENEČ SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“ 28. maja 1939

Naš živinozdravnik

Kilavi (slabi) piščanci. K. B. C. — Kupili ste pri nekem rejcu kokoši 60 valilnih jaje, pri katerih ste imeli prav malo sreče. Iz lepega števila aje se piščanci sploh niso izvalili. Ko ste jajce bili, ste našli notri že skoraj razvito piščec. Od valjenih piščancev so se nekateri grdo držali, meli so drisko ter so čez nekaj dni poginili. Ied ostalimi piščanci so nekateri pravi kilavci! Jasi še dokaj pridno zobjejo, so precej zaostali v rasti. Ko bi zaostale piščance spravili na pogo? — Po vašem pripovedovanju sodeč, ste si i s kupljenimi jajci zanesli v svoje dvorišče kužno kokušo bolezen, ki se imenuje bela griža piščancev. Nekatera kupljena jajca so imela že v sebi kužne klice, ki so se razvijale skupno z zarodkom. V jajcih, kjer so se klice močnejše razvile, so že v razvoju ubile zarodek; iz jajc pa, kjer so se klice nekoliko počasneje razvijale, so se sicer izvalili piščanci, toda bolni na driski. S svojimi izmetinami so bolni okužili še zdrave piščance. Ti sicer niso poginili, pač pa ne morejo ako dobro uspevati. Zaostanost v rasti pa ni največje zlo. Hujše je dejstvo, da ti slabi, zaostali piščanci izločajo z blatom kužne klice, ki ogrožajo zdravje in življenje malih piščancev. V kolikor bodo ti piščanci dorasli v kokoši, ste spet v nevarnosti, da vam bodo kokoši po kratkem

bolehanju poginjale, ker imajo že od mladosti v sebi kal bolezni. Kokoši iz te skupine nesejo okužena jajca in pri prihodnjem valenju se začne povest spet iznova. Svetujem vam, da zaostale piščance pokončate, druge pa, ki so na oko normalno razvile, čim malo odrasejo, pripravite za večerjo. Le na radikalnem način se boste bolezni rešili. Pri kupovanju valilnih jajc je potrebna velika opreznost in najsigurnejše je kupovati valilna jajca od tistih rejcev, ki dajo vsako leto vsaj enkrat pregledati kri kokoši na povzročitelje bele griže piščancev. Preiskave vrši Državni veterinarski bakteriološki zavod v Ljubljani. Ako se pri tem pregledu krvi ugotovi, da so vse kokoši zdrave, tedaj ste lahko več ali manj sigurni, da ne boste več imeli iste smole pri valenju kot letos.

Trda golša pri golobu. I. G. Lj. — Bavite se z rejo golobov. Pri pregledovanju svoje »družine« ste opazili, kako neki starejši golob neprestano odpira kljun in težko diha. Golša sama pa je trda skoraj kot kamen in je hladna. Opisani znaki se večkrat pojavljajo in sami od sebe zginejo, toda golob ni več tako rejen kot je bil prej. Kako bi preprečili pojavljanje trde golše? — Trda golša in spremljajoči pojavi nastanejo tako, da golob pogoltno kak neprevarljiv predmet, ki zapre izhod iz golše. Hrana se v golši napne ter pritiska na dušnik in otežava dihanje. Trdo golšo je treba gnesti, pri čemer naj viši glava goloba navzdol, da se vsebina golše lažje izprazni. Dobro je dati golobu žličko olja. Pri zelo trdih golšah je priporočljivo, dajati golobu večkrat na dan po eno žličko močnega zvrtega poprove mete, kateri smo dodali eno do tri kapljice solne kisline. Če tudi to ne pomaga, je treba goloba operativno odpreti in vsebino izprazniti. Isti pojav se včasih opaža pri kokoših, za katere velja isti način zdravljenja.

Življenski jubilej

Biserna poroka

Danes praznuje na Jesenicah v krogu svoje družine biserno poroko: 60-letnico zakonskega življenja gospod Nikolaj Bernard, s svojo zvesto življenjsko družico Ivano. Jubilar je v 90. letu življenjske poti. — Od prvega početka je bil predsednik prvega katoliškega delavskega društva na Jesenicah — še danes se živo zanima za razvoj jesen. katoliškega gibanja. Ustanovil je godbo na pihala in tamburaški zbor. Kot Bohinjec je prvi vodil pevski zbor, kjer je čestokrat nastopal po koncertih tudi na Bledu. — Bog živi še mnogo let njega in njegovo družico!

Štiri zlate poroke

== Dve zlati poroki v Gornjem Gradu. V župnijski cerkvi sv. Mohorja in Fortunata v Gornjem Gradu bo na binkočno nedeljo redka slovesnost. Obhajata se namreč dve zlati poroki. Prvi par, ki si bo danes po 50 letih ponovil zvestobo, sta daleč naokoli znana in spoštovana zakonca Anton in Helena Rojten po domače Kartina. An-

ton se je rodil pred 75, Helena pa pred 72 leti. Anton se je izučil kovaške obrti. Zaradi svoje sposobnosti in poštenosti je imel vedno polne roke dela. Čeprav je njegovo obrt sedaj prevzel sin Rudolf, vendar se še tudi oče ne ustraši prijeti v roke težkega kladiva. Današnji jubilar je tudi nad 25 let zvesto opravljal službo cerkvenega ključarja. Oba jubilarita sta še za svoja leta dokaj čvrsta. — Drugi zlatoporočni par pa sta Jakob in Marija Kolenc po domače Vrbančka.

Kljub svojim osmim križem jo še oče večkrat mahne na delo v dve uri oddaljeno Menino planino. Mati pa še tudi poprimejo za vsako delo, bodisi doma ali na polju. Kakor sta oba sama globoko verna, tako sta vzgojila tudi vse svoje otroke. — Obema zlatoporočnicama paroma ključem: Bog vas ohrani zdrave in zadovoljne še tja do železne poroke!

== Danes obhajata 50-letnico srečnega zakonskega življenja žel. sprevednik v pokoju gospod Mihael Tarman in njegova soproga Ivana,

ki stanujeta v Ljubljani, Verovškova ulica 23. Gospod Tarman je 33 let služboval pri železnici, največ v Ljubljani, kjer je s svojo ženo med znanci priljubljen in spoštovan. V srečnem zakonu se jima je rodilo 12 otrok, od katerih jima jih je umrlo 7. Naš list obema k lepemu jubileju čestita in jima želi, da bi obhajala še lepše jubileje.

== Zlata poroka. V župnijski sv. Družine v Ljubljani praznuje danes zlato poroko g. Jakopac Martin s svojo ženo go. Franjo. Oba sta še čvrsta in se jima ne pozna, da sta na tej dolgi poti prestala že mnogo težav in preizkušenj. G. Martin je preživel velik del svojega življenja v Kopru v Istri, četudi je rojak od Sv. Trojice v Slovenskih goricah. Tam v Istri si je tudi poiskal svojo zakonsko tovarišico. V mladih letih je hotel postati čevljar, a njegovo življenje je šlo v drugo smer. Postal je finančni stražnik in nato paznik v kaznilnici.

Iz Kopra je odšla družina v Gorico, da bi tam mogla njegova številna družina študirati. Od osmih otrok sta dva umrla v detinskih dobi, dve hčerki pa pozneje. Drugi so dobro oskrbljeni. V Gorici je družino zajela svetovna vojna in so morali iti kot begunci k Sv. Trojici v Slovenske gorice, od tam pa so prišli v Moste, kjer si dela g. Martin kratek čas ob strani svoje živahne zakonske družice s po-

Kongres Kristusa Kralja

od 25. do 30. julija 1939

Župnijski odbori za kongres Kristusa Kralja

Širom Slovenije se pridno snujejo odbori za kongres Kristusa Kralja, kar je vidno znamenje, da se zaveda vsa Slovenija velikega pomena in odlike, da bo v njeni prestolnici VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja. Župnijski odbori imajo namen, naj bi v vsaki župniji idejo Kristusa Kralja širili in poglobili ter privabili kar največ vernikov, da bi se kongresa zlasti zadnja dva dneva v kar največjem številu tudi osebno udeležili.

Do sedaj so se na novo prijavili naslednji župni uradi s svojimi odbori:

Ob 25 letnici belokranjske železnice

18. april 1912 je bil za Belo Krajino važen dan. Zasnila se je prva lopata za gradnjo prve belokranjske železnice. Po skoraj triletnem trasiranju je železniško ministertvo začetkom l. 1912 razpisalo oddajo del. V Novem mestu pa se je nastanil oddelek za trasiranje že 1. novembra 1907. Ta je izmeril pet različnih smeri, da ustreže vsem interesom in tako pripravil skrbno izdelano gradivo komisiji, v kateri se je sklepalo, katera črta naj obvelja. To se je odločilo marca 1910.

Proga je dolga 49,4 km in je bila pri gradnji razdeljena z ozirom na tehnične, terenske, stavbene in dobavne razmere v 7 stavbenih delov. Za prevzete gradbe se je potovalo 12 tvev, od teh pet za celotno progo. Delo se je oddalo trem podjetnikom: češka tvrdka dr. tech. Alojzij Samohrd je prevzela prva dva dela, nemška tvrdka iz Innsbrucka P. Biederman et Comp. tretji in četrti del, ostale tri pa podjetnik Josip Lončarič (slovenska tvrdka). Ti oddelki so šli od Novega mesta dalje proti Metliki do deželne meje. Za posamezna strokovna dela so delovale pri gradnji tudi še druge tvrdke. Visoke stavbe je izvršila ljubljanska tvrdka Roman Treo, most čez reko Kulpo je fundirala dunajska tvrdka br. Redlich & Berger, železno konstrukcijo pri viaduktu na Otovcu in mostu čez Kulpo pa je napravila neka graška delniška družba za gradnjo mostov.

Postaje ob tej progi so: Novo mesto, Kandija, Birčna vas, Uršna sela-Toplice, Rožni dol, Semič (pozneje dograjeno postajališče Sela pri Otovcu) Crncemel Gradac v Beli Krajini, postajališče na Dobravcih, Metlika in postajališče pri Rosalnicah.

Omeniti je treba predor skozi kapiteljsko goro pri Novem mestu (162 m) predor pri Rupert vrhu (Birčna vas 90 m), predor Sandriegel pri Uršnih selih (420 m) ter predor skozi Semiško goro — imenovan »semiški predor« (1976 m).

Slednjič pridejo mostovi in viadukti: železni most čez Krko pri Novem mestu, viadukt pri Otovcu-Userju 225 m, viadukt čez potok Krupo (60 m) in železni most čez reko Kulpo (82 m). Vsi ti objekti se nahajajo deloma v novomeškem, večinoma pa v črnomeljsem okraju.

Delavci so prišli ne samo iz Avstrije, ampak tudi iz Ogrske, in celo iz Srbije ter Makedonije.

Zanimivo je izvedeti, kako število delavcev je delalo v posameznih časih. Po poizvedovanju pri stavbenih podjetnikih je delalo okoli 6. avgusta 1912 ob celi progi okoli 3000 delavcev. Po narodnosti je bilo okrog 90 odst. Slovencev in Hrvatov (vsakih na polovico) ostali so bili Čehi, Nemci, Italijani in pa Madžari.

Glavni podjetniki so oddali delo večinoma pod-

Sprejem v škofijski zavod sv. Stanislava v št. Vidu n. Ljubljano

V zavod sv. Stanislava se sprejemajo telesno zdravi in pravno nepokvarjeni sinovi dobrih krščanskih družin, v prvi vrsti taki, o katerih je upati, da se bodo po končani gimnaziji posvetili duhovskemu stanu. Prvi in poglavitni namen zavoda je namreč vzgoja duhovskega naraščaja.

Kdor hoče biti sprejet v I. gimn. razred, mora napraviti prej sprejemni izpit ali na zavodski ali na kateri koli državni gimnaziji. Na zavodski gimnaziji se bodo vršili sprejemni izpiti dne 23. junija. Pripuste se samo oni, ki so se rodili v letih 1926 do 1929 in so torej letos dopolnili ali bodo do konca leta dopolnili najmanj 10 ali največ 13 let.

Za sprejemni izpit je treba do 20. junija poslati prijavo, kolkovano z 10 din na ravnanstvo škofijske klasične gimnazije v št. Vidu nad Ljubljano. Prijavi se priloži: 1. spričevalo o dovršeni ljudski šoli, 2. rojstni in krstni list.

Oni, ki bodo izpit naredili, s tem še niso sprejeti v zavod, ampak se morajo po izpitu predstaviti vodju zavoda in mu oddati še posebno pismo (nekolkovano) prošnjo za sprejem v zavod.

Oni učenci, ki bodo prebili sprejemni izpit na kaki državni gimnaziji, lahko prosijo za sprejem v zavod meseca julija. Prošnji za sprejem priloži spričevalo o dovršeni ljudski šoli s potrdilom o opravljenem sprejemnem izpitu ter rojstni in krstni list. Najbolje je, da prinese to listine osebno v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov k vodstvu zavoda.

Istotako lahko prosijo meseca julija za sprejem v II. ali višji razred dijakov z drugih klasičnih gimnazij. Prinešiti morajo osebno vodstvu zavoda pismo prošnjo s prilogi, zadnje šolsko izpričevalo in rojstni list.

Letno plačilo se določa po izpričevalu in premoženjskih razmerah. Plača se lahko tudi z življenjem po tekočih tržnih cenah. Vsa druga pojasnila glede oblike, knjig, šolskih potrebščin itd. se dobe o priliki glasilne v zavodu.

Vodstvo zavoda sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano.

Pristopajte k 300 dinarski akciji za kongres Kristusa Kralja!

klicem, kateremu se je hotel posvetiti že v mladih letih.

Ko bosta danes v cerkvi sv. Družine pri deveti sveti maši prosila božjega blagoslova za svojo družino, se bomo tudi mi združili v molitvi z njima in prosili sv. Družino, naj jima izprosi božjega blagoslova za njuno družino, zlasti pa tudi življenja do najskaernejše častiljive starosti.

V ljubljanski škofiji: Dol pri Ljubljani, Leskova, Boštanj ob Savi, Lučine, Lipoglav, Mengeš, Marija-Ljubno, Višnja gora, Stična, Velesovo, Kamna gorica, Loški potok, Besnica, Trata, Dražgoše, Trebnje, St. Jernej, Ribnica, Blagovica, Dovje, Podzemelj, Moravče, Stanga, Gorje, Dolenja vas, Vače, St. Jakob ob Savi, Unec, Begunje pri Cerkljici.

Iz lavantinske škofije so se prijavile sledeče župnije: Prihova, Sv. Pavel pri Preboldu, Ponikva ob juž. žel., Griže, Sv. Martin na Pohorju, Sv. Andraž v Slov. goricah, Frankolovo, Kozje, Sv. Peter v Gornji Radgoni, Trbnje, Sv. Jurij ob juž. žel., Videm ob Savi, Rajhenburg, Solčava, Mala Nedelja.

In kje so še druge? Vzdrnite se vsi! Predvsem župnije, ki so Ljubljani bližje, in zlasti vse velike župnije.

delavci so izvršili glavni podjetniki te posamezna dela (delo v režiji).

Železnica je bila odprta 25. maja 1914. Za to progo so se ljudje potegovali že cela desetletja. Ko se je l. 1907 sklepala pogodba z Ogrsko, so jugoslovanski poslanci porabili ugodno priliko in izjavili nasproti vladi, da glasujejo za pogodbo le, ako se zagotovi gradnja belokranjsko-dalmatinske železnice. Ta železnica naj bi tekla po Dolenjski (Belo Krajini) in dalje po ogrsko-hrvaško-dalmatinskem ozemlju, zvezala toliko zanemarljive južne avstrijske dežele ter imela posredno ali neposredno zvezo z bosenskim železnicami.

Ko je po dolgih pogajanjih dala ogrska vlada zagotovilo, da zgradi na svoje stroške oni del velike proge, ki bo šel preko hrvaškega ozemlja (čez Liko), je sklenil avstrijski parlament s postavbo z dne 30. decembra 1907 drž. zak. št. 281 zgradbo dveh železnic: deželno železnico od Novega mesta do deželne meje Kranjske proti Karlovcu in železnice od Knina do deželne meje proti Pribudici v Dalmaciji.

Otvorjena bi bila lahko ta železnica že davno prej, ko bi ne bilo naslednjih ovir: aneksijske krize, t. j. pravno priklonjenje Bosne in Hercegovine avstro-ogrski monarhiji. Ta kriza je v letih 1908 in 1909 skoraj za enkrat ustavila investiranje državnega denarja v velika gospodarska podjetja. Težave je delalo tudi nesorazumljenje med udeleženci glede železniške črte. Tudi Ogrji, ki so imeli besedo glede proge po hrvaškem ozemlju, so izvršitev zavlačevali. Pozneje pa so Ogrji delo tako pospešili, da so oddali progo od deželne meje Kranjske do Karlovca že decembra 1913 prometno.

Lepo študijo o gradnji belokranjske železnice je napisal dr. Fran Ogrin.

Volitve delavskih zaupnikov bodo julija in avgusta

Delavska zbornica razglasa: V zvezi z našo okrožnico št. 2-39, z dne 16. t. m. pod zgornjo številko obveščamo, da je kraljevska banska uprava dravske banovine na podlagi razpisa ministrstva socialne politike in narodnega zdravia z dne 12. maja 1939, št. št. 33.905, s katerim je odločilo, da se volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov in njihovih namestnikov za leto 1939 izvrše izjemoma v času od 15. julija 1939 do 15. avgusta 1939 mestu v mesecu maju, že določene dneve volitev preloži na dneve v mesecih juliju in avgustu 1939.

Slovinci v Zagrebu

Ni še poteklo poslovna leto v Slomškovem prosvetnem društvu, ko se razmere prisilile, da je bil predčasno sklican izredni občni zbor, ki ga je vodil v nedeljo, dne 7. maja preds. g. E. Stok. Po podanih poročilih posameznih odbornikov, se je vnela temeljita, vroča in tako obširna debata, da se je občni zbor zavlekel v pozno noč (do 23) in je bil nato odložen še na naslednjo nedeljo. Slišno in z velikim navdušenjem je bil nato izvoljen sledeči odbor: Predsednik Alojz Rant sodnik, tajnik Stola sedmorice; podpredsednik Anton Pemič; tajnik Rupnik Franc; blagajnik Sešek Franc; gošpodar Knez Ivan; knjižničarka Adela Drašlerjeva; odborniki: Pecigus Ivan, Ograjšek Ivan, Kralj Gustl. Revizijski odbor, preds. Fon Razo, trgovec ter Kramar Jože in Jan Alojz. Držodniški odbor: preds. Težak Marko, industrijec ter Kovačič Metod in Gantar Leon. V odboru so sami najdelavnejši člani in tako upamo, da se bo društvo po tej mali krizi spet uspešno uveljavilo med zagrebškimi katoliškimi Slovinci v njihovo korist in prosveto.

70 letnica msgr. Janka Barleta

V soboto, dne 20. maja ob 8 zvečer je bila v Hrv. glasbenem zavodu v Zagrebu prisrčna proslava 70 letnice msgr. Janka Barleta, kanonika in ravnatelja nadškofijske pisarne. Program je izpolnila Glasbena Matica iz Ljubljane, ki je v to svrhu pohitela v Zagreb izvajana je bila na koncertu večinoma slovenska umetna pesem, največ skladatelja Lajovica. Solisti, kot zbor sam, je pod elegantnim dirigiranjem ravnatelja ljublj. opere g. Mirka Polica tako navdušil dvorano, katero so napolnili Hrvati in tukajšnji Slovinci, da so na splošno zahtevo dodali še nekaj narodnih slovenskih pesmi in pa prelepo švabavo: Zdravo Marijo. Med koncertom v odmoru je stopil na oder vsučiliški profesor dr. B. Zarnik in pozdravil v imenu zagrebških Slovencev v hrvaščini navzoče občinstvo in poudaril nalogo, katero smo si tukajšnji Slovinci zadali, namreč da gojimo čim tesnejše stike med obema bratekima narodoma, zlasti na kulturnem polju. V tem nam je ravno naš jubilar vzor. Nato je v slovensčini pozdravil jubilarita samega, mu prisrčno čestital in mu v imenu zagreb. Slovencev ter v imenu cerkvenega odbora za slov. službo božjo, kateremu predseduje jubilar, izročil dva kraena venca v narodnih barvah. V imenu Glasbene Matic je slavljencu čestital njen predsednik g. dr. Ravnikar in mu izročil lep album. Jubilar se je ginjen zahvalil vsem in izrekel da ga nad vse veseli delo na zblizanju Slovencev in Hrvatov.

Proslava je zedinila vse Slovence v Zagrebu, na drugi strani pa Slovence s Hrvati. Jubileja se je od Slomškovega prosv. društva udeležil skoraj ves odbor s preds. g. Rantom Alojzom, ter g. Težakom Markom, ki je jubilarnto ožji rojak, z gospo soprogo, dalje g. dr. Klemenc z g. soprogo ter mnogo drugih članov. Tudi »Danica« je bila častno zastopana.

Zelimo, da ostanejo slovenska društva v Zagrebu čisto samostojna, a za velike veeslovenske prireditve naj bi se morda osnovala meddruštvena »Zveza slovenskih društev v Zagrebu«.

Eventuelno že izvedene volitve smatra kraljevska banska uprava na osnovi tega za neveljavne in se morajo vsled tega ponoviti na od nje določene dneve, o čemur je ona obvestila vse predsednike volivnih odborov.

To velja za vsa podjetja razen sezonskih in novoustanovljenih podjetij, v katerih se vršijo volitve, kolikor niso bile zaključene v mesecu februarju, še nadalje po odst. 2. člena 2 navodil za volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov.

Obiščite naša domača letovišča, zdravilišča in planinske postojanke,

našli boste zdravje, oddih in razvedrilo. Spoznavajte lepote svoje domovine.

Maribor

gostoljubna in vesela metropola severne Slovenije na vzhodu zelene Pohorja, sredi prijaznih vinogradov in sadovnjakov, vabi na prijeten oddih. Milo podnebje, Lepa okolica. Edinstveno kopališče na Mariborskem otoku. Nova avtomobilska cesta na Pohorje. Prvovrstni hoteli in penzioni. Zmerne cene. Informacije: Mestni turistični odbor in »Putnike« v Mariboru.

Koča pod Kopo Na Pungartu 1377 m

Idealno letovišče. Krasna lega. Vse leto oskrbovana. Tekoča voda. 23 postelj. Polna dnevna oskrba din 35.— do 47.— Informacije: Podružnica SPD Slovenjgradec.

Dobrna pri Celju

je prirodno eno najlepših in najmodernejših urejenih kopališč Jugoslavije. 400 m nad morjem. v sredi gozdov, brez prahu in dima. Odlični uspehi pri zdravljenju živcev, arca in ženskih bolezni. Celokupno 20 dnevno zdravljenje din 1100.— do 1650.— Zahtevajte prospekt! Uprava zdravilišča.

Rimske Toplice pri Celju

Oglikovo termalno kopališče 37° C. Indikacije: živčne in ženske bolezni, revma, grib, ishljas itd. Cenene pavšalne kure za 10 dni od din 650.— naprej. — Termalno kopališče na prostem. — Informacije in prospekti: Uprava zdravilišča Rimske Toplice.

Radio therma Laško pri Celju

Radio aktivna termalna voda 37° C. Uspešno zdravljenje vseh revmatičnih obolenj, gih, išiasa, ženskih bolezni, arterioskleroze itd. Predsezonske cene do 30. junija. Pavšal: 30 dni din 1100.— 10 dni din 600.— Prospekti in ceniki pri Putniku in upravi zdravilišča.

Šmarješke Toplice

radiotermaalni vrelci 27° R. 10 dnevna penzija v predsezoni din 400.—, v glavni sezoni din 450.— Uprava kopališča, Novo mesto.

Bled

najmodernejša letovišča in alpsko kopališče.

Park Hotel, Bled

ob jezeru 300 postelj. Dnevni penzion z vsemi taksami in postrežbo od 1. VII. do 1. IX. din 70.— do din 100.—

Kranjska gora

810 m, z okolice. PODKOREN, 847 m, GOZD. MARTULJEK, 752 m, najlepša slovenska letovišča in klimatične postojanke za zdravljenje.

Hotel Slavac Kranjska gora

18 postelj. Sodolni komfort. Točna postrežba. Zmerne cene.

Penzion Kresnica Kranjska gora

25 postelj. Sodolni komfort. Točna postrežba. Zmerne cene. Tel št 6.

Hotel A. Černe Kranjska gora

25 postelj. Komfortni penzion. Zelo priljubljen. Zmerne cene

Žirovnica pri Bledu

600 m nad morjem. Železniška postaja, pošta, penzion, gostilna. Cela oskrba din 35.— do din 70.— Informacije: Tujskoprometno društvo, Žirovnica.

Dolenjske Toplice 38° C

Priznana zdravilnost vrelcev. Dnevna penzija din 45.— do 65.— Prospekti daje uprava.

Dr. B. Dragaš:

Otrok, dom staršev in šola

Dvakrat se vsakega leta ponavlja kritični trenutek razdelitev šolskih spričeval. H koncu šolskega leta je poostren ta kritični trenutek s strahom — z maturo. Ob koncu semestra (polletja) smo brali precej neljubih primerov, pa tudi pred kratkim o slučaju v Mariboru.

Podobni slučajji se ponavljajo, ne da bi našli odmeva v javnosti, in sicer še bolj pogosto kot mislimo. Zmeraj se dogaja, da obolenja ne spoznamo, torej da je otrok bolan. Dogaja se, da včasih tudi učitelji, še večkrat starši smatrajo, da je otrok hudoben ali pa len. V resnici pa gre za obolenje v možganih ali pa za drugo organsko bolezen. Naj naštetim nekaj primerov iz svojih praktičnihkušenj: Sestletni otrok se je v zadnjem času v svojem značaju spremenil, je razdražljiv, »poreden«. Pri preiskavi smo ugotovili, da je že nekaj mesecev jetičen, tuberkulozen. Drugi otrok je od tistega časa, odkar je prebolel nalezljivo bolezen, nemiren, v šoli je slabši, torej njegovo delo v šoli popuša. On molči šolski pouk. Vzrok in povod temu: brazgotina v možganih. Naštevamo takih primerov bi ne našlo konca. Pri posvetovanju s starši o takih otrocih, kamor jih pripeljejo starši zaradi različnih šolskih in domačih težav, smo našli od 50 preiskanih otrok v enem primeru novotvorbo (bulo, tumor) v možganih. V največ drugih primerih pa druga, večkrat ozdravljiva obolenja, katera lahko ugotovi vsak otroški dušeslovec ali otroški psihater.

Kaj sledi iz tega? Ne smemo pred tem oči in nos zariti v pesek, da so obolenja, ki vplivajo na duševno držo otroka, bolj pogosta kakor mislimo.

Samo ob sebi je umevno, da obbolelega otroka ne smemo meriti z istim merilom kot zdravega otroka. Ne smemo tudi pozabiti, da rabi tak otrok drugačnega, deloma zdravniškega, deloma pedagoškega zdravljenja in ravnanja. In sedaj moram reči, da tako zdravljenje in ravnanje z otrokom pri današnjem stanju ne moremo izpeljati, ker manjkajo vsi predpogoji, tako predvsem otroško psihiatrično in nevrološko izobražen šolski zdravnik. Razen tega je nemogoče, da bi se učitelj (profesor), ki ima štirideset, pa tudi do šestdeset učencev v enem razredu, mogel poglabiti v razloček posameznih zdravih otrok, koliko manj še na posebnosti bolnih. Večkrat ne kaže takega otroka pustiti med drugimi. Rabimo šole za otroke, ki so slabega značaja, z lastnimi, posebno izobraženimi učitelji oziroma profesorji. Do sedaj imamo samo pomožne šole za duševno zastarele otroke, in teh zelo malo — torej v nezadostnem številu. Tako se pripeti na žalost dostikrat, da bistrega, a z drugimi napakami obremenjenega otroka — morda z motnjami v govoru iz zadrege — vtaknemo v pomožni razred. Tukaj otrok duševno propada, kot je bil n. pr. primer

Darujte za kongres Kristusa Kralja!

z nadpovprečno nadarjenim mladeničem, ki se — ker je bil slab v pisanju — v šoli sploh ni več naučil pisati.

Poklicani faktorji (činitelji), ki bi morali skrbeti za zboljšanje teh razmer, bi morali biti svetovalci staršev (n. pr. zajednica šola in dom). Njihova dolžnost bi bila, da se zavzamejo v prvi vrsti, da se število učenčev v razredih zmanjša, pri čemer bi brez dvoma pridobili učiteljsko na svojo stran. Druga možnost za zboljšanje teh razmer bi bila, da bi bil za vsak šolski okraj nastavljen psihohigienik, ki bi imel nalogo bdeli nad učenci in učitelji v zgornjem smislu. Seveda lahko tudi učitelj duševno zbolji zaradi prenapornega dela, in tega nestrokovnjak niti ne opazi. Višek dela šolskega zdravniškega psihohigienika pade v čas pred razdelitvijo spričeval. Tukaj bi moral iskati ožje stike z učenci in njihovimi družinami, da bi ubranil depresije na obeh straneh in njih žalostne posledice. Še bolj bi bilo, če bi z njegovo pomočjo — seveda bi moral biti obenem zdravnik in pedagog — nastala nova vrsta šole: šola, kjer bi učitelj bil prijatelj, šola, kjer ni strahu pred izpiti in pred spričevali. Starši pa bi morali biti prijatelji šole in učiteljev, jih spoštovati, podpirati v stremelju v prid otroka, otroke pa vzgajati, da je učitelj v šoli očetov namestnik.

Ob času letošnjih otroških dni, naj bo ta kratek članek nekaj majhen memento.

Tako kot pri nas imajo dežnik v čislh samo še — na Angleškem. Od leve na desno: letalski minister Kingsley Wood, minister za domovine Thomas Inskip in lord Maughan, ko se vračajo z vladne seje na Downing Streetu 10, kjer so razpravljali o razmerju do Sovjetske Rusije.

Kako omejujejo nesreče v tovarnah

Kdor je prečital članek »Armada delavskih invalidov je vsako leto večja« in obenem pozna naše gospodarstvo, je nujno dobil vtis, da živimo še v dobi zlate romantike in jadicuemo nad novimi prilikami.

Tempo, tempo! Vajeni ali nevajeni moramo z njim. Res je nekoliko že tempa v našem gospodarstvu, toda vse večji se mora postati, da ne bomo povsem zaostali in podelgli na tem življenjskem polju. Tempo, tempo — toda v vseh ozirih, ker svetovno gospodarstvo ne pozna sentimentalnosti pri izbiri sredstev za dosego ciljev, ter se ne ozira na slabše, ki tempa ne vzdrže.

Statistične ugotovitve kažejo, da se je ponesrečilo pri nas v industrijskih podjetjih v letu 1938 nič manj kakor 2973 delavcev in delavk. Vsi ti trpinji padejo v breme skupnosti, ki jih mora vzdrževati.

Angleške, nemške, ameriške in belgijske statistike od leta 1926 govore še o povsem drugih številkah, nič manj kakor 20.000 do 60.000 ljudi pogoltno industrijski zmag v teh državah. Ta pojav pa je dal misliti inozemskim gospodarstvenikom in uvedli so obvezno izbiranje delavstva na psihotehnični osnovi.

Statistični podatki po desetih letih, ko se je uvedlo psihotehnično izbiranje industrijskega delavstva, pa kažejo, da so se nesreče kljub večji gospodarski frekvenci vidno omejile, ker so padle za 40% do 80%.

Življenje je borba za obstanek in delo zahteva svoje žrtve, toda gospodarstveniki so uvideli, da te nesreče pomenijo ogromno gospodarsko izgubo: Prvič efektivno v denarju (rente) in drugič ker postanejo cele armade delavcev delanezmožne ter je s tem njih živa produktivnost za gospodarstva trg uničena. Industrijske statistike pa so pokazale, da pomeni izguba dobrega delavca za podjetje skoraj toliko, kakor nabava novega stroja.

Z naraščanjem industrijskih invalidov raste socialno breme v tako velike številke, da se izživlja v povsini reži in se s tem otežuje konkurenca na svetovnem trgu. Treba je bilo najti sredstva, da se to zlo omili, da se živi delavec zaščiti in se denar (rente) na realnejši način uvrstijo v narodnem gospodarstvu. Torej samo gospodarstvenost je vodila industrije in narodne gospodarje — nobena sentimentalna težnja pomagati slabšim — da so se odločili — omejiti nesreče v industriji. To je torej čisti račun rentabilnosti gospodarske akcije.

Pri statistiki nesreč se je ugotovilo, da se dogajajo stalno v določenih dnevih in urah in sicer v zadnjih urah pred koncem delovnega časa ter predvsem v dnevih koncem delovnega tedna, odnosno pred in po nedeljah in praznikih. Tudi se je ugotovilo, da se manjši delavci v veliko večji meri ponesrečijo, ko starejši.

Ako si ogledamo te pojave bližje, vidimo, da je glavni vzrok nesreč pri mladih delavcih (novincih) nepoznanje dela, nedovoljna prispebnost in deloma prevelika prešernost mladega človeka, ki v svoji polni sili prezira nevarnost. Z ozirom na to so uvedli v vseh večjih industrijah, kjer delajo ljudje pri strojih, ki se vrte z veliko brzino, psihotehnične laboratorije, da preizkušajo delavce, ki jih hočejo uporabiti za delo pri teh nevarnih strojih, z eksperimentalno psihološkimi sredstvi (testi in aparati) v inteligentnosti, pozornosti (koncentraciji), kratkosti reakcije, natančnosti itd. Na osnovi ugotovljenih psiholoških sposobnosti izključijo potem vse one kandidate, ki ne pokažejo določene mere sposobnosti za obvladovanje gotovega dela. Tako je od vsega početka izključen od strojnega dela vsak, ki nima takega duševnega ustroja, da bi z lahkoto zmagoval odgovorno delo. V švedski železniški statistiki od leta 1937 so padle nesreče po uvedbi psihotehničnega izbiranja prometnega oseb-

ja za 80%, kar je naravnost zavidljiv uspeh, toda dokazan s statističnim materialom.

Ni pa dovolj samo izbirati pravega moža za pravo mesto ter ga nato postaviti v nevarnem delu, da se sam znajde in pomaga kakor ve in zna. Izbranega delavca je treba sistematično priučiti, prikazati in opozoriti ga na vse težkoče in nevarnosti pri njegovem delu. To zmore samo vzorno vodena obratna učilnica (Werkechule) s smotno urejenim učnim načrtom. Takih obratnih učilnic pa v naših industrijah sploh ni, edino podjetji KID in Bata sta jih uvedli, toda zdi se mi, brez znanstvene psihotehnične osnove.

Ugotovili smo, da se dogajajo nesreče koncem delovnega tedna, odnosno pred in po nedeljah in praznikih. To iz razloga preutrujenosti delavstva. Utrujenost je fiziološko-psihološki pojav, ki se pojavi, čim se v organizmu ne izravnavajo škodljivi sokovi s svežimi, zato je vsako delo v utrujenosti rop na zdravem organizmu. Sodobno obratno vodstvo se zato trudi uvesti na osnovi študija utrujenosti odmore v tekoči delovni postopek, da bi se s tem sprosti škodljivi sokovi nadomeščali s svežimi v organizmu. — Uvedba pravih delovnih odmorov je imelo za posledico, kljub skrajšanju delovnega časa, povečanje produktivnosti za 20% do 30%.

Da se dogajajo nesreče pred in po praznikih, je razumljivo tudi iz psihološkega vidika. Človeški organizem je preutrujen, volja popuša, k temu pride še preusmeritev in odvajanje misli od dela na nedeljski počitek, igro, tekmo itd., torej se pojavlja poleg utrujenosti še zmanjšana pozornost in koncentracija in nesreča je kaj lahko tu.

Po nedeljah in praznikih se pojavljajo nesreče iz razloga, ker čuti človek po nedeljskem počitku notranji odpor prekiniti stanje mirovanja in se znova preusmeriti na delo. Misli so še na pretekli zabavi, izletu itd. Torej ni samo faktor ponedeljskega razpoloženja, kakor se je mislilo, tako imenovani »plavi ponedeljek«, ker se tudi pri delavcih, ki sploh ne pijejo, pojavlja ta odpor ponovne prilagoditve k delu in v tem času nihanja se dogajajo nesreče. Šele v nekaj urah se znajde delavec znova v svojem delovnem

Gostovanje ge. Eve Bandrowske-Turske

Ob koncu sezone — ko je umetniško osebje našega opernega gledališča že v pričakovanju po-
čitniškega oddiha sprito razumljive utrujenosti, ki jo je gostovanje na jugu že stopnjevalo, in ko v predstavah ni mogoče pričakovati več pravega ognja in ubranosti — je prišla k nam v goste pevka svetovnega slovesa, Eva Bandrowska Turska in je nastopila v naslovni vlogi Verdijeve »Traviate«.

Iz vsega podajanja slovite pevke, ki si je s svojim širnim nastopanjem pridobila upravičeno dobro ime, se je razodevala prava umetniška vrednota, pa čeprav ne več v tistem blesku, kot bi si ga mogli predstavljati pri njej pred leti, ko je bila pevka še na višku svoje oblikovalne moči. Toda kultura petja in igre, pridobljena na osnovi resnega dela in visokega stremiljenja, se je razodevala še v vsej moči in je osvajala dojemalca, ganejena v pravem umetniškem doživljanju.

Glas je obsežen in bolj dramatsko označen, a posebej izdelan tudi še v koloraturi, ki mu daje neko svojstveno, nekoliko ostrjšo barvo. Izoblikovan pa je ta glas plemenito in podrobno, da z neko lahkotnostjo sledi vsem še tako zapletenim

tonskim zvezam. V podajanju samem je nekakšna zadržanost, izhajajoča iz poslušnosti do objektivnih muzikalnih postav. Pevka ne izžareva v petju toliko svojih osebnih čutenj, kolikor se podreja čisti glasbenosti — zato se poslušalec tudi včasih odzdeva, kot bi poslušal instrument, ki verno sledi pristnemu melodičnemu loku. Morda grede taki odtiski že deloma preveč v skrajnost, kjer jim grozi občutek maniriranosti in kjer se utedne v nekem osebnem opajanju nad prepotankim oblikovanjem izgubiti živa neposrednost, kar izgublja nekoliko na preprečevalnosti; tu je tudi zasidrano prerazlagovanje posameznih glasbenih misli. Vendar pa se iz vsega plemenita kultura petja tako močno povzpneja, da more poslušalca prevzeti.

Tudi v igri kaže umetnica svojo visoko kulturo oblikovanja. Nikjer ni pretiranega izžarevanja osebnih čutenj — vse se pokorava obrisu tistega lika, ki ga je ustvaril Verdi in na katerega je napisal tudi dano glasbeno podobo. Zato je bila ta Traviata umetniško vsestransko verna in dognana odrska postava, ki je nosila v sebi mnogo plemenite topline, vendar pa toliko zadržane, da je učinkovala brez vsiljivosti.

Predstava je bila v ostalem močno razrahljana — le v orkestru trdna. Vodil ga je dirigent Niko Štritof z nekim posebnim razumevanjem za zvočno uravnovešeno.

V. U.

Novo mesto

Akademski pevski zbor pride tudi v Novo mesto. Svoj koncert pesmi slovenskega preporoda priredi v soboto, 10. junija, v telovadnici ljudske šole. APZ bo brez dvoma tudi v Novem mestu doživel navdušen sprejem in velik odziv.

Bled

V nedeljo, dne 11. junija, bo na Bledu javna telovadna prireditev jeseniškega okrožja Fantovskih odsekov in krožkov. Vabimo tudi odseke in krožke iz ostale Gorenjske, da se prireditve udeležijo. Obenem bo to zanje najlepši izlet. Na predvečer bo v veliki dvorani Prosvetnega doma telovadna akademija z izbranimi točkami, drugi dan dopoldan ob 9 pa sprejod, katerega se bodo udeležile tudi narodne noše. Popoldan bo telovadna prireditev.

Jesenice

Kino Krekovega prosvetnega društva predvaja na binkoštno nedeljo ob 3 in ob 5 film »Tarantela« ob pol 9 zvečer »Mojster duša«. Na binkoštni ponedeljek ob 11 dop. kot matineja, ob 3 pop. in ob pol 9 zvečer film »Tarantela« pri vseh predstavah še odličen dodatek.

»Vašega zaročena pa dobro poznam. Njegova največja ljubezen so starine, ki jih zbira.«
»Oprostite, gospod, kako si drznete mene žaliti?«

700 letnica oo. minoritov v Ptuj

Samostan oo. minoritov v Ptuj, ki ima slavo no zgodovino, se pripravlja na svojo veliko proslavo. Program za proslavne dni je že izdelan. Proslava ne bo samo lokalna zadeva, ker je z njo združen tudi kongres tretjerednikov iz vse Slovenije. Pokroviteljstvo proslave je prevzel g. predsednik senata dr. Anton Korošec, voditelj slovenskega naroda. V častnem predsedstvu sta ministri dr. Krek in Franc Snoj, ban dravske banovine dr. Natlačen in oba slovenska škofa, dr. Mileta, škof šibeniški, provincial minoritskega reda dr. Burč, vseučil. prof. dr. Stele.

Sporod proslave obsega tri dni: 5. 6. in 7. avgust. Poleg veličastnih cerkvenih slavnosti (močna procesija z gorečimi baklami, polnočnica, škofovska sveta maša in pridiga na minoritskem trgu) bo v okviru proslave tudi več zunanjih prireditvev. Na slavnostnem zborovanju govori dr. Alojz Mihelič, podpredsednik skupščine in Fr. Terseglav, urednik »Slovenec«. 6. avgusta zvečer bo tvečka Pyrola iz Celja izvajala velik ognjemet pri mestnem parku, kakor ga še v našem mestu nismo videli. Ptujsko in ljubotnersko pevsko okrožje se pripravljata za velik nastop pod vodstvom zveznega pevovodje g. prosv. inšpek. Marka Bajuka. V soboto 5. avgusta bo prisrčna otroška pobožnost združena s posebno otroško prireditvijo pred minoritskim samostanom. Otroci ptujskih šol in iz okolice bodo sodelovali v svoji prireditvi na teh slavnostih. Na njihovi prireditvi bo prvič igrala otroška godba na fanfare, ki se vešba v minoritskem samostanu. Razen tega bodo na sporedu različne vesele točke: pesmi, deklamacije, igrski prizori. Marijini vrtni iz okoliških fara bodo na ta dan priredili pod vodstvom dušnih pastirjev izlet v Ptuj. Ta otroška prireditev bo na vsak način nekaj posebnega. Da bo pa veselje otrok popolno, bo na koncu prireditve srečeval za otroke. Otroci bodo videli, kako bodo izmed njih izbrani »vlekli« njihovo srečo iz žare.

Med velike prireditve letošnjega leta bo na vsak način spadala igra D. Petančiča »Kuga«, ki je v sliki postavljena povest našega kraja, Meškova »Črna smrt«. To povest pozna ljudstvo prav dobro, ker jo je izdala družba svetega Mohorja. Zgodovinska snov je zajeta iz leta 1645, ko je divjala v Ptuj in okolici strašna kuga. Takrat so oo. minoriti vršili požrtvovalno dušnopastirsko službo med okuženimi. Igra, ki je napisana nalašč za to priložnost, prikazuje strahote tistih dni v nazornih podobah. V njej je povečano delo oo. minoritov za dušni blagor ptujčanov in okoličanov v zgodovini. Poleg avtorja bo vodil režijo znani gledališki igralec Edo Grom, ki bo sam igral eno glavnih vlog. V prireditvi ki bo na posebnem pozorišču pred minoritsko cerkvijo, bodo prikazane zgodovinske narodne noše. Pozorišče bo ogromno in veličastno. Zgrajeno bo stilno, da bo obenem uporabljivo za cerkvene slavnosti.

V kratkem bo samostan razposlal prijave pole na župne urade in društva, katere naj izpolnijo in pošljejo samostanu, da bo mogel pravčasno poslati proslavne knjižice in znake Fantovske in dekliske odseke vabimo na tabor v krožih.

Socialno delo v Rušah

Ruše, 26. maja

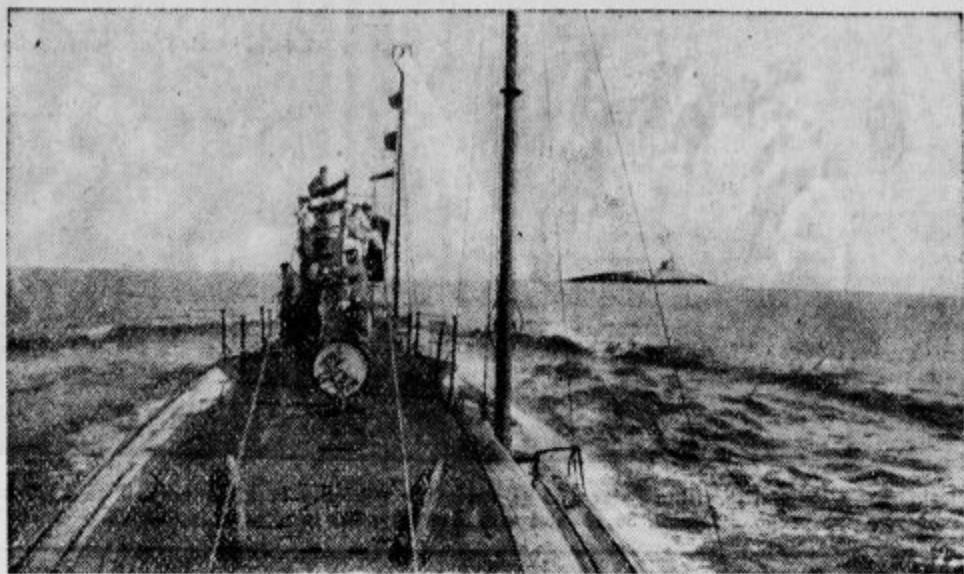
Pri zadnji občinski seji je položil socialni odsek račun o letošnji zimski pomožni akciji. Številke, ki jih je v svojem poročilu navedel predsednik, dokazujejo, da je akcija lepo uspela in dosegla svoj namen. Darovali so za akcijo: Tvorica za dušek 3000 din, g. Hinko Pogačnik 1000, g. Viktor Glaser 500, Zvezoprometno društvo 500, Prosvetno društvo 300, g. Glančnik 200, Društvo rejcev malih živali 60, g. ravnat. Krejči 240, Ubožni zavod 50, Lasbacherjeva ustanova 437.50, blago Delavski konzum, Tekstilne tovarne Vlach in Doctor in drug. Vsi dohodki znašajo skupno 6287.50 din. Za to vsoto so se nabavili čevlji, toplo perilo in blago za obleke. Razdelilo se je med otroke 51 parov novih čevljev, 2 para starih, popraviti se je dalo 7 parov, odrasli rejni so do dobili 6 parov novih čevljev. Perilo je prejelo 57 dečkov, perilo ali blago za obleko 60 deklic in 3 odrasli. Stroški znašajo: za čevlje 4493 din, za blago 1580.50 din, za popravila 114 din, za živila 100, skupno 6287.50 din. Vse veliko delo so izvršili člani socialnega odseka poleg svojega stanovskega dela; vendar so večkrat okusili, da je nevhvaležnost plačilo sveta.

Drugo, nič manj pomembno in važno poročilo je občini predložila Krajevna protijetna liga, ki deluje blagodejno v Rušah že od leta 1930. Za svoje delovno polje si je izbrala šolsko mladino, to je jetične in slabotne otroke, v svesti si, da je bolj potrebno ljudi jetiko obvarovati, kakor pa jetične zdraviti. Da okrepi zdravje slabotnim otrokom, jim deli v šoli med odmorom toplo mleko in kruh. Tako je lanske leto razdelila v šoli 1257 litrov mleka in 1126 štruc kruha. Stroški za to so znašali 4471.75 din, ki so se pokrili s prispevki industrijskih krogov občine in članov. Liga ima prihodnji petek ob 6 zvečer svoj občini zbor v novi šoli in vabi vse člane, da se zbora udeležijo. Na občnem zboru se hoče odbor zahvaliti ljubiteljem šolske mladine za njihovo pomoč.

V premočgovnikih v ančriškem revirju Kentucky stavka stotisoče rudarjev. Ameriško vojaštvo mora skrbeti, da se ne kali red in mir.

Iz potopljene podmornice rešeni pripovedujejo 33 živih prišlo iz globine 72 m, 26 jih je ostalo v podmornici na dnu morja

Pogled na krov podmornice, zadnji del. Razločno je vidna tudi odprtina, skozi kakršno je v »Squalus« vdrila voda. Na to odprtino so potapljači montirali potapljaški zvon.

V torek zjutraj (po našem času zvečer) se je blizu Portsmoutha ob novoangelski obali v Ameriki potopila najnovejša ameriška podmornica »Squalus«. Podmornica je bila še popolnoma nova in je bila šele na opazovalnih vožnjah, prvo uradno poskusno pot bi imela nastopiti letos 13. junija, iz ladjedince je prišla letos v marcu. V podmornici je bilo 59 moških. Ko je že 18 ur ležala na morskem dnu 72 m globoko, so prišle prve reševalne ladje, križarka »Brooklyn« in podmornici »Sculpin« in »Falcon«. Po dolgih naporih so — po našem času — v sredo zjutraj s pomočjo potapljaškega zvona rešili prvih 7 mornarjev. Štirikrat so potapljači spustili rešilni zvon v morje in ga pridrili na vhodno odprtino podmornice in tako se jih je od 59 rešilo 33, 26 pa jih je ostalo v podmornici — utonili so v vodi, ki je vdrila v njen zadnji del. Zadnje prizore tega reševanja opisujejo naslednje vrstice.

Po Ameriki se je medtem že razširila vest, da so reševalna dela okrog podmornice »Squalus« končana. Vest vzbuja dvojni občutek: Rešitev 33 mornarjev iz globine 72 metrov je velikanski uspeh ameriške tehnike, obenem pa se je ob tej priliki tudi pokazala velika požrtvovalnost potapljačev. Vsi rešeni in njihovi svojci so reševalcem in dovršeni tehniki hvaležni, javnost je ponosna na ta uspeh svojega pomorstva. Toda 26 jih je ostalo v podmornici. Njim in njihovim svojcem vsa tehnika ni nič pomagala. Zato je uspeh tega reševanja združen z dvojnimi občutki: z veseljem in žalostjo.

Zadnji živi prihajajo iz morja

Reševalna dela so torej končana. Kar je bilo še živega v podmornici, so rešili. Vsi rešeni so v bolnišnici na križarki »Brooklyn«, zdravniki upajo, da bodo vsi ostali pri življenju, čeprav je skoraj dvodnevno prisilno bivanje v morskem temi mnoge duševno popolnoma strlo. Sedaj ne gre več za reševanje, ampak le za to, da potopljenega podmornico s trupli 26 žrtev svojega stanu dvignejo na površje in podmornico popravijo, žrtve pa dostojno pokopljejo. Zato pa je časa dovolj, ker je kleni trup podmornice in mrtva trupla potopljenih počakajo...

Ko so četrtrič in zadnjič spustili potapljaški zvon do podmornice, so stopili vanj zadnji živi, bilo jih je devet. Pri dviganju pa se je zvon v globini 50 metrov ustavil, dvigalna naprava ni prav delovala. Ko se je zvon zibal v morskem temi, je onim devetimi, ki so bili že tik pred rešitvijo, pohajal zrak in bi se v gneči kmalu zadušili. Prišli so strašni trenutki, ki so k sreči trajali le nekaj minut, za one v zvonu so bile to ure muk in trpljenja. Po nekaj minutah se je potapljačem posrečilo s podmornico »Falcon« v zvon napeljati cev za dovajanje in cev za odvajanje zraka, oni v zvonu so bili rešeni, vsaj dihati so mogli. Kvišku pa se zvon ni premaknil štiri ure, ker potapljačem se nikakor ni hotelo posrečiti, da bi pognali v tek dvigalno napravo. Po štirih urah se je zvon spet začel dvigati in kmalu po polnoči od srede na četrtek (po našem času v četrtek ob 6 zjutraj) se je pokazal na morskem površju, z njim zadnjih devet rešenih.

Med temi, ki so zadnji prišli iz »Squalus«, je tudi poveljnik Naquin, ki je zadnji zapustil svoj potopljeni dom, in še trije častniki. Med temi, ki jih je smrt našla 72 m globoko pod morjem, sta tudi dva častnika, dva civilna inženirja in tudi olimpijski tekač Patterson.

Prvi poskusi potapljača, da se seznani z notranjostjo morja.

Potapljaški zvon, ki so ga ob tej priliki v ameriški mornarici prvič uporabljali, je težak blizu 10.000 kg in je spodaj natančno tako širok kot vhodna odprtina v »Squalus«. Ko so potapljači postavili zvon natančno na odprtino, so s posebnimi aparati izravnavali zračni pritisk v zvonu z zračnim pritiskom v podmornici, nato so mornarji v podmornici odprli odprtino in vstopili v rešilni zvon, dali znamenje in zvon se je začel dvigati — na beli dan.

Ure na dnu morja

Med rešenimi je tudi elektromonter podmornice Thomas Bland, ki so ga s križarke »Broo-

klyne prepeljali v bolnišnico v Portsmouth. Ta je dejal o nesreči:

»Izvajali smo normalne potapljalne vaje. Poveljujoči častnik je mirno dajal povelja, ki so vsa bila takoj z vso natančnostjo izvedena. Ko se je podmornica tako normalno potapljala, smo takoj pod površino začeli vedno hitreje iti na dno. Na povelje, da se izpraznijo obtežilni tanki, se je podmornica v hitrem sunku postavila strmo navpično, dvignila se pa ni, kakor bi se sicer morala. V istem hipu je iz zadnjega dela že prišlo poročilo, da je udrila voda. Poveljnik je nato takoj ukazal, da se zapahne zapah proti zadnjemu delu podmornice. Trenutek prej se je nekaterim tovarišem še posrečilo, da so iz zadnjega dela pribežali k nam. Ves dan (po naše noč, od torka na sredo) smo nato poskušali z udarci na steno stopiti v zvezo s tovariši v zadnjem delu, pa na naša znamenja ni bilo nobenega odgovora... Med nami trinajdesetimi, ki smo bili na milost in nemilost stisnjeni v prednjem delu, ni nikdar ugasnilo upanje na rešitev. V rednih razdobjih smo na površino spuščali na krovu pritrjene signalne bombe, ki na površini razvijajo velik dim, da bi tako nakazali položaj naše podmornice. Tako smo spustili na površino tudi telefonsko bojo (v posebni krogli zaprto telefonsko napravo) in navdalo nas je novo upanje, ko je po tem telefonu stopila z nami v zvezo podmornica »Sculpin« in nam poročala o prvih reševalnih pripravah. Telefonska žica se je pa kmalu pretrgala in morete si misliti naše veselje, ko so prišli do nas potapljači in so z udarci na jeklene stene vpraševali, če smo še živi. Z največjo pozornostjo smo nato prisluškovali poskusom potapljačev, da bi na odprtino naše podmornice pridrili potapljaški zvon. Silno smo se razveselili, ko so nam sporočili, da lahko odprtino odpremo in so prvi tovariši stopili v potapljaški zvon in so jih potegnili na površino.»

Poročnik John C. Nichols, ki je tudi z zadnjimi prišel iz potopljene podmornice, pa pripo-

Potapljaški zvon na krovu reševalne ladje.

veduje, s kakšno bolečino je poveljnik dal zapreti zapah, ki loči zadnji del podmornice, v katerega je udrila voda, od sprednjega, in pravi: »To je bila edina možnost, da se ladja reši. Naši tovariši v zadnjem delu so bili zaprti in obsojeni toda edino na ta način je bilo mogoče rešiti 33 moških v prednjem delu. Kar se je pozneje godilo, je pravi pekel. Nad 30 ur smo bili zaprti skupaj in stisnjeni na najožji prostor. Zelo nas je zeblo in slednjič je še ugasnila luč in smo si morali pomagati z žepnimi svetilkami. Vsak je skušal zatreti moreče misli, ali bodo po signalnih bombah našli položaj naše podmornice ali pa bo v prihodnjih urah počasi prišla smrt.«

Mornariško poveljstvo je že uvedlo strogo preiskavo o vzrokih te nesreče. Zaslišani bodo vsi, ki so se rešili, o vseh podrobnostih, zlasti pa o dogodkih neposredno po začetem poskusu potapljanja.

Potapljači v šoli Pot do morskega dna je dolga in trda

Najbrž še nikdar v zgodovini pomorstva niso bile vse sile za reševanje iz morskega dna tako alarmirane kakor sredi tega tedna, ko je vsa ameriška vojna mornarica vse poskusila, da bi iz globine 72 m rešila 33 svojih tovarišev. Ob tej priliki so poskusili vsa sredstva in vse načine — in ne brez uspeha: Vsi, ki so še živi pričakali potapljače, so se rešili. Nesreča je dala povod, da danes spet ves svet govori o podmornicah in življenju v njih, o morskih globinah, o pritisku vode in o — potapljačih in njihovem napornem poklicu.

Vsaka pomorska organizacija ima danes že svoj oddelek potapljačev. Tako ima potapljače vojna mornarica za dela ob potopljenih podmornicah, za dvigavanje potopljenih vojnih ladij itd. Trgovska mornarica jih ima za dvigavanje potopljenih zakladov iz morja. So tudi cele družbe, pri katerih so potapljači v službi kot ostali mornarji na parnikih in ki se kot z obrtjo pečajo z iskanjem bogastev v morju.

Potapljači se izveščajo za svoj posel v posebni šoli. Mine pa precej časa, preden novince spuste pod morje. Sola traja sicer vse leto, toda pozimi in v dobah, ko so radi viharji, je le bolj teorija, v toplejših mesecih pa se začne praksa — kogar je namreč vodstvo šole spoznalo za sposobnega. Najprej novince skušajo navaditi na občutek popolne osamljenosti in navezanosti izključno na samega sebe in na mraz, ki gre v globinah skozi kosti. Treba je prenesti tudi močen pritisk vode, ki pritiska na krvni obtok, na pljuča in vse organe tembolj, čim globlje se je potapljač spustil. Zato med potapljače sprejmejo le popolnoma zdrave moške, ki so močne postave in trdnih živcev. Ko gre potapljač pod morje, mora biti kar najtopleje oblečen, nato se še obleče v gumijasto obleko, ki mu jo za zapestji stisnejo z močnimi gumijastimi trakovi. Na noge mu nasadijo potapljaške čevlje, ki tehtajo tudi do 20 kg. Na hrbtni in prsu mu navežejo težke svinčene uteži, da bi ga tokovi ne zanašali preveč, ampak bi se čimbolj naravnost potopil na določeno mesto. Slednjič mu na glavo posadijo bleščeč šlem iz bakra in ko je zadnja malih odprtin za oči skrbno zaprta in privita, je potapljač v polni opremi. Seveda se oprava veliko ravna po globinah, v katere je potapljač namenjen. Oprema za večje globine je skoro vsa kovinska, nekaj podobnega kot oprema srednjeveških vitežev, da ga varuje pred pritiskom vode. Kratek sprehod v tej opremi po krovu potapljaške ladje — to so prve vaje potapljačev, dokler se ne počuti v njej

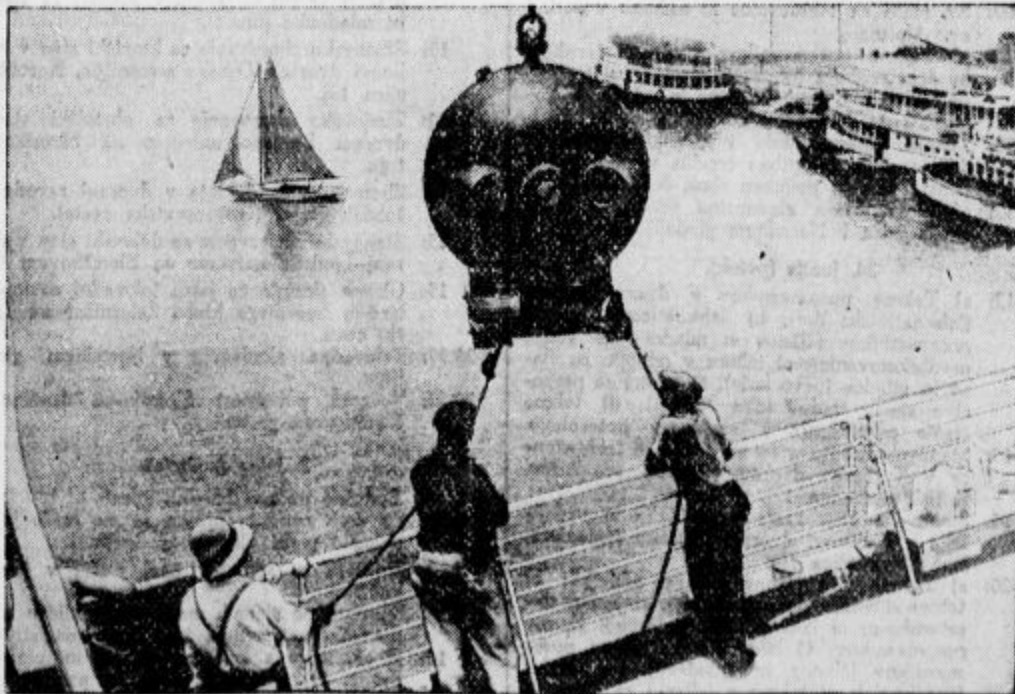
»kot doma« in dokler ne zna v tej opremi prijeti za vsako orodje. Na »notranjost« morja in pritisk vode se vadi s prostim plavanjem pod morskovo površino, le okrog vratu ima pas s kisikom, v ustih pa ustnik — to mu je v začetku vsa dihalna naprava.

Ko se je tako privadil mraka v notranjosti morja in potapljaške obleke in obenem preizkusil že tudi svoje telesne zmožnosti za ta poklic, se začne pravo potapljanje v potapljaški opremi. Na vrvi ga dvignejo s krova ladje in ga po stopnicah, ki ob ladijskem trupu peljejo le nekaj metrov pod morskovo gladino, spuščajo dol — dol — v morje, da popolnoma »utone«. Sprva ga spustijo le toliko, da »nos vtakne pod morje«, kakor pra-

vijo in da zaplava nekaj metrov, potem pa gre čimdalje globlje in čimdalje za več časa. Medtem potapljač ves čas visi na debeli vrvi, ki se odvija z njegove ladje. V njegovem pokrivalu je tudi telefon, ki pelje na ladjo, potem katerega sporoča svojemu poveljstvu svoje vtise in želje. Tudi zrak mu dovajajo po posebni cevi, ako nima s seboj dihalne naprave s kisikom. Ker pa vsaka tehnična naprava more kdaj odpovedati, mora vsak potapljač točno znati morskovega znamenja, ki jih daje na krov svoje ladje s cukanjem posebne vrvi, ki teče ves čas ob njem.

Gibanje na morskem dnu pa je večkrat zelo težavno. Ze v globini sidra potapljač večkrat naleti na več metrov debelo in gosto morskoro rastlinje, ki ga vsega prepleta, da v njem bolj plava kot pa hodi. Zaradi vrvi in žic, ki ga vežejo na ladjo, ne more hoditi naprej, ampak le nazaj, po rakovo, ali po strani, ker bi se sicer zapletel v vrvi. Ko se je začel tako navaditi gibanja pod morskovo gladino, mu dajo v roke prvo orodje, kladiva, razna svedra, dlete itd. V morje mu vržejo težke krogle in ga spuste k njim in mora drugo za drugo navezati na vrvi, ki jo spuste za njim v morje, ki pa jo mora v morju še najprej poiskati in se dokopati do nje. Dolge in naporne so te vaje, preden se potapljač popolnoma izuči v svojem poklicu. Znati mora v temi preiskati ladjo, kje ima okna, kje vhode, večkrat mora žagati železno ogrado, mašiti odprtine in na zadnjo odprtino pridrili cev za izsesavanje vode itd. To je cela obrt, ki ima svojo delavnico pod morjem! Pri reševanju moštva iz podmornice »Squalus« so potapljači na vhod v podmornico štirikrat zrakotesno nastavili potapljaški zvon, se z moštvom v podmornici sporazumeli, kdaj je zvon prav nastavljen, da je moštvo od znotraj odprlo svoj vhod in jih je 7 ali 8 šlo v potapljaški zvon, nakar so preostali znotraj vhod spet zaprli, potapljači pa so se sporazumeli s svojo ladjo, da je zvon z rešenimi dvignila — in vse to se je godilo v globini 72 metrov!

Prav tako kot pri potapljanju je tudi pri dviganju treba največje pozornosti, da se vse skupaj ne konča s težkimi obolenji ali tudi s — smrtjo. Ker v globinah vlada silen pritisk, se mora organizem počasi privaditi spet na normalni zračni tlak, ki vlada na površini. Vsaka potapljaška šola ima razpredelnico, kako se mora potapljač dvigati, če je bil toliko in toliko časa v taki in taki globini. Če je bil n. pr. samo dvajset minut v globini 60 m, se mora dvigati na površje celih 32 minut.

Amerikane William Beebe se v svoji krogli spušča v morské globine. Krogla je spodaj močno obtežena s kovinskimi ploščami, da pade — ko se spuščalna vrv odklopi — čim globlje v morje. Na morskem dnu pa se te plošče odklopijo in krogla se sam s pomočjo zraka, ki je v njej, dvigne na površje. V tej krogli se je W. Beebe spustil 900 m globoko. Namenjena je le raziskovanju velikih morských globin.

Jugoslovanska etapna kolesarska vožnja gre h kraju

Kaj je s slovenskimi dirkači na etapni vožnji okoli Srbije?

Prva jugoslovanska etapna kolesarska vožnja, v kateri sodelujejo tudi romunski dirkači z močno ekipo in katere najnevarnejši konkurent našemu Proseniku je romunski dirkač Tudose, gre h kraju. Še dve celotni etapi in napore vožnje po nevarnih srbskih klancih, ostrih serpentinastih zavojih nad nevarnimi globokimi prepadi gorskih pobočij Južne Srbije bo konec. Mnogo truda so v tem času pretrpeli ti cestni atleti, ožgani od pekočega južnjakega sonca, ki so se ramo ob ramo borili za dosego boljših rezultatov tako na poletnih, kakor etapnih ciljih in tudi za končni rezultat vseh šestih etap. Na vsej dolgi progi jih je prebivalstvo posameznih krajev, skozi katere se je vlekla ta, za naše kraje nenavadna karavana zaprašenih, do kože prepotenih atletov, spremljanih od večjega števila funkcionarskih, komisijskih in drugih avtomobilov, navdušeno pozdravljalo.

In kaj je z našo slovensko šestorico dirkačev, ki je šla v to hudo borbo zastopat barve naših kolesarskih klubov?

Kakor je razvidno iz poročil belgrajskih listov, je naše moštvo, kakor tudi večina dirkačev, vse do Skoplja, t. j. do konca tretje etape, imelo dosti nevarnih defektov tako na gumah kakor tudi na kolesih samih. Ta smola je spremljala skoraj vse. Edina dva, ki sta se kolikor toliko dobro držala, sta bila Peternel Ivan in pa Premk Pavle, tako da se je Peternel tudi na cilju druge poletne tretje etape v Skoplju plasiral kot šesti in kot tak bil deležen tudi posebnega darila skopljanskega občinstva. Glavno nagrado mesta Skoplja je kot prvo došli jugoslovanski dirkač prejel ljubljanski Lavrih, ki pa vozi za belgrajski klub. Podarjena mu je bila krasna zlata ura.

Včeraj je bil v Skoplju štart četrte etape v izmeri 202 km, katere prvi cilj je bil v Vranju, drugi pa v Nišu. Od naše šestorice je štartal v tej etapi, ki je zaradi zelo slabega stanja ceste v najslabšem stanju do sedaj prevožene proge — sam Peternel, medtem ko je ostala petorica bila po raznih ovirah in nevarnostih prisiljena naporno vožnjo zapustiti in je skupaj z desetorico enakih nesrečev odstopala nazaj v Belgrad, da tam počaka čisto osamljenega Gorenjca Peternela, ki, če bo imel srečo, bo progo tudi prevozil, saj je fant poln korajže in veselja, ker se mu je nudila lepa prilika nastopa v tej prvi jugoslovanski etapni kolesarski vožnji. Po splošni klasifikaciji ob koncu tretje etape zavzema izmed 29 ostalih dirkačev 12. mesto.

- Rezultati prvih treh etap so naslednji:
1. Prosenik Avgust (Zagreb) 17:46.42.
 2. Konstantin Tudose (Romunija) 18:01.
 3. Stjepan Grgac (Zagreb) 18:01.13.
 4. Karel Lavrih (Belgrad) 18:08.13.
 5. Josip Pokupce (Zagreb) 18:12.31.
 6. Georgi Kapuh (Romunija) 18:16.31.
 7. Nikolaj Jonkapu (Romunija) 18:16.31.
 8. Danilo Erdelj (Borovo) 18:17.41.
 9. Jonel Christea (Romunija) 18:14.50.
 10. Dimintru Hrenčuk (Romunija) 18:19.26.
 11. Rade Veljković (Belgrad) 18:19.56.
 12. Ivan Peternel (Ljubljana, Hermes) 18:22.56.

Malo se je sicer pisalo o tej zanimivi etapni vožnji kolesarjev po Južni Srbiji, za katero je z ozirom na udeležbo tudi naše ožje šestorice precej zanimanja tudi med našimi športnimi krogi. Kakor se za hrvatske dirkače zanimajo Hrvatje, za srbske Srbi in za romunske Romuni, tako je tudi nam pri srcu položaj naših bližnjih kolesarskih atletov, ki so bili in so še v težki in naporni borbi po hribovitih cestah Sumadije in drugih predelih Južne Srbije. Kraji, po katerih je dirkačev vodila tekmovalna proga iz Belgrada skozi Skoplje, Niš in Kragujevac nazaj v Belgrad, so sicer polni lepih in zanimivih prirodnih krasot, a te so le za turiste in nimajo kolesarski dirkači od njih nič drugega kot še večje napore in muke, čim zanimivejša je ta prirodna lepota. Vzpenjajoč se iz soteske v srme klance in spuščajoč se zopet s teh

v nevarnih in ostrih serpentinah nad globokimi prepadi v doline po zaprašenih, na več krajih z ostrim gramozom posutih cestah, so ti atleti jeklenih mišic vendarle korajžno vztrajali skozi vseh 1.100 kilometrov.

Od 44 udeležencev, ki so bili minuli ponedeljek zjutraj zbrani na štartu v Belgradu, jih je že na koncu tretje etape v Skoplju moralo odstopiti kar 15, in sicer eni že izžrpani, drugi potolčeni, tretji z nepopravljivimi defekti koles itd. In med temi 15 nesrečnejši je bilo kar pet naših fantov, ki so nastopili naporno pot gotovo z najlepšimi upi in nadami. Od naše šestorice je v borbi ostal le še Peternel Ivan, žilavi fant iz Delnice pri Gorenji vasi v Poljanski dolini. Solznih oči so se mnogi iz te petnajstice poslovili od svojih; v nadaljevanju vožnje ostalih tovarišev na štartu v Skoplju. Čeprav je bila njih želja, da še dalje ostanejo v borbi, so se žalostni morali pokoriti prepovedi štarta od strani komisijskega zdravnika, češ da jim njih kondicija tega ne dopušča. In tako so se vrnili v Belgrad. Tako osamljen Gorenjec Peternel se je še krepkeje oprijel prevzete naloge in še energičneje vztrajal. Izmed 29 borcev je v splošni klasifikaciji v Skoplju zasedel 12. mesto, a ob koncu četrte etape v Nišu je preskočil kar za šest mest naprej in zasedel tako 6. mesto. Upati je, da mu bo tudi v nadaljnjih dveh končnih etapah sreča mila in da bo naporno etapno vožnjo srečno končal tako v svoje kakor tudi v zadovoljstvo njegovih simpatizerjev.

Četrta dan kolesarskih dirk okrog Srbije se je vršil po enodnevnem počitku na 202 km dolgi progi Skoplje-Niš. Štartal je 29 dirkačev, ostali so pa odstopili zaradi slabih cest in številnih defektov. Do Skoplja so odstopili tudi naslednji slovenski dirkači:

Danes prvi dan nogometnega turnirja

Pari: ob 15.30 Maribor-reprezentanca, ob 17.15 Rapid: Ljubljana

Najtežjo nalogo bo imel danes naš ligaš, ki bo nastopil proti neoficielni reprezentanci Gradca. Gostje so fizično lepo razviti, igrajo ostro, ambiciozno in se borijo v takem razpoloženju do zadnjega piska sodnikovega. Oni, ki bo zmagal, bo igral naslednji dan v finalu. V primeru neodločnega izida bo finalista določil žreb.

V prvi današnji tekmi bomo videli letošnjega prvaka LNP. O Mariboru se trdi, da je njegovo moštvo dobro uigrano, da so fantje izvrstni tehničarji in da znajo nuditi užitek poln nogomet. Upamo, da nas reprezentanca ne bo neprijetno iznenadila. Tudi pri tej tekmi bo v primeru neodločnega izida odločil finalista žreb.

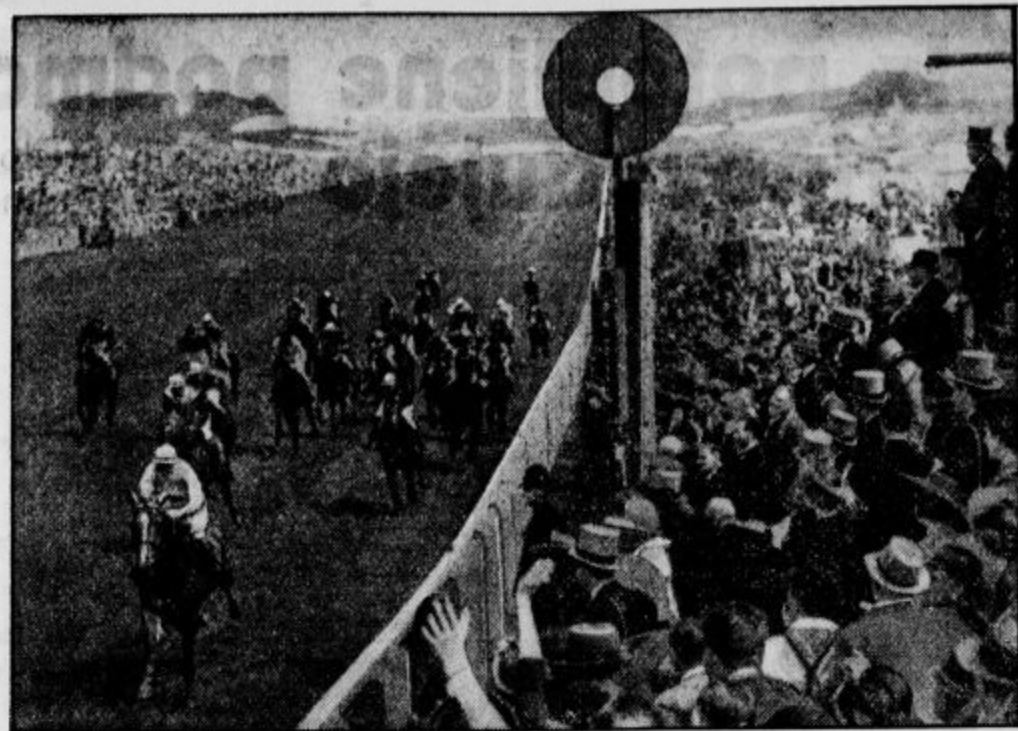
Jutri bodo nastopili ob 15.30 premaganca iz današnjega dne, ob 17.15 pa zmagovalca. Igralo se bo ob vsakem vremenu.

Vstopnina normalna, ligaška za obe tekmi. Nogometni turnir, ki ga priredi SK Ljubljana za binkošti, bo pod pokroviteljstvom predsednika LNP g. dr. Köstla, ki je za zmagovalca daroval krasen pokal.

V primeru neodločnega rezultata finalne tekme na drugi dan turnirja se tekma podaljša za 2 krat 15 minut. Če tudi v tem primeru ostane rezultat neodločen, zmagovalca določi žreb, ki ga izvrši sodnik.

Davisov pokal: Jugoslavija : Italija 1:1

V Milanu se je vršila borba za Davisov pokal v tretjem kolu med Jugoslavijo in Italijo, ki je končala prvi dan 1:1. Canapele je premagal Mitica, ki je igral zelo slabo z rezultatom 6:3, 6:3 in 7:5. Punčec pa je dobil proti De Stefaniju z rezultatom 6:4, 6:1 in 7:5. Gledalcev se je nabralo ob pričetku igre med Mititichem in Canapejem okrog 1200, potem se je pa število zvišalo na 1800, ko sta začela igrati Punčec in De Stefani. Dvoboj se nadaljuje v soboto z igro v dvojce. Za Jugoslavijo nastopita Punčec-Mitica, za Italijo pa Taroni in Cuceli.

Angleški derby. Zmagal je »Blue Peter«, ki ga vidimo v ospredju in ki je porabil za 2400 m dolgo progo 2 minuti, 36 sekund in 8 desetink, kar je izredno lep uspeh.

Katič, Štibernik, Krušič, Žerjal in Premk. Dobro se pa drži Slovenec Peternel. Na cilj v Nišu so prišli dirkači v naslednjem redu: 1. Prosenik (Zagreb), 2. Grgac (Zagreb), 3. Lavrih (Belgrad).

Splošni vrstni red po četrta etapi je pa naslednji:

1. Prosenik (J) 24.52.22,
2. Grgac (J) 25.06.43,
3. Tudose (R) 25.14.10,
4. Lavrih (J) 25.17.13,
5. Pokupce (J) 25.22.37,
6. Peternel (J) 25.32.56.

V Londonu pa je na splošno presenečenje presenečenje premagala v dublu Anglija Francijo, ki sedaj vodi z 2:1. Hare-Wilde sta premagala Petraja in Pelizzaja s 6:3, 6:3, 3:6, 4:6, 6:3.

Hrvatska športna sloga

je na svoji seji sklenila, da svetuje svojim klubom, da do nadaljnjega ne odgovarjajo na vprašanja JNZ glede točke 5. na izredni seji upravnega odbora JNZ dne 24. maja. Hrvatska športna sloga odbora za dan 1. junija sejo, na kateri bo sprejela sklepe o važnih vprašanjih, ki se tičejo hrvatskega športa. Dva kluba in sicer Concordia in Split sta odgovorila JNZ, da odklanjata sodelovanje na kvalifikacijskih tekmah za ligasko prvenstvo, dočim Gradjanski, Hašk in Hajduk še niso odgovorili.

Kako se pripravljajo finski športniki za olimpijske igre 1940

Trening je zadeva športnikov, ki se tem intenzivneje bavijo z njo, čim bolj se bližajo olimpijske igre. Tekmovalce se namreč noče zadovoljiti z uspehom, ki ga je že dosegel, ampak si skuša izvojevati nove zmage.

Tudi Finska se je odločila, da bo vse storila, da bo uspehe, s katerimi se je uvrstila med najboljša narode sveta, pri prihodnjih olimpijskih igrah častno branila.

V vseh športnih panogah, zlasti onih, v katerih je Finska že od nekdaj dobra, gre delo nemoteno naprej. Ker pa nastopi Finska na prihodnjih igrah skoraj na vsej fronti, mora delo precej forsirati, zlasti v onih panogah, kjer je šibkejša. Zato so zgradili nove prostore za trening ter so poklicali na Finsko več inozemskih trenerjev.

Za nogomet so dobili v začetku februarja letošnjega leta Madžara Gabrijele Obizta, ki je sedaj 40 let star, je pa igral dvajsetkrat v madžarski reprezentaciji in tudi na olimpijskih igrah v Parizu. Iz Nemčije so dobili nemškega državnega trenerja za veslanje Hugo Borrmanna. Jeseni pride na Finsko nemški dviglač Adolf Wagner, ki bo treniral finske tekočatele v dviganju uteži. Znani danski kolesarski trener Karl Pheiser trenira finske dirkače. V novembru in decembru lanskega leta je bil na Finskem madžarski švicar Ernst Speissegger, ki je dajal navodila finskiim plavalcem. Pozneje nameravajo poklicati še kakega trenerja za plavanje in za waterpolo.

Ne smemo pa seveda misliti, da potrebuje Finska na vseh športnih poljih tujo pomoč, odnosno tuje trenerje. Nasprotno, še celo sama pošilja svoje odlične športnike v inozemstvo, kjer trenirajo najboljši finski sinovi športnike drugih narodov.

Glavni trener švedskih rokoborcev je že deset let prejšnji finski prvak Robert Oksa, medtem ko trenira od leta 1935 dalje turške rokoborce znani finski rokoborec Onni Pellinen. V Italiji je v letih 1934—35 pripravil italijanske rokoborce Onni Sirenis za berlinsko olimpijado in se je peljal leta 1938 ponovno v Italijo. V Ameriki sta že od leta 1920 kot športna trenerja Finca Jaakko in Mikkoleta na univerzi Harvard. Veikko Rinne je bil mnogo let na Letonskem in je pripravil lahkoatlete za berlinsko olimpijado, medtem ko trenira sedaj francoske lahkoatlete Italijanske smučarske dolgo-progaše je pet let treniral Fince Väinö Sares.

Ti trenerji so neprestano zaposleni v inozemstvu. Zraven je treba prišteti še glavnega trenerja finskih lahkoatletov Armas Valsteja, ki je bil dve sezoni trener angleških lahkoatletov. Italijanske lahkoatlete so pa pripravljali za olimpijske igre v Berlinu naslednji štirje Finci: Paavo Karikko, Martti Järvinen (to ni olimpijski zmagovalce v kopju in svoječasi svetovni prvak Matti Järvinen), Veikko Renko in Ove Andersen. Trije finski telovadci: Martti Uoskkinen, Einari Teräsvirta in Tapio Hirsikangas so trenirali norveške telovadce. In končno je bil trener Nemcev za zimske olimpijske igre v Garmisch-Partenkirchem Veli Saarinen, ki je prejel v Lake Placidu za zmago na 50 km zlato kolajno.

Če takole pogledamo priprave finskih športnikov za prihodnje olimpijske igre, potem moramo priznati, da so vzeli stvar najresneje kljub temu, da Fince kot športni narod že danes ves svet občuduje. Oni hočejo pokazati na svojih tleh še večje uspehe, oni hočejo postati polagoma v vseh športnih panogah prvi narod na svetu. In če bi mali finski narod ostal samo na tej športni stopnji, na kateri je danes — kar se pa gotovo ne bo zgodilo (o tem se bomo imeli že takoj v Helsinkih priložnosti prepričati) —, bi bili uspehi zanj nadvse častni.

Italija : Jugoslavija

Jugoslovanska reprezentanca, ki nastopi dne 4. junija v Belgradu proti Italiji, bodo sestavljali isti igralci, ki so proti Angliji izvojevali tako odlično zmago. Tudi Italijani bodo postavili svojo najmočnejšo postavo, v kateri nastopajo sami italijanski mojstri z žogo.

Zensko lahkoatletsko tekmovanje

priredi v okviru olimpijskega dne 18. junija t. l. SK »Planina« na Stadionu v Ljubljani. Začetek tekmovanja objavimo kasneje.

Sporod obsega sledeče discipline: 1) tek na 60 m (100 m); 2) met krogla (4 kg); 3) skok v višino; 4) met diska (1 kg); 5) tek na 100 m.

Ker bodo na tem tekmovanju sodelovale tudi atletinje SK »Ilirije«, SK »Maratona« (Maribor) in in SK »Jugoslavije«, Celje, obeta biti to tekmovanje zelo zanimivo, na kar že danes opozarjamo občinstvo, obenem pa pozivamo ostale klube, ki goje žensko lahko atletiko, da prijavijo svoje tekmovalke najkasneje do 10. junija t. l. na naslov: SK »Planina«, Jeglič Franc, Kongresni trg 2, Ljubljana.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Planinci! Opozarjamo, da bodo za binkošne praznike na Golici in njeni okolici naraisle v najlepšem cvetu. Ne zamudite te edinstvene prilike in poselite to najlepšo goro v Karavankah. Turistom, ki se izkažejo za planinsko legitimacijo, se ne delajo nikake neprilike pri posetu obeh goriških »oč«. Za dobro posrežbo v kočah bo preskrbljeno.

PODPRIJE S.K. LJUBLJANO

ZFO

Tekma ZFO o priliki mariborskega tabora

V Mariboru se vrše od 29. VI. do 2. VII. letošnje tekme Zveze fantovskih odsekov v telovadbi, lahki atletiki, odbojki in plavanju, in sicer za člane, mladce in članice. Vsem odsekom smo razposlali te dni prijavnice za te tekme. Prosimo vse odseke, da te prijavnice točno izpolnijo in jih odpošljejo ZFO v Ljubljani najkasneje 11. junija. Tudi oni oddečki, ki ne tekmujejo, morajo vrniti prijavnice (prazne seveda, če ne tekmujejo), da bo imelo tehnično vodstvo točno evidenco.

Dalje opozarjamo vse odseke, da točno preštudirajo zadnjo okrožnico, ki se tiče izvajanja prostih vaj za člane in za mladce za letošnje leto, ter se točno ravnajo po navedenih navodilih.

Zasledujoče poročila v listih, okrožnicah in se točno ravnajte po njih. Sedaj za mariborski in novomeški tabor bodo ta obvestila zelo pogosta.

Izdaja članskih izkaznic

Izdajanje članskih izkaznic! Da bo mogoče v pisarni zmagati veliko delo, ki je vezano z izdajitvijo članskih legitimacij objavljamo postopek naročevanja, ker ne bomo na nepravilno naročene izkaznice pismeno podajali pojasnil.

Vsak član, mladeč, podporni član, ki želi dobiti izkaznico izstavljenjo od ZFO, mora naročiti zanj odsek pristopnico, ki jo točno izpolnjeno vrne Zvezi. Obnem pa plača na priložni položnici v naprej 3 din za vsako legitimacijo. Če naroči odsek čez 20 legitimacij mora plačati tudi 6.50 din za poštnino, če pa je naročenih izkaznic manj, plača 3.50 din.

Opozarjamo vse odseke, da si radi bližajočega mariborskega tabora, s katerim je vezana ugodnost četrtrinske vožnje v zvezi z člansko legitimacijo, čim prej naročijo potrebno število članskih izkaznic, ker se na zamudnike ne bomo ozirali.

Pravila pomladka ZFO potrjena

Prosvetni minister je odobril pod številko IV. 5244, dne 17. maja t. l. pravila pomladka ZFO fantovskih odsekov.

Prosvetni tabor in javni nastop Zasavskega okrožja ZFO in ZDK

V nedeljo, 11. junija bo prijazna vasica Sv. Jakob ob Savi odeta v praznično oblačilo, ker se bo v njej proslavljala 30 letnica dela za narod, dela za našo mladino andotnega Prosvetnega društva. Po dopoldanskem prosvetnem taboru se bo popoldne vršil telovadni nastop Zasavskega okrožja ZFO in ZDK z jako izbranim in lepim sporedom, kakor ga letos še nismo videli na kakem javnem nastopu. Vabimo vse naše prijatelje, da 11. junija pohite k Sv. Jakobu ob Savi na naš prosvetni tabor in na telovadni nastop naših deklet in fantov!

Obvestilo ljubljanske podzveze

Vse odseke ljubljanske podzveze obveščamo, da ista letos ne prireja nikake svoje prireditve! — Odbor ljubljanske podzveze.

Okrožna prireditve za šmareko rogaško okrožje bo dne 20. avgusta v Šmarju pri Jelšah.

Mladinski tabor v Mariboru

od 29. VI. do 2. VII. 1939

Spored tabornih prireditev

29. junija (praznik sv. Petra in Pavla).

- 7.00: Sv. maša za tekmovalce in sodnike v cerkvi sv. Alojzija.
- 9—12: a) Tekme posameznikov v dvanašterboju in deseterboju (obvezne orodne vaje); b) plavalne tekme za člane in mladce v kopališču na Mariborskem otoku.
- 16—20: Tekme posameznikov v dvanašterboju in deseterboju (poljubna orodna vaja, poljubna prosta vaja in poljuben skok čez konja).
- 20.30: »Miklova Zala« elavnostna predstava Ljudskega odra v Narodnem gledališču.

30. junija (petek).

- 8—12: a) Tekme posameznikov v dvanašterboju (lahkoatletski del); b) lahkoatletske tekme posameznikov (članov in mladcev ter štafet predtekmovalnja); c) tekme v odbojki za člane in mladce (prvo kolo); d) tekme za prvenstvo starih članov (nad 38 let); e) tekme za članice posameznice v mešanem peterboju.
- 10: Stanovsko zborovanje za dijake in izobražence v Karlinovi dvorani (Dijaško semenišče, Koroščeva ulica 12).
- 15: Stanovsko zborovanje za učitelje in vzgojitelje v Karlinovi dvorani (Dijaško semenišče, Koroščeva ulica 12).
- 15—20: a) Tekme vrst članov višjega oddelka; b) tekme mladcev posameznikov v mešanem deseterboju; c) lahkoatletski peterboj članov posameznikov; d) lahkoatletske tekme posameznikov (članov in mladcev) ter štafet (semifinale); e) tekme v odbojki za člane in mladce (drugo kolo); f) tekme v odbojki za članice in mladence (prvo kolo).

1. julija (sobota).

- 7—12: a) Tekme vrst članov v nižjem in srednjem oddelku; b) tekme vrst mladcev; c) tekme v

odbojki za člane in mladce (finale); d) tekme članov v prostih vajah; e) tekme vrst članic; f) tekme vrst mladenc; g) tekme v odbojki za članice in mladence (finale).

- 10: Stanovsko zborovanje za kmetijske stan v Karlinovi dvorani (Dijaško semenišče, Koroščeva ulica 12).
- 10: Stanovsko zborovanje za obrtniški stan v dvorani Ljudske univerze na Slomškovem trgu.
- 10: Zborovanje za dekleta v dvorani zavoda čč. šolskih sester (Gospodsvetaka cesta).
- 15: Stanovsko zborovanje za delavski stan v dvorani Ljudske univerze na Slomškovem trgu.
- 15: Glavna skušnja za javni telovadni nastop na igrišču Sportnega kluba Zeleničar na Tržaški cesti.
- 20.30: Telovadna akademija v Narodnem gledališču.
- 20.30: Večerna pobožnost Slomškove družine na Slomškovem grobu.

2. julija (nedelja).

- 5: Budnice po mariborskih ulicah.
- 5.30: Po vseh cerkvah prilika za sv. mašo in sv. obhajilo (vabi Slomškova družina).
- 7.30: Zbiranje za spreved (glej načrt v taborni knjižnici).
- 8.30: Spreved po glavnih mariborskih ulicah z defilejem na Glavnem trgu pred magistratom.
- 10: a) sv. maša z ljudskim petjem in cerkveni govor; b) pozdrav predsednika pripravljalnega odbora.
- 14: Zbor vseh nastopajočih za telovadni nastop.
- 15: Javni telovadni nastop na igrišču Sportnega kluba Zeleničar na Tržaški cesti. Med nastopom kratek nagovor predsednika ZFO dr. Stanislava Žitka.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; žensitovanski oglaš 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlitna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znakom.

Zasluzek

Vsaki osebi, družini
nudimo stalni zaslužek doma. Pišite: Anca, Maribor.

Postranski zaslužek

dober, dobi vsak v svojem kraju z nabiranjem naročil za povečane slike. Ponudbe na Toporiš, Osijek, Beogradska 6. (z)

Lep zaslužek

nudimo potnikom, potnicam in upokojencem v vseh krajih Jugoslavije. Dopise upravlj. »Slovenca« pod »Zbiratelj« 8711. (z)

Službe iščejo

Pošteno dekle

z deželskim tečajem, želi službo pri poštini družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 819-8469. (a)

Pekovski pomočnik

vojašine prost — išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8504. (a)

Mesarski pomočnik

vojašine prost, želi premeniti mesto. Službo lahko nastopi takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8535. (a)

Dekle

5 gimnazijami in trg. tečajem, želi primerne zaposlitve. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 8514.

Krojaški pomočnik

išče službo v Ljubljani ali Kranju. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 8614.

Prirojevka pletenin

z obrtnim listom išče mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kler. kolle« 8617. (a)

Brivski pomočnik

dober delavec v moški stroki in damskem striženju, išče primerno mesto. Nastop po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8597. (a)

Mehanik-šofer

izkušen, išče službo kjerkoli v delavnici ali za šoferja. Nastop 15. junija. — Kastelic Mirko, Črnuče 44, p. Jezica p. Ljubljani. (a)

Mizar

strokovnjak za pohištvo, išče zaposlitve v Ljubljani. Sprejme naročila tudi na dom, izdelava precizna, cene nizke. — Gluhak J. mizar, Brezovica 6 pri Ljubljani. (a)

Manufakturst

z večletno prakso, agilen samostojen, verziran v konfekciji in galanteriji, želi premeniti mesto. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8356. (a)

Mizarski poslovođa

samostojen v pohištvo in stavbi, dober risar, kalkuliratelj, želja premeniti mesto. — Naslov v upravi »Slovenca« pod »Poslovođa« 8316. (a)

Trgovski pomočnik

železninarske in špecerijske stroke s šoferskim izpitom in znanjem slovenskega in nemškega jezika išče odgovarjajoče mesto. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 818-8468. (a)

Sposobne organizatorje

in zastopnike išče največja svetovna zavarovalnica za vse področje dravske banovine, kjer je že dobro vpeljana. Kondicije po dogovoru. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dober zaslužek 8456.« (a)

Natakar

soliden in pošten — išče nameščenje v mestu ali izven, v restavraciji ali bolj gostilni. Po potrebi položi kaveljo. Nastop 15. junija. Cenjene ponudbe upravlj. »Slovenca« Maribor pod zn. »Dobra služba« 808/8314. (a)

Diplomiran pravnik

sprejme za popoldanske, večerne ure kakršnokoli zaposlitev. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Veston 26.«

Vajenci

Slasličarskega vajenca sprejme slasličarna Ilich, Slovenska ulica, Maribor.

Fant

bi se rad izučil mizarstva. — Naslov v upravi »Slovenca« pod 810/8370.

Deklica

se bi rada izučila v trgovini, kjer koll. Juvan, Ciglarjeva 10, Moste — Ljubljana. (v)

14letna deklica

poštenih staršev, zdrava in močna, v soli odličnjakinja, se želi izučiti v večji trgovini. Naslov v upravi »Slovenca« pod »Izredno pridna« 8392. v

Vajenka

za frizerske obrt, ki se je učila že šest mesecev v Franciji, išče mesto, najraje v Ljubljani. — Česen Alojzija, Tacen 39, St. Vid nad Ljubljano. (a)

Službodobe

Pletiljo in vajenko sprejme takoj proti dobri plači. Naslov v upr. »Slovenca« pod 8613.

Dva krojaška pomočnika

in vajenca sprejme takoj Smrke Alojzij, Žužemberk.

Hlapca

za kmečka dela sprejme. Ljubljana - Moste, Zaloška cesta 169. (b)

Kuharica-gospodinja

boljša, samostojna — se sprejme za gostilno na deželi. Nastop takoj. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Kuharica na deželi« št. 8588. (b)

Sluga za trgovino

pošten, mlad, samski, dostojnega vedenja, po možnosti abstinent, dobi službo v večjem mestu Slovenije. Oskrbja v hiši. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Veston« 8598. (b)

Učenka

se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom na deželi. Predpogoj poštena in pridna. Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod »Takošen nastop« 8598. (b)

Tekstilna tvornica

sprejme za dravsko banovino zastopnika za volnene in polvolnene tkanine, za provizijo, po možnosti z avtom. — Ponudbe upravlj. »Slovenca« pod št. 8248. (b)

Strokovnega poslovođa

za pohištvo z dovršeno strokovno šolo za opravilo ali s tečajem risanja, s strok. razumevanjem mizarstva, potrebujemo. — Ponudbe je poslati na »Visung«, A. D. Beograd, Karadjordjeva 81. (b)

Korespondent

in knjigovodja, perfekten v slovensčini in nemščini, ki obvlada nemoško in slovensko stenografijo, hiter strojepisec, samski, mlajša moč, dobi službo. Dopise v upravo »Slov.« pod »Korespondent« 7960

Gospodična

dobro vzgojena, nerazvadena, iz poštene družine, z lepim nastopom, ki ima veselje do samostojnega knjigovodstva in korespondence, dobi stalno mesto. V slučaju medsebojne duševne harmonije lahko postane življenjska družica. Prednost ima tista, ki si ne maže ustne in nohtov. Za tajnost ponudbe jamčim! Lastno-ročni dopis z navedbo izobrazbe in znanjem jezika na upravo »Slovenca« pod »Ambicioznost«.

Služkinjo

mlado, pridno in pošteno, takoj sprejemem. Pekar. na Možina, Kamnik. (b)

Kolarskega pomočnika

takoj sprejemem. — Rode Peter, kolarstvo, Škrjančevo, Radomlje. (b)

Krojaška pomočnika

za stalno delo, sprejemem takoj. Arhar Jože, St. Vid nad Ljubljano. (b)

Kuharico

ki ima veselje do vrta, sprejemem takoj. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju pod »Marjiva«.

Mizarski pomočnik

pohištveni, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Škrbine in Komp. Vizmarje. (b)

Hlapca ali delavca

iščem za kmečka dela za mesec dni namesto hlapca, ki gre na orožne vaje. Ljubljana, Vodnikova št. 50. (b)

Dva zdrava kmečka fanta

vojašine prost, sprejemem takoj kot delavca v lesni industriji. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8594. (b)

Služkinjo

ki ima rada otroke, ne začetnico, sprejemem 15. junija k mali družini v mestu. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pridna« 8623. (b)

Praktikantije

dijetitične, z zadostnim kuharskim znanjem — se sprejmejo v Noorden-ovi dijetetični kuhinji zdravilišča Rogaska Slatina. Pismene ponudbe na: Direktorja zdravilišča Rogaska Slatina. (b)

Dobro kuharico

staro 20 do 40 let, sprejemem. Plača 500 din. So-barica v hiši. Ponudbe z navedbo sedanje službe upravlj. »Sl.« pod »Trajna služba« št. 8351. (b)

Zanesljivo gospodinj

srednjih let, za vsa domača, kuhinjska in gostilniška dela na deželi, se zaradi bolezni takoj sprejme. — Vdove brez otrok niso izključene. — Ponudbe v upravo »Sl.« pod št. 8476. (b)

Vrtnarskega pomočnika

marljivega in zanesljivega, ter enega vajenca s hrano in stanovanjem v hiši sprejme takoj ali 10. junija vrtnarstvo Vatovac pri Šempetrem mostu. (b)

KONZULTACIJE ELIZABETE ARDEN

ki vam jih nudi po svoji strokovni asistentki, so zastoj in neobvezne. Na ta način ste deležni ste pomoči glede nege kože in Make-upa kakor bi je bili v londonskem salonu Miss Ardenove. — Asistentka konzultira samo od 30. maja do 3. junija. — Prijavite se pravočasno v drogeriji

„ADRIJA“, Mr. Borčič LJUBLJANA — Šelenburgova ul. 1

Kleparski pomočnik

dobi stalno službo v Ljubljani. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Kleparski pomočnik« 8380. (b)

Hlapca

za h konjem in poljsko delo ter pastirja, starejšega, iščem. Plača od 100 do 300 din. Milan Vehovec, Žužemberk. (b)

Služkinjo

vajeno dobro kuhati, fine sobe pospravljati, zelo snažno, pošteno, sprejemem k 2 osebama takoj ali pozneje. Dobra plača. Ponudbe z navedbo službe na upravo »Slovenca« pod »Natanenost« 8310. (b)

Vodovodni inštalater

po možnosti tudi klepar, z večletno prakso dobi takoj dobro mesto. Razen tega sprejemem kleparskega pomočnika. — Alojzij Smoleč, kleparstvo in vodovodne napeljave, Kranj

Šivilje

za belo perilo sprejme takoj Matek & Mikeš Ljubljana, Franciskanska ulica.

Šivilje

za belo perilo sprejme takoj Matek & Mikeš Ljubljana, Franciskanska ulica.

Šivilje

za belo perilo sprejme takoj Matek & Mikeš Ljubljana, Franciskanska ulica.

Šivilje

za belo perilo sprejme takoj Matek & Mikeš Ljubljana, Franciskanska ulica.

Šivilje

za belo perilo sprejme takoj Matek & Mikeš Ljubljana, Franciskanska ulica.

Šivilje

za belo perilo sprejme takoj Matek & Mikeš Ljubljana, Franciskanska ulica.

Šivilje

za belo perilo sprejme takoj Matek & Mikeš Ljubljana, Franciskanska ulica.

Šivilje

za belo perilo sprejme takoj Matek & Mikeš Ljubljana, Franciskanska ulica.

Šivilje

za belo perilo sprejme takoj Matek & Mikeš Ljubljana, Franciskanska ulica.

Šivilje

za belo perilo sprejme takoj Matek & Mikeš Ljubljana, Franciskanska ulica.

Šivilje

za belo perilo sprejme takoj Matek & Mikeš Ljubljana, Franciskanska ulica.

Tri raznašalce kruha

sprejme takoj Čuha Andrej, pekarna, Črnuče 26

Kamnoseškega pomočnika

sprejme Kunaver Franjo, kamnosek, Sv. Križ — Ljubljana. (b)

Več kraj. pomočnikov

takoj sprejemem v stalno službo za mešane kose. Stanko Leskovar, Slov. Konjice. (b)

Več mizar. pomočnikov

za fino pohištvo sprejme Trebar, Anton, mizarstvo Zadruga, pošta Križe na Gorenjskem. (b)

Učenko

in dobro izurjeno pletiljo takoj sprejemem s hrano in stanovanjem v hiši. — Franja Fefer — strojno pletilstvo, Vrhnika. (b)

Dva mizarska pomočnika

prvovrstna, za pohištveno delo, dobro izurjena v furniranju, takoj sprejemem. Jože Peternej — strojno mizarstvo, Škofja Loka. (b)

Vrtnarja

absolventa kmetijske šole, sprejme takoj zdravstveni zavod pri Celju. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod zn. »Vrtnar« 8368. (b)

Mizarja

ki je dobro vajen strojev, iščem v svrhu predvajanja istih na velesejmu. Nastop takoj. — Dovžan Ivan, trgovina strojev, Ljubljana, Franciskanska ulica 4.

Kurjača k lokomobili

25 k. s. sprejemem. — Treznega. Prednost ima samec, ki je vajen strežbi tudi motorja na drveni plin, kurjaška kušnja ni neobhodno potrebna, pač pa praksa. Plača po dogovoru. Franc Caf, žaga, Sv. Benedikt v Slov. goricah. (b)

Stalno službo dobi

poštena, pridna in zanesljiva prodajalka, z lepim nastopom in veseljem do trgovine. — Izvežbane v papirni in galanterijski stroki imajo prednost. — Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo dosežanj službe na upravo »Slov.« pod »Inteligentna« št. 8353. (b)

Zastopnike

za prodajo poljedelskih strojev iščem za večje kraje. Izvežbani naj pošljejo ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Uveden 8486.« (b)

Moškega

poštenega, zgovornega, vojašine prostega, ne- oženjenega, za udeležbo z denarjem pri dobrem podjetju, sprejemem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »12« št. 8500. (b)

Sezonska kuharica

vse stransko zmožna v svoji stroki, katere bi poleg dela poučevala gospodinjstvo, se takoj sprejme. Ponudbe upravlj. »Slovenca« pod »Pedagoška« št. 8543. (b)

Služkinja

z dežele, za vsa hišna dela in kuho, pridna, čista in poštena, se sprejme za izven Ljubljane. Predstaviti v ponedeljek popoldne, Strossmayerjeva ulica 5-1, (blizu sv. Jožefa). (b)

Radio

Radio aparati od 750 din pa do naj- boljših, ugodno prodaja »Tehnik« Banja, Ljubljana, Miklošičeva 20.

Radio aparat

dobro ohranjen, kupim. Ponudbe upravlj. »Slovenca« pod »Dober« št. 8513.

Foto-začetnika

takoj sprejemem. — Atelje Weiss, Trbovlje. (b)

Elektroinštal. pomočnika

pridnega in poštenega, takoj sprejemem. Plača po dogovoru. — Ameršek Franc, Zagorje. (b)

Fant

ki je služil pri konjenici, pridne, pošten, dobi boljše stalno mesto takoj. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8579. (b)

Služkinjo

ki je vajena vrta in hišnih del, sprejemem. Plača 300 din. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 8567. (b)

Kmečko dekle

mlado, pošteno, začetnico, sprejemem takoj v pomoč gospodinj. Rožna dolina, Cesta IX, št. 29.

Služkinjo

z dežele, zmožno vseh del in nekoliko kuhanja sprejme takoj Stefan Turk, Celje, Sp. Hudinja 71. (b)

Starejšo žensko

sprejme tričlanska družina v pomoč gospodinjstvu. Kaveja zaželjena. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8566. (b)

Moški

vojašine prost, ne- oženjen, pošten, zgovoren in trezen, se sprejme. — Ponudbe v upravo »Sl.« pod »66« št. 8499. (b)

Boljša družina

z enim otrokom sprejme mlajše dekle za vsa hišna dela. Ponudbe poslati na naslov Lekarna Deč, Noveka. (b)

Velik zaslužek

nudim s prodajo nekega predmeta. Potreben kapital 500 din. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Sigurno« 8284. (b)

Mizarskega pomočnika

dobro izvežbanega v pohištvenem in stavbnem mizarstvu, rabim takoj. Jevnikar Franc, strojno mizarstvo, Ljubljana - Moste, Pod Ježami. (b)

Agilnega zastopnika

sposobnega za prodajo avtomobilov renomirane nemške tovarne, iščem za okraja Celje in Novo mesto. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Tako« št. 8550. (b)

Zastopnike

za prodajo poljedelskih strojev iščem za večje kraje. Izvežbani naj pošljejo ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Uveden 8486.« (b)

Moškega

poštenega, zgovornega, vojašine prostega, ne- oženjenega, za udeležbo z denarjem pri dobrem podjetju, sprejemem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »12« št. 8500. (b)

Sezonska kuharica

vse str

Kupimo

Kupim
vsakovrstne vozove in kočije in šrotmašine. — Filip Bohinc, Medvode.

Tricikelj
dobro ohranjen, kupim takoj. Ponudbe s ceno na upravo »Slovenca« pod št. 8631. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 8

Gunje
krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovčjo volno, govejo diako (arovo) — kupi vsako množino Arbeiter, Maribor, Dravska 15. (k)

Žagani les in grede
tesane grede, jelove in borove, žagani hrastovi les — kupujem vsako množino. Ponudbe na Exporter I. Meštrovič, Zagreb, Jelačićev trg 15. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih cenah
A. KAJFEŽ
trgovina z urami in zlatino precizna delavnica za popravila vsakovrstnih ur
Ljubljana, Miklošičeva 14

Blagajno
za denarni zavod, dobro ohranjeno, kupimo. Ponudbe z opisom in ceno v upravo »Slovenca« pod »Hranilnica« št. 8583. (k)

Dobavitelje
prvovrstnih, zdravih bukovih cepanov drv iščem. Prevzamem vsako količino. — Preprodajalec ne pridejo v poštev. Ponudbe z navedbo cene poslati upravi »Slovenca« v Maribor pod št. 1939—8220. (k)

Prodamo

30 hl lastnega vina
dobrega, ima napredaj po zmerni ceni Kaučič Rado, Juršinci pri Ptuj. (l)

Železno rolet
kompletne za izlozbeno okno 170x105 cm prodam. Ljubljana, Tržaska 95.

Astra pinjo
150 l, gnetilnik, sirne prte, sirne obode, sirniče prodaja Kristof Franc — Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 60. (l)

3 dobro ohranjene sode
približno 600 lit., prodam. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Od vina« — 8654. (l)

Zamenjam
velik yoz hlevskega gnoja za dva voza lesa. — Vprašati: Seunig, Ljubljana, Strelška 26. (l)

2 čevljar. šivalna stroja
»Singer«, levoročna, in veliko cilindrično prodaja Jehovec, Studence 26 — D. M. Polje. (l)

»Triglav« kolesa
in druge znamke, prvovrstni material, tudi na obroke prodaja najceneje Triglav, Resljeva 16. (l)

»Anker« šivalne stroje
in druge znamke z garancijo, tudi rabljene krojaške in čevljarke — od 300 din naprej prodaja Triglav, Resljeva 16. (l)

Železna blagajna
ognjavnarna — znamke Wertheim, visoka 177 cm, široka 96 cm in globoka 66 cm se ugodno prodaja. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Blagajna« 8604. (l)

Emaili erke
odlično izdelane po naših ali Vaših načrtih, žgane email-sklenina trajne vrednosti, odporne oksidiranju in vremenskim nepravilnostim za napise na trgovine, tvrdke itd. izdeluje tovarna Rupena-Lutz, Ljubljana — Šiška — tel. 32-52. — Istotam si brezobvezno lahko ogledate razne vzorce črk in zahtevate ponudbe ali obisk uradnika. (l)

Tricikelj
rabljen, poceni napredaj. Vošnjakova ul. 24. (b)

Narodna noša
kompletne, za srednjo žensko, ugodno napredaj na Tržaski cesti 95. (l)

Železna blagajna
Wertheim, 64x59x144 — ugodno napredaj. Tržaska cesta 95. (l)

Napredaj
starinska svetiljka, stari okvirji in še drugi predmeti. Tržaska c. 95. (l)

Sladko seno
2000 kg, prodaja Majhen Janec, Brezje, p. Dob pri Domžalah. (l)

Košnja
napredaj. Poizve se pri Zalaznik Jakob, Izanska cesta 35, Ljubljana. (l)

Čevlje
ostanke raznih fazon — poceni prodaja Stermecki v Celju. (l)

Otroški vozički
sportni in globoki, poceni napredaj pri »Promet« (nasproti križanske cerkve). (l)

Kolo
moško »Herkules«, dobro ohranjeno, prodam takoj. Franc Dobrave, Vel. Kolodvorska 8, Ljilja. (l)

Šivalni stroj
prodaja za 450 din — ter razne predmete. Kolodvorska 11/II, 2. stopnišče levo, Ljubljana. (l)

8 »Singerjevih«
in raznih drugih šivalnih strojev poceni napredaj pri »Promet« nasproti križanske cerkve. (l)

Večja partija
prvovrstnih koles, novih in rabljenih, poceni napredaj pri »Promet« (nasproti križanske cerkve). (l)

Tricikli
stalno v zalogi od 1800 din dalje. — Valentin Marinko, mehanična delavnica, Hrastje, p. Moste pri Ljubljani. (l)

Ženitbe

Krojač
v dobri poziciji poročil mlado gospodinjico, najraje šiviljo. Ponudbe s sliko na podr. »Slovenca« Celje pod »Sreča« 8315.

Dekle
pri 40 letih, lepe preteklosti, z nekaj tisoč dote, poroči poštenega gospoda. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Mirno« 8395.

Solidna gospa
želi znanja z gospodom v državni službi v starosti od 50—60 let. Ponudbe na podrž. »Slovenca« v Celju pod »Državna služba« 8669. (z)

Jože!
Pri opremitvi nove trgovine pazi, da bo zunanji napis emailiran in ne lakiran, sicer boš imel vsakih par let stroške z obnovo napisu. Poglej danes ponudbo »Emaili erke« pod »Prodaja«. Pozdrav Nada.

Šivilja
z nekaj gotovine in lastnim stanovanjem, mirna, poštena, se želi poročiti z dobrosrčnim, solidnim, starejšim gospodom ali vdovcem do 55 let, v drž. ali stalni službi. Cenjene ponudbe v upravo »Sl.« pod »Starejša 100« 8478.

Državni namestnik
srednjih let, samec, mladen, nekadilček, želi znanja s srčno izobraženo, prikupljivo, mirno gospodinjico, okoli 30 let staro, iz revne, skromne katoliške družine v svrhu ženitve. Resne dopise prosil poslati v upravo »Slov.« pod »Duševna lepota« št. 8492. (z)

Veren drž. uradnik
mirnega značaja, abstinent, nekadilček, želi znanja s srčno izobraženo, prikupljivo, mirno gospodinjico, okoli 30 let staro, iz revne, skromne katoliške družine v svrhu ženitve. Resne dopise prosil poslati v upravo »Slov.« pod »Duševna lepota« št. 8492. (z)

AB-KO
družba z o. z.
LJUBLJANA
Tyrševa c. 34**Pohišstvo**

Samska spalnica
dobro ohranjena, poceni napredaj. Opekarska 10.

MODROCE

otomane, kauče itd. dobite poceni in solidno pri
Ivan Hablič-u
tapetnik
Kopitarjeva ulica 1
nasproti »Ničmanu«

Razno pohišstvo
in drugi predmeti bodo napredaj po nizki ceni 1. junija v Celju, Prešernova ulica 18. (s)

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik - Mestni trg 12
Ugoden nakup morske trave, žime in cvilja za modroce ter blaga za prevleke pohištva.

Mreže za postelje
izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andlovic, Gregorčičeva ulica št. 5 (pri Gradišču). (l)

Modroce

vrhne in spodnje, mreže, posteljne odeje in perje puh - najceneje v veliki izbiri prodaja
SEVER, Marijin trg 2
nasproti frančiškanske cerkve.

Spalnice
kuhinje, posteljne mreže in drugo pohišstvo najnižje cene. Andlovic, Komenskega ul. 34. (s)

Moderne spalnice
kuhinje in drugo pohišstvo po nizkih cenah priporoča Velkavrh, Krakovska ulica 7, Ljubljana. Sprejemamo vsa naročila in popravila. (s)

STROJI

Vodne turbine
ena nova od 3 m in 500 l vode naprej, druga od 3 m in 675 l vode naprej prodaja ugodno Brear & Co., Ljubljana, Kolodvorska 35. (l)

Stroji
desnoročna - Flachstep, Schärffmaschine na motor, pirich-usnje, torbarski pribor, ugodno napredaj. Bielweisova 3/II, levo.

Bencinski motor
60—80 ks, z ležečim valjem, v dobrem stanju — iščem. Event. tudi Dieselmotor iste sile. Ponudbe na Čeh Franc, trg. Murska Sobota. (f)

Aparate
za električno varenje v vseh izvedbah (oblačno, točkasto in topo varenje, segrevanje, signiranje in drugo) izdeluje poceni in solidno znana domača delavnica Furlan, Črnuče pri Ljubljani.

Mizarske stroje
najnovejše izvedbe bom razstavil na velesojmu in v svoji trgovini v Franciškanski ulici 4 od 3. do 12. junija. Vse zainteresirane vabim k brezobveznemu ogledu. Ivan Dovžan, Ljubljana, Franciškanska ulica 4.

Mešalni stroj
z dnevno kapaciteto 60—80 m³, centrifugalna črpalka, premer 70 mm, transmisijska 6 in pol metrov dolga s 5 ležišči, premer 60 in razne jermenice ter drugo železnino v dobrem stanju prodam: Gradilom, stavbna družba, Sokolska 15.

Najlažja in najelegantnejša sportna, dirkalna in specialna damska kolesa iz jeklenih »Titanus« cevi, opremljena z »Magistronic« ležišči in gonilniki, »Regina« prostokretni verigami, »Clemente« obroči (pokrovani, leseni ali iz duraluminija), plašči in tubolarji, »Universale« ali »Ballila« za orami. »F B« pestami z 18 mesečno garancijo po najugodnejših cenah. — **Sportni okvirji od din 460— dalje.**
»Titanus« in »Standard« serije cevi ter ves zgoraj navedeni material po absolutno konventientnih cenah.

Spezialna delavnica
za previjanje, popravljanje elektromotorjev in dinam. Izvršujem inštalacije na pogon in luč, na skladišču ves elektromaterial ter motorji za pogon in dinam. za luč.

Fr. Perčinlić
elektropodjetje, Ljubljana
Gospodarska c. 16, telefon 23-71

Bencinski motor
prodaja Kotnik, Emonska cesta 4, Ljubljana. (f)

Bencinski motor
znamke Stambil, 6—8 ks, prodam. Ponudbe: Ljutopremerska cesta 6, Ptuj. (f)

Bencinski motor
12 KS, poceni prodam. — Franc Sivic, Praproče — p. Podnart. (f)

Glasba

Brezplačen pouk v igračah
HEINEL-HEROLD
d.o.o. zali. Ivarnice glasbi
MARIBOR št. 102

Harmoniko
prodam. Cerknica 64. (g)

Pianino
dobro ohranjen, prodam. Cena 4000 din. Pograjc Zofija, Celje, Breg 33. g

Lepo darilo je nova gramofonska plošča, stane samo

Din 15—
dokler traja zaloga
R. Velepčič
Ljubljana VII
Sv. Jerneja cesta št. 25

Harmonika
nova, petvtrstna, ročna, »Lubas«, se zamenja za dobro ohranjeno motorno kolo starejšega tipa BSA ali DKW. Naslov v upravo »Slovenca« pod št. 8599. (g)

Brezplačen pouk v igračah
HEINEL-HEROLD
d.o.o. zali. Ivarnice glasbi
MARIBOR št. 102

PRHLJAJ, SRBEŽ, IZPADANJE LOMLJIVOST
las uspešno preprečuje
BIOLOŠKA KURA
»RENASCIN«
Garnitura din 100.—, Varujte lase zgodaj in negujte jih s priznanimi lotioni

Schröder-Schenke:
za suhe lase BALSAM I. . . . din 30—
za mastne lase BALSAM II. . . . din 35—
za blond lase GOLDREGEN . . . din 40—
ki obenem varuje svetle lase, da ne potemnejo.
»KANA« za rdečkasti ton (necen, ko-stanjeve, mahagonijeve)
»Kana« je naravna in orientalna trava in zmelata korenina, ki daje lasem prekrasne moderne reflekske, poleg tega pa je tudi izredno sredstvo za čiščenje in rast las. Uporaba čisto enostavna. Zavitek din 12.—.
Frizerji dobivajo »Kano« na kilograme.
Parlumerija in Kosmetika »OMNIA« od J/8 ZAGREB, Gunduličeva ulica 8., polukat.
Pošiljam tudi po pošti proti plačilu porta 10 din.
Telefon 97-67

Gramofonske plošče
slagerje, plesne, narodne harmoniko in petim samo Din 30.—. — Stare vzamem v račun.

Elektrotol
PASAJA NEBOČIČNIKA

Novi modeli čelo-flauta-bandonion register
Oglejte si brezobvezno pri
R. Warblnek
Ljubljana, Miklošičeva c. 4
Najcenejša v njeni kvaliteti

Ivar de odujevi
Ludwig
harmonike
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
RUDOLF HROVAT
Zagreb — Illica 49

Auto-motor

Majhen avto
le v brezhibnem stanju, kupim. Kreutz, Ormož.

Sachs motor »Phänomen«
dobro ohranjen, prodam. Stožice 66. (f)

Motorno kolo 125 cm
znamke »Ardie«, skoraj novo, zelo ugodno napredaj. Jože Ladstätter, Domžale, Bistriska 11.

Štirisedežni DKW avto
mal, prodam. Ogleda se v mehanični delavnici »Kavčič«, Tržaska c. 54.

Motorne trikolice
znamke »Phönix« in motorna kolesa »Atlas« 100 do 250 cm, Vam dobavi po brezkonkurenčni ceni zastopstvo Ludvik Heršič Ljubljana, Rimska 13. (f)

Adler avto
dvo-ozir. štirisedežen, 12-50 HP, dobro ohranjen, v brezhibnem voznem stanju, napredaj za 9000 dinarjev. Poizve se: Marimontova ulica 28, telefon št. 48-83. (f)

Tempo
Mali tovorni avtomobili tri in štirikolesni, nosilnost 150 in 1000 kg izredno ekonomični in ceneni prišli iz Hamburga.

Zastopstvo »LUSTRA«
V. LAZNIK
LJUBLJANA, Gospodarska 8.

Velik lokal
lepo, nov, velik in zraven lepa velika soba, vse novo in parketirano, se odda skupaj ali ločeno takoj ali pozneje na lepi, prometni točki. — Poizve se: Klajnsček, Celovška cesta 72. (n)

Velik lokal
s pritlikinami, pripraven za skladišče, obrt, malo industrijo, otroški vrtec, solo ali sileno se takoj odda na Marmontovi ulici 14 — Blečevje 19 — Gregorič. Poizve se tudi v drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica št. 5. (n)

Mizarji!
Okovje za pohišstvo in vse vrste orodje izberete pri »Jeklo« - Stari trg

Ariel
500 Ohw, dobro ohranjen, ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8585. (f)

Avto
rabljen, v dobrem stanju, poltovorni za 1500 kg — kupim. Naslov v upravo »Slovenca« pod št. 8332.

Vnajem

ISČEJO: Skladišče
za prodajo drv in premo-ga v sredini mesta iščem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pripravnost«.

Lokal
za trgovino in mesarijo vzamem v najem na de-želi. — Cenjene ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Sigurnost promet« št. 8336. (m)

ODDAJO: Na Bledu
v centru oddam lokal. — Kolman Leopold. (n)

V najem se odda
zelo rentabilna kleparsko vodovodna delavnica. — Vprašati: Bocak, Tržič.

Gostilno
ob prometni Dolenjski cesti, oddam v najem — Rudnik 17, Ljubljana.

Konjski hlev
s skladiščem, oddam. — Krakovska ul. 21, Ljubljana. (n)

Gostilna
v lepem trgu v bližini Celja se ugodno odda v najem. Ponudbe na podržnico »Slovenca«, Celje pod »2-8463«. (n)

Lep lokal
v novi hiši za trgovino, pisarno ali štrikarijo se s stanovanjem ugodno odda Tyrševa 124, Ljubljana. (n)

V najem
oddam takoj trgovski lokal v industrijskem in zelo prometnem kraju. — Vprašanja s podatki na upravo »Slovenca« pod »Specerija« št. 8658. (n)

V najem oddam novo hišo
ob banovinski cesti, pripravo za vsako obrt. — Kupim že rabljen kotel za žganjekuho. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod št. 8396. (n)

Trgovska hiša
enonadstropna, lep lokal, dvojno stanovanje — napredaj v okolici Maribora. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod zn. »Takoj« 809/8365. (p)

Velike delavnice
za vsako industrijo v Ljubljani ugodno oddam ali prodam s dvema stanovanjskima hišicama. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »400.000« — 8642. (n)

Vogalen lokal
lep, nov, velik in zraven lepa velika soba, vse novo in parketirano, se odda skupaj ali ločeno takoj ali pozneje na lepi, prometni točki. — Poizve se: Klajnsček, Celovška cesta 72. (n)

Velik lokal
s pritlikinami, pripraven za skladišče, obrt, malo industrijo, otroški vrtec, solo ali sileno se takoj odda na Marmontovi ulici 14 — Blečevje 19 — Gregorič. Poizve se tudi v drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica št. 5. (n)

Opremljeno sobo
lepo, sončno, oddam v Fugnerjevi ulici št. 13-11, vrata 15. (f)

Opremljeno sobo
z 2 posteljama odda Marija Šporčić, Hranilniška ulica 3, vrata 91. (s)

Sobo
z dvema posteljama, ev. tudi s hrano, s posebnim vzhodom — takoj oddam. Bohoričeva ulica 9. (s)

Stanovanja

ISČEJO:
Enosobno stanovanje
v Ljubljani kupim za 10 let. Sem vdova in sama. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Cena« št. 8531. (g)

Trisobno stanovanje
zračno, svetlo, iščem za 5 oseb, po možnosti z vr-tom. Ponudbe na Čopič Venceslav, prof. Resljeva št. 10. (e)

Dvosobno stanovanje
išče za 1. avgust dvočlanska uradniška družina najraje za Bežigradom ali v šempetrem okraju. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Inženir« 8643. (e)

ODDAJO:
Enosobno stanovanje
oddam. Izanska cesta 96.

Dvosobno stanovanje
oddam. Moškerčeva 18, Zelena jama. (g)

Enosobno stanovanje
globoko pritličje oddam. Mariborska 28. (g)

Dvosobno stanovanje
parketno, oddam. D. M. Polje 127. (g)

Enosobno stanovanje
tako oddam mirni, snažni, starejši stranki. Zalogarjeva ulica 2. (g)

Trisobno stanovanje
kompletno, sončno, se odda maločlanski družini s 1. avgustom. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8511.

Dvosobno stanovanje
v suterenu, oddam z av-gustom. Vse pod enim ključem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8537.

Enosobno stanovanje
blizu banovinske palače, oddam z avgustom. Po-nudbe upravi »Slovenca« pod »Odrasli« 8538. (g)

Dvosobno stanovanje
novo, komfortno, čisto, na lepem kraju, oddam s 1. julijem za 750 din. Ogleda se od 10 dalje: Klajnsček, Celovška 72.

Krasna stanovanja
in lepi poslovni lokali v novi zgradbi blizu Tezen-skega kolodvora pri avto-busni postaji ob glavni cesti se oddajo. Vprašati Ptujška 40, Tezno-Maribor. (g)

Štirisobno stanovanje
z vsemi pritlikinami — sončno, v I. nadstropju, sredi trga, posebno pri-merno za zdravnik, se odda s 1. septembrom. — Rudolf Janič, Zalec. (g)

Ugodno prodam
na več let prijazno vrtno sončno stanovanje s kuhinjo in pomožnimi prostorji, v Ormožu. — Zelo pripravnost za upokojenca. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8236. (g)

ISČEJO:
Stanovanje za vajenca
če mogoče, tudi s hrano, iščem s 1. junijem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 8329. (s)

Majhna soba
primerna za pisarno, v bližini Mestnega trga, opremljena z mizo in stolom, se išče. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takoj 28« 8605. (s)

ODDAJO:
Opremljeno sobo
oddam solidni osebi. Ver-stovškova 11. (s)

Opremljeno sobo
lepo, sončno, oddam v Fugnerjevi ulici št. 13-11, vrata 15. (f)

Opremljeno sobo
z 2 posteljama odda Marija Šporčić, Hranilniška ulica 3, vrata 91. (s)

Sobo
z dvema posteljama, ev. tudi s hrano, s posebnim vzhodom — takoj oddam. Bohoričeva ulica 9. (s)

Posvetva

Hiša z delavnico

prodaj. Vižmarje 107.

Enodružinska hiša

naprodaj. Vodmatska št. 5, poleg vojne bolnišnice. (p)

Več stavbnih parcel

nasproti šole v Zg. Šiški - prodaj. Koseze, Podutiska 39. (p)

Stavbne parcele

od 500 do 7000 m², blizu kolodvora D. M. v Polju, prodaja Chodil. (p)

Lepe stavbne parcele

v neposredni bližini mesta Celja ugodno naprodaj. - Vprašati pri Fanišinger, Celje, Glavni trg 8. (p)

Dve novi hiši

naprodaj. Ena 150.000 dinarjev, druga 25.000 din. Poizve se: Vidmar Anton, Vrhovci, p. Dobrova. (p)

Krasna stavbišča

blizu kolodvora Vižmarje, vodovod, elektrika na parceli, poljubna izmera na obroke, knjižice, naprodaj. Pojasnila: Vižmarje 31.

Lepe parcele

pri bežigradski soli, naprodaj. Svet raven in peščen, brez prahu, celodnevno sonce, blagodejni mir. Pojasnila daje čuvaj Stadiona. (p)

Enonadstropna hiša

prodaj ob Celovski cesti. Pripravna za vsako obrt ali trgovino, ter več parcel ali skupno. Alojz Arhar, Celovška cesta 80, Sp. Šiška. (p)

Stavbno parcelo

2000 m² ob železnici na Rudniku blizu Ljubljane prodaj, eventualno zamenjam za hišo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8403.

Krasna vila

triatanovska, nova, komforna cca. 900 m² vrta, v vilski četrti Maribora, naprodaj. Ponudbe pri upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Varno naložen kapital 820, 8467«. (p)

Posestvo

16 hektarov, z vsem gospodarskim poslopjem, vse parcele ležijo okoli poslopja, redi se 12 glav živine, 20 minut od postaje Stična, se ugodno prodaj. Poizve se pri: Jarm Janež, Št. Lovrenc, p. Vel. Loka.

Ugodno prodam

novo enonadstropno hišo na prometnem kraju, z gostilno, trgovskimi lokali, gospodarskimi poslopi, njivami, travnikom in gozdom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. »Na Dolenjskem 8408«. (p)

Mlin za barve

stanovanjska hiša s posestvom, pripravno za vsako industrijo, elektrika, vodna moč, v bližini Ljubljane, ugodno naprodaj. Pisane ponudbe na podr. »Slovenca« v Celju pod »Ugodno 8440«. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno obračun posredovalec - Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. - Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago.

Dvostanovanjsko hišo

prodaj. Glince, Cesta V. št. 16. (p)

Dvostanovanjsko hišo

v Ljubljani prodaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 8512. (p)

Večjo hišo

z lepim vrtom v centru, ob glavni cesti v Trbovljah, prodaj. Loke 297.

Posestvo

blizu Ljubljane, pripravno za vsako obrt - naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8496. (p)

Lepo arondirano posestvo

z vinogradom, v bližini Celja, ugodno naprodaj. Ponudbe v podružni. »Sl.« v Celju pod št. 8367. (p)

Posestvo na deželi

v okolici Ljutomera, na lepem kraju - naprodaj. Posestvo meri 15.423 m². Naslov v upravi »Slovenca« št. 160/39 kr. 8526.

Enonadstropna hiša

lep vrt, blizu glavnega kolodvora, pripravna za pekarno, takoj naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 821, 8481. (p)

Dvostanovanjska hiša

pol ure od Maribora, primerna za upokojenca, proti gotovini poceni naprodaj. Vprašati: Aleksandrova 42, Pobrežje-Maribor. (p)

Dve hiši z vrtom

na prometnem kraju - v centru industr. mesta na Dolenjskem, primerni za obrt ali trgovino, prodaj zaradi selitve za 120.000 din. - Naslov v upravi »Slovenca 8556.

Moderna vila

z najmodernejšim komfortom in z 1440 m² velikim vrtom, v lepem primorskem mestu, nedaleč od Sušaka, naprodaj zaradi družinskih razmer za 135.000 din. Informacije: Lazarič, Derencinova 8, Zagreb. (p)

Tovarno v Sloveniji

za cementne izdelke in umetni kamen, večja, renomirana, naprodaj. Prevzem mogoče tudi z manjšim kapitalom. Samo pisane ponudbe v upravo »Slov.« pod značko »Za strokovnjaka zelo ugodna prilika« št. 8569. (p)

Tovarna olja

rentabilno podjetje, v 12. urah 450 kg olja, s stanovanjsko hišo, naprodaj zaradi bolehnosti za 450 tisoč dinarjev. Tretjina lahko ostane. Prodaj tudi samo stroje v inventarjem za 130.000 din. - Dopise: Zwitter, Maribor, Stritarjeva 5. (p)

Enodružinska hiša

naprodaj. Dve sobi, kuhinja. Cena 40.000 din. Jarše 23, Moste-Ljubljana. (p)

Hišo

pri Stadionu, prodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8442. (p)

Novejšo donosno hišo

v Ljubljani, kupim. Ponudbe s točnimi podatki v upravo »Slovenca« pod »Naložba« št. 8581. (p)

Nova hiša

dva komfortna stanovanja, moderno zidana, naprodaj za 280.000 din. - Naslov v upravi »Slovenca« št. 8520. (p)

Tristanovanska hiša

naprodaj. 30.000 din takoj, ostalo po dogovoru. Štepanja vas 125, Kode-ljevo. (p)

Hišo s pekarno

ki je pripravna tudi za trgovino ali gostilno, na prometnem kraju, prodaj zaradi bolezn. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra prilika 8441«. (p)

Dvostanovanjska vila

z velikim vrtom, na Cesti v Rožno dolino, ugodno naprodaj. - Možnost prevzema hipoteke 100 tisoč dinarjev. Naslov v upravi »Slov.« pod 8582.

Izredna prilika

za varno naložitev denarja, ako kupite parcelo na prometnem kraju, v izmeri 2000-5000 m², ob državni cesti, z vodovodom in elektriko, po ugodni ceni in ugodnimi plačilnimi pogoji. - Vižmarje 59. (p)

Enonadstropna hiša

s pekarijo, in dva trgovska lokala, v velikem industrijskem kraju na Gorenjskem, zaradi družinskih razmer ugodno prodaj. Ponudbe v upr. »Sl.« pod št. »Prodaj takoj« št. 7927. (p)

Dražba

Gozdovi, njive, travniki, nadstropna hiša za gostilno in trgovino, gospodarska poslopja, se bo prodajalo na prostovoljni dražbi 5. in 6. junija v Trebnjem, Stari trg 6. - Dražbeni pogoji v notarski pisarni, Trebnje.

Naprodaj

vila in gospodarsko poslopje in lep senčnat vrt, v njem se nahaja gostilna in veležganjarna, izdelujejo se razni likerji in vseh vrst žganje, je dobro vpeljano in dosti dobičkasno. - Naprodaj je zaradi izselitve v inozemstvo. - Franc Zajc, Brejčeva 8, Ljubljana 7.

Lepo prenovljeno hišo

blizu Ljubljane, v elektriko in vodovodom, nasproti farne cerkve, blizu kolodvora, z zelo dobrodošo trgovino in gostilno, tako prodaj ali dam v najem. Event. jo zamenjam tudi za stanovanjsko hišo v Ljubljani. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8352. (p)

Stavbne parcele

od 500 m² in več, blizu kolodvora D. M. v Polju, prodaja župni urad v D. M. v Polju. (p)

Eno- ali dvodružin. hišo

v Ljubljani kupim. Plačam takoj v gotovini. - Ponudbe upravi »Slov.« pod »Sončna lega« 8340.

Mlin z žago

z lastno elektriko, prodaj v industriji, kraju. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8333. (p)

Parcelo

1700 m², pri črnuški cerkvi, po zelo ugodni ceni prodaj. - Poizve se v Ljubljani, Podmilščakova ulica 16a, Jenko. (p)

Manjše posestvo

v Zasavju ob banovinski cesti, z novim poslopjem, živino, s pripadajočim orodjem in posetvijo - prodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8285.

Posestvo

če mogoče z vodno močjo za kmetijski mlin, kupim. Ponudbe z natančnim opisom v upravo »Slov.« pod »Živnorej« 8194. p

Hišo s parno pekarno

zelo dobro vpeljano, prodaj v Ljubljani zaradi odpotovanja. - Prevzame se lahko tudi večja hipoteka, Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zelo ugodno«. (p)

Majhno posestvo

oddaljeno poldrugo uro od Litije, ugodno naprodaj. Hiša, sadni vrt, vinograd, gozd. Prijazna sončna lega. - Posebno ugodno za upokojenca. - Ponudbe upravi »Slov.« pod »25.000« št. 8378. (p)

Vila

nad 4 leta davka prosta, 4 sobe, kuhinja, kopalnica, veranda, terasa, kleti, sadni vrt itd., naprodaj. Maribor, Metelkova ulica št. 23. Natančnejša pojasnila v Mariboru - Pregleda ulica 4. (p)

Izredna prilika!

Nova hiša v bližini Kamnika, 4 sobe, kuhinja s pritlikinami, dva pomožna prostora, veranda, drvarnica in 600 m² vrta, sadnega in zelenjadnega, primerna za upokojenca, naprodaj za 68.000 din. Pojasnila: Ludovik Pirnat, Kamnik, Podgora 11.

Posestvo

prodaj z vsem gospodarskim poslopjem, lepim sadnim vrtom, njivami, travniki in dorasčnim gozdom, ležeče ob banovinski cesti, 20 minut od farne cerkve Zagorje in postaje. Vse podrobnosti se zvedo na poštne uradu Dole p. Litiji. (p)

Objave

Izjava

Gospod Franc Skrljanc, stanujoč Resljeva cesta 5, ni identičen z predvčeraj preklicanim Franc Skrljancem, ki stanuje na Mestnem trgu 11 v Ljubljani. Mizarska zadruga.

Mlatilnice

V VSEH
IZVEDBAH
ZA ROČNI,
VITELJNI ALI
MOTORNI
POGON
•
PRVOVRSTNI
KROGLJIČNI
LEŽAJI
•
V KONSTRUK-
CIJI IN
DELOVANJU
NEPREKO-
SLJIVE

Reporeznice

Čistilnice

NE ODLAŠAJTE
Z NAKUPOM
NAJNIZJE CENE

ZAHTEVAJTE
NEOBVEZNE
PONUDE

Slamoreznice

POLJEDELSKI STROJI
ŠT. VID n. Lj.

Prodamo

Sladko seno, detelja

in otava naprodaj. Ivan Zupančič, Kamnica, Dol pri Ljubljani. (p)

Košnja travnikov

v bližini dolenskega kolodvora, naprodaj. Pojasnila daje hišni hlapec, Krekov trg 11. (p)

Buffet

dobrodoš z zalogo za 30.000 din. naprodaj. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Redka prilika 826« št. 8527. (p)

Štedilnik

na dve plati, z emajliranimi vrati, skoraj nov - ugodno prodaj. - Franc Zajc, Brejčeva 8, Ljubljana VII. (p)

Otroške vozičke

dobite v veliki izbiri in najugodnejši pri Banjal, Miklošičeva cesta 20. (p)

Kolesa: NSU

Diamant, Wanderer, Dürkopp, Triumph, Presto itd. kupite 200 din ceneje ko drugje edino pri trvdki Plevel v Preski, p. Medvode. (p)

»Vesta« šivalni stroji

za dom in obrt. Svetovno znana kvaliteta - ugodno odplačilo od 100 din mesečno naprej. Zmerne cene, pisarna garancija. Stari stroji se prevzamejo v kulanten protiračun. Rabljeni ozir. delno odplačani stroji se prodajajo z odgovarjajočim popustom. Ogled in pojasnila brez vsake nakupne obveze pri zastopstvu: Ljubljana, Kolodvorska ulica 35. (p)

Dva hrastova svinjaka

dobro ohranjena, prodaj. Pogačar Anton, Vodnikova 106, Ljubljana VII.

Kolesa

dobite najceneje pri »Tehnik« Banjal, Ljubljana, Miklošičeva 20. (p)

Astra pinjo

150 litr., gnetilnik, sirne prte, sirne obode, sirišče prodaja Kristof Franc - Ljubljana, Sv. Petra cesta 60. (p)

Brusni les

(Schleifholz) se razreže najekonomičneje s pomočjo žage na verigo, ki jo bo predvajala praktično na velesajmu tv. Dovžan Ivan, trgovina strojev, Ljubljana, Franciškanska 4. - Zahtevajte ponudbe! (p)

Foto aparat Pupille

3 x 4, Xenon 1:2, nadalje Zeiss Ikon na plošče 6 x 9, Tessar 1:4,5 in Rolifilm-kaseto - prodaj ali zamenjam za Besso z daljšim numerom. - Grošelj, Celovška cesta 89. (p)

Hišni vodovod

z elektroavtomat, črpalko od vodilne nemške tovarne, za vse globine vodnjaka - Vam dobavi po res nizkih cenah Ludvik Ileršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13 (Rimska cesta). (p)

Kontrolne blagajne

po din 1750 in kavne mlinčke električne, »Mahlkönige« ali »Irus« Vam dobavi 20 za din 2500 Ludvik Ileršič, Ljubljana, Rimska cesta 13. (p)

Aleksij Polipenko:

Ukrajina joka ...

Danes so me pripeljali semkaj, ker so upali, da bodo cerkvene zaklade končno le dobili. Dali so mi dovoljenje, da vam pridigujem, da bi vas vprašal ali naj izročim cerkvene zaklade. O, kako sem hrepenel, da bi vas še enkrat videl zbrane, da bi vam govoril zadnjo besedo, da bi si olajšal srce in se spovedal svojih napak in kar sem opustil.

Lahko bi vas sedaj vprašal: Ali hočete, da izročim cerkvene zaklade naše cerkve ali ne? Vem, da bi mnogi izmed vas iz ljubezni do mene, do vašega očka postali slabi in bi rekli: Da, daj jim zlato in srebro in reši svoje življenje! - Zato preljudi vas tega ne vprašam, temveč izjavljam tu nepreklicno: Naj store z menoj kar hočejo. Dokler bom mogel gibati, dokler bom mogel govoriti, bom govoril: Ne! svetih posod ne dam. Zgodi se božja volja!

Pri zadnjih župnikih besedah je začel mnogo vernikov kati in vzdihovati. Vsa cerkev je bila ginjena in globoko potrta. Čekisti so bili stisnjeni med ljudmi in so se tresli, strah jih je skoraj ohromel. Toda župnik Nikander je nadaljeval, potem ko si je malo oddahnil in končal je pridigo z zadnjimi močmi:

»Prosim vas, moji ljubi, da me ne branite, ne storite ničesar zaradi mene proti oblasti, ker me itak ne boste rešili. S tem si boste nakopali jezo močnejšega. Če bi se vam posrečilo, da bi me skrili, bi vso vas porušili. Izročil sem bom zopet v roke svojih sovražnikov. Naj store z menoj kar hočejo.

Bodite zahvaljeni, pristrčno zahvaljeni, da ste skrbeli za mojo ženo. Kmalu jo bom videl. Če sem komu med vami

storil krivico, ga prosim odpustčanja. Najbolj vas pa prosim, da mi odpustite največji greh, da vas nisem dovolj učil ljubiti domovino in jo braniti pred sovražniki.

V imenu Vsemogočnega, ki sem mu služil vse življenje, vas blagoslovim. Ukazujem vam, da izpolnjujete njegove zapovedi, predvsem zapoved ljubezni do staršev in do domovine. Ljubite Ukrajino! Vsemogočni naj vas blagoslovi in naj vam da moči, preživeti čas stiske in tako premagati svoje sovražnike. Bodite zvesti domovini, bodite zvesti svoji Cerkev, bodite pokorni svojim staršem! Zato vas bo Bog blagoslovil in vam in vašim otrokom podaljšal življenje! Amen ...»

Štefan Komar

Ko je župnik Nikander v cerkvi pridigoval, je stal pred ljudmi blizu oltarja krepak dvaindvajsetletni fant po imenu Štefan Komar.

Štefan Komar je dovršil v Oblidnu višjo ljudsko šolo in obiskoval učiteljske v Vinici. Bil je tam eno leto. Ptem so prišli komunisti in zaprli vse šole. Učitelji so se razkropili po vaseh in prosjačili za kruh, da ne bi od gladi umrli.

Komar je bil zelo nadarjen dečko in se je hotel učiti. To pa je preprečila ruska zasedba Ukrajine. Ostal je v Volodivki in prebral vse knjige, ki jih je dobil v roke. Župnik Nikander mu je rad dovolil uporabo okrožne duhovniške knjižnice in Komar si je izposojeval knjige, katere je potem doma bral.

Po naravi je bil zelo živ fant. Ce je bil sam je bil zelo resen in je veliko premišljeval, v družbi pa ni bilo bolj veseliga in navihanega. Znal je govoriti, ganiti svoje poslušalce in nanje vplivati. Za seboj je imel vso volodivško mladino, njegova beseda je bila vedno zadnja, najboljša in nepreklicna.

Za politične zadeve se ni dosti briga, toda čez vse je ljubil svojo domovino Ukrajino in bil zelo potr, da je ukrajinsko ljudstvo imelo tako malo ponosa.

Bil je pri slehernem bogoslužju v cerkvi, stal je spredaj v duhovnikov bližini. Tudi ta dan, na praznik je stal na običajnem mestu. Poslušal je pridigo župnika Nikandra in ni preslišal niti besedice, ko je govoril župnik o ljubezni do domovine in ruskih zverinstvih, se je Komar pričel tresti. Ni mogel več mirno stati. Ko je stopal župnik Nikander po oltarnih stopnicah, je Komar stopil do njega, pripognil koleno in tiho rekel:

»Blagoslovite me, očec!

Župnik Nikander ga je blagoslovil, ne da bi ga vprašal po vzroku, ker je bil zelo utrujen. Stefana Komarja je župnik blagoslovil in Komar je zapustil cerkev.

Se enkrat se je ozrl. Videl je, kako slači župnik Nikander cerkvena oblačila in stopa skozi zadnja vrata iz cerkve, da bi se predal tam stoječi straži Čeke. Ko so kmetje to videli, so mu zastavili pot:

»Ne storite tega, očka,« so ga prosili. Ostanite pri nas in ne pojdite s temi morilci.

Odklonil je. »Pustite me, da grem z njimi, otroci, sicer vas bodo grozno kaznovali.«

Toda kmetje so čekiste odrinili, dvignili so starčka na ramena in ga odnesli v župnišče.

Kričanje je napolnilo cerkev in župnišče, kmetje so ogrožali čekiste, ki so se prerekali z rdečimi vojaki. Bila je velika zmešnjava. Komisar je stal razburjen na gričku in kričal kmetom, da bo razrušil vas, če se ne bodo razšli. Toda nihče ga ni poslušal, niti vojaki ne.

Komar je videl, kako se je sem in tja splazil kak rdeči vojak in izginil med hišami. Ostalo je dosti orožja pobeglih vojakov. Komisar je tekam sem in tja, da bi zopet zbral svoje vojake.

Strojnice na gričku so bile brez varstva. Komar se je ozrl okoli, vtaknil prste v usta in močno zažvižgal. Takoj je bilo nekaj tovarišev okoli njega.

Odlična kolesa

ADLER - VALY - AUTODIRK
automobilne potrebščine
Continental-pnevmatika
Varta-akumulatorji-service

A. Gorec

družba z o. z.

poleg nebotičnika

Čudovita narava!

Hotel »Madeira«, Vrboška (na otoku Hvaru), je zgrajen na kraju, ki nudi ob največji pripeki udobno svežost zaradi vetriča in nenadkriljivi užitek. — Peščenih plaž in borovih gozdov je v izobilju. — Cene pensionu od 48—53 din dnevno, s kopališko, banovinsko in občinsko takso vred. Dne 15. septembra bo vprilo gostov žrebanje za 15 dnevno brezplačno bivanje v hotelu za sezono v letu 1940. (Velja samo za tosezonske goste.)

Cvetličarna Korzika - Svete

Novo mesto — Glavni trg

se priporoča cenjenim odjemalcem kakor tudi okoličanom pri nakupovanju svežih cvetov, kakor svežih in suhih vencev

LETOVIŠČA

Krasen razgled, park imenitne počitnice. Penzion 35—45 din. Graščina Gallenhof, pošta Slovenj Gradec. (r)

Letno stanovanje

komfortno opremljeno, v hišici ali vili na Gorenjskem, iščem preko poletja v najem. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Mirna kraj« št. 8578. (m)

Selo—Žiri:

Idiličen miren kraj ob Sori. Pension Milan Poljansek. — 15 opremljenih sob, lastno kopališče, čolni, gozdni sprehodi, prvovrstna hrana. Popolna oskrba 35 do 38 din dnevno.

Letovišče Kamniška Bistrica Gostilna in pension »PRODNIK«

p. Stahovica

Leži pod vznožjem Kamniških planin, 460 m nad morjem, na čistem planinskem zraku, oddaljeno 4 km od železniške postaje Kamnik, avto-prometna zveza, avto postajališče. — Nudi lepe senčne sobe, krasna gorska izprehajališča, naravno kopališče, prostor za sončenje, dobra domača kuhinja in solidna postrežba. Pošta in telefon v hiši. — Bolniki z nalezljivimi boleznimi se ne sprejemajo. — Za obisk se priporoča in sprejema prijave:

Prodnik Viktor, p. Stahovica.

Oglašujte v edino
uspešnem dnevniku
»Slovenec«!

BRITJE — MUKA?

Ne! Ako uporabljate WILLIAMS kremo za britje, a po britju osvežite kožo z nekaj kapljicami AQUA VELVA, ki takoj odstrani ranice, ki jih povzroča britev. Dobiva se v vseh boljših strokovnih trgovinah.

Za Britje

WILLIAMS

Orožje

za lov, šport in obrambo, lovsko-planinske potrebščine v največji izbiri in po najpovoljnejših cenah nudi

Oružarna Pastuović

Zagreb, Jurišićeva ulica 1

Katalog (80 strani, 350 slik) pošljemo priporočeno vsakomur, ki nam pošlje 6 din v znak ali v gotovini.

PARNI KOTEL

približno 100 do 120 m² grelne površine in 10 do 12 atmosfer, kupimo. Ponudbe poslati upravi »Slovenec« pod št. 8557.

Damske in otroške jopice

po 12 dinarjev dobite pri TRPINU, Vetrinjska ulica šte. 15 — Maribor.

Otroški vozički naj-novejših modelov. Dvokolesa, motorji, tricikli, pogrešljivi. Po zelo niski ceni! Ceniki franko! „TRIBUNA“ F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska 4. Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 24.

Opozorilo!

Vsem cenjenim železničarjem, financarjem, orožnikom, častnikom in cenjenemu občinstvu naznanjam, da se je krojaštvo Avgust Petrovič, Slomškova 12, preselilo na Tabor 4.

Naznanjam tudi, da sem odprl damski salon. Cenjenemu občinstvu se vljudno priporočam še za nadaljnji obisk.

Petrovič Avgust

civilno in vojaško krojaštvo, damski salon, Ljubljana, Tabor 4.

Obrt

Sliskarstvo — pleskarstvo V. Zveglj, Colzova c. 1. Novi vzorci! Cene vsem dostopne.

Popravlilo in obnova

otroških vozičkov. Bogimir Divjak, Maribor — Ključavničarska 1. (r)

Mreže

za postelje najceneje pri Andlovic, zaloga pohištva, Komenškega ulica 34. (l)

Franc Jager tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra c. 17 telefon 20-42

Velika zaloga vseh vrst zimnic, otoman, najmodernejših couch-zof. V zalogi vedno vseh vrst zima, gradi za modroce, blago za prevleko pohištva itd. — Solidno delo! Točna postrežba! Konkurenčne cene!

Razno

Botricam in botrom se priporoča Foto-atelje Mancini, Ljubljana, Vič.

Gumblince, gumbe, entel, ažur, monograme izvrši ekspres

Matek & Mikeš
LJUBLJANA
Frančiškanska ulica

Šramba in popravilo krzna čez poletje po zelo ugodnih cenah pri L. Rot, krznarstvo, Mestni trg 6, Ljubljana — tel. 20-05.

Štiriletni fantek

zdrav, lepo razvit — se odda za svojega dobrega, poštenim ljudem. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 8335. (r)

Starejšo osebo

vzamem v domstno oskrbo v zdravem gorenjskem kraju blizu cerkve in avtobusne postaje. — Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Dobra oskrba« 8493

Moške srajce

velika izbira že od 14 din naprej, spodnje blače od 9 din naprej. I. Tomšič, Sv. Petra cesta 38. (l)

Izvali

Dva konja

za vožnjo, kosilni stroj, 4 kmečke vozove, prodaja Pečnik, Stožice 29, Jezica. (j)

Finega konja

jahačnega in dobrega vozača, starega 6 let, prodam. Poizve se: Ivan Znidar, Dolga gora 27, p. Ponikva ob j. ž. (l)

Teden ugodnega nakupa

damskega modnega blaga pri

P. Magdič, Ljubljana

Aleksandrova cesta št. 12 v trgovini

Svilene bluze od	din 19- dalje
Sarmes svilene bluze od	din 45- "
Svileni robčki od	din 2- "
Svilene nogavice 3/4 od	din 12- "
Otroški slamniki od	din 9- "
Damske trikot maje od	din 12- "
Baretko od	din 9- "
Volneni puloverji od	din 55- "
Monslin rutke od	din 12- "
Trikot rokavice od	din 12- "
Rokavice, prava svila od	din 18- "
Kopalne čepice od	din 5- "
Kopalne obleke, volnene od	din 49- "
Frotir rokavice od	din 2- "
Rokavice, jelenova koža od	din 39- "
Kopalne torbice od	din 8- "
Kopalni pasi od	din 5- "
Ostanki svile od	din 15- "
Moške izgotovljene obleke od	din 350- "

Neverjetno znižane cene!

ZA BIRMO

ugoden nakup svile od 8 din naprej pri TRPINU, MARIBOR, Vetrinjska ulica 15.

KOLESA

kupite dobro in poceni
tudi na obroke pri

H. SUTTNER
Brezobvezen ogled!

Ljubljana
Aleksandrova 6.

NAFTALIN

Ia v luskinah, pakovan v 100 kg lesenih sodih, netto težina, prodaja po zelo ugodnih cenah

STANKO FLORJANČIČ

kemo - tehnični predmeti — LJUBLJANA.
Poštni predal 231 :: Telefon št. 20-82

Telovadno in športno orodje

nenadkriljive opreme telovadnic z vgrajenimi orodji v najnovejši, dovršeni izvedbi nabavite v specialni

Tvornici telovadnega orodja
J. ORAŽEM
RIBNICA NA DOLENJSKEM

Gornjeradgonsko občinsko podjetje v Gornji Radgoni razpisuje mesto koncesijoniranega

elektroinženirja ali tehnika

z večletno prakso za opravljanje 35.000 voltnega transformatorja, za vsa v to stroko spadajoča dela. Pismene ponudbe s prepisi spričeval je poslati na gornji naslov do 15. junija t. l. z navedbo plače in ostalih službenih prejemkov. — Službo je nastopiti po možnosti takoj ali najkasneje do 15. julija t. l. — Elektroinženirji in tehniki z delno gradbeno prakso imajo prednost.

Jože Hrastelj, predsednik.

Lastniki srečk!

Iščemo one srečneže, ki so že zadeli glavni ali večje dobitke, česar pa še ne vedo. — Lastniki srečk vojne škode, rdečega križa, tobačnih srečk javite nemudoma vse svoje srečke s serijami in številkami na naslov: »NOVICE O SREČKAK«, MARIBOR, CANKARJEVA 14. Priložite 3 dinarje v znak.

Gostilniško posestvo

v najboljšem stanju, pripravno tudi za vinsko trgovino, z velikim senčnatim vrtom, prodam z vsem inventarjem. — Posestvo je na zelo prometni točki, ob veliki cesti v Ljubljani. — Le resnim ponudbam odgovarjam pod šifro: »Dobra eksistenca« št. 8240 na upravo »Slovenec«. 8240

POHIŠTVO!

E. ZELENKA

tovarna pohištva, tapetništvo in vse stanovanjske opreme MARIBOR, Ulica 10. okt. 5

Ob modernizaciji našega podjetja Vam nudimo po izredno nizkih cenah najnovejše modele spalnic, jedilnic, kaučev, madracov, preprog itd. Obrnite se zaupljivo na nas in prepričajte se sami o nizkih cenah in solidni izdelavi. Dobite pa tudi vse na obroke!

„KUBO“ brzoparilniki

z bakrenim ali jeklenim v ognju pocinkanim kotlom ♦ Kotli za žganjekuho vseh sistemov, kakor tudi pralni kotli, bakreni in aluminijasti kotli za sadne soke, filtri za vino, tovarniške naprave itd. najceneje pri trdkj

„KOTLARKA“

družba z om. z., LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 23
Telefon 37-92 Zahtevajte prospekte

Ljudska posojilnica

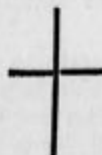
v Celju

registrovana zadruga
z neomejeno zavezo

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%
na trimesečno odpoved pa po 5%

★

Izplačuje točno vse vloge — stare in nove!
Dovoljuje posojila in trgovske kredite

Marija Janžek

vdova po štabnem naredniku in trafikantinja v Celju

danes popoldne, po daljšem trpljenju, v starosti 50 let, za vedno zapustila. — Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 29. maja ob 16 iz mrtvašnice na mestno pokopališče. — Sv. maša zadušnica se bo brala v torek 30. maja ob pol 7 zjutraj v opatijski cerkvi v Celju. — Celje, dne 27. maja 1939.

Marija Volovšek, hči; Julijana Urbič, mati; in ostalo sorodstvo.

JAKOB LANGUS

nadmojster pri K. I. D.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, 28. maja ob 5 popoldne iz hiše žalosti, Javornik št. 14, na farno pokopališče na Koroški Beli, Javornik, dne 27. maja 1939.

Globoko žalujoči:

Jerica, žena; Janko, Mirko, sinova; Minka, Cilka, Helena, Jerica, hčerke; Alojz Bohinc, zet; Minka Langus roj. Bohinc, Anica Langus roj. Zorko, svakinje; Pavel, Viktor, Zdravko, Minka in Vida, vnuki in vnukinji.

Za Binkošti

Znižane cene in največjo izbiro koles edino le pri

Si oglejte**LOJZE ZAJC**trgovci in
mekaniki**Zg. Kašelj 105****D. M. v Polju cesta v Zalog****Obiščite ob času birme našo gostilno!**
PRI LOVCU, Rimska c. 24, Bjelewisova 2Udobni in veliki prostori. Mnogovrstna okusna jedila ves dan na razpolago. Torte, pecivo, brezalkoholne pijače. Točimo prvovrstna zajamčeno pristna vina, domača žganja, likerje itd.
Expres-kava din 1.—**Opozorilo!**Razni prekupevalci se trudijo celo pod krinko drugih z lažnimi argumenti namenoma škodovati trdki: **Prvi higijenični prodajni mestni izdelki****Alojz Kovačič, Ljubljana, stojnica na tržnici,**ker jih blazno jezi, da večini ljubljanski publiki imponira naše zares dobro in po nizki ceni čajno maslo „**Srnc**“ in „**Delikat**“ ter različni siri, na kar naše cenj. stranke opozarjamo! Vsem pa, ki še niso poskusili, naše čajno maslo prav toplo priporočamo!„SLOVENEČ“, podružnica: **Miklošičeva cesta št. 5****V naši****novi elegantni trafiki,**
ki smo jo otvorili**na Tyrševi cesti 20**
(nasproti kavarne Evrope) dobite**vse domače in tujezemske specialitete**

V zalogi imamo bogato izbiro pristnih angleških kadilnih potrebščin, pip in drugega elegantno izdelanega kadilnega drobiža. Pri nas dobite tudi vse domače in tuje časopise, znamke, kolke in pisemski papir.

Priložnostni nakup

predmetov za splošno gospodarstvo, kot beton-eko, kovsko, ključavničarsko železje, nosilce, cevi, ograje, tračnice, vagonete, mreže, jermenice, konzole, zobčnike, osovine, požiralnike za kanale, vodovodne ventile v vseh dimenzijah, kakor tudi brone, medenine, baker v palicah, belo kovino, svinco, cink, centrifuge, parne kotle, lokomobile, kmetijske stroje, polnojarmenik 65 cm, velike rezervarje, vozova vseh vrst, bakrene kotle, orodje za vsako obrt, svedre za premogokope, kakor tudi patentne lestve itd. — Poleg tega si oglejte, prosim, moje veliko skladišče, kjer se boste prepričali, da se nahajate na lipkem velesejmu, samo z razliko: kajti pri meni dobite še več predmetov kot tam, in sicer po zelo ugodnih cenah — seveda rabljenih! — Kupujem tudi vse zgoraj omenjene predmete in plačujem zanje zelo dobre cene. Priporočam se

Justin Gustinčič**Maribor, Tattenbachova ulica št. 14**
in podružnica vogal Ptujsko-Tržaške ceste.**Vzajemna posojilnica**

P. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.**Po vaši želji** Vam izdela
Knjigoveznica
Jugoslovanske tiskarne
v Ljubljani
Kopitarjeva 6/II

v svoji čitalnici razne poslovne knjige, ako niso že v zalogi. Istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška dela, posebno razne vezave od preprostih do razkošnih oblik.

Posebni oddelek za izdelovanje damskih torbic, pasov, denarnic in drugega usnjene galanterijskega blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, modernih fazonah.

Cene skrajno nizke.
Poslužite se!**„SPECTRUM“ B.**tvornice ogledal in
brusilnice stekla**Ljubljana VII**

Telefon 23-43

Celovška 81

Zagreb, Viteška ul. 83

Split, Zrinjskega ul. 6

Tel. 22-683

Tel. 23-68

Velezalogo steklenih plošč in ogledal vseh velikosti in oblik za pohištvo, opreme, stavbe, automobile, nadpise itd., itd.

DARUVAR

mineralno in blatno kopališče

Radioaktivni termalni vreli 38—50° C. Zdravljenje revmatizma, išiasa in ženskih bolezni. Vse leto odprto! Glavna sezona od 15. jun. do 31. avgusta. Izven sezone znatni popusti ob pavšalni ceni. Vse informacije daje

Uprava kopališča.

Parket, trstje, bakulo, strešno lepenco, bitumenluto, lesni cement, karbolin, strešni lak, katran, JUGOLIT-plošče za predelne stene in izolacije

in razna sredstva za izoliranje dobite najceneje pri

JOS. R. PUH, Ljubljana

Gradaška ulica 22

Telefon št. 25-13

Vsi v Rogaško Slatino!Dolgoletni najemnik restavracije na kolodvoru Zlatar-Bistrica, **Franjo Vratarič**, naznanja, da se je preselil v Rogaško Slatino, kjer je prevzel s 1. majem 1939 hotel in restavracijo „**Postac**“. Kot dolgoletni strokovnjak bo vodil imenovano podjetje v Rogaški Slatini v splošno zadovoljstvo vseh gostov ter se kot tak najtopleje priporoča cenjenim gostom.**Ksilolitni tlak**

je najidealnejši in sodobni tlak za kuhinje, kopalnice, trgovske lokale, tovarne itd. — Izdeluje ga

MATERIAL trg. dr.
z o. z.**Ljubljana, Tyrševa c. 36 a**

Telefon 27-16 - Brzjavni: MATERIAL

Dobra košnja — polna mošnja!**Kosilnice original Deering**

žetne priprave, kose, osle itd.

nudi železnina

FR. STUPICA, LJUBLJANA

Gospodarska cesta št. 1.

WANDERER

motorna kolesa in kolesa so nenadkriljiva v elegantni opremljeni in znani kvaliteti

WANDERER

tovarna dobavlja motorna kolesa z motorji SACHS, A-U in ILO

Motorna kolesa

WANDERER

se dobe v vseh strokovnih trgovinah in pri glavnem zastopstvu

R. PRPIĆ, ZAGREB

Vrhovčeva ulica 13

Vsak kupec dobi tovarniško garancijo

Trgovci in mehaniki zahtevajte obširne in brezplačne cenike

V MENZI, Kolodvorska ulica št. 8

dobi vsakdo okusno domačo hrano po izredno nizki ceni. Kosilo z zakuhano gov. ali umetno juho, 2 prikuhi in meso din 5.— itd. Od 6 ure zjutraj in ves dan na razpolago mnogovrstna jedila.

Palačinke din 1.—**HOTEL****Učka****na obali morja v omišaljskem zalivu.**

Hotel ima 30 lepo urejenih sob. Popolna oskrba s sobo dnevno din 60.— za osebo. 10% popusta za pred in po sezoni. Za obilen obisk se priporočata lastnika hotela

Albanež - Antončič**Hotel Štrukel**

vabi cenjeno občinstvo na otvoritev lepega senčnatga vrta. Toči se Laško pivo, temno Tomislav, Plzenski Prazdroj in izbrana vina domačih gor.

Za obilen poset se priporoča **I. Černe**.

Novootvorjeni moderen

HOTEL
„UNION PALAS“Telef. 28-8-49 **BEOGRAD** Kosovska 11Apartmani, sobe s kopalnico in telefonom
Zmerne cene**IGNJAT PETROVIĆ, hotelir**

dolgoletni bivši portir hotela „Srpski Kralj“

Automatske vage raznih vrst in velikosti od 1 do 50 kg
Industrijske automatske vage v vseh velikostih do 5.000 kg„**Midema**“ stroji za sekanje mesnih proizvodov, ročni, automatski in električni.„**Midema**“ električni stroji (**Wolf**) za mletje mesa 1 1/2 HP.

Za informacije in ponudbe obrnite se:

Jugo-Radium • J. Konrad, Zemun

Zmaj Jovina 35, pošt. predal 11 — Telefon 37068

Weekend
stanovanjsko
hišico

Vam zgradi od din 30.000.— dalje, preskrbi: načrte, gradbeno dovoljenje, nakup parcel; Sv. Križ, Dovje-Mojstrana, Gozd-Mar-tuljek, Kranjska Gora, Podkoren, Rateče-Planica, Bled in vsa Bohinj, okolica

Priporočam se za vsa v stroko spadajoča dela

Informacije:

Petkoš Ivan,
Jesenice-Fužine

NA DEBELO!

NA DROBNO!

Urvarske lastne izdelke

kupite najcenejše in najboljše pri

Juan**Prvi kranjski urvarni in**
trgovini s konopnino**N. Adamič**

LJUBLJANA, Sp. Petra c. 31. Tel. 2441

MARIBOR, Vetrinjska ul. št. 20.
Tel. 2454.CELJE, Kralja Petra
c. št. 33

žima

volna, afrik.

blago za pohištvo

motvoz, platno (gradel)

bičevniki, biči

predpražniki: kokosovi in drugi

kokosove preproge

juta (Hessian)

nepremočljive konjske plahte

konopnene in gumijaste cevi

ribje in gugalne mreže vseh vrst itd.